

Številka: IPP 007-131/2017
Ljubljana, 20. 12. 2017
EVA 2016-2030-0034
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Predlog ZIKS-1G), redni zakonodajni postopek – predlog za obravnavo – novo gradivo št. 1
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN in 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep: SKLEP Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Predlog ZIKS-1G) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku. mag. Lilijana KOZLOVIČ generalna sekretarka
Sklep prejmejo: - Državni zbor Republike Slovenije, - Ministrstvo za pravosodje.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none"> - mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje - Tina BRECELJ, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje - Darko STARE, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje - mag. Nina KOŽELJ, v. d. generalne direktorice Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje - Tjaša VESEL HENIGMAN, vodja Sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvo za pravosodje
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none"> - mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje - Tina BRECELJ, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje - Darko STARE, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje - mag. Nina KOŽELJ, v. d. generalne direktorice Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje - Tjaša VESEL HENIGMAN, vodja Sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvo za pravosodje
5. Kratek povzetek gradiva:
<p>S predlaganim zakonom se izboljšuje normativni okvir in zagotavlja ustrežnejša pravna podlaga za izvrševanje kazenskih sankcij v Republiki Sloveniji.</p> <p>Predlagane spremembe in dopolnitve so v prvi vrsti pripravljene na podlagi ugotovitev ob spremljanju in presoji posledic veljavne zakonodaje v praksi. Tako je bilo treba zagotoviti ustrezno zakonsko podlago za pravilno in dosledno ureditev pooblastil pravosodnih policistov, ki so sedaj pretežno urejena le na podzakonskem nivoju.</p> <p>Spremembe in dopolnitve zakona so potrebne tudi zaradi njegove uskladitve s spremembami in dopolnitvami zakonodaje s področja prekrškov, ki uvaja nadomestni zapor, ter z novim Zakonom o probaciji, pa tudi zaradi najnujnejših uskladitev z evropsko zakonodajo s področja pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj.</p> <p>Predlagatelj je pri oblikovanju predlaganih zakonskih rešitev sledil opozorilom in priporočilom Varuha človekovih pravic. Tako je bilo po priporočilih Varuha človekovih pravic npr. treba enotno določiti posebno namestitev obsojencev v primerih, ko gre za obstoj razlogov, ki nalagajo poseben strožji režim prestajanja kazni v obliki spremembe namestitve in omejenih stikov in aktivnosti.</p> <p>Ministrstvo za pravosodje je Vladi Republike Slovenije podalo pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča, Vlada Republike Slovenije pa je dne 16. 2. 2017 s sklepom št. 56100-1/2017/3 navedeno pobudo sprejela. Glede na izraženo pripravljenost Republike Slovenije, da z Mednarodnim kazenskim sodiščem sklene sporazum, po katerem bo sprejemala na prestajanje kazni obsojence, obsojene s sodbo tega sodišča, je treba predhodno ustrezno prilagoditi pravni okvir, da bo ratifikacija sporazuma sploh lahko izvedena, tako sprejete obveze Republike Slovenije pa pravno učinkovito uresničevane.</p>

Obrazložitev novega gradiva št.1:

V predloženem »Novem gradivu št. 1« so opravljene naslednje spremembe besedila Predloga ZIKS-1G:

- v 5. členu predloga zakona (12. člen ZIKS-1) so skladno z mnenjem SVZ spremenjeni odstavki ter spremenjeni razlogi za izvrševanje kazni zapora ob koncu tedna – v prvem odstavku so nekoliko spremenjeni pogoji za dopustitev izvrševanja zapora ob koncu tedna, dosedanji drugi odstavek je črtan, dosedanja tretji in četrti odstavek pa sta nekoliko spremenjena;

- v 26. členu predloga zakona (40. člen ZIKS-1) je skladno s pripombo MF upoštevan redakcijski popravek glede finančnih evidenc, saj je bilo zaradi reforme Finančne uprave RS določbo nujno uskladiti z obstoječo ureditvijo;

- v 101. členu predloga zakona (239. člen ZIKS-1) je skladno s pripombo MNZ spremenjen peti odstavek ter dodan nov šesti odstavek. Z navedenimi spremembami in dopolnitvami se jasneje označuje prisilna sredstva;

- v 102. členu predloga zakona (239.c člen ZIKS-1) je skladno s pripombo MNZ črtana splošna določba glede uporabe tehničnih pripomočkov (drugega odstavka 239.c člena ZIKS-1), namesto tega pa je predlagana dopolnitev uporabe tehničnega pripomočka – palice v novem tretjem odstavku 239.d člena ZIKS-1;

- v 107. členu predloga zakona (250.a člen ZIKS-1) je v šestem odstavku zaradi jasnosti enako kot doslej opredeljen varen elektronski dostop do podatkov v kazenskih evidencah. V spremenjenem osmem odstavku 250.a člena ZIKS-1 je usklajena pravna podlaga s KZ-1 (pri navedbi 175. člena KZ-1 je zamejeno le na drugi odstavek tega člena) in iz šestega odstavka prenesen nabor subjektov, ki dostopajo do neizbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost;

- v 111. in 113. členu predloga zakona so skladno z mnenjem SVZ redakcijsko usklajene prehodne določbe glede uporabe zakona;

Navedenim spremembam so v celoti prilagojene obrazložitve spremenjenih določb.

V celotnem predlogu zakona so bile upoštevane redakcijske pripombe SVZ.

V Prilogi 2 k temu gradivu je dodano pisno mnenje SVZ in opisano dodatno usklajevanje s SVZ.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev bodo dodatno zagotovljene s spremembo državnega proračuna za leto 2015:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ				/
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				/
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
/		/	/	
/		/	/	
/		/	/	
SKUPAJ		/	/	
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov:				
/				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev niso zagotovljene:				
/				

<p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:</p> <p>/</p> <p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:</p> <p>/</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:</p> <p>Predlog zakona prinaša dodaten dan letnega dopusta za pooblaščenec uradne osebe. Vendar navedena sprememba ne predstavlja finančnih posledic, saj se bo odsotnost posameznih pooblaščenih uradnih oseb v največji možni meri nadomeščala z notranjimi razporeditvami ostalih zaposlenih javnih uslužbencev. Posebne zaposlitve oziroma nadomeščanja v ta namen niso predvidena.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>DA</p>
<p>Gradivo predloga zakona je v pripravi že skoraj leto dni. V razpravo so bili vključeni predstavniki strokovne ter zainteresirane javnosti, saj je bilo gradivo dne 6.4.2017 objavljeno na spletni strani Ministrstva za pravosodje in istega dne poslano v strokovno usklajevanje Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije, Varuhu človekovih pravic, Informacijskemu pooblaščenču, Policiji, Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani in Pravni fakulteti Univerze v Mariboru. Dne 23. 8. 2017 je bil predlog zakona poslan v medresorsko usklajevanje Ministrstvu za finance, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za javno upravo, Ministrstvu za notranje zadeve, Ministrstvu za zdravje in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.</p> <p>Predlagane spremembe se ne nanašajo na občine in združenja občin.</p> <p>Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani niso imeli pripomb k predlaganim spremembam.</p> <p>Vsebinsko najobsežnejše pripombe je podala Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij. Njene pripombe so bile v celoti upoštevane oziroma so bila tekom strokovnega usklajevanja posamezna stališča usklajena na številnih sestankih.</p> <p>Neupoštevane pripombe strokovne javnosti, kot tudi drugih vladnih resorjev in opredelitve predlagatelja so podrobneje prikazani v točki 7. uvodne obrazložitve predloga zakona.</p>	

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
<i>mag. Goran KLEMENČIČ minister</i>	

Priloga:

- predlog sklepa Vlade RS
- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (predlog ZIKS-1G)

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN in 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Predlog ZIKS-1G) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

mag. Lilijana KOZLOVIČ
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje.

**PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ –
redni postopek**

(Predlog ZIKS-1G; EVA 2016-2030-0034)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1)¹ predstavlja del kaznovalnega prava, kamor spadajo še Kazenski zakonik (KZ-1)², Zakon o kazenskem postopku (ZKP)³, Zakon o prekrških (ZP-1)⁴, Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD)⁵, Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (ZSKZDČEU-1)⁶ in Zakon o probaciji (ZPro)⁷.

ZIKS-1 je vsebinsko vezan na določbe vseh navedenih kazenskopravnih zakonov, v osnovnem besedilu pa je bil sprejet v Državnem zboru 23. februarja 2000. Začel je veljati trideseti dan po objavi, to je 9. aprila 2000, do sedaj pa je bil spremenjen šestkrat. S prvo spremembo iz leta 2002 (ZIKS-1A) se je odpravljala neskladnost 145.c člena ZIKS-1 z Ustavo Republike Slovenije. Druga sprememba iz leta 2006 (ZIKS-1B) je vsebovala nekaj manj obsežnih sistemskih posegov v sistem izvrševanja kazenskih sankcij, saj je poleg uskladitve določb z določbami spremenjenega ZP-1, uredila zlasti status zaprtih oseb, ki so zaščitene priče, dopolnjevala določbe, ki urejajo zdravstveno varstvo obsojencev na način, da so prispevale k vključitvi obsojencev v javno zdravstveno mrežo, urejala posebnosti glede delovnega časa pravosodnih policistov (v tistem obdobju poimenovanih »pazniki«) in usklajevala besedilo s spremembami ZP-1.

Leta 2008 se je z ZIKS-1C prvič obširneje posegalo v do takrat veljavno besedilo ZIKS-1, kar je bilo povezano zlasti z drugimi spremembami na področju kaznovalnega prava: tako se je na primer s takrat aktualno spremembo ZP-1 odpravilo kazen zapora za prekrške in uvedlo uklonilni zapor. Poleg usklajevanja besedila ZIKS-1 z drugimi aktualnimi spremembami se je urejalo tudi nekatere sistemske vidike izvrševanja kazni zapora, ki so se od uveljavitve predpisa izkazale za pomanjkljive ali manj učinkovite (primeroma se je z ZIKS-1C zmanjševalo število upravnih zadev, pri katerih se v postopku subsidiarno uporablja ZUP). S spremembo ZIKS-1C se je dodatno posodabljala strokovna terminologija, ki jo predpis uporablja, uredila pravna podlaga za zbiranje nekaterih dodatnih osebnih podatkov o obsojencih, uredilo se je vprašanje povrnitve stroškov prisilne privedbe obsojenca na prestajanje kazni zapora, urejale so se pravice obsojencev iz dela. ZIKS-1C je poleg navedenega na novo uredil tudi organizacijo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

¹ Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15.

² Uradni list RS, št. št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17.

³ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14, 8/16 – odl. US, 64/16 – odl. US in 65/16 – odl. US.

⁴ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US.

⁵ Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 57/12.

⁶ Uradni list RS, št. 48/13 in 37/15.

⁷ Uradni list RS, št. 27/17.

Četrta sprememba ZIKS-1D, je bila pripravljena leto kasneje (leta 2009) in je bila manj obsežna – odpravljala je institut posebne zdravstvene komisije, ki se je izkazala kot neustrezna rešitev ter dodatno posebej urejala nekatere institute na način, da so se lahko ustrezno uporabljali tudi pri izvrševanju uklonilnega zapora.

S peto spremembo, ZIKS-1E iz leta 2012, se je besedilo zakona spreminjalo in dopolnjevalo glede na noveli KZ-1B in ZKP-K, urejalo se je na primer izvrševanje zapora ob koncu tedna, način izvrševanja hišnega zapora ter izvrševanje denarne kazni z delom v splošno korist. Dodatno so se z ZIKS-1E določali tudi posebni pogoji glede izvrševanja varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti.

Zadnja, šesta sprememba, ZIKS-1F, je bila uveljavljena v letu 2015 in je bila obširnejša, saj je med drugim usklajevala določbe s takrat aktualno ukinitvijo uklonilnega zapora, spreminjala določbe glede izvrševanja dela v splošno korist, spreminjala razloge za odlog in prekinitve kazni zapora in s tem zlasti sistemsko predružačila odlog in prekinitve iz "zdravstvenih razlogov" ter uvedla s tem povezano posebno zdravniško komisijo, uvedla oddelke za nego obsojencev, ki potrebujejo pomoč pri zadovoljevanju osnovnih življenjskih potreb, uredila določbe, ki zagotavljajo sodno varstvo obsojencev, uvedla posebej varovan oddelke za nevarne obsojence, na novo uredila pooblastilo pravosodnega policista, da obsojenca odstrani iz skupnih prostorov in ga namesti ločeno v poseben prostor, kjer je obsojenec posebej nadzorovan in natančneje uredila določbe, ki urejajo kazensko evidenco.

Predlagana novela ZIKS-1G sledi razvoju kaznovalnega prava na način, da nekatera področja izvrševanja kazenskih sankcij, ki so po novem predmet urejanja v drugih zakonih (npr. probacija z ZPro, področje kazenskih evidenc na evropskem nivoju pa z ZSKZDČEU-1) izloča iz sistema prvotne celovite ureditve izvrševanja kazenskih sankcij v tem zakonu. Na tem ključnem področju izvrševanja oblastnih pooblastil države, ki predstavljajo njeno najbolj neposredno poseganje v osebnost posameznika in njegove človekove pravice ter temeljne svoboščine, so se zaradi navedenih sprememb in dopolnitev kaznovalnega prava pojavile dileme in vprašanja, ki terjajo nemudno normativno spremembo ter uskladitev zadevnega zakona s spremenjenim pravnim in ugotovljenim dejanskim stanjem.

Nekatere določbe v obstoječem ZIKS-1, kot so določitev časovne opredelitve rokov za ravnanje v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij, določbe o sprejemu obsojencev, njihovem dopisovanju, sprejemanju obiskov in pošilk, določbe o odpustu obsojencev in določbe o dajanju podatkov iz kazenskih evidenc, niso dovolj jasne in v praksi povzročajo vsakodnevne težave, zato jih je treba urediti čim prej. Ta področja pa je treba urediti tudi zato, da se odpravijo nedoslednosti med sedanjimi zakonskimi določbami, ki ne dajejo določne in popolne pravne podlage za zakonito pozakonsko normiranje.

Glede namestitve obsojencev je Varuh človekovih pravic v svojem Letnem poročilu za leto 2014 s Priporočiloma št. 25 in 26 priporočil jasno opredelitev pogojev, v katerih lahko zavodi za prestajanje kazni zapora uporabijo ukrep posebne namestitve obsojencev, pri čemer se priporočilo nanaša na zmanjšanje razlik med načinom izvrševanja disciplinskega ukrepa oddaje v samico (88. člen ZIKS-1) in načinom izvrševanja ukrepa namestitve obsojenca v strožji režim (98.a člen ZIKS-1). Varuh človekovih pravic je namreč ugotavljal, da obstajajo nezanemarljive razlike v pravnih vidikih položaja obsojenca, če se namestitve disciplinsko procesira (89. – 95. člen ZIKS-1) ali pa, če se ga namesti na podlagi 98.a člena ZIKS-1 – na drugi strani pa je v dejanskem prestajanju v obeh primerih bistveno več podobnosti kot razlik. Varuh je obenem opozarjal, da je tudi sicer širše gledano pristop k izvrševanju "posebnih namestitvev" v slovenskih zavodih bolj kot ne različen, kar kliče k bolj jasni opredelitvi pogojev, v katerih naj bi

zavodi uporabljali t. i. posebne namestitve, obenem pa priporoča posebno skrbno obravnavo vseh primerov namestitev v prostore s strožjim režimom (priporočilo št. 26). V letnem poročilu za leto 2015 je Varuh ponovno opozoril na ti dve priporočili iz prejšnjega letnega poročila, zato je ob proučevanju urejanja izvrševanja posebnih oblik namestitev mogoče zaključiti, da ne gre le za obstoječe režime prestajanja kazni zapora, npr. za zaprti, polodprti in odprti režim, temveč za poseben strožji režim znotraj obstoječih režimov. Predlagatelj ugotavlja, da varuhova izhodišča o podobnostih niso povsem utemeljena, saj besedna zveza »posebne oblike namestitev«, kot jih določa sedaj veljavni ZIKS-1, opredeljuje le prostore, v katerih poteka nastanitev obsojencev, zaradi sorazmernosti ukrepov varnosti v zavodu, pa predlagani »posebni strožji režim« predstavlja tudi vrsto ukrepov, ki se nanašajo na siceršnje življenje in bivanje obsojencev v zavodu. Po obstoječi ureditvi so namreč »posebne oblike namestitev« naslednje: oddaja v samico, ki pomeni obliko disciplinske kazni za disciplinski prestop (88. člen ZIKS-1); začasna ločitev od ostalih obsojencev v primeru suma, da je obsojenec v zavodu storil kaznivo dejanje oziroma v primerih zahteve sodišča zaradi interesov preiskave (drugi odstavek 89. člena ZIKS-1); prestajanje kazni, ločeno od drugih, če obsojenec ogroža življenje ali zdravje drugih (prvi odstavek 98. člena ZIKS-1); osamitev v prostih urah, če obsojenec v tolikšni meri ovira delo in življenje v zavodu, da so redni disciplinski postopki zoper njega neuspešni (drugi odstavek 98. člena ZIKS-1); namestitev v posebej varovan oddelek oziroma režim, če je obsojenec nevaren (tretji odstavek 206. člena ZIKS-1); odstranitev iz skupnih prostorov in namestitev v poseben prostor, če je podan sum, da je obsojenec storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, če resno grozi, da bo storil tako kaznivo dejanje, če se pripravlja na beg ali upor, če ogroža sebe ali druge, če huje ovira druge pri delu, počitku ali razvedrilu ali, če obsojenec namerno uničuje zavodski inventar (prvi odstavek 236. člena ZIKS-1); ter namestitev v samsko sobo s posebno opremo (četrti odstavek 236. člena ZIKS-1).

Spremembe so potrebne tudi zaradi najnujnejših uskladitev z evropsko zakonodajo s področja pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter izvrševanja mednarodnih kazenskih sodb.

Prenos določb Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (Direktiva 2012/29/EU) v slovensko zakonodajo zadeva tudi področje izvrševanja kazenskih sankcij. Žrtvam kaznivih dejanj je v tem smislu treba zagotoviti tiste minimalne standarde, da se seznanijo z določenimi informacijami, ki so pomembne z vidika njihove varnosti, posledično pa, da so deležne tudi ustrezne podpore in zaščite. V tem smislu se v predlogu zakona določa sistem, po katerem je oškodovanec, ki ga je mogoče označiti kot žrtev kaznivega dejanja, na svoje zaprosilo in brez nepotrebnega odlašanja obveščen, kadar je storilec, ki je priprt, kazensko preganjan ali obsojen za kaznivo dejanje, izpuščen ali je pobegnil, s tem, da se presoja o tem, ali za žrtev obstaja nevarnost ali tveganje, da bi ji bila lahko povzročena škoda (peti in šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU), pravočasno opravi. Direktiva pravico obveščanja žrtve zamejuje s primeri, ko bi bila s takšnim obveščanjem lahko povzročena škoda storilcu (šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU). Glede na navedeno so v predlogu zakona opredeljeni kriteriji in postopek obveščanja na način, da se čim bolj dosledno udejanjijo nameni iz Direktive 2012/29/EU.

Republika Slovenija je v letu 2001 ratificirala Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča⁸, ki je začel veljati leta 2002⁹. Slednji države pogodbenice zavezuje k sodelovanju pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj, določa pa tudi, da se kazni zapora, ki jih izreče Mednarodno kazensko sodišče, izvršujejo v državah, ki so med drugim predhodno izrazile

⁸ Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 29/01).

⁹ Republika Slovenija je leta 2013 ratificirala tudi Spremembe Rimskega statuta iz Kampale (Zakon o ratifikaciji Sprememb Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča, Kampala, 10. in 11. junij 2010 (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/13), ki pa še ne veljajo.

pripravljenost izvrševati te kazni. Glede na jasno namero sklenitve dogovora med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem, s katerim bo izražena pripravljenost za izvrševanje kazni, je predhodno potrebno spremeniti obstoječe določbe ZIKS-1 o izvrševanju sodb Mednarodnega kazenskega sodišča. Prve priprave za sklenitev dogovora v obliki mednarodnega pravnega akta so potekale v letu 2016, usmerjene pa so bile v urejanje medsebojnih dogovorov o načinu določitve Republike Slovenije kot države izvršitve kazni ter tudi o samem načinu izvrševanja kazni v Republiki Sloveniji. Ministrstvo za pravosodje je glede na opravljena usklajevanja dne 16. 2. 2017¹⁰ Vladi Republike Slovenije podalo pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča (v nadaljevanju: Sporazum), vlada pa je istega dne s sklepom št. 56100-1/2017/3 navedeno pobudo sprejela. Glede na navedeno se bo s spremembami in dopolnitvami ZIKS-1 zagotovil zakonodajni okvir, ki bo omogočal ločeno urejanje izvrševanja sodb Mednarodnega kazenskega sodišča s Sporazumom, hkrati pa bo zagotovil ustrezno zakonsko podlago za ureditev posebnosti glede izvrševanja teh obsodb. Obsojenci, ki bodo prestajali kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča bodo prestajali kazen v skladu s Sporazumom. Kadar v Sporazumu posebna ureditev za obsojence Mednarodnega kazenskega sodišča ne bo določena, pa se v bistvenem pravice teh obsojencev ne bodo urejale drugače kot pravice obsojencev, ki so bili obsojeni s kazenskimi sodbami nacionalnih sodišč (z Mednarodnim kazenskim sodiščem bo urejena predvsem komunikacija glede ravnanja z obsojencem, ki prestaja kazen po sodbi tega sodišča).

Zakon kot celota je potreben celovite prenove. Kljub temu zavedanju predlagatelj ocenjuje, da zakonsko ogrodje še prenese tokratni poseg v njegovo strukturo brez narušenja notranje konsistentnosti zakona, saj temeljna dispozicija zakona ostaja nespremenjena, njegova nemudna uskladitev z novostmi v nacionalnem, evropskem in mednarodnem pravu pa je na tem občutljivem področju zakonskega urejanja nujna.

V nadaljevanju sledi ocena stanja glede posameznih institutov, ki so predmet novele.

1.1. Institut nadomestnega zapora

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J), ki je začel veljati 7. 11. 2016, je med drugim uvedel institut nadomestnega zapora, pri čemer glede izvrševanja te sankcije napotuje na uporabo določb ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni zapora. Nekaterih določb ZIKS-1 ni mogoče (niti smiselno) uporabljati za izvrševanje nadomestnega zapora, nekatere določbe pa je zaradi posebnosti tega instituta treba ustrezno dopolniti (npr. o vpisu podatkov v evidenco zaprtih oseb). Nadomestni zapor se bo izvršil po splošnem pravilu 11. člena ZIKS-1, po katerem se kazni zapora in mladostniškega zapora ter zapor, odrejen po drugih predpisih, izvršujejo v zavodih za prestajanje kazni zapora. Poleg navedenega pa bo, zaradi uporabe nadomestnega zapora kot *ultima ratio* ukrepa kaznovalnega prava, v času izvrševanja odredbe sodišča o privedbi osebe na prestajanje nadomestnega zapora, taki osebi še vedno omogočeno plačilo globe pod pogojem, da varnostne okoliščine to dopuščajo in taka oseba lahko izvrši plačilo brez odlašanja. O plačilu bo morala oseba, zoper katero je bila odrejena privedba, priložiti tudi potrdilo, o plačilu pa bo policija obvestila sodišče ter zavod, ki je v odredbi določen za izvršitev nadomestnega zapora. Zakon v tem pogledu torej zagotavlja dodatno možnost (skladno z določbami ZP-1J), da se storilec prekrška vendarle izogne nastopu nadomestnega zapora, ki je skrajno sredstvo (konverzije globe v prostostno kazen), pri čemer pa bo varnostno oceno ter oceno o časovnih okvirih za izvedbo plačila v skladu s kriteriji, ki jih določa zakon, na licu mesta sprejel policist, ki bo odredbo za nastop nadomestnega zapora izvrševal. Pri tej presoji bo

¹⁰ Dopis št. 56100-1/2017/3, zadeva: Pobuda za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča.

policist tako moral ovrednotiti varnostne okoliščine in s tem povezano možnost napada oziroma pobega ter izmikanja nastopu nadomestnega zavora. Policist bo na primer ravnal preudarno, če bo lahko osebo, zoper katero je odrejen nadomestni zavor, varno spremil do plačilnega mesta, kjer je globo mogoče plačati nemudno; da so v konkretnem primeru podani pogoji za takojšnje plačilo, pa bo policist sklepal na primer iz dejstva, da ima storilec prekrška pri sebi gotovino ali izpisek iz banke, iz katerega je razvidno, da so na njegovem računu zagotovljena zadostna sredstva za plačilo celotne globe.

1.2. Izvrševanje hišnega zavora, dela v splošno korist ter varstvenega nadzorstva

Nedavno sprejeti ZPro predvideva urejanje izvrševanja nekaterih kazenskih sankcij in določa pristojnosti probacijske službe v zvezi s tem. Glede na določbe ZPro so potrebne uskladitve določb ZIKS-1 zlasti v delih, ki se nanašajo na izvrševanje hišnega zavora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva. Pristojna probacijska enota bo tako prevzela nekatere naloge sodišča, policije in centrov za socialno delo, ki se nanašajo na pripravo, vodenje in nadzor nad izvrševanjem hišnega zavora, dela v splošno korist ter izvrševanja nalog ter navodil varstvenega nadzorstva v primeru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom oziroma pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom. Nekatere naloge bo prevzela tudi Uprava za probacijo in sicer vodenje seznama del in izvajalskih organizacij za izvrševanje dela v splošno korist.

1.3. Prostovoljstvo

Veljavni ZIKS-1 v 101. členu določa, da zavod lahko obsojencu določi prostovoljca s strani pristojnih centrov, samoupravnih lokalnih skupnosti, društev, nevladnih in nepridobitnih organizacij, če se oceni, da med prestajanjem kazni potrebuje aktivnosti na področju socialne preventive in reintegracije in če lahko prostovoljci s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja obsojenca med prestajanjem kazni zavora. Prostovoljstvo se opravlja v dogovoru z delavci zavoda in obsojencem, zakon pa ne določa sklepanja dogovorov glede izvajanja prostovoljskih programov, načina sodelovanja uprave pri izbiri in usposabljanju prostovoljcev ter o načinu njihovega financiranja z namenom povračila stroškov v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela. S predlagano novelo ZIKS-1G se v ZIKS-1 vnašajo nekatere sodobne rešitve s področja prostovoljstva ter aktivnega državljanstva v zavorah, kar ima vpliv na resocializacijo tako v času med prestajanjem kazni, kot tudi po prestani kazni, ter ima tako velik pomen za socialno vključevanje obsojencev v ožjo in širšo družbeno skupnost.

1.4. Ureditev pooblastil pravosodnih policistov

Veljavni ZIKS-1 pooblastil pravosodnih policistov ne ureja natančno in sistematično, temveč le primeroma ter na več mestih v zakonu. V prvem odstavku 72. člena tako določa, da pravosodni policist opravi nadzor pisemskih pošilk na način, da pri pregledu odpre pisemsko pošiljko v navzočnosti obsojenca, pri čemer ne sme brati vsebine pisma, v 235. členu pa zgolj okvirno, da pravosodni policisti skrbijo za varnost, red in disciplino v varovanih objektih, spremljajo varovane osebe zunaj zavoda, nadzirajo in organizirajo delo v delavnicah, skrbijo za poklicno in delovno usposabljanje obsojencev ter sodelujejo v izvajanju programov obravnave in nadzirajo obsojence na zunanjih deloviščih. Navedena določba daje tudi pooblastilo za opravljanje preizkusa vsebnosti psihoaktivnih snovi pri obsojencu in pooblastila glede prijetja in zasledovanja pobeglih varovanih oseb, ki pa niso dovolj določna in v praksi povzročajo težave. V nadaljnjih členih do 240. člena so delno opredeljena pooblastila glede izvrševanja namestitev,

izdajanja ukazov, opravljanja osebnih pregledov, pregledov bivalnih prostorov ter glede uporabe prisilnih sredstev. Glede na navedeno je treba pooblastila urediti bolj natančno in sistematično ter po vzoru zakona, ki ureja naloge in pooblastila policistov, določiti vsebino, ki ustreza dejanskim pooblastilom pravosodnih policistov pri izvrševanju kazenskih sankcij.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Predlog zakona sledi naslednjim ciljem:

- zagotovitev specialnih določb za ustrezno izvrševanje instituta nadomestnega zaporaja;
- ureditev postopka za izvršitev izгона tujca iz države;
- uskladitev predpisa z določbami ZPro, ki se nanašajo na pristojnosti probacijske službe in Uprave za probacijo;
- zagotavljanje ustrežnejše pravne podlage za podrobnejše normiranje na podzakonskem nivoju;
- zagotavljanje varnosti oškodovanca z obveščenostjo o izhodih, odpustu ali pobegu obsojenca;
- opustitev urejanja izvrševanja kazni Mednarodnega kazenskega sodišča zaradi nedopustnosti dvotirnega urejanja materije, ki bo urejena z mednarodnim sporazumom;
- upoštevanje priporočil in predlogov Varuha človekovih pravic.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- načelo pravne varnosti;
- načelo enake obravnave obsojencev;
- načelo humanosti;
- načelo sorazmernosti;
- načelo krepitve zaupanja v pravosodje.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- **konkreten opis predlaganih rešitev**

Institut nadomestnega zaporaja

Zaradi uvedbe instituta nadomestnega zaporaja ter napolnilnih določb ZP-1J glede izvrševanja te sankcije na ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni zaporaja, je v predlaganih spremembah urejeno izvrševanje nadomestnega zaporaja. Poleg splošnega pravila po 11. členu ZIKS-1 glede izvrševanja nadomestnega zaporaja, ki ga odredi sodišče, je pomembna ureditev postopka izvrševanja odredbe o privedbi, pri čemer privedbo izvršuje policist, ki mora hkrati, tudi zaradi uporabe nadomestnega zaporaja kot *ultima ratio* ukrepa kaznovalnega prava, v času izvrševanja odredbe sodišča o privedbi osebe na prestajanje nadomestnega zaporaja, taki osebi še vedno omogočiti plačilo globe, s čimer se oseba še lahko izogne odvzemu prostosti. Policist pri omogočanju plačila globe upošteva varnostne okoliščine, zlasti ali bi lahko plačilo na plačilnem mestu (banki, pošti ali bankomatu) predstavljalo nevarnost za izogibanje nastopu

nadomestnega zavora ali celo za pobeg (v skrajnem primeru napada na policista). Osebe, ki bodo privedene v nadomestni zapor, glede na vsebino storjene kršitve, prekrška, zaradi katerega je bila izrečena globa, načeloma naj ne bi bile nevarne, zato tudi sam postopek, opravljen s privedbo, naj ne bi predstavljal večjega varnostnega tveganja. Ker pa določeno tveganje vendarle ni izključeno, se policistu nalaga oprava ocene, ali v konkretnem primeru vendarle gre za nevarno osebo in kako visoka je stopnja tveganja, da oseba nadomestnega zavora zaradi izmikanja ter zavajanja o plačilu dejansko ne želi nastopiti. Glede na navedeno predlagane rešitve določajo kriterije za sprejem ocene o verjetnosti učinkovite izvedbe plačila pred privedbo v nadomestni zapor, in sicer ob upoštevanju varnostnih okoliščin ter zmožnosti osebe, da plača svoje obveznosti iz odločbe o prekršku brez odlašanja. Zakon tudi na drugih mestih ureja izvrševanje nadomestnega zavora, ki je bil izrečen v postopku o prekršku, ureja pa tudi primere iz drugih napolitnih določb ZP-1, na primer glede nastopa nadomestnega zavora, glede obdelovanja osebnih podatkov oseb na prestajanju nadomestnega zavora ter izgona tujca iz države, zato se s predlogom zakona usklajujeta oba zadevna zakona na celovit način.

Izvrševanje sodb Mednarodnega kazenskega sodišča

V pričakovanju sklenitve Sporazuma¹¹ se v zakonu črtajo vse tiste določbe, ki onemogočajo celovito ureditev vprašanj izvrševanja kazenskih sankcij, izrečenih po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, s Sporazumom. Pri tem bodo upoštevana načela in pravila mednarodnega prava, v zakonu pa bodo urejena tudi nekatera vprašanja (zlasti v zvezi s komunikacijo med direktorjem zavoda in Mednarodnim kazenskim sodiščem), ki bodo veljala po nacionalnem zakonu tudi za obsojence po sodbah Mednarodnega kazenskega sodišča. Iz prvega odstavka 103. člena Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča v zvezi s četrtem odstavkom 2. člena osnutka Sporazuma izhaja, da je postopek določanja države izvršitve kazni zaključen z odločitvijo države o tem, ali sprejme imenovanje za državo izvršitve kazni. Ko bo Slovenija v generalnem smislu postala država izvršiteljica, pa se konkreten postopek določanja države izvršitve kazni ne bo zaključil z enostransko odločitvijo Mednarodnega kazenskega sodišča, da se določenega obsojenca napoti na prestajanje kazni zavora v Slovenijo, kot to sedaj neustrezno izhaja iz besedila veljavnega tretjega odstavka 1. člena ZIKS-1. Nadalje je v predlagani rešitvi upoštevano, da sodišče s sodbo ne določi načina izvrševanja, temveč se glede tega uporabljajo določbe Rimskega statuta, določbe Sporazuma in določbe ZIKS-1. Rimski statut med drugim določa tudi, da je komunikacija med obsojencem in Mednarodnim kazenskim sodiščem neovirana in zaupna, iz česar izhaja, da je sedanje avtomatizirano pošiljanje pošilk obsojenca na Mednarodno kazensko sodišče preko ministrstva neustrezno in tudi po nepotrebnem zamudno; zato se s predlagano spremembo veljavni ZIKS-1 popravlja tudi v tem delu.

Namestitev obsojencev

Namestitev obsojencev je po predlaganih rešitvah urejena enotno na enem mestu. S tem je predlagatelj sledil priporočilu Varuha človekovih pravic ter rešitvam v preučeni primerljivih pravnih sistemih. Konkretno se s predlaganimi rešitvami skrajšuje dopustno trajanje namestitve v primeru namestitve v samsko sobo s posebno opremo (s 30 na 7 dni), na način, da je trajanje sorazmerno razlogu oziroma namenu takšne namestitve. Dodatno se glede izvrševanja namestitve v samsko sobo določa omejitve, ki je vezana na zdravstveno stanje obsojenca, saj gre za njegovo osamitev, nadalje pa je določena tudi dolžnost zdravnika oziroma drugega zdravstvenega delavca zavoda, da obsojenca v takšni namestitvi dnevno obiskuje. S predlaganimi rešitvami so mestoma odpravljeni tudi izrazi, ki so zaradi pomenske različnosti

¹¹ Predvideno besedilo sporazuma je priloga pobude za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela s sklepom št. 56100-1/2017/3 z dne 16. 2. 2017.

onemogočali enotno uporabo zakona, zato tudi pravni razvoj področja nima enotne prakse. Temeljna skupna lastnost navedenih različnih namestitvev je povečan nadzor nad obsojencem in morebitno dodatno omejevanje stikov obsojenca z drugimi obsojenci oziroma omejevanje vključevanja obsojenca v skupinske oblike bivanja in aktivnosti v zavodu, bistvena rešitev, ki izpolnjuje standarde glede največjega posega v svobodo obsojenca, pa je tudi določitev dopustnega absolutnega časa trajanja takšne namestitve, določitev dolžnosti zavoda, da si prizadeva iskati drugačne načine za zagotovitev varnosti obsojenca ter določba o dopustnosti takšne namestitve ob predpostavki predhodno izčrpane možnosti, da se varnost obsojencu zagotovi na druge načine. Z vidika čim boljšega nadzora predlagana rešitev določa, da se nad obsojenci v posebnem strožjem režimu izvršuje pogostejši nadzor in da se obsojencu lahko omejuje stike z drugimi obsojenci, udeleževanje skupinskih oblik aktivnosti in skupno bivanje z drugimi obsojenci, z vidika varovanja obsojenčevega zdravja pa je določeno da se namestitvev ne izvrši oziroma se preneha izvrševati, če zdravnik ugotovi, da obsojenec ni sposoben prestajati kazni v takšni namestitvi.

Minimalni standardi na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj

S predlogom sprememb in dopolnitev ZIKS-1 bo realizirana določba Direktive 2012/29/EU glede obveščanja žrtve, da je obsojenec izpuščen ali je pobegnil, kar žrtvi omogoča ustrezno pripravo, še zlasti ko za žrtev obstaja nevarnost ali tveganje, da bi ji bila lahko (ponovno) povzročena škoda (peti in šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU). Direktiva pravico do obveščanja žrtve zamejuje s primeri, ko bi bila s takšnim obveščanjem lahko povzročena škoda storilcu (šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU), kar pa predlagane rešitve rešujejo s tem, da direktor zavoda odloči ali je obveščanje žrtve o odpustu oziroma o pobegu utemeljeno, to je ali ne bi bil z obveščanjem obsojenec ogrožen. Poleg navedenega predlog sprememb in dopolnitev ZIKS-1 določa obveščanje o prostih izhodih obsojenca iz zavoda, kadar to pomeni gibanje zunaj teritorialnega območja zavoda, hkrati pa ne gre za izpust obsojenca, saj bi bila lahko tudi v teh primerih ogrožena varnost oškodovanca. To bo prišlo v poštev zlasti v primerih, ko je bilo storjeno hujše kaznivo dejanje, iz odnosa med obsojencem in oškodovancem pa ni mogoče razbrati ali še obstaja nevarnost maščevanja (pri čemer ni nujno, da obstaja nevarnost le za oškodovanca). V zvezi z izpustom, ki ga definira Direktiva 2012/29/EU, pa je bolj določno opredeljeno, da se oškodovanca obvesti o odpustu obsojenca na podlagi pogojnega odpusta, predčasnega izpusta ter izpusta po prestani kazni. Ker določbe Direktive 2012/29/EU predstavljajo precejšnjo novost na področju izvrševanja kazenskih sankcij, pa bo v zvezi z izvrševanjem obveščanja oškodovanca predvideno interno izobraževanje, saj predlagane rešitve predstavljajo podlago za vsebinsko odločanje o pravici oškodovanca do obveščeniosti, odločitev pa je vezana na vsakokratno zadevo, pri kateri bo potrebno ugotavljati obstoj zakonskih kriterijev.

Izvrševanje hišnega zapora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva

S predlaganimi rešitvami bo pristojna probacijska enota prevzela nekatere naloge sodišča, policije in centrov za socialno delo, ki se nanašajo na pripravo, vodenje in nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora, dela v splošno korist ter izvrševanja nalog in navodil varstvenega nadzorstva v primeru pogojne obsodbe oziroma pogojnega odpusta. Nekatere naloge bo prevzela tudi Uprava za probacijo, in sicer vodenje seznama del in izvajalskih organizacij za izvrševanje dela v splošno korist (v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti). V zvezi z delom v splošno korist je v ZPro določeno, da probacijska služba ne bo prevzela izvrševanja dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, saj naj bi zaradi narave izvrševanja te naloge, izrečene kot navodilo mladoletniku, te izvrševali pristojni centri za socialno delo, po predpisih o socialnem varstvu. Vseeno pa bo Uprava za probacijo vodila seznam humanitarnih organizacij in lokalnih skupnosti, ki bodo izvajali naloge povezane z

izrečenim navodilom, saj gre za izvajalce, ki se nahajajo na seznamu organizacij, ki opravljajo naloge dela v splošno korist ter gre za sorodni institut.

Prostovoljstvo

Predlagane zakonske rešitve glede prostovoljcev, ki soopravljajo resocializacijske ukrepe v času prestajanja kazni in tudi po odpustu iz zavoda, natančneje določajo, da se prostovoljstvo opravlja v dogovoru z delavci zavoda in obsojencem, urejajo pa tudi položaj teh organizacij, med katerimi imajo nekatere položaj po zakonu o prostovoljstvu. Nadalje je določeno sklepanje dogovorov glede izvajanja prostovoljskih programov, načina sodelovanja uprave pri izbiri in usposabljanju prostovoljcev ter o načinu njihovega financiranja z namenom povračila stroškov v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela. S predlagano ureditvijo se v zakon posredno vnašajo nekatere sodobne rešitve s področja prostovoljstva ter aktivnega državljanstva v zaporih, kar ima vpliv na resocializacijo tako v času med prestajanjem kazni, kot tudi po prestani kazni, ter ima tako velik pomen za socialno vključevanje obsojencev v ožjo in širšo družbeno skupnost.

Ureditev pooblastil pravosodnih policistov

S predlaganimi rešitvami se natančneje ureja pooblastila pravosodnih policistov, ki najbolj posegajo v položaj zaprtih oseb (varnostni pregled ter uporaba prisilnih sredstev), mestoma pa tudi oseb, ki želijo vstopiti na varovano območje in katerih varnostni pregled je potreben za ohranitev reda. Navedene rešitve so predlagane glede na primerljive rešitve iz zakona, ki ureja naloge in pooblastila policistov, kar je tudi realizacija ustavnega načela, da je mogoče pravice omejiti le z zakonom. Poleg tega so v predlaganih rešitvah konkretno izvedena ustavna zagotovila glede pravnega varstva, zlasti v obliki pritožb, ki pa ne zadržijo izvršitve v tistih primerih, kjer bi zadržanje izvršitve pomenilo poseg v druge ustavno varovane pravice posameznikov.

- **variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:**

Variantne rešitve niso bile proučevane.

b) Način reševanja:

- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:***

S predlaganim zakonom se urejajo vprašanja izvrševanja nadomestnega zapora, izvrševanja sodb Mednarodnega kazenskega sodišča, namestitve obsojencev, obveščanja žrtev kaznivih dejanj o odpustu in pobegu obsojencev, nadalje vprašanje izvrševanja hišnega zapora, dela v splošno korist ter izvrševanja navodil in nalog, ki jih je odredila Komisija za pogojni odpust v primeru pogojnega odpusta z varstvenimi nadzorstvom. Ustrezneje se bodo uredila vprašanja prostovoljstva ter s tem povezana vprašanja položaja prostovoljcev in organizacij, ki izvajajo prostovoljstvo, uredila pa se bodo tudi pooblastila pravosodnih policistov.

- ***vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati:***

Podzakonski akti vprašanja, ki se urejajo z zakonom, pretežno izvedbeno že urejajo, s predlaganimi spremembami in dopolnitvami pa se na zakonskem nivoju zagotavlja ustrezna pravna podlaga za veljavno in prihodnje izvedbeno normiranje na podzakonskem nivoju.

- ***vprišanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbam):***

Ni predvidena drugačna ureditev posameznih vprišanj.

- ***vprišanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi:***

Ni vprišanj, v katera ni mogoče poseči s predpisi.

- ***vprišanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi:***

Ni vprišanj, ki jih ni treba več urejati s predpisi.

- ***vprišanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljene poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno:***

Ni vprišanj, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljene poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- ***z veljavnim pravnim redom:***

Predlog ZIKS-1G pomembno prispeva k normativni usklajenosti pravnega reda v Republiki Sloveniji, zlasti tako, da se usklajuje z Zakonom o probaciji in Zakonom o prekrških ter da zagotavlja ustrezno pravno podlago za urejanje področja s podzakonskimi akti. Poleg navedenega se s predlogom zakona v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2012/29/EU, ki v manjšem delu zadeva tudi področje izvrševanja kazenskih sankcij.

- ***s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:***

S predlogom ZIKS-1G se črtajo določbe, ki urejajo izvrševanje sodb Mednarodnega kazenskega sodišča, saj bo zadevna materija predmet Sporazuma. S tem v pravni ureditvi ne bo nastala pravna praznina, saj do ureditev razmerij z Mednarodnim kazenskim sodiščem, obsojenci po sodbah Mednarodnega kazenskega sodišča ne bodo napoteni na prestajanje kazni v Republiko Slovenijo. Zaradi opustitve urejanja tega področja v zakonu tudi kasneje ne more nastati pravna praznina, saj bodo obsojenci, ki bodo prestajali kazen po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, v vseh pogledih, ki ne bodo izrecno urejeni s Sporazumom, izenačeni z obsojenci, obsojenimi po sodbah nacionalnih kazenskih sodišč.

- ***s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:***

Predvidenih predpisov za sprejem oziroma paketno obravnavo ni.

d) Usklajenost predloga zakona:

- ***s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:***

Določbe predloga ZIKS-1G ne vplivajo na samoupravne lokalne skupnosti in njihovo delovanje, zato jim predlog ni bil poslan v usklajevanje.

- ***s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neuskklajenih vprašanj):***

Posebnega usklajevanja ni.

- ***s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):***

Predstavitev sodelovanja javnosti je podrobneje predstavljena pod točko 7. vladnega gradiva.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- **Ocena finančnih sredstev za državni proračun:**

Glede predlagane spremembe 226. člena ZIKS-1:

V letu 2017 je bilo pri Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij zaposlenih 770 pooblaščenih uradnih oseb. S predlagano spremembo zakona jim bosta poleg pravic iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ki ta vprašanja ureja za delavce v državnih organih, namesto enega dodatnega dneva, kot to določa 226. člen veljavnega zakona, pripadla dva dodatna dneva letnega dopusta zaradi zahtevnosti dela.

Vendar predlagatelj ocenjuje, da navedena sprememba ne pomeni finančnih posledic, saj se bo odsotnost posameznih pooblaščenih uradnih oseb v največji možni meri nadomeščala z notranjimi razporeditvami ostalih zaposlenih javnih uslužbencev. Posebne zaposlitve v ta namen niso predvidene.

- **ocena drugih javnih finančnih sredstev:**

Predlog ZIKS-1G nima posledic za druga javna finančna sredstva.

- **predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:**

Predlog ZIKS-1G nima drugih posledic za državni proračun.

- **predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:**

Povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva ni predvideno.

- **predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:**

Prihrankov ni.

- **sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva):**

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:

V naslednjem proračunskem obdobju sredstev zaradi predloga zakona ni potrebno zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog ZIKS-1G glede na svojo vsebino ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet, zato ni potrebno zagotoviti sredstev v proračunu Republike Slovenije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v pravnem redu EU:

Direktiva 2012/29/EU zagotavlja žrtvam kaznivih dejanj dostop do ustreznih informacij, do podpore in zaščite ter opredeljuje vlogo žrtev kaznivih dejanj v kazenskem postopku. Pri tem države članice zavezuje, da žrtvam zagotovijo spoštljivo obravnavo ter z različnimi postopki določijo dostop do informacij, podpore, zaščite ter vlogo v kazenskem postopku. Področje, ki ga ureja Direktiva 2012/29/EU je zelo široko, v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij pa pridejo v poštev zlasti določbe 6. člena, ki v petem odstavku določa, da države članice zagotovijo žrtvam možnost obvestitve brez nepotrebne odlašanja, kadar je oseba, ki je obsojena za kaznivo dejanje izpuščena ali je pobegnila. Ob tem določa sorazmernost v razmerju do obsojenca, saj je načeloma žrtvam zagotovljeno informiranje glede izpusta ali pobega, vendar ne, če je ugotovljeno tveganje, da bi bila zaradi uradne obvestitve lahko povzročena škoda obsojencu. V 9. členu je v točki e. določeno, da se žrtvam zagotavljajo nasveti o grožnji sekundarne ali ponovne viktimizacije, ustrahovanja in maščevanja ter o tem, kako ta dejanja preprečiti. Obveščanje oškodovancev o izpustu ali pobegu obsojencev ter o grožnji sekundarne ali ponovne viktimizacije sta na področju izvrševanja kazenskih sankcij zagotovo tista instituta, ki jih ureja ZIKS-1, medtem ko so druga vprašanja iz Direktive 2012/29/EU urejena z drugimi zakoni (primeroma s KZ-1 in ZKP).

Predlog zakona je usklajen s pravnim redom EU.

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:

a) Nadomestni zapor

Finska

Nadomestni zapor je urejen v zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, nekatere določbe pa so vsebovane tudi v posebnem zakonu, ki ureja izvrševanje pripora (*»Remand Imprisonment Act«*). Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij določa, da se za kazen zapora in nadomestni zapor uporabljajo na splošno vse določbe, posebej pa določa krajši čas, za katerega se odloži kazen in sicer določa obdobje treh mesecev (namesto šestmesečnega obdobja). Poleg navedenega v poglavju o zavodih z različnimi režimi prestajanja kazni določa, da storilci, katerim je izrečen nadomestni zapor, prestajajo izrečeno sankcijo na odprtem oddelku zavoda, enako kot storilci, katerim je izrečena kazen, ki ni daljša od enega leta zapora. Oseba, ki prestaja nadomestni zapor je lahko premeščena tudi v strožji režim, če je obsojena na nov

nadomestni zapor oziroma niso več izpolnjeni pogoji za prestajanje kazni v svobodnejšem režimu. Za osebe, ki so na prestajanju nadomestnega zapora ni vključenosti v sistem probacije.

Hrvaška

Hrvaški zakon o izvrševanju kazni zapora glede izvrševanja kazni zapora oziroma nadomestnega zapora, izrečenega v prekrškovnem postopku, določa, da se le-ta izvrši na območju stalnega prebivališča kaznovane osebe, na prestajanje pa jo pozove prekrškovno sodišče, ki je sankcijo izreklo. Nastop kazni je mogoče tudi odložiti iz enakih razlogov, kot sicer velja za odlog nastopa kazni, kaznovana oseba pa se ima tudi možnost pritožiti zoper odločitev o odlogu kazni, smiselno velja tudi za prekinitev prestajanja kazni, vendar v obravnavnem primeru najdlje za 15 dni. Kaznovana oseba mora biti nameščena ločeno od ostalih obsojencev in oseb, ki jim je odvzeta prostost (obsojenci ter preiskovanci), posebej pa zakon določa, da se za nadomestni zapor (kjer je denarna kazen oziroma globa nadomeščena z odvzemom prostosti v zavodu za prestajanje kazni zapora) ne uporabljajo določbe glede pogojnega odpusta in ugodnosti (znotraj ali zunaj zavoda). Nekaj je posebnosti tudi glede hrambe podatkov o kaznovanih osebah (ni potrebno evidentirati slik kaznovanih oseb) ter ni obvezen odvzem prstnih odtisov. Hrvaški zakon v posebnem poglavju še zaključí, da se kaznovana oseba, ki prestaja kazen krajšo od 15 dni odpusti 15 dan ob uri, po kateri je kazen nastopil pred 15 dnevi, medtem ko se kaznovana oseba, ki prestaja kazen daljšo od 15 dni, odpusti na dan pred nastopom nedelje oziroma dela prostega dneva, če je to zadnji dan prestajanja izrečene kazni.

Nemčija

Izvršitev prekrškovne odločbe določa 9. razdelek procesnega dela OwiG (89 do 104 člen). Globa se izvrši po pravilih Zakona o upravni izvršbi za »prekrškovne organe« oziroma če je o prekršku odločalo sodišče v skladu z Zakonom o kazenskem postopku ali Zakonom o sodišču za mladoletnike. Če je iz okoliščin primera razvidno, da se namerava storilec izogniti plačilu globe ali delnega zneska globe, se lahko ta izterja tudi pred pretekom dveh tednov po nastopu zapadlosti. Če pa se izkaže, da storilec glede na svoje premoženjsko stanje (gospodarske razmere) plačila v doglednem času ne bo zmogel, lahko izvršilni organ odredi odlog izvršbe.

96. člen OwiG pa določa uklonilni pripor:

Po preteku roka, določenega v prvem odstavku 95. člena OwiG, lahko sodišče na predlog izvršilnega organa ali, če je izvršba njegova dolžnost, po uradni dolžnosti odredi uklonilni pripor, če

1. globa ali delni znesek globe ni plačan,
2. storilec ni izkazal svoje plačilne nesposobnosti (črka b 2. št. 2. odst. 66. člena),
3. je storilec poučen po 3. št. 2. odst. 66. člena in
4. niso znane okoliščine, zaradi katerih je nastala njegova plačilna nesposobnost.

Če se izkaže, da od storilca glede na njegove gospodarske razmere ni mogoče pričakovati, da bo znesek globe plačal takoj, sodišče odobri olajšavo plačila ali prepusti odločitev o tem izvršilnemu organu. Že izdana odreditev uklonilnega pripora se razveljavi.

Trajanje uklonilnega pripora zaradi globe ne sme preseči šest tednov, zaradi več glob, določenih v eni odločbi o globi, pa ne tri mesece. Uklonilni pripor se, tudi ob upoštevanju zneska globe, ki jo je treba plačati, odmeri po dnevih in se naknadno ne more podaljšati, lahko pa se skrajša. Zaradi istega zneska se uklonilni pripor ne sme ponoviti.

Možnost obročnega odplačevanja globe in dela v splošno korist:

18. člen OwiG določa, da se storilcu, za katerega glede na njegove premoženjske razmere ni pričakovati, da bo takoj plačal globo, odobri plačilni rok ali dovoli, da plača globo v obrokih. Pri tem se lahko odredi, da ugodnost plačila globe v obrokih preneha, če storilec enega obroka ne plača pravočasno.

b) Namestitvev obsojencev

Veljavna ureditev ZIKS-1 glede namestitve obsojencev je primerljiva z drugimi državami, saj tudi zakoni v drugih državah urejajo podobne ukrepe v zvezi z namestitvijo obsojencev, kadar gre za ukrepe izrečene v disciplinskih postopkih oziroma kadar gre za namestitve ob ustreznem pravnem položaju obsojencev (zaradi razlogov zagotovitve varnosti, reda in mirnega skupnega življenja v zavodu). Vsem ureditvam je skupno, da poznajo namestitve v samico kot najhujši ukrep ter ločitev obsojenca od soobsojencev v primeru hujših kršitev ob dejstvu, da so predhodno bili sorazmerno uporabljeni milejši ukrepi.

Finska

Ureditev pozna namestitve obsojenca v samico kot obliko osamitve za najdalj 14 dni zaradi storitve disciplinskega prestopka, v času do odločitev o disciplinskem prestopku pa je obsojenec ločen od soobsojencev, če je to potrebno za zagotovitev reda oziroma zaradi drugega posebnega razloga. Začasna ločitev od ostalih obsojencev ne sme biti daljša od sedem dni, čas, ki ga je obsojenec preстал v začasni ločenosti pa se v šteje v izrečeno disciplinsko sankcijo. Finska zakonodaja pozna različne režime prestajanja kazni zapora, namestitve v visoko varovanem oddelku pa traja, dokler je potrebno, to je bodisi če je ogrožena varnost soobsojencev bodisi če bi prisotnost obsojenca ogrožala izvedbo disciplinskega postopka. Celotna namestitve v visoko varovani oddelek lahko traja v posameznem trajanju največ tri mesece.

Nizozemska

Namestitve obsojenca zaradi izrekanja disciplinskih kazni poteka v obliki izključitve iz sodelovanja v aktivnostih in v obliki namestitve v samico. Izključitev iz sodelovanja se izreče, če je to potrebno zaradi interesa zagotavljanja reda ali varnosti v zaporu ali interesa nemotenega izvrševanja odvzema prostosti, zaradi zaščite vključenega obsojenca, če je obsojenec bolan ali če obsojenec za to prosi in direktor ugotovi, da gre za razumen razlog. Izključitev lahko traja dva tedna, ukrep pa se lahko podaljša še za dva tedna. Poleg tega je lahko zaradi interesa zagotavljanja reda ali varnosti v zaporu ali interesa nemotenega izvrševanja odvzema prostosti in zaradi zaščite vključenega obsojenca mogoče obsojenca namestiti tudi v samico za čas največ dveh tednov. Ta ukrep se lahko izvaja v samici ali v kakšni drugi namestitveni sobi, ukrep pa je mogoče podaljšati še za dva tedna.

Češka

Zakon določa kot disciplinsko sankcijo namestitve obsojenca v zaprti oddelek za čas do 28 dni, razen v času, ki je določen za izvajanje nalog tretmaja, posebej tudi celodnevno namestitve v zaprti oddelek do 30 dni in namestitve v oddelek izolacije («segregation») do 20 dni. Poleg tega češka ureditev posebej določa pogoje izvrševanja disciplinske kazni namestitve v zaprti oddelek in namestitve v oddelek izolacije («segregation») in posebej predpisuje kaj obsojeni sme in kaj ne.

Norveška

Glede na težo disciplinske kršitve je predviden ustrezen ukrep, in sicer je po predhodnem pisnem opozorilu mogoče osamiti obsojenca od ostalih obsojencev, če je to potrebno zaradi

preprečevanja ustvarjanja negativnega vzdušja, preprečitve samopoškodb oziroma poškodb drugih obsojencev, zaradi preprečitve premoženjske škode, preprečitve kaznivih dejanj oziroma vzdrževanja miru, reda oziroma varnosti. Pri tem obstajajo časovne omejitve, po preteku teh omejitev pa je predvidena ustrezna nadaljnja obravnava (bodisi vrnitev v okolje pred uvedbo ukrepa bodisi premestitev v drug zavod). Drugi ukrepi, ki v večji meri posegajo v svobodo obsojencev, so namestitve v varnostno celico, prisilno posteljo oziroma drug ukrep, potreben za preprečevanje napada na soobsojence, preprečevanje povzročanja premoženjske škode, za preprečitev pobega, nepooblaščenega vstopa v zavod oziroma zavarovanja vstopa v zaprto sobo. Poleg navedenega norveški zakon o izvrševanju kazenskih sankcij določa ukrepe kot disciplinske sankcije, ki pa se ne kažejo toliko v omejitvi svobode ter namestitvijo obsojencev, temveč v obliki izgube ugodnosti, vendar so vsi navedeni ukrepi uporabljeni v primeru blažjih kršitev. Splošno so glede režima prestajanja kazni oddelki zavodov oziroma zavodi med seboj organizirani tako, da omogočajo tri stopnje varovanja: visoko, srednjo in nizko.

c) Standardi na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj

V različnih državah so različna izhodišča glede urejanja položaja žrtev kaznivih dejanj, večina ureditev pa pozna ureditev bivališča oziroma začasnih nastanitev, ki pomagajo preprečevati nadaljnje nastajanje škodljivih posledic zaradi storjenih kaznivih dejanj, tako pred pravnomočnostjo kot tudi po pravnomočnosti sodbe, s katero je bil obsojenec obsojen za kaznivo dejanje. V zvezi z obveščanjem oškodovancev glede odpusta oziroma pobega iz prestajanja kazni so določeni pogoji, kdaj se o odpustu oziroma pobegu obvešča.

Finska

Podrobneje je urejeno bivanje žrtev kaznivih dejanj preko lokalnih skupnosti oziroma nevladnih organizacij, od leta 2015 pa je financiranje prevzela država. Skladno z načelom poravnalne pravičnosti (»restorative justice«) finski sistem ureja tudi postopek sprave (»conciliation process«), ki predstavlja nepridobitno dejavnost, v kateri se žrtev in storilec kaznivega dejanja poskušata pogovoriti preko neodvisnega izvajalca. V tem procesu navedeni stranki skušata ugotoviti povzročene škodljive posledice kaznivega dejanja ter doseči skupno rešitev za odpravo le-teh. Posebna ureditev velja glede žrtev kaznivih dejanj, ki še niso dosegle zakonsko določene starosti, saj nekaterih kaznivih dejanj ni mogoče obravnavati v okviru pravnega procesa, in tako ni mogoče sprejeti skupne rešitve. Pri postopku sprave je javnost izključena, lahko pa se postopek tudi ustavi, če obstaja utemeljen dvom, da katera izmed strank pravih rešitev ne razume in če bi zastavljene skupne rešitve ne bi bile v interesu osebe, ki ne izpolnjuje zakonsko določene starosti. Skladno z načelom tajnosti postopka pa tudi ni mogoče uporabiti izjav, danih v postopku sprave, v drugih postopkih, vendar pa je mogoče sklenjeni sporazumi med strankama uporabiti tudi v procesnih dejanjih kazenskega postopka. V zvezi z obveščanjem oškodovanca oziroma priče, ki je sodelovala v predkazenskem ali v kazenskem postopku, finski zakon določa, da obveščanje ni potrebno, razen če bi bil zaradi odpusta obsojenca odškodovanec oziroma njegovi bližnji (družinski člani) ogroženi, nekatere omejitve pa so postavljene tudi glede na dolžino kazni (razkritje informacije o odpustu je obvezno, če sodišče izreče kazen 6 mesecev zapora ali več).

Velika Britanija

Žrtve kaznivih dejanj imajo dostop do posebne podpore, posebej pa je organiziranih tudi 77 centrov za podporo ženskam, ki so bile žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Poleg navedenega obstajajo namestitveni centri, kjer lahko žrtve kaznivih dejanj poiščejo začasno namestitve, razširili pa so tudi krog upravičencev, ki so zaščiteni, posebej pa imajo urejene tudi vhode na sodišče za žrtve kaznivih dejanj, kjer je to mogoče. Pojem poravnalne pravičnosti je realiziran preko pravice do informacij o mehanizmih ter varovalih za žrtve kaznivih dejanj,

policija ter službe za zaščito mladine pa posebej skrbijo za zaščito žrtev kaznivih dejanj. V zvezi z nadaljnjimi ukrepi pa je mogoče v soglasju z obema strankama doseči tudi spremembo kazni v času, ko je sodba že izdana, vendar pa kazen še ni točno določena. V zvezi s pobegom oziroma odpustom obsojencev pravila o položaju žrtev (Code of Conduct) določajo, da policija, službe za zaščito mladine, bolnišnica oziroma imigrantski centri obveščajo žrtev o dejstvu pobega, če ocenijo, da so potrebni ukrepi za zaščito (ob izkazanem tveganju za nadaljnje konflikte med žrtvijo in storilcem). Posebej je določena tudi ureditev za duševno bolne storilce (glede odpusta iz bolnišnic oziroma ustreznih institucij), glede odpusta obsojencev iz zavoda pa informiranje poteka preko službe za probacijo.

Madžarska

Bivanje žrtev je posebej urejeno za žrtve trgovine z ljudmi v zaščiteneh nastanitvenih centrih, za nastanitev v primeru drugih kaznivih dejanj pa skrbijo država, nevladne organizacije in verske skupnosti. Pogosto uporabljajo tudi ukrepe poravnalne pravičnosti, mediacija je lahko uporabljena na področju kaznivih dejanj zoper življenje in telo, zdravje, človekovo dostojanstvo in kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, trgovine z ljudmi, zoper premoženje ter avtorske pravice, če je zagrožena kazen do 5 let zapora. Mediacija je mogoča tudi na področju prekrškov, kar je od leta 2014 novost. V zvezi z obveščanjem žrtev o odpustu in pobegu obsojencev imajo žrtve pravico opraviti poizvedbo glede možnosti izogniti se sekundarni viktimizaciji, navedeno pa poteka v okviru podpornih služb. Posebej je določen tudi režim za žrtve kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi (sodelovanje v preiskavi in začasno bivanje zaradi sodelovanja v preiskavi).

d) Izvrševanje hišnega zapora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva

V različnih državah služba za probacijo v celoti skrbi za izvrševanje hišnega zapora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva. Nedavno sprejeti Zakon o probaciji predvideva urejanje izvrševanje nekaterih kazenskih sankcij in določa pristojnosti probacijske službe v zvezi s tem. Glede na določbe Zakona o probaciji so potrebne uskladitve določb ZIKS-1 zlasti v delih, ki se nanašajo na izvrševanje hišnega zapora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva, sicer pa novi slovenski probacijski zakon dovolj celovito ureja pristojnosti in naloge probacijske službe, zato kakšne dodatne spremembe in dopolnitve določb v okviru zakona o izvrševanju kazenskih sankcij niso smiselne.

Hrvaška

Začetki hrvaške ureditve probacije segajo v leto 2004, služba za probacijo pa deluje v okviru hrvaške uprave za izvrševanje kazenskih sankcij in probacije («Uprava za zatvorski sustav i probaciju»), ki je organ v sestavi pravosodnega ministrstva. Zametki hrvaške probacijske službe izhajajo iz dela v splošno korist, saj je bila služba sprva umeščena kot oddelek za izvrševanje alternativnih kazni, nato pa se je preoblikovala v sektor za probacijo v okviru ministrstva. Tudi prve naloge probacijske službe na Hrvaškem so se nanašale na delo v splošno korist in na pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom, nato pa so širili nabor nalog. Poudarek je na individualni obravnavi, saj uradi pripravijo individualni načrt probacijskih aktivnosti, ki ga podpišeta tudi storilec kaznivega dejanja in probacijski uslužbenec, pri čemer je predpisan enoten vzorec pri vseh uradih. Centralna služba izvaja nadzor nad delom uradov, poseben poudarek pa dajejo sodelovanju z vsemi akterji v obliki sklepanja protokolov (na primer s policijo), izvajajo pa tudi številne delavnice in posvete, kjer uporabnike osveščajo o probacijskih aktivnostih.

Danska

Danska probacijska služba skrbi za pripravo predkazenskih poročil, nadzor nad pogojno obsojenimi, obsojenimi na delo v splošno korist ali nad osebami s težavami v duševnem zdravju, nadzor in kontrolo nad storilci pod elektronskim nadzorom, nadzor nad pogojno odpuščenimi storilci, delo s priporniki, delo z izvajalci in organizacijami, ki izvajajo socialno vključevanje, aktivnosti povezane s preprečevanjem kaznivih dejanj (pogovori v mladinskih klubih, šolah, socialnih servisih in v lokalnem okolju). Ob zavedanju, da je motiviranost najboljši obet za spremembe v obnašanju posameznika, probacijska služba v vseh zaporih izvaja aktivnosti z odvisniki, da se v čim zgodnejši fazi vključijo v programe odvajanja od odvisnosti.

Irska

Na Irskem ima probacija dolgo tradicijo. Začetki segajo v konec šestdesetih let, leta 1980 pa se je irska probacijska služba organizirala po regijah in se preoblikovala v probacijsko socialno službo. V predkazenskem postopku na Irskem obstaja za mlade storilce kaznivih dejanj in tiste, ki so kaznivo dejanje naredili prvič, t. i. preusmeritveni program (»diversion programme«), zato je zelo pomembna naloga probacijske službe priprava poročila pred sodno odločitvijo v kazenski zadevi. Takšno poročilo je sodišču v pomoč pri odločitvi o primerni vrsti sankcije, zahteva pa ga lahko le sodnik in nihče drug. Obenem pa je probacijska služba zadolžena tudi za izvrševanje skupnostnih sankcij (pogojni odpust, pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom in odloženi pregon).

Škotska

Kazenskopравни sistem na Škotskem se razlikuje od tistega v Angliji, Walesu in Severni Irski. Probacijska služba obstaja od leta 1968, je nacionalno telo, službe pa so organizirane na lokalnem nivoju. Pristojni za opravljanje probacijske službe so socialni servisi za kazniva dejanja (»Criminal Justice social work services«). Glavne naloge probacijske službe so: izdelava poročil sodiščem in tožilstvu v predkazenskem postopku (v zvezi s preteklostjo storilca, predhodnim kaznovanjem, njegovim vedenjem,...), priprava poročil za otroški oddelek (v zvezi z družinskim okoljem, socialnimi razmerami, zdravjem, izobrazbo, predhodnim kaznovanjem,...), zagotavljanje skupnostnih sankcij in nadzor nad pogojno odpuščenimi storilci kaznivih dejanj. Leta 2011 je škotska sprejela nov zakon, t.i. »The Community Payback Order (CPO)«. Glavni cilj tega zakona je povračilo škode družbi, ki je bila storjena s kaznivim dejanjem in odpravljanje vzrokov, ki so storilca privedli do storitve kaznivega dejanja. CPO ima na voljo devet ukrepov, ki se jih lahko naloži storilcem kaznivih dejanj in sicer: neplačano delo – delo v splošno korist ali druge aktivnosti, nadzor, povračilo škode, iskanje namestitev, naložitev določenega ravnanja, vključitev v določene programe, zdravljenje odvisnosti in odpravljanje težav v duševnem zdravju.

e) Prostovoljstvo

Različne ureditve držav Evropske unije zagotavljajo stik obsojencev z zunanjim svetom in urejajo možnost dostopa do obsojencev. Države načeloma v splošni zakonodaji ne urejajo podrobnejših določil prostovoljstva v zaporu, vendar pa to urejajo Evropska zaporska pravila, Pekinška pravila ter Priporočila o evropskih pravilih o sankcijah in ukrepih skupnosti. Različne države pa imajo posebej urejeno tudi prostovoljstvo ter položaj prostovoljskih organizacij, tako v odnosu do uprave oziroma zavoda kot tudi v odnosu do obsojencev.

Italija

V italijanskem zaporskem sistemu je vloga prostovoljcev pomembna, saj prostovoljci za revnejše obsojence pogosto prispevajo oblačila ali higienske pripomočke. Prostovoljci obsojence obveščajo o možnosti brezplačne pravne pomoči, sodelujejo pri organizaciji

dogodkov v zaporih, nudijo učno pomoč, vzpostavljajo stike z družinskimi člani in pomagajo obsojencem pri iskanju nastanitve in dela po prestani kazni. Vstop v zapor prostovoljcem odobri preiskovalni sodnik. Prostovoljci imajo posebne identifikacijske izkaznice s katerimi so navzoči v zaporu.

Irska

Direktor zapora v skladu z izvedljivostjo in varnostnimi ukrepi dovoli vstop v zapor osebam, ki v zaporu izvajajo aktivnosti za obsojence na splošno, za posamezne skupine obsojencev ali posamezne obsojence. Direktor dovoli vstop osebam, če oceni, da bo ta dobrodejen za obsojence. Pri tem se ravna tudi po smernicah, ki jih izda minister. Osebe, ki se jim dovoli vstop v zapor, morajo posebno skrb posvečati zagotavljanju zasebnosti in ohranjanju človeškega dostojanstva obsojencev.

Finska

Finski zakon o izvrševanju kazenskih sankcij določa možnost zasebnih pogovorov obsojenca s predstavnikom cerkve, organizacije, ki deluje na področju zaporov ali druge podobne ustanove. V primeru obiska svetovalca zapor zagotovi možnost nenadzorovanega obiska. Obsojencu je sicer omogočena podpora v obliki socialne rehabilitacije, ki vključuje stike z bližnjimi sorodniki kot tudi svetovanje ter urejanje nastavitvenih razmer, zaposlitve, dohodka, socialnih prejemkov in drugih socialnih storitev. Kot na svoji spletni strani navaja finska uprava za izvrševanje kazenskih sankcij večina prostovoljcev v zapore prihaja v okviru finskega Rdečega križa, Anonimnih alkoholikov in drugih nevladnih organizaciji ter verskih skupnosti.

Norveška

Na Norveškem, kjer je probacijska služba tesneje povezana s samim zaporskim sistemom, v procesu sodelujejo tudi prostovoljci. Tako lahko npr. nadzorujejo osebe pri delu v okviru dela v splošno korist, še posebej v primerih, ko je lokacija dela bolj oddaljena od posamezne probacijske službe.

f) Obseg pooblastil pravosodnih policistov

Primerjalnopravne zakonske ureditve urejajo pooblastila v okviru izvajanja nadzora nad zavodskimi pravili, med razlogi pa je zagotavljanje spoštovanja hišnega reda zavoda, varnosti ter ohranjanje reda. Prav tako je med razlogi mogoče najti preprečitev pobega, nepooblaščenih izhodov iz zavodov ter preprečevanje kaznivih dejanj. Med sredstvi varnostnih pregledov je mogoče najti detektorje kovin, tehnične pripomočke in uporabo službenega psa. Natančno so urejeni tudi varnostni pregledi glede na stopnjo nevarnosti (od manj nevarne do najbolj nevarne).

Finska

Finski zaporski zakon zelo natančno navaja pooblastila pravosodnih policistov ter skladno z načelom postopnosti ureja varnostni pregled, telesni pregled, poseben telesni pregled in pregled vseh odprtih (*body cavity search*). Za vsak tip pregleda je določena stopnja posega v zasebnost zaprtih oseb ter razlogi za tak pregled. Zelo natančno je opredeljen tudi postopek pregleda, še bolj natančna navodila pa so določena s podzakonskim aktom. O varnostnem in telesnem pregledu ter pregledu vsebnosti prepovedanih drog odloča pravosodni policist na nadzornem položaju, v primeru, da pregleda ni mogoče odložiti, pa tudi pravosodni policist na vodstvenem položaju oziroma z nadzorstvenimi pooblastili. Poseben telesni pregled lahko odredi direktor zavoda oziroma poveljnik, možnost pa ima tudi uprava za izvrševanje kazenskih

sankcij. Pregled vseh odprtih pa lahko odredi le direktor zavoda. Pri vseh pregledih je obvezna tudi prisotnost tretje osebe, pri večji stopnji varnosti pa mora biti navzoča tretja oseba istega spola kot oseba, ki se pregleduje, v vsakem primeru pa pregleduje oseba istega spola kot je pregledana oseba. Urejen je tudi varnostni pregled oseb, ki obiskujejo zaprte osebe, za katere pa velja nižja stopnja posega v zasebnost, čeprav pa vse glede na mogoč vnos prepovedanih predmetov oziroma stvari v zavod. Poleg pooblastil pri pregledu zaprte osebe, pa finski zakon ureja tudi uporabo sile. Določa sorazmernost pri uporabi ter pri tem določa kot kriterije upravičenost, nujnost, nevarnost upiranja ukrepom ter razpoložljivost sredstev za izvedbo ukrepov, prav tako pa tudi vse okoliščine, ki vplivajo na odločitev o uporabi sile. Pravosodni policisti morajo biti strokovno usposobljeni, oblike sile pa so opredeljene že v kazenskem zakoniku (*Criminal Code*) ter zakon napotuje na uporabo teh določb. Finska zakonodaja torej dovolj natančno opredeljuje pooblastila že v zakonu, s podzakonskim aktom pa so še natančneje razdelana navodila glede pooblastil.

Nemčija

Tudi nemški zakon o izvrševanju kazni zapora, rehabilitacijskih ukrepov in preprečevanju omejevanja svobode, določa sorazmernost uporabe pooblastil zavodskega osebja. Definirani so pojmi, in sicer neposredna prisila, fizična sila, sredstva fizične sile ter orožje (kot strelno orožje ter milejše oblike kot so razpršilci oziroma električna sredstva). Posebej je določena odgovornost zavodskega osebja zaradi prekomerne uporabe sile, strelno orožje pa je mogoče uporabiti le v skrajnem primeru ter zato, da se onesposobi napadalec oziroma oseba na begu, postavljen pa je še dodaten pogoj, da v dogodku ni udeležena tretja oseba. Določen je obvezen izrek opozorila ter primeri, ko je prišlo do upiranja ukazom oziroma obstaja nevarnost pobega. Po uporabi prisilnih sredstev je predpisan tudi obvezen zdravstveni pregled, če je bila oseba, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo, poškodovana oziroma je v življenjski nevarnosti, oseba, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo pa lahko tak pregled tudi odkloni in ga ni potrebno izvesti, vendar mora biti pri tem zagotovljeno, da se osebe v tako odklonitev ni prisililo. Nemški zakon torej dovolj določno ureja pooblastila pravosodnih policistov in hkrati ne določa podzakonskih aktov, ki bi morali biti sprejeti za konkretizacijo posameznih pooblastil.

Hrvaška

Naloge pravosodnih policistov na Hrvaškem so vzdrževanje reda in varnosti, pri čemer je velik poudarek na posrednem zagotavljanju varnosti, prav tako pa so sprejeti drugi ukrepi za vzdrževanje reda in varnosti. Med naloge tako spadajo izvajanje ukrepov strožjega nadzora, začasnega odvzema dovoljenih stvari, ločevanje obsojencev, namestitvev v posebnih prostorih brez nevarnih predmetov, namestitvev v posebnih prostorih pod strožjim nadzorom, vklepanje z lisicami in drugimi sredstvi za vezanje ter namestitvev v samico. Vse ukrepe izdaja direktor zavoda, razen namestitvev v samico, ki jo odredi sodišče. Med prisilnimi sredstvi je mogoče najti strokovne prijeme, palice, vodne topove ter strelno orožje.

Norveška

V norveški zakonodaji so pri pregledu varovanih oseb definirana sredstva in sicer v obliki tehničnih pripomočkov in službenih psov. Med razlogi za pregled zaprtih oseb, prostorov, kjer so nastanjene, in njihovih predmetov ter stvari, je mogoče najti preprečevanje nereda in kaznivih dejanj. Posebej je urejen tudi pregled zaradi posedovanja prepovedanih snovi. Glede pooblastil pravosodnih policistov je na splošno določena sorazmernost uporabe ukrepov za zagotavljanje miru, reda in varnosti v zavodu, vendar pa norveški zakon glede pooblastil

pravosodnih policistov napotuje na podzakonske akte ter posebej teh pooblastil ne opredeljuje v zakonu, temveč v podzakonskem aktu.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

S tem predlogom zakona se v Pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ. Korelacijska tabela je vnesena in priložena.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

- **razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:**

Zaradi določb Predloga ZIKS-1G ne bo vpliva na predmetno področje.

- **ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen:**

S predlogom ZIKS-1G se ukinjajo nekateri nepotrebni postopki upravne narave. Tako se ukinja izdajanje odločb iz 74. člena ZIKS-1 (prekinitev obiska) in 236. člena ZIKS-1 (prva namestitvev v poseben prostor do 12 ur).

- **spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:**

V postopkih, ki jih določa in opredeljuje normativna ureditev ZIKS-1, ni mogoča ureditev »vse na enem mestu«. Pristojni organi so Ministrstvo za pravosodje, Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij in sodišča.

- **podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:**

Zaradi določb Predloga ZIKS-1G ne bo vpliva na predmetno področje.

- **ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov:**

S predlogom ZIKS-1G se ne ustanavljajo novi organi, prav tako se ne reorganizirajo ali ukinjajo obstoječi organi.

- **ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatna usposabljanja ter finančna in materialna sredstva:**

Zaradi izvajanja postopkov, predlaganih v predlogu ZIKS-1G ne bodo potrebne nove zaposlitve.

- **ali se bodo zaradi ukinitvev postopkov in dejavnosti zmanjšalo število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:**

Gre za racionalizacijo poslovanja zaposlenih v zaporskem sistemu. Glede na to, da je število zaposlenih v zaporskem sistemu že tako premajhno, kljub predvidenim racionalizacijam ne bo neposrednega zmanjšanja števila zaposlenih ter znižanja finančnih in materialnih sredstev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

- **dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:**

Zaradi določb predloga ZIKS-1G se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala predložiti stranka. Predložitev dokumentacije je odvisna od okoliščin konkretne zadeve in ocene stranke, kaj bo predložila.

- **stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:**

Zaradi določb predloga ZIKS-1G se ne bodo povečali ali zmanjšali stroški strank.

- **čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:**

Čas trajanja pripadajočih upravnih postopkov v zaporskem sistemu naj bi se zmanjšal, je pa dejanski čas trajanja seveda odvisen od okoliščin in zapletenosti konkretne zadeve.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe predloga ZIKS-1G ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe predloga ZIKS-1G ne prinašajo neposrednih posledic za gospodarstvo, saj s predlogom ne bodo nastali novi administrativni posredni stroški, dejanski posredni stroški oziroma neposredni finančni stroški.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- **zaposlenost in trg dela:**

S predlogom zakona ZIKS-1G ne bodo nastale neposredne posledice za zaposlenost in trg dela.

- **sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:**

V predvidenih postopkih izvrševanja kazenskih sankcij je ustrezno zagotovljeno sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe predloga ZIKS-1G ne vplivajo na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga ZIKS-1G ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona

- **ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):**

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen deležnikom, ki so vključeni v njegovo izvajanje, preko internega izobraževanja.

- **širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):**

Predlog ZIKS-1G je bil dne 6. 4. 2017 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje in na spletnem portalu »e-demokracija«. Predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino in predlagane vsebine ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

- **zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa:**

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi.

- **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:**

Glede na vsebino predloga ZIKS-1G ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi deležniki.

- **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:**

Glede na vsebino predloga ZIKS-1G poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Gradivo predloga zakona je v pripravi že skoraj leto dni. V razpravo so bili vključeni tako predstavniki strokovne javnosti kot tudi predstavniki zainteresirane javnosti, saj je bilo gradivo dne 6. 4. 2017 objavljeno na spletni strani Ministrstva za pravosodje in istega dne poslano v strokovno usklajevanje Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije, Varuhu človekovih pravic, Informacijskemu pooblaščenču, Policiji, Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani in Pravni fakulteti Univerze v Mariboru.

Predlagane spremembe se ne nanašajo na občine in združenja občin.

Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Inštitut za kriminologijo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani niso imeli pripomb k predlaganim spremembam.

Vsebinsko najboljše pripombe je podala Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, katere smo v celoti upoštevali oziroma stališča uskladili na številnih sestankih, zato štejemo, da je gradivo v tem oziru v celoti usklajeno.

Pripombe so v prvem krogu usklajevanja podali tudi naslednji deležniki, glede katerih v nadaljevanju pojasnjujemo razloge za zavrnitev posameznih pripomb in predlogov (razen navedenega smo njihova stališča v celoti upoštevali):

Sindikat Zavoda za prestajanje kazni zapora Maribor (bistveno iz dopisa z dne 17. 4. 2017):

- V zvezi s pripombami vezanih na 29. člena zakona, da je treba, ko obsojenec nastopi kazen, ugotoviti njegovo istovetnost, ga fotografirati ter nemudoma, najkasneje pa naslednji dan oziroma v najkrajšem možnem času po nastopu opraviti razgovor z zdravnikom in zdravniški pregled, predlagatelj ugotavlja, da obstoječa ureditev ureja vse potrebno pri nastopu kazni ter da potrebe po urejanju roka zaenkrat ni, saj so obsojenci pregledani po nastopu kazni na način, da je zagotovljeno njihovo zdravstveno varstvo.
- Glede pripomb k predlogu sprememb 231. člena zakona bi bilo po mnenju sindikata smotno v prvem odstavku za delovno razmerje dodati: »zaposlenega v zavodu«. Pripomba ni bila sprejeta, saj se navedena določba in naslednje nanašajo zgolj na pravosodne policiste.
- Glede predloga k spremenjenemu 233. členu o 80-odstotni obvezni prisotnosti pravosodnih policistov pri izpopolnjevanju in usposabljanju predlagatelj ocenjuje, da navedena rešitev ne zagotavlja dejanske usposobljenosti za opravljanje nalog pravosodnega policista ter zato predlog ni bil upoštevan, je bil pa zaradi navedenega dodan še 233.a člen, ki še nekoliko natančneje določa pogoje usposabljanja ter sankcije v primeru, da pravosodni policist ne opravi usposabljanja oziroma uspešnega preizkusa strokovne in psihofizične usposobljenosti.

Višje sodišče v Kopru (bistveno iz dopisa z dne 18. 4. 2017):

- Glede predlaganih sprememb četrtega odstavka 26. člena zakona, da naj bi sodišče določilo nov datum nastopa kazni tako, da ostane obsojencu od prejema poziva do nastopa kazni največ osem dni, je sodišče pojasnilo, da bi pri izvrševanju takšne določbe zaradi vročanja poziva lahko prihajalo do situacij, ko bi datum nastopa že nastopil, poziv pa obsojencu še ne bi bil vročen. V zvezi z navedenim je sodišče predlagalo, da je nastop kazni vezan na prvi delovni dan po tem, ko je bil poziv vročen obsojencu, mogoče pa bi bilo predlagano spremembo razlagati tudi tako, da bi bil datum nastopa vezan na iztek osmega dne od vročitve poziva, s čimer bi bil dosežen tudi namen, ki ga zasleduje predlagana sprememba.

Stališče predlagatelja: Navedeno pripombo smo delno upoštevali in sicer v delu, ki se nanaša na razlago, da je datum nastopa vezan na iztek osmega dne od vročitve poziva ter je s tem dosežen namen, ki ga zasleduje predlagana sprememba.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (bistveno iz dopisa št. Su 819/2017, z dne 21. 4. 2017):

- Vrhovno sodišče Republike Slovenije izrečnih pripomb glede sprememb določb zakona ni imelo, je pa posredovalo pripombe Upravnega sodišča Republike Slovenije, ki je podalo pripombo k 8. členu ter 98.a člena zakona.

- Glede pripomb predlaganih sprememb 8. člena zakona je sodišče pojasnilo, da je izrecno določeno v katerih primerih se izda odločbo po določbah Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) in v katerih primerih se odločba izda ob smiselni uporabi ZUP, ni pa v zakonu določeno v katerih primerih je za odločanje v sodnih postopkih pristojno okrajno in okrožno sodišče ali pa upravno sodišče. V določenih primerih so po oceni upravnega sodišča v določenih primerih redna sodišča pristojna odločati tudi v primeru, ko se je predhodni postopek vodil po določbah ZUP, po trenutni praksi pa je upravni spor mogoč za vse primere, kjer ni določeno drugo sodno varstvo.

Stališče predlagatelja: Konkretnih predlogov v zvezi z navedenimi vprašanji upravno sodišče ni podalo, zato nanje ne moremo odgovoriti, pojasnjujemo pa, da ZUP določa splošno varstvo zoper upravne akte, ZIKS-1 pa v nekaterih primerih odločanje sodišča splošne pristojnosti ter tudi instančnost sojenja, zato je po naši oceni obstoječa ureditev primerna, tudi sicer pa so spremembe 8. člena zakona redakcijske narave ter smo v vsebino posegali le toliko, da se besedilo uskladi z drugimi vsebinskimi spremembami.

- Glede pripomb predlaganih sprememb 98.a člena zakona je upravno sodišče pojasnilo, da so v tem členu uporabljeni izrazi, katerih pomen ni nikjer definiran ter izpostavlja zakonsko dikcijo »izrazito begosumen«, zato bi bilo definicije smiselno ustrezno dopolniti.

Stališče predlagatelja: Po ustaljeni praksi so izrazi uporabljeni v veljavnem 98.a členu (med njimi tudi »izrazita begosumnost«) dovolj pomensko definirani ter zato po naši oceni ni potrebna njihova dopolnitev. Predlagatelj nadalje pojasnjuje, da je begosumnost že sama po sebi definirana, medtem ko so motnje v prestajanju kazni ter ogrožanje zdravja in življenja tudi sicer dovolj pomensko definirani. Predlagatelj v tem delu pripomb zaradi splošnosti ter siceršnje ustrezne rešitve ni upošteval, bo pa sodišče skozi prakso še najprej vsebinsko napolnjevalo izraze, ki so v kaznovalnem pravu že nekaj časa uveljavljeni ter v tem pogledu dejansko prispevalo k pomenski opredelitvi uporabljenih izrazov.

Varuh človekovih pravic (bistveno iz dopisa opr. št. 0.1-10/2017-2-SE z dne 21. 4. 2017):

- Varuh opozarja, da zadnja novela Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ) načrtuje uvedbo uklonilnega zapora, zato bi morale biti tudi osebe, ki prestajajo uklonilni zapor naštetje med varovanimi osebami, njihov položaj oziroma posebnosti pa opredeljene v nadaljevanju besedila zakona.

Stališče predlagatelja: Predlog sprememb Zakona o izvršbi in zavarovanje je že bil sprejet na vladi, vendar se institut uklonilnega zapora ne bo spreminjal na način, da bi bilo potrebno spremeniti določbe ZIKS-1.

- Pri spremenjenem 18. členu zakona Varuh predlaga, da se preveri ustreznost izraza pripornik v novem tretjem odstavku.

Stališče predlagatelja: Izraz pripornik je ustrezen, saj podatki, ki jih sodišče sporoči zavodu, vsebujejo informacije še iz časa, ko je bil obsojenec, kateremu je vročen poziv za nastop kazni, v predkazenskem in kazenskem postopku obdolženec ter je bil zoper njega odrejen pripor in zato ne more biti uporabljen kakšen drug pravni termin. K temu še dodatno pojasnjujemo, da je položaj oškodovanca posebej urejen v novem 36.b členu zakona ter smiselno ureja podoben položaj oškodovancev glede obveščanja o pobegu oziroma izpustitvi obsojencev kot v 18. členu zakona, z razliko, da je obveščanje vezano na zahtevo, podano po nastopu kazni. Na ta način so varovani tako oškodovanci, za katere še ni bilo pravnomočno ugotovljeno, da jim je nastala škoda, kot tudi oškodovanci, ki po sodni odločbi lahko zahtevajo plačilo škode, z ureditvijo 18. člena zakona pa je preprečeno dvakratno vlaganje zahtev za posredovanje podatkov (prvič v

času do konca kazenskega postopka in drugič v času nastopa kazni oziroma med prestajanjem kazni zapora), lahko pa oškodovanec tudi umakne zahtevo za posredovanje podatkov, s čimer je zagotovljeno spoštovanje njegovega položaja (ima se namreč pravico opredeliti ali želi biti še naprej vključen v spremljanje kazenske zadeve ali pa ne).

- K novemu 30.b členu Varuh predlaga, da se bolj natančno opredelijo izjeme od obveznosti obveščanja ter da bodo po tretjem odstavku predlagane rešitve vsi oškodovanci seznanjeni z nastopom kazni obsojenca, četudi sploh niso zahtevali takšnega obveščanja v predkazenskem ali kazenskem postopku.

Stališče predlagatelja: Izjema od obveščanja je ustrezno določena, saj je v času prestajanja kazni stanje glede odnosa med obsojencem in oškodovancem dovolj natančno obravnavano (na primer eden izmed pogojev za pogojni odpust je odnos obsojenca do oškodovanca) ter je tako mogoče sklepati ali je obsojenec zaradi obveščanja o njegovem odpustu, nekoliko manj o pobegu, lahko ogrožen, zato o tem odloči direktor zavoda, saj razpolaga z ustreznimi podatki. Tudi pripomba, da bodo po obstoječem predlogu vsi oškodovanci seznanjeni z nastopom kazni obsojenca pa ne zdrži, saj je sicer oškodovanec dejansko prikrajšan za pravico do obveščeniosti, anonimizacija podatkov glede časa in kraja nastopa kazni pa omogoča obsojencem in oškodovancem, da so obravnavani korektno, oškodovanci pa bodo le obveščeni o možnosti obveščanja ter ne o času in kraju nastopa kazni, razen tisti, ki bodo, ob izpolnjenih drugih pogojih, zahtevo za obveščanje tudi podali (na podlagi prehodnega obvestila o možnosti obveščanja). Glede na navedeno pripomb nismo upoštevali.

- K spremenjenem 57.a členu zakona Varuh predlaga, da posledice prenehanja pravic iz dela, če iz objektivnih razlogov preneha potreba po delu, ne bi smele biti iste kot za primere, ko do prenehanja pride zaradi okoliščin na strani obsojenca.

Stališče predlagatelja: Navedene pripombe v tem členu nismo upoštevali, saj se razlika med prenehanjem opravljanja dela zaradi objektivnih razlogov in prenehanjem opravljanja dela zaradi okoliščin na strani obsojenca kaže v podeljevanju oziroma odzvem ugodnosti ter je tako različnost položaja upoštevana na drugem mestu ter v drugačnem svojstvu.

- K spremenjenem 58. členu zakona Varuh pozdravlja dopolnitev drugega odstavka, da je zavarovana oseba tudi otrok, ki skupaj z obsojenko biva v zavodu, če nima drugače urejenega zavarovanja, poleg tega pa se sprašujejo kakšen bo položaj glede zavarovanja oseb v uklonilnem zaporu, če bo prišlo do njegove uvedbe z novelo ZIZ.

Stališče predlagatelja: Predlog sprememb Zakona o izvršbi in zavarovanju je sprejet na vladi, vendar se institut uklonilnega zapora ne bo spreminjal na način, da bi bilo potrebno spremeniti določbe ZIKS-1.

- K spremembam 76. člena zakona Varuh predlaga v razmislek možnosti bolj pogostega sprejemanja pošiljk s perilom, ob pomanjkanju možnosti pranja (tudi na stroške zaprtih oseb) v samih zavodih. Praksa je namreč po oceni Varuha pokazala, da svoje perilo oziroma lastna oblačila uporablja veliko zaprtih oseb, kar na eni strani pomeni manj stroškov za zavode, ki teh oblačil ne perejo, na drugi strani pa tudi manj prijav uničenja in pogrešitve perila in oblačil zaprtih oseb.

Stališče predlagatelja: Ocenjujemo, da je zaenkrat sprejemanje pošiljk s perilom ustrezno urejeno ter zato ni nujne in realne potrebe po večjem številu pošiljk (obsojenci namreč po predlogu lahko prejema pošiljko perila enkrat mesečno).

- K spremembam 82. člena zakona Varuh pozdravlja spremembo, ki daje prednost izvršitvi

varnostnega ukrepa obveznega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, ker pa so možne napačne odločitve, bi bilo prav, da je določen rok za čimprejšnjo odločitev o pritožbi iz šestega odstavka tega člena, saj ta ne zadrži njene izvršitve, kar pa pomeni nepopravljive posledice.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo sprejeli ter ocenili, da je tridnevni rok ustrezen, vendar pa je rok vezan na delovne dni, saj je naveden rok primeren za pravilno in popolno ugotavljanje dejanskega stanja, še vedno pa omogoča dovolj hitro ukrepanje ter preprečevanje oziroma omejevanje hujših škodljivih oziroma nepopravljivih posledic za obravnave osebe.

- K spremembam 87. člena zakona Varuh predlaga, da se v prvem odstavku napiše bolj natančna opredelitev, kdaj se lahko uporabijo druge strokovne metode dela namesto uporabe discipliniranja obsojenca s pomočjo formalnih disciplinskih postopkov.

Stališče predlagatelja: Varuh pripombe v ničemer ni konkretiziral, zato nismo dodatno opredelil pogojev za uporabo drugih strokovnih metod dela namesto uporabe discipliniranja, od siceršnje splošno sprejete prakse ter različnih tehnik mediacije, katere zavodsko strokovno osebje uporablja pri obravnavi obsojencev, pa je odvisno ali so navedeni alternativni ukrepi učinkoviti oziroma ali so skladni z načelom postopnosti. Ob navedenem poudarjamo, da bodo različne strokovne metode dela opredeljene s podzakonskimi aktom, kot rečeno pa je odločanje v polju proste presoje vsakokratnega nosilca zadeva ter gre za stvar strokovnih nalog usposobljenega zavodskega osebja.

- K spremembam 98. člena zakona Varuh pozdravlja odločitev predlagatelja za natančnejšo opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«, v okviru tega člena pa skrajšanje dopustnega trajanja namestitve (s 30 na 7 dni), ki je po oceni Varuha gotovo bolj sorazmerno razlogu »posebne« namestitve, če obsojenec v telesu skriva ali prenaša nedovoljene stvari. V zvezi z navedenim so izpostavili tudi, da mora biti v času osamitve, kot najhujšem disciplinskem ukrepu, obravnavana oseba redno spremljana s strani zdravstvenega osebja, ki poroča direktorju zavoda o zdravstvenem stanju, če zdravstveno stanje obravnavane osebe takšnega načina prestajanja kazni ne dopušča več, kar izhaja tako iz narave stvari, to pa določajo tudi mednarodni standardi s področja ravnanja z zaporniki (Pravila Nelsona Mandele).

Stališče predlagatelja: V zvezi z omejitvijo trajanja posebnih namestitev pojasnjujemo, da imajo najbolj napredne države urejeno namestitev v trajanju kot je bilo predlagano, v zvezi z zdravstvenimi pregledi obsojencev pa zakon ureja redne zdravstvene preglede in na splošno določa, da se za večino postopkov uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Pri tem je spoštovano načelo pravice do izjave obravnavanih oseb, preko sodne kontrole upravno-izvršilnih aktov pa je spoštovanje določb ustave in zakonov ter podzakonskih aktov mogoče preveriti tudi v okviru ustavno zagotovljenega sodnega varstva pravic posameznikov oziroma obsojencev. Glede na navedeno ocenjujemo, da so predlagane rešitve sorazmerne ter usklajene z mednarodnimi standardi, tudi v vseh fazah do sodne kontrole spoštovanja pravic obravnavanih oseb.

- K novemu 236.a členu zakona ter drugim členom, ki sledijo, Varuh predlaga, da bi se moral o pregledu pisemske pošiljke iz novega 236.b člena in pregleda prostora iz 236.c člena voditi zapisnik ali druga primerna zabeležka, opozorili pa so tudi na nekatere pravopisne napake. Pri naštevanju okoliščin za opravo varnostnega pregleda iz 236.d in 236.f člena predlagajo uporabo alinej.

Stališče predlagatelja: Očitne napake smo upoštevali, medtem ko so določbe glede vodenja zapisnika iz 236.b člena vsebovane že v 58. členu Pravilnika o izvrševanju kazni zapora, vodenje zapisnika iz 236.c člena pa bo urejeno s podzakonskim aktom. V zvezi z navedenim

poudarjamo, da tudi sicer o poteku posameznih dejanj pravosodni policisti oziroma pooblašcene uradne osebe vodijo zapisnike skladno z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek, razen če zakon o izvrševanju kazenskih sankcij posebej določa, da se uradna dejanja protokolirajo na drug način. Pripombe glede alinej v 236.d in 236.f členu smo upoštevali.

- K spremenjenemu 238. členu zakona Varuh meni, da mora biti možnost odvzema prostosti s strani pravosodnega policista časovno omejena in ne le s prihodom policije.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali ter določili, da sme pravosodni policist odvzeti prostost obsojencu in ga zadržati največ dve uri. Pri tem izpostavljamo dejstvo, da po Zakonu o kazenskem postopku zadržanje oseb na kraju storitve kaznivega dejanja ne sme trajati več kot šest ur, zato bi čas zadržanja pravosodnega policista veljalo všteti v čas teh šestih ur, dve uri pa je po naši oceni tudi čas, ko se policija že lahko odzove in prispe na kraj zadržanja.

- K spremenjenemu 240. členu zakona Varuh meni, da bi morala biti opredelitev »strelnega orožja z življenjsko manj nevarnim strelivom« bolj natančna.

Stališče predlagatelja: V zvezi z opredelitvijo strelnega orožja z življenjsko manj nevarnim strelivom pojasnjujemo, da se kot manj nevarno strelivo uporabljajo gumijasti naboji.

- K novemu 241.a členu zakona Varuh zaključuje svoje pripombe s smiselnostjo opredelitve, da se o uporabi prisilnega sredstva izdela poročilo o njegovi uporabi, ki se pošlje upravi, ta pa bi morala opraviti oceno upravičenosti njegove uporabe.

Stališče predlagatelja: V zvezi z izdelavo poročila ter obveščanjem uprave o uporabi prisilnih sredstev pojasnjujemo, da je navedeno urejeno s podzakonskim aktom, poleg navedenega pa je v zakonu predvidenih več možnosti nadzora nad ravnanjem zavodov ter je tudi v okviru nadzora mogoče preveriti pravilnost uporabe sredstev. Glede na navedeno pripombe nismo upoštevali.

Ministrstvo za notranje zadeve (bistveno iz dopisa št. 007-109/2017/3, z dne 19. 4. 2017):

- Predlog, da se določba tretjega odstavka 18. člena glede ustreznih ukrepov za izvršitev kazenske obsodilne sodbe sodišča dopolni tako, da se glasi:

(3) Sodišče, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji, ukrene vse potrebno, da se najde obsojenec, ki je neznanega prebivališča. Sodišče lahko odredi policiji ukrepe, da se najde obsojenec. Sodišče in policija z namenom prijetja obsojenca, ki je neznanega bivališča, uporabljata določbe, ki jih predvideva zakon, ki ureja kazenski postopek, za preiskovanje ter dokazovanje kaznivih dejanj in iskanje osumljencev, za kataloško kaznivo dejanje, za katerega je bil obsojen sodišču nedosegljivi obsojenec.

V obrazložitvi zgoraj predlaganih dopolnitev tretjega odstavka 18. člena zakona je navedeno, da sodišča pravnomočno obsojenega obsojenca navadno iščejo sama, preko sodišču dosegljivih baz podatkov in ukrepov, kot so vabljenje osebe na prestajanje kazni. Ukrepe sodišče stopnjuje glede na rezultat poizvedb, kar pomeni, da sodišče v prvi fazi zgolj išče naslov obsojenca z namenom, da mu vroči sodni spis, v drugi fazi pa zoper njega odredi odredbo za privedbo ali razpis mednarodne tiralice ali Evropski nalog za prijetje in privedbo (ENPP). Policija na zahtevo sodišča, ki je lahko izrecno vsebinsko podana ali pa v obliki odredbe za privedbo, nato prične z izvajanjem nalog, predvidenih v 43. členu ZNPPol, saj izvajanja pooblastil iz 148. člena ZKP in drugih določb ZKP zaradi zaključka kazenskega postopka in pravnomočne sodbe ni več mogoče uporabljati. Po predlagani dopolnitvi in spremembi pa bi sodišče oziroma

policija z namenom izsleditve in prijetja obsojenca lahko, upošteva pri tem določbe Ustave RS, uporabljala določbe ZKP, vključno z vsemi ostalimi ukrepi, ki so bili še pred izdajo pravnomočne sodbe predvideni za preiskovanje in dokazovanje kaznivega dejanja, ki so bili odrejeni zoper pravnomočno obsojenega obsojenca, katerega bivališče je sodišču neznan. Namen predlagane določbe je, po oceni Ministrstva za notranje zadeve, zagotoviti učinkovito realizacijo sodnih odločb skozi zagotovitev prisotnosti obsojenca, katerega dejansko bivališče je sodišču neznan oziroma se ta navadno pred pravosodnimi organi skriva ali se jim izogiba. Kljub temu, da je bil kazenski postopek končan in izdana pravnomočna sodba, pa se kazenska sankcija zaradi izogibanja obsojenca ne more izvršiti, z izvajanjem nalog in pooblastil po ZKP, ki veljajo pri preiskovanju, dokazovanju in vodenju kazenskega postopka zoper osumljenca oziroma obtoženca kaznivega dejanja, bi s to določbo lahko analogno uporabljali določbe ZKP tudi za iskanje obsojenca, in sicer tiste določbe, ki so veljale za preiskovanje in dokazovanje istega kaznivega dejanja, vse do izreka pravnomočne sodbe. Ministrstvo za notranje zadeve v smislu nadaljevanja uporabe določb ZKP tudi zoper sodišču nedosegljive obsojence, vendar z namenom njihovega lociranja in prijetja, na podlagi judikata Višjega sodišča na Dunaju te določbe uporabljajo tudi avstrijski pravosodni organi, kjer sodišča in varnostni organi uporabljajo določbe avstrijskega ZKP tudi po izrečni pravnomočni obsodbi, vendar zgolj tiste določbe, ki se nanašajo na dokazovanje in vodenje kazenskega postopka za konkretno kaznivo dejanje, za katerega je obsojenec obsojen. S tem judikatom so avstrijski pravosodni organi oziroma višje sodišče na Dunaju sledili načelu, da je kazenski proces v bistvu zaključen šele z izvršitvijo in realizacijo pravnomočne sodbe sodišča ter se posledično tudi po izreku pravnomočne sodbe lahko za realizacijo sodbe in zagotovitvijo prisotnosti obsojenca, še vedno lahko uporablja njihov ZKP.

Stališče predlagatelja: Po temeljiti preučitvi predloga MNZ glede pooblastil sodišča ugotavljamo, da je predlog, ki širi preiskovalne ukrepe po ZKP na namen iskanja obsojenca, nesistemski, saj ne sledi logiki sorazmernosti ukrepov, kot je po veljavni ureditvi urejena v ZKP.

- Predlog za dopolnitev obrazložitve k 11. členu predlagane novele, ki spreminja 20. člen zakona, z naslednjim besedilom:

»S predlaganim novim odstavkom se ureja možnost plačila globe pred začetkom izvrševanja nadomestnega zavora tudi v primeru, ko se zoper osebo že izvršuje odredba za privedbo na prestajanje nadomestnega zavora, če varnostne okoliščine to dopuščajo in če oseba to lahko izvrši plačilo brez odlašanja. O tej izjemi od opravljanja privedbe glede na okoliščine odloča policist, ki izvaja privedbo, ker gre za postopek z visoko stopnjo tveganja, da bo privedena oseba napadala policista ali poskušala pobegniti. V skladu z določbami drugega odstavka 192.c člena ZP-1, se nadomestni zapor namreč ne izvrši, če storilec pred začetkom izvrševanja nadomestnega zavora plača globo v celoti.

Stališče predlagatelja: Pripomba je delno upoštevana v obrazložitvi, saj pri opredelitvi postopka z visoko tveganja, da bo privedena oseba napadla policista ali poskušala pobegniti, ocenjujemo, da tovrstna opredelitev ni popolnoma na mestu, ker ravno policija o plačilu brez odlašanja obvesti sodišče, ki je odredilo nadomestni zapor in zavod, ki je v odredbi določen za izvršitev nadomestnega zavora ter je zato policija organ, ki omogoči osebi pred privedbo na prestajanje nadomestnega zavora plačilo globe, s čimer se oseba tudi izogne nastopu kazni. Pri tem zagotovo ne gre za izrazito nevarne osebe, saj so prekrški dejanja, ki ne zahtevajo izrekanja najtežjih sankcij, temveč glob, ki imajo za posledico plačilo denarnega zneska, opredeljenega kot globa. Glede na navedeno bo pripomba upoštevana v delu, ki se nanaša na opredelitev, da postopek vodi policist, ki opravlja privedbo.

- K spremenjenemu petemu odstavku 127. člena zakona, ki ureja obveščanje glede izvršitve izгона tujca iz države, predlagajo spremembo, ker je v praksi osemdnevni rok prekratek za izvedbo vseh ukrepov in priprav policije, hkrati pa predlagajo ustreznejšo navezavo na zakon o tujcih (prvi odstavek 1. člena ZTuj-2). Predlagajo, da se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Zavod najmanj petnajst dni pred predvidenim odpustom obsojenca, za katerega je potrebno izvršiti izgon tujca iz države, o tem obvesti policijo, ki izgon izvrši v skladu z zakonom, ki ureja pogoje in način vstopa, zapustitve in bivanja tujcev v Republiki Sloveniji.«

Stališče predlagatelja: Pripomba ni upoštevana, saj je določen rok najmanj osem dni in je torej mogoče že prej obvestiti policijo o odpustu obsojenca, bodo pa v praksi dana navodila, da se policijo obvešča o odpustu obsojenca takoj, ko je to znano (kar pa je v primeru pogojnega odpusta vsaj 20 dni pred odpustom, tudi sicer pa iz evidence zaprtih oseb izhaja, kdaj se posameznemu obsojencu izteče kazen ter bodo podatki sporočeni v času, ki bo omogočil nemoteno izvršitev ukrepa izгона tujca iz države). Glede na navedeno pripomba ni upoštevana.

Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije (bistveno iz dopisa št. 007-37/2017/2, z dne 26. 4. 2017):

- Informacijska pooblaščenka je podala pripombe k več členom zakona, ki se s predmetno spremembo zakona ne spreminjajo in ne dopolnjujejo. Opozorila je, da so nekatere obstoječe določbe ZIKS-1 pomanjkljive in nejasne z vidika zagotavljanja ustavno zahtevane jasnosti in izčrpnosti opredelitve nabora in namena obdelave osebnih podatkov. Po njeni oceni ZIKS-1 od 31. do 36. člena ne določa, katere izmed navedenih podatkov v teh členih lahko pridobiva upravljavec od posameznih drugih upravljavcev. Ker je Zakon o probaciji navedeno natančno določil, predlaga, da se nabor podatkov določi po tem vzoru. Poleg navedenega je v členih od 36. do 41.a določen nabor podatkov preveč splošen, zato se pooblaščenka sprašuje o dejanski določenosti tako opredeljenega nabora podatkov in posledično skladnosti predpisa z 38. členom Ustave RS ter hkrati sorazmernosti in potrebnosti tako obsežnega in nedoločnega načina obdelave tako širokega nabora osebnih podatkov, nedoločeno pa je tudi število (vnaprej opredeljenih) upravljavcev. Prej navedeni členi po spraševanju pooblaščenke in njeni oceni pomenijo vprašanje o njihovi vsebinski skladnosti s pravico do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki (in pravice do popravka ter izbrisa), kot jo opredeljujeta Ustava RS v 38. členu in ZVOP-1, zato predlaga, da predlagatelj določbe ZIKS-1 glede seznanitve z lastnimi osebnimi podatki in pravice do popravka ter izbrisa vsebinsko uskladi s 30- do 36. členom ZVOP-1.

Stališče predlagatelja: Pripombe niso upoštewane, saj s predlogom tega zakona ne posegamo v širše urejanje nabora osebnih podatkov. Sicer so pripombe informacijske pooblaščenke vsebinsko okvirno ustrezne, vendar pa zaradi količinskih omejitev zakonske materije ter dopolnitev ne bomo upoštevali ter bomo vprašanje urejanja osebnih podatkov obravnavali v kasnejših spremembah in dopolnitvah zakona.

- K novemu 235.a členu ZIKS-1 Informacijska pooblaščenka izpostavlja, da bi bilo določbe tega člena, ki predstavljajo samostojno pravno podlago za uvedbo videonadzornih sistemov za varovanje varovanih objektov in varovanih območij ter preprečevanje pobegov obsojencev, mogoče razumeti na način, da gre za urejanje materije zunaj okvirov in omejitev ZVOP-1. Ker po oceni informacijske pooblaščenke s predlaganim novim členom ne bi bil zagotovljen namen in izvajanje videonadzora skladno z Ustavo RS in ZVOP-1, predlagajo spremembo besedila

Stališče predlagatelja: V zvezi s splošnim načelom sorazmernosti uporabe videonadzora uvodoma odgovarjamo, da sorazmernost izhaja že iz zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, v zvezi z natančnejšo opredelitvijo izjem od uporabe videonadzora pa pojasnujemo, da so zavodi, ki izvršujejo kazenske sankcije zaradi svoje resocializacijske vloge ter posebnega okolja, v katerem so obsojenci nastanjeni, arhitekturno zasnovani tako, da omogočajo relativno visoko stopnjo nadzora. Po naši oceni zato dodatna definicija sorazmernosti uporabe videonadzora ter vnašanje izjem v zakon ni ustrezna rešitev, zlasti pa tudi ni mogoče relativno enostavno določiti izjem glede na to, da obstaja več režimov prestajanja kazni. Primeroma navajamo, da v različnih (treh) tipih režima prestajanja kazni ne morejo veljati enake izjeme, širša opredelitev izjem ter dodatni kriteriji za izvedbo načela sorazmernosti pa bi ponovno presegala prostor, ki je namenjen spremembam ter dopolnitvam obstoječega zakona. Vsebinsko so načelno pripombe pooblaščenke glede uporabe videonadzora ustrezne, zato bomo vprašanje preučili ter rešitve zajeli v kasnejših spremembah oziroma dopolnitvah zakona, v kolikor se bodo te izkazale za ustrezne. Glede na navedeno pripomb nismo upoštevali ter zaenkrat ocenjujemo, da so določbe glede uporabe videonadzornih sistemov dovolj natančno opredeljene, bomo pa pripombe obravnavali kasneje ter skušali pripraviti celovite rešitve, ki bodo ustrezale vsakokratnim specifikam.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (bistveno iz dopisa opr. št. Ktr-zb-8/7/2017/HJ/AR, z dne 25. 4. 2017):

- Vrhovno državno tožilstvo v okviru pripomb splošne narave ponovno predlaga uvedbo instituta »sodnika za izvrševanje kazenskih sankcij«, s katerim bi nadomestili sedanjo razmeroma zapleteno ureditev odločanja z uporabo upravnega postopka in upravnega spora, vključno z nadomestitvijo Komisije za pogojni odpust. Takšna ureditev bi bila bližja naravi postopka izvrševanja kot dela kazenskega prava v širšem pomenu ter je bolj preprosta in učinkovita. V delovno področje »izvršilnega sodnika« bi tako spadala celotna ureditev, ki bi mu zaupala naloge razvrščanja obsojencev, odločanja o pravnih sredstvih, odločanja o pogojnih odpustih in odločanja o vseh drugih zadevah, ki ne sodijo v »upravno poslovanje zaporov«, kazenski izvršilni sodnik pa bi lahko prevzel tudi pristojnosti iz 49. člena ZIKS-1G v zvezi s ponovnim preizkusom obstoja osebnih okoliščin, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu tujca iz države.

Stališče predlagatelja: V zvezi s splošnimi predlogi odgovarjamo, da jih glede na predviden obseg sprememb in dopolnitev zakona pripomb nismo upoštevali, saj bi celovita ureditev kazenskega izvršilnega sodnika presegala prostor, ki še dopušča noveliranje obstoječega zakona. Vsebinsko so sicer nekateri predlogi ustrezni, vendar pa zaradi zgoraj navedenih omejitev splošnih pripomb nismo upoštevali, bodo pa predlogi Vrhovnega državnega tožilstva upoštevani pri uveljavljanju novih konceptov v predlaganem delu izvrševanja kazenskih sankcij.

- K spremembi 87. člena zakona menijo, da bi bilo generalno klavzulo »kadar je glede na okoliščine mogoče« primerno dopolniti z natančnejšimi merili oziroma smernicami, kdaj naj se uporabijo druge strokovne metode dela, s čimer bi se zagotovilo enotna izhodišča za odločanje pristojnih organov in bi se posledično preprečilo tudi arbitrarno odločanje.

Stališče predlagatelja: Vrhovno državno tožilstvo pripombe v ničemer ni konkretiziralo, zato nismo dodatno opredelil pogojev za uporabo drugih strokovnih metod dela namesto uporabe discipliniranja, od siceršnje splošno sprejete prakse ter različnih tehnik mediacije, katere zavodsko strokovno osebje uporablja pri obravnavi obsojencev, pa je odvisno ali so navedeni alternativni ukrepi učinkoviti oziroma ali so skladni z načelom postopnosti. Ob navedenem poudarjamo, da bodo različne strokovne metode dela opredeljene s podzakonskimi aktom, kot rečeno pa je odločanje v polju proste presoje vsakokratnega nosilca zadeve ter gre za stvar strokovnih nalog usposobljenega zavodskega osebja.

- K novemu 176.a členu zakona v povezavi s probacijo predlagajo, da bi bilo zaradi enotnosti in celovitosti urejanja dela v splošno korist primerno proučiti možnost, da bi tudi v primeru, ko se izvrševanje dela v splošno korist izreče kot navodilo mladoletniku v kazenskem postopku ali določi mladoletniku kot naloga v okviru odložitve kazenskega pregona, le-to pripravila, vodila in nadzorovala pristojna probacijska enota, pristojni center pa bi ob tem imel le podporno vlogo v smislu poročanja in strokovnega sodelovanja glede družinskih razmer, okolja, v katerem živi mladoletnik in drugih relevantnih okoliščin.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj je glede na občutljivo področje ravnanja z mladoletnimi osebami tudi glede na ustrezno strokovno usposobljenost še vedno pristojni center za socialno delo tisti, ki vodi celoten postopek ter izvršuje sodne odločbe. Z razvojem probacijske službe bi sicer lahko bile rešitve iz pripomb upoštevne, vendar pa zaenkrat ocenjujemo, da centri za socialno delo korektno izvajajo navodila ter zato predlagana rešitev ni potrebna.

V fazi medresorskega in strokovnega usklajevanja so do dne 11. 9. 2017 podali pripombe naslednji deležniki, glede katerih v nadaljevanju pojasnjujemo razloge za zavrnitev posameznih pripomb in predlogov (razen navedenega smo njihova stališča v celoti upoštevali):

Ministrstvo za notranje zadeve (bistveno iz dopisa opr. št. 007-131/2017/5, z dne 7. 9. 2017):

- K 12.a členu zakona v povezavi s probacijo predlagajo, da urejanje ni potrebno, ker že Zakon o probaciji določa organ in njegova pooblastila.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali na način, da so organi in pooblastila določeni po Zakonu o probaciji, nato pa bo centralna probacijska enota določila krajevno prostojnost in svetovalca, ki bo opravljal naloge, namesto tega pa je v predlogu ZIKS-1G določen način izvrševanja probacijske naloge in obveznosti obsojenca pri tem.

- K 18. členu zakona v povezavi z uporabo vseh določb ZKP, ki se uporabljajo za odkrivanje in pregon kaznivih dejanj predlagajo, da se določi smiselno uporabo, pri čemer se sklicujejo na avstrijsko prakso glede pravnomočnosti kazenskih sodb ter uporabo omenjenih določb zakona, ki ureja kazenski postopek.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj je že v prvem krogu usklajevanja bilo pojasnjeno, da je predlog nesistemski ter ne sledi logiki sorazmernosti ukrepov, kot je zasnovana po veljavni ureditvi v ZKP. Vsebinsko bi se policijska pooblastila ob aktivnem iskanju lahko nanašala na nekatera pooblastila, ne pa na vsa.

- K 20. členu zakona v povezavi z izvrševanjem nadomestnega zavora predlagajo, da se določita pojma nevarnosti osebe, ki bo nastopila nadomestni zapor ter opredeli visoka stopnja tveganja pri izvrševanju odredbe.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo delno upoštevali ter je določeno, da policist ocenjuje varnostne okoliščine ter zmožnost osebe, ki bo nastopila nadomestni zapor, da plača globo nemudoma. V obrazložitvi so upoštevani tudi primeri, ko bo policist ocenil varnostne okoliščine ter plačilno sposobnost, če bo ocenil, da gre za izrazito nevarno osebo ter bi postopek plačila globe lahko predstavljal visoko stopnjo tveganja, bo izvršil odredbo na način, da bo zagotovljena varnost.

- K 127. členu zakona v povezavi z rokom za izvršitev izгона tujca iz države predlagajo, da se določi rok 15 dni, saj je po njihovi oceni rok osem dni prekratek. V praksi namreč prihaja do obvestil že 30 dni pred nastopom odpusta, rok 15 dni pa bi bil lahko še čas, ki je potreben za pripravo policije na izvršitev izгона tujca iz države.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj je že kazenski zakon določil osem dnevni rok za izvršitev izгона tujca iz države (sodišče namreč lahko v primerih določenih z zakonom ponovno ocenjuje ali še obstajajo razlogi za izgon) ter bi navedena ureditev pomenila neutemeljeno odstopanje od ureditve v kazenskem zakonu. Pri tem poudarjamo, da smo seznanjeni z (dobro) prakso zavodov in policije, po kateri se sporoča glede izpolnjevanja pogojev za izvršitev izгона že mesec pred nameravano izvršitvijo, vendar pa ravno posebne okoliščine (npr. pogojni odpust, predčasni odpust oziroma druga oblika odpusta iz zavoda) nalagajo osem dnevni rok, ki lahko v primeru nenadnih sprememb okoliščin pomeni čas, ki je potreben za pravilno izvršitev izгона tujca iz države. Pri tem izpostavljam še, da smo ravno zaradi možnosti obveščanja pred iztekom osem dnevnega roka določbo oblikovali na način, ki določa najkrajše obdobje in ne najdaljše (v praksi bo to pomenilo, da lahko zavod obvesti policijo že veliko prej in bo predlagana določba še vedno realizirana kot do sedaj, pri čemer pa ne bo tveganja za neupoštevanje v primerih, ko bo dejstvo nameravane izvršitve izгона tujca iz države spoštovano osem dni pred predvidenim odpustom obsojenca).

- K 214. in 226. členu zakona v povezavi z uporabo izraza »pooblaščen uradna oseba« ter »delavci uprave« predlagajo poenotenje izrazov, saj je izraz pooblaščen uradna oseba na vseh mestih nadomeščen.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj ne držijo navedbe, da je izraz pooblaščen uradna oseba na vseh mestih nadomeščen. Veljavni 214. člen ZIKS-1 v drugem odstavku definira pooblaščen uradne osebe, kar se z novelo ne spreminja, delavci uprave pa so tudi do sedaj imeli pravico do dodatka, zato tudi predloga glede uporabe izrazov pri določanju dodatnega dopusta zaradi zahtevnosti dela nismo upoštevali.

- K 239.a do 239.d členom zakona v povezavi z uporabo prisilnih sredstev ter načeli, primeri uporabe in definiranjem pomena posameznih prisilnih sredstev predlagajo jasnejšo opredelitev kriterijev ter odpravo neskladij.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo ponekod upoštevali v celoti, ponekod pa delno, delno pa smo manjkajočo vsebino dopolnili še sami. Predlagano besedilo je namreč povzelo sistematiko ureditve po sprejetem podzakonskem predpisu, ki pa glede na sorodno tematiko represivnih ukrepov podobno ureja uporabo pooblastil. Za vodilo smo vzeli Zakon o nalogah in pooblastilih policije, uporabo pooblastil pa prilagodili glede na specifične naloge in pooblastil pravosodne policije oziroma pravosodnih policistov, pri čemer pa smo ohranili sistematiko po podzakonskem predpisu.

- K 241.a členu zakona v povezavi z uvajanjem možnosti poškodbe predlagajo, da se možnost poškodbe ne uvede kot kriterij, saj je pregled namenjen odkrivanju poškodb ter zdravljenju, zato ni jasno kaj se s predvideno možnostjo poškodb želi doseči.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj so poškodbe lahko tudi lažje ter v tem primeru ne bi bile zajete tudi tiste poškodbe, ki so nastale, vendar navzen niso vidne.

- K 242. členu zakona v povezavi z besedo »uredi« pri urejanju s podzakonskim aktom predlagajo besedo »predpiše«.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj je ustrezen izraz »uredi« oziroma »določi«, izraz »predpiše« pa se uporablja v svojstvu s predpisovanjem zdravniških receptov, zato navedeno ne sodi v določbe o urejanju s podzakonskimi akti.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (bistveno iz dopisa opr. št. 00700-76/2017, z dne 8. 9. 2017):

- K celotnemu zakonu splošno predlagajo razmislek glede uporabe institutov delovno pravne zakonodaje (na primer letni dopust, polni delovni čas, navodila delodajalca), redakcijsko pa upoštevanje sklica na 169. člen zakona glede krajevne pristojnosti centrov za socialno delo, saj se krajevna pristojnost centrov za socialno delo določa glede na predpise o socialnem varstvu.

Stališče predlagatelja: Splošno stališče predlagatelja v zvezi z določbami, ki se nanašajo na delo obsojencev z vidika delovnopravne zakonodaje, je obravnavana v luči opravljanja dela, v nekaterih primerih pa obsojenci opravljajo delo v okviru delovnega razmerja (12. člen ZIKS-1) ter so tako izenačeni z delavci, ki imajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi, zato popolno razlikovanje po delovno pravni zakonodaji ni mogoče. V primerih, kjer obsojenci opravljajo delo v okviru resocializacijskega procesa ali kot delovno terapijo, pa izrazi niso uporabljeni kot to določa veljavni zakon o delovnih razmerjih, vendar pa glede na bistvene elemente (polni delovni čas, navodila delodajalca, pravica do letnega dopusta ter še nekatere druge) imajo dejansko podobne pravice, ki bi jim šle po veljavni delovnopravni zakonodaji. Splošno pripomba bo upoštevana v uvodnih definicijah zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Glede krajevne pristojnosti centrov za socialno delo pa smo v prvem odstavku 169. člena ZIKS-1 upoštevali sklic na predpise s področja socialnega varstva.

- K 17. členu predloga zakona v povezavi z obveščanjem centrov za socialno delo o odpustu in pobegu obsojencev predlagajo, da se natančneje opredeli kdaj se obvešča center za socialno delo ter prosijo za napotke v zvezi z nadaljnjo uporabo prejetega podatka.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali pri obrazložitvi ter v zvezi z navedenim pojasnjujemo, da centri za socialno delo opravljajo strokovne naloge socialnega dela ter imajo podatke o socialni mreži oškodovanca ter oseb, povezanih z oškodovancem, zato je prav, da je o pobegu oziroma odpustu takih oseb obveščen tudi center za socialno delo. Ni pa navedeno nujno, saj mora biti podana zahteva oškodovanca, kar je sorazmerno glede na stopnjo varovane dobrine (osebne varnosti oškodovanca). Aktivnosti, ki iz navedenega izhajajo, bodo lahko vodilo pri nadaljnjem ravnanju centrov pri obravnavi zadev iz svojega področja (nudijo precejšnje podporo "žrtvi kaznivega dejanja" ter je zato utemeljeno, da so s pobegom oziroma odpustom obsojenca seznanjeni).

- K 27. členu predloga zakona v povezavi z opredelitvijo izjemnih, nujnih in nepredvidenih primerov predlagajo, da se natančneje opredeli kakšni so ti primeri.

Stališče predlagatelja: Premislek o natančnejši opredelitvi primerov pri navedeni določbi ni na mestu, saj ni mogoče predvideti niti primeroma vseh situacij, poleg navedenega pa je namen določbe, da se določi odrejanje po predhodni odobritvi direktorja zavoda ter se uredi delo preko polnega delovnega časa ne glede na siceršnje omejitve delovnopravne zakonodaje. Z odrejanjem ter razporedom dela bo delo preko polnega delovnega časa mogoče omejiti, vendar pa je iz razlogov nujnosti nekatere že začete naloge nujno dokončati, zato je tudi določba glede izjemnih, nujnih in nepredvidenih primerov vsebinsko ustrezna.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (bistveno iz dopisa opr. št. Ktr-zb-8/7/2017/HJ/AR, z dne 8. 9. 2017):

- K 87. členu zakona v povezavi z upoštevanjem določnih kriterijev pri uporabi drugih metod namesto disciplinskega kaznovanja predlagajo opredelitev okoliščin, ki dejansko in vsebinsko utemeljujejo uporabo drugih strokovnih metod dela, katere vsebujejo tehnike nekonfliktnega in pomirjujočega postopanja.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali, navedeno smo zapisali v obrazložitvah k 87. členu, predlagani kriteriji pa so določeni primeroma z besedo »zlasti«. Vsebino kriterijev smo v celoti povzeli, še vedno pa v zakonskem besedilu navedeni kriteriji ne bodo zapisani, saj lahko kvečjemu služijo kot vodilo pri odločanju, ne pa kot vsebina elementov zakonskega (abstraktnega) dejanskega stana, saj bi večja konkretizacija v praksi izpustila tiste okoliščine, ki jih z zakonom ne bi zajeli, uporaba strokovnih metod dela, ki vsebujejo tehnike nekonfliktnega in pomirjujočega postopanja, pa zaradi preozke definicije ne bi prišla v poštev, čeprav bi bila po svoji širši vsebini ustrezna za obravnavo.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (bistveno iz dopisa opr. št. Su 819/2017, z dne 8. 9. 2017, in št. SuP 379/2017, z dne 11. 9. 2017, referenca št. Su 819/2017):

- K 8. členu zakona v povezavi s črtanjem določbe četrtega odstavka 74. člena ZIKS-1 ter določitve pristojnosti sodišč predlagajo razmislek o črtanju določbe četrtega odstavka 74. člena ZIKS-1 ter natančnejšo določitev pristojnosti sodišč.

Stališče predlagatelja: Po predlaganem premisleku vztrajamo na črtanju četrtega odstavka 74. člena ZIKS-1. V zvezi z navedenim pojasnjujemo, da ne gre za odločbo v upravnem postopku, ampak za ustno odredbo, ki ne zadrži izvršitve, tudi pravno sredstvo pa ne more vzpostaviti prejšnjega stanja, saj je z ustno odredbo točno določenega obiska konec. Drugače pa je v primeru, če bi bili ustavljeni obiski na splošno, zoper to pa ima obsojenec možnost pritožbe ter je pravno varstvo zagotovljeno (obsojenec ima namreč možnost vložiti pritožbo zoper odločitev, da se mu obiski ne podelijo po 73. členu ZIKS-1). Glede splošne pripombe vztrajamo, da je odločanje izvršilne veje oblasti ustrezno določeno, ustrezno pa je določeno tudi odločanje sodne veje oblasti. Glede okrajnih in okrožnih sodišč je določeno, da odločajo sodišča, ki so odločala v kazenskem postopku, pri Upravnem sodišču RS pa je jasno, da je pristojno za odločanje, ko zoper prvostopenjsko odločbo upravnega organa ni pritožbe ter ni predvidenega dvostopenjskega odločanja upravnega organa, prav tako pa je zoper odločitve drugostopenjskega upravnega organa zagotovljeno sodno varstvo po zakonu, ki ureja upravni spor.

- K 18. členu zakona v povezavi s pridobivanjem izpiskov iz kazenske evidence predlagajo, da sodišče ne posreduje tudi izpiska iz kazenske evidence, saj so podatki v kazenskem spisu stari ter ne izražajo ažurnega stanja.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali v smislu, da se pridobivanje izpiskov prenese na stran zavoda, zato smo iz drugega odstavka 18. člena črtali posredovanje izpiska iz kazenske evidence. Glede na navedeno smo spremenili 29. člen ZIKS-1 ter določili obveznost pridobivanja obsojenčevega izpiska iz kazenske evidence, ki bo na strani zavodov.

- K 21. členu zakona v povezavi z obveščanjem sodišča o nastopu kazni predlagajo obveščanje le v primerih, če obsojenec kazni zapora ni nastopil (na pa tudi, ko je obsojenec kazni nastopil), saj ocenjujejo, da je predlagana določba nepotrebna..

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali, saj dosedanjo obveznost glede obveščanja sodišča v primeru nenastopa določa 11. člen novele zakona, ki določa rok treh dni. Glede na navedeno ocenjujemo, da je predlagana ureditev ustrezna, saj mora biti sodišče o nastopu kazni obveščeno (iz različnih razlogov, npr. pravilna izvršitev poziva na prestanje kazni, kontrola v primeru nenastopa, itd.).

- K 26. členu zakona v povezavi z obveščanjem o vloženi pritožbi predlagajo slovnični popravek ter predlagajo, da prvostopenjsko sodišče obvešča o vloženi pritožbi.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo delno upoštevali. V delu, ki se nanaša na slovnični popravek smo pripombo upoštevali, glede obveščanja prvostopenjskega sodišča o vloženi pritožbi pa pojasnjujemo, da bi se z obveščanjem preko prve stopnje odzivni čas sodišč podaljšal, zato vsebinske pripombe nismo upoštevali.

- K 127. členu zakona v povezavi z opredelitvijo izvrševanja izgona tujca iz države, ki je izrečena kot stranska sankcija v prekrškovnem postopku predlagajo, da se navedeno uredi v 127. členu, saj je trenutno predlagana le ureditev v primeru izrekanja stranske sankcije v kazenskem postopku.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali na način, da smo s predaganim novim 139.a členom določili nov podnaslov, ki ureja sankcije, izrečene v prekrškovnem postopku, ter določili smiselno uporabo določb 127. člena ZIKS-1.

Ministrstvo za javno upravo (bistveno iz dopisa opr. št. 007-632/2017/15, z dne 11. 9. 2017):

- K 75. členu zakona v povezavi z določbo o hrambi podatkov elektronskih komunikacij predlagajo, da se navedena določba črta, saj je bil razveljavljen področni predpis, ki ureja tovrstno hrambo.

Stališče predlagatelja: Pripombe nismo upoštevali. Ker je v obstoječem šestem odstavku določeno, da se ukrepi v zvezi z elektronskimi komunikacijami odrejajo le zaradi zagotavljanja varnosti ter je za navedene ukrepe izdana odločba, splošno zbiranje podatkov o elektronskih komunikacijah v zavodu ni dovoljeno. S tem je zamejena uporaba na primere, kjer obstajajo utemeljeni razlogi za take ukrepe in ne gre za neselektivno ter množično zbiranje podatkov o elektronskih komunikacijah. Glede na navedeno je obstoječa ureditev ustrezna, pri čemer pa bo sama hramba teh podatkov mogoča na podlagi splošnih določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, hramba pa je omejena le na čas, ko je to še potrebno za izvrševanje namena, za katerega so bili podatki pridobljeni.

- K 101. členu zakona v povezavi z določbo o sklepanju sporazumov s prostovoljskimi organizacijami predlagajo, da se doda sklic na področni zakon o prostovoljstvu.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali.

- K 221. členu zakona v povezavi z določbo glede dodatka na stalnost ter opredelitev delovne dobe, ko je bila pooblaščenca uradna oseba upravičena do dodatka na stalnost predlagajo, da ni dopustno spreminjati področnih zakonov, saj je mogoče upoštevati le dodatek na stalnost javnim uslužbencem ter uradnikom s posebnimi pooblastili ob uveljavitvi zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju (ZSPJS), kar pomeni tudi, da se dodatek za stalnost lahko izplačuje le skladno s pogoji, določenimi v področnih zakonih, veljavnimi ob uveljavitvi ZSPJS. Črtanju višine ne nasprotujejo, ker je že določena z ZSPJS.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo delno upoštevali. V zvezi z navedenim pojasnjujemo, da je tudi v vojski in policiji, ki imata podoben položaj kot pooblaščenca uradne osebe v zaporih, enako določeno, zato določba pomeni uskladitev z načelom enakosti. Dosedaj je pri teh poklicih veljalo, da se všteva tudi delovna doba v teh poklicih oziroma podobnih, medtem ko pri pooblaščenih uradnih osebah uprave ta določba ni vzpostavljena, zato je prav, da se sprejmejo predlagane spremembe.

- K 227. členu zakona v povezavi z določbo glede dodatnega dneva dopusta za delavce uprave predlagajo ponovno preučitev ustreznosti dodatnega dneva, saj že Zakon o

delavcih v državnih organih določa dopust, načinu koriščenja letnega dopusta pa ne nasprotujejo.

Stališče predlagatelja: Po ponovni preučitvi vztrajamo pri določitvi dodatnega dneva letnega dopusta (iz sedanjega enega na dva dneva). Predlog izhaja iz značilnosti dela, ki je vsakodnevno povezano z neposrednim delom z zaprtimi osebami oziroma z odločanjem in vodenjem postopkov glede zaprtih oseb, saj je takšna sprememba sorazmerna zahtevnosti, ki ga pooblaščenim uradne osebe opravljajo. Tudi v podobnih poklicih kot sta vojska in policija se za zahtevnost dodeljujejo dodatni dnevi dopusta, tako lahko vojakom oziroma delavcem na obrambnem področju za zahtevnost dela pripada največ pet dni dodatnega letnega dopusta, policistom pa glede na posebne delovne pogoje od enega do šest dni dodatnega letnega dopusta. Glede na navedeno je sorazmerno, da se tudi pooblaščenim uradnim osebam dodeli vsaj še en dan dodatnega letnega dopusta, zaradi zahtevnosti delovnih nalog. Koriščenje letnega dopusta pa bo določeno z letnim razporedom, s čimer se bo zagotavljalo nemoteno opravljanje nujnih nalog.

- K 227.a členu zakona v povezavi z določbo glede podrobnejšega normiranja opravljanja dela pravosodnih policistov v manj ugodnem delovnem času predlagajo, da se navedeno uredi z zakonom, saj gre za področje zakonske materije ter ne kot predlaga tretji odstavek s podzakonskim aktom.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali tako, da je sedaj podrobneje mogoče določiti le način odrejanja, z določbami zakona se urejajo tudi zakonski pogoji za odrejanje dela v manj ugodnem delovnem času.

- K 250.a členu zakona v povezavi z določbo o dajanju podatkov iz kazenske evidence predlagajo, da se zaradi odprave administrativnih ovir podatki pridobivajo po uradni dolžnosti brez posebnih pooblastil gospodarskih subjektov s področja javnega naročanja.

Stališče predlagatelja: Pripombo smo upoštevali, saj je že v zakonu, ki ureja javno naročanje, določena podlaga, tudi sicer pa so na nasplošno namen, obseg ter postopek pridobivanja podatkov urejeni v področnih zakonih in ne v zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, zato določba vsebinsko ne spada v ZIKS-1.

Varuh človekovih pravic (iz dopisa opr. št. 0.1 - 10/2017 – 4 – SE., z dne 11. 9. 2017):

- K določbam zakona o pošiljanju podatkov iz kazenske evidence za obsojence, ki bodo kazni nastopili ter pri hierarhiji prisilnih sredstev predlagajo, da se razmisli o smiselnosti pošiljanja izpiskov iz kazenske evidence preko sodišč, saj sodišča pošiljajo podatke iz časa pred izdajo pravnomočnosti sodbe ter so lahko zaradi navedenega podatki neažurni, glede hierarhije prisilnih sredstev pa poudarjajo, da se strelno orožje navaja kot zadnje prisilno sredstvo, saj gre za najhujšo obliko prisilnih sredstev.

Stališče predlagatelja: Pripombe smo upoštevali v celoti.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

- **osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe:**

Pri pripravi predpisa zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba ni sodelovala.

- znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje prejela za namen priprave zakona:

Zaradi nesodelovanja plačilo ni potrebno.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje
- Tina BRECELJ, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje
- Darko STARE, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje
- mag. Nina KOŽELJ, v. d. generalne direktorice Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje
- Tjaša VESEL HENIGMAN, vodja Sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvo za pravosodje

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15) se v 1. členu tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Po določbah tega zakona se izvršuje tudi kazen zapora, ki jo je izreklo Mednarodno kazensko sodišče, in za katero je Republika Slovenija sprejela imenovanje za državo izvršitve kazni zapora.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ta zakon v skladu z Direktivo 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L št. 315/57 z dne 14. 11. 2012, str. 57), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/29/EU), določa način obveščanja oškodovancev, ki imajo položaj žrtve po zakonu, ki ureja kazenski postopek.«.

Peti odstavek se črta.

2. člen

Prvi odstavek 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Odločbe, izdane na podlagi 12., 22., 25., 26., drugega odstavka 48., 49., četrtega odstavka 56., 57.a, 62., prvega odstavka 71., prvega in tretjega odstavka 73., drugega in tretjega odstavka 75., drugega odstavka 77., 80., 81., 82., 95., 98., 98.a, 107., 108., 113., 193., 195. in 236. člena tega zakona, se izdajajo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek.«.

V četrtem odstavku se besedilo »v roku osmih dni od seznanitve z odločitvijo« črta.

3. člen

V 10. členu se v prvi, drugi in tretji alineji na koncu pika nadomesti s podpičjem.

V četrti alineji se besedilo »ali registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« nadomesti z besedilom »oseba, s katero je oseba, zoper katero se izvršuje kazenska sankcija, v partnerski zvezi po zakonu, ki ureja partnerske zveze«, pika na koncu alineje pa se nadomesti s podpičjem.

Za četrto alinejo se dodajo nove peta, šesta in sedma alineja, ki se glasijo:

»- varovani objekti so: zavodi za prestajanje kazni zapora, vključno z mladoletniškim zaporom, prevzgojni dom, oddelki za forenzično psihiatrijo zdravstvenih zavodov, v katerih se izvaja varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva, lahko pa tudi sodišča in druge stavbe ministrstva, pristojnega za pravosodje;
- varovano območje je območje varovanega objekta, kjer je prepovedano ali omejeno gibanje;
- varovane osebe so zaprte osebe: obsojenci, osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, osebe, za katere je sodišče odredilo pridržanje (sodno pridržane osebe), priporniki, osebe na prestajanju nadomestnega zapora in mladoletniki v prevzgojnem domu.«.

4. člen

V 11. členu se besedilo »kazni zapora, izrečene« nadomesti z besedilom »zapor, odrejen«.

5. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

(1) Pod pogoji iz kazenskega zakonika in po postopku iz zakona, ki ureja kazenski postopek, se obsojencu izvršitev kazni zapora lahko dopusti tako, da obsojenec med prestajanjem kazni zapora še naprej dela ali se izobražuje in prebiva doma, razen ob prostih dneh, praviloma ob koncu tedna, ko mora biti v zavodu (v nadaljnjem besedilu: zapor ob koncu tedna), če je obsojenec osebno toliko urejen, da mu je mogoče zaupati, da takega načina prestajanja kazni zapora ne bo zlorabil in ki je v času odločanja o načinu izvršitve kazni zapora:

- zaposlen, samozaposlen ali samostojno opravlja kmetijsko dejavnost v Republiki Sloveniji ali v državi, s katero ima Republika Slovenija urejeno sodelovanje v kazenskih zadevah v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij ali
- če ima v Republiki Sloveniji ali v državi, s katero ima Republika Slovenija urejeno sodelovanje v kazenskih zadevah v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij status dijaka in se redno šola oziroma ima status študenta in redno izpolnjuje svoje študijske obveznosti.

(2) Sodišče lahko dopusti izvršitev kazni zapora z zaporom ob koncu tedna pod pogoji iz prejšnjega odstavka tudi na predlog obsojenca, ki že prestaja kazni zapora.

(3) Direktor zavoda, v katerem obsojenec prestaja kazni zapora ob koncu tedna, najpozneje v osmih dneh po nastopu kazni obsojenca v zavodu oziroma po pravnomočnosti odločitve sodišča o dopustitvi prestajanja kazni ob koncu tedna, po posvetovanju z obsojencem in njegovim delodajalcem oziroma izvajalcem izobraževanja, izda odločbo, v kateri določi natančnejše pogoje izvrševanja zapora ob koncu tedna. Do izdaje te odločbe obsojenec prestaja kazni zapora v zavodu.

(4) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se določijo:

- dan in čas odhoda in vrnitve obsojenca v zavod;
- način izpolnjevanja obveznosti praviloma dveh nočitev na teden v zavodu;
- način preverjanja rednega izpolnjevanja delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca;
- obveznosti, ki jih je delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja po predhodnem pisnem dogovoru z direktorjem zavoda sprejel glede vsebine, rokov in načina obveščanja zavoda o izpolnjevanju oziroma opuščanju delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca, morebitnih zlorabah načina prestajanja kazni zapora ob koncu tedna, hujših kršitvah delovnih oziroma učnih ali študijskih obveznosti in drugih okoliščinah, ki lahko vplivajo na način izvrševanja kazni zapora;
- način in roke izvajanja neposrednega nadzora zavoda nad izpolnjevanjem delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca, če tega ni mogoče zagotoviti na drugačen način;
- druge obveznosti obsojenca, njegovega delodajalca oziroma izvajalca izobraževanja, s katerimi se zagotavlja izvrševanje zapora ob koncu tedna in preprečujejo njegove zlorabe.

(5) Pritožba zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.

(6) Direktor zavoda lahko po posvetovanju z obsojencem in njegovim delodajalcem oziroma izvajalcem izobraževanja spremeni pogoje izvrševanja zapora ob koncu tedna, če se spremenijo okoliščine, na podlagi katerih so bili pogoji določeni.

(7) Direktor zavoda lahko sodišču predlaga, da odloči, da obsojenec preostanek kazni zapora prestane v zavodu v naslednjih primerih:

- če obsojenec več ne izpolnjuje pogojev glede zaposlitve oziroma šolanja ali študija iz prvega odstavka tega člena;
- če obsojenčev delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja ne upošteva pogojev izvrševanja kazni zapora ob koncu tedna in s tem onemogoča nadzor nad njegovim izvrševanjem;

- če obsojenec stori dejanje, ki ima znake kaznivega dejanja ali disciplinskega prestopka;
- če obsojenec krši obveznosti, določene v odločbi iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Sodišče o predlogu direktorja zavoda iz prejšnjega odstavka odloči s sklepom v osmih dneh od prejema predloga.

(9) Če obsojenec zlorabi zapor ob koncu tedna na način naveden v tretji in četrti alineji sedmega odstavka tega člena, lahko direktor zavoda začasno zadrži izvrševanje zapora ob koncu tedna do odločitve sodišča, ki je o njegovem predlogu za izvršitev preostanka izrečene kazni v zavodu izdalo sodbo na prvi stopnji.

(10) Začasno zadržanje izvrševanja zapora ob koncu tedna iz prejšnjega odstavka se odredi ustno, pisna odločba pa mora biti obsojencu vročena najpozneje v 24 urah od ure odreditve začasnega zadržanja. Zoper odločbo ima obsojenec pravico do sodnega varstva v treh dneh od dneva, ko mu je bila odločba vročena. Zahteva za sodno varstvo ne zadrži izvršitve odločbe. Sodišče o zahtevi odloči hkrati z odločitvijo o predlogu direktorja zavoda iz devetega odstavka tega člena, vendar najpozneje v treh delovnih dneh od njenega prejema, sicer odločba iz enajstega odstavka tega člena preneha po samem zakonu.

(11) O pritožbi zoper sklep, s katerim je sodišče odločilo o predlogu direktorja, višje sodišče odloči v osmih dneh od prejema pritožbe.«.

6. člen

V prvem odstavku 12.a člena:

- se druga alineja spremeni tako, da se glasi: »način izvrševanja probacijske naloge in obveznosti obsojenca pri tem,«;
- se v tretji alineji črta besedilo »in način izvajanja izjem, z navedbo njihovega namena, časa, trajanja in načina nadziranja«;
- se četrta alineja črta;
- dosedanji peta in šesta alineja postaneta četrta in peta alineja.

V drugem odstavku se besedilo »policijski postaji, na območju katere se izvršuje hišni zapor« nadomesti z besedilom »centralni enoti, pristojni po zakonu, ki ureja probacijo (v nadaljnjem besedilu: centralna probacijska enota)«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Izvrševanje hišnega zapora nadzoruje probacijska enota, pristojna po zakonu, ki ureja probacijo (v nadaljnjem besedilu: pristojna probacijska enota). Pristojna probacijska enota o morebitnih kršitvah hišnega zapora brez odlašanja obvesti sodišče in zavod, v katerega bi bil obsojenec sicer napoten na prestajanje kazni zapora.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Pristojna probacijska enota določi način izvrševanja izjem iz tretje alineje prvega odstavka tega člena in način, po katerem osebe, ki jih obsojenec obiskuje v okviru dovoljenega oddaljevanja od stavbe, obveščajo pristojno probacijsko enoto o obiskih obsojenca, o izvajanju delovne obveznosti in drugih okoliščinah, povezanih z dovoljenim oddaljevanjem obsojenca od stavbe.«.

7. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen

Izvrševanje dela v splošno korist za obsojenca pripravi, vodi in nadzoruje pristojna probacijska enota.«.

8. člen

Za 16. členom se doda nov 16.a člen, ki se glasi:

»16.a člen

(1) Če pri obsojencu nastanejo razlogi iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 82. člena tega zakona, se obsojencu, ki prestaja kazen po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, kazen zopora ne prekine, potrebno zdravstveno oskrbo oziroma pomoč pa začasno zagotovi zavod v skladu s sporazumom med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem, ki ureja izvrševanje kazni Mednarodnega kazenskega sodišča.

(2) Obsojenca, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, ni dopustno predčasno ali pogojno odpustiti.

(3) O odločitvi, da se obsojencu, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, v skladu s tem zakonom odobri delo iz drugega odstavka 52. člena tega zakona, odobri namestitev v zavodu za rehabilitacijo v skladu z 68. členom tega zakona, podeli zunajzavodsko ugodnost v skladu s prvim odstavkom 77. člena tega zakona, se ga premesti v skladu s prvim odstavkom 81. člena tega zakona, se mu omogoči izobraževanje zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 102. člena tega zakona ali usposabljanje iz drugega odstavka 103. člena tega zakona, se o tem obvesti Mednarodno kazensko sodišče.

(4) Mednarodno kazensko sodišče se obvesti tudi o drugih pomembnih dogodkih v zvezi z izvrševanjem kazni, zlasti pa o:

- namestitvi obsojenca v zdravstveni ustanovi zunaj zavoda v skladu s tretjim odstavkom 59. člena tega zakona,
- odločitvi, da se obsojenca namesti v specializirani organizaciji v skladu s tretjim odstavkom 30. člena tega zakona,
- premestitvi obsojenca v skladu s prvim ali drugim odstavkom 79. člena tega zakona in
- premestitvi v drug zavod ali v drugi oddelek tega zavoda v skladu z 81. členom tega zakona.«.

9. člen

Za prvim odstavkom 18. člena se dodajo novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

»(2) Osebo, ki ji je odrejen nadomestni zapor, pozove na prestajanje nadomestnega zapora sodišče, ki je po določbah zakona, ki ureja prekrške, pristojno za odreditev nadomestnega zapora.

(3) Sodišče iz prvega in drugega odstavka tega člena posreduje nalog za izvršitev kazni oziroma nalog za izvršitev kazni nadomestnega zapora zavodu, v katerega je obsojenec napoten, hkrati s pozivom na prestajanje kazni oziroma nadomestnega zapora obsojencu. Nalogu za izvršitev kazni sodišče priloži kopijo odločbe, ki naj se izvrši, ter psihološko izvedeniško mnenje, psihiatrično izvedeniško mnenje in socialno poročilo o obsojencu, če sodišče z njimi razpolaga.

(4) Sodišče iz prvega odstavka opremi nalog za izvršitev kazni zapora tudi s kontaktnimi podatki oškodovanca iz 34.a člena tega zakona in podatki o zahtevi oškodovanca, da se ga obvesti o pobegu in izpustitvi pripornika, če je oškodovanec v predkazenskem ali kazenskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, takšno zahtevo podal in zahteva ni bila zavrnjena ter

oškodovanec odločitve o obveščanju ni spremenil.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

10. člen

V prvem odstavku 19. člena se beseda »nalog« v različnih sklonih na obeh mestih nadomesti z besedo »poziv« v ustreznem sklonu.

V drugem odstavku se besedilo »od drugega do petega« nadomesti z besedilom »drugega, tretjega, petega in šestega«.

11. člen

V drugem odstavku 20. člena se za besedo »zavod« doda besedilo »v treh dneh«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ko policija izvršuje odredbo sodišča o privedbi osebe v nadomestni zapor, se ji med privedbo lahko omogoči plačilo globe, če varnostne okoliščine to dopuščajo in če oseba lahko izvrši plačilo brez odlašanja. Potrdilo o opravljenem plačilu predloži policistu, ta pa o plačilu globe brez odlašanja obvesti sodišče, ki je odredilo nadomestni zapor, in zavod, ki je v odredbi določen za izvršitev nadomestnega zapora.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »četrtega odstavka tega člena«.

Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

12. člen

V 21. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Zavod o nastopu kazni obsojenca v osmih dneh obvesti sodišče, ki je obsojenca pozvalo na prestajanje kazni.«.

Dosedanji prvi odstavek, ki postane drugi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Zavod o nastopu kazni obsojenca v 15 dneh obvesti center za socialno delo, ki je pristojen po predpisih s področja socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: pristojni center).«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedilo »zavod« doda besedilo »v 15 dneh po nastopu kazni«.

13. člen

V prvem odstavku 24. člena se v sedmi točki besedilo »ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« nadomesti z besedilom »oseba, s katero je oseba, zoper katero se izvršuje kazenska sankcija, v partnerski zvezi po zakonu, ki ureja partnerske zveze«.

14. člen

V tretjem odstavku 25. člena se za besedilom »zdravniška komisija izda mnenje« doda besedilo »na podlagi dokumentacije, ki ji jo posreduje sodišče«.

15. člen

V prvem odstavku 26. člena se za drugim stavkom doda nov tretji stavek, ki se glasi: »Višje sodišče o vloženi pritožbi v roku treh dni obvesti zavod, v katerega je bil obsojenec napoten.«.

V četrtem odstavku se na obeh mestih za besedo »pristojno« doda beseda »višje«, na koncu prvega stavka pa se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Datum nastopa se določi tako, da ostane obsojencu od prejema poziva do nastopa kazni največ osem dni.«.

16. člen

V prvem odstavku 29. člena se za besedilom »istovetnost,« doda besedilo »pridobiti njegov izpisek iz kazenske evidence,«.

Za prvim odstavkom se dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek se zdravniškega pregleda ne opravi, če obsojenec nastopi kazen iz pripora v okviru istega zavoda.

(3) Ob sprejemu v zavod se obsojencu odvzamejo stvari oziroma predmeti, ki jih med prestajanjem kazni ne sme imeti pri sebi (v nadaljnjem besedilu: nedovoljene stvari).«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

17. člen

V drugem odstavku 29.a člena se za besedo »nastop« doda besedilo »in predviden iztek«, besedilo »policijsko postajo« pa se nadomesti z besedilom »probacijsko enoto«.

V četrtem odstavku se za besedilom »34.,« doda besedilo »34.a,«.

18. člen

Za prvim odstavkom 30. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Zavod pošlje pristojnemu centru zaprosilo za podatke o obsojencu, če oceni, da je to potrebno za sestavo obsojenčevega osebnega načrta. Pristojni center pošlje zavodu podatke v 30 dneh od prejema zaprosila.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjem odstavku« nadomesti z besedilom »prvem odstavku tega člena«.

19. člen

Za 30.a členom se doda nov 30.b člen, ki se glasi:

»30.b člen

(1) Zavod, v katerem obsojenec prestaja kazen, obvešča oškodovanca o izhodih obsojenca iz

zavoda, o njegovem odpustu oziroma pobegu, če oškodovanec za to zaprosi.

(2) Oškodovanec vloži prošnjo za obveščanje pri Generalnem uradu.

(3) Šteje se, da je oškodovanec vložil prošnjo za obveščanje iz prejšnjega odstavka, če je možnost obveščanja o izpustitvi in pobegu pripornika koristil v predkazenskem ali kazenskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, in njegova prošnja ni bila zavrnjena ter oškodovanec odločitve o obveščanju ni spremenil.

(4) Sodišče v roku osmih dni po prejemu obvestila, da je obsojenec nastopil kazen zapora, obvesti oškodovanca, ki ni vložil prošnje za obveščanje po prejšnjem odstavku, o možnosti obveščanja iz prvega odstavka tega člena.

(5) Zavod si prizadeva z oškodovancem doseči dogovor o obsegu obveščanja in pri tem upošteva naravo in težo kaznivega dejanja, osebno varnost oškodovanca zaradi možnega maščevanja obsojenca, ter navedbe obsojenca in oškodovanca o tveganju, da bi jima lahko zaradi obveščanja nastala škoda.

(6) O pobegu oziroma odpustu obsojenca zavod oškodovanca obvesti takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v roku 24 ur od nastanka razloga za obvestilo.

(7) Na zahtevo oškodovanca se po tem členu obvešča tudi pristojni center.

(8) Za pobeg po tem členu se štejejo okoliščine, ko je za obsojenca izdana tiralica.

(9) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za obveščanje o izhodih, o odpustu in pobegu mladoletnika ali osebe, zoper katere se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu.

(10) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za obveščanje o izhodih, o odpustu in pobegu obsojenca iz hišnega zapora.«.

20. člen

Za novim 30.b členom se v naslovu besedilo »o obsojencih« črta.

21. člen

31. člen se spremeni tako, da se glasi:

»31. člen

Zaradi uresničevanja zakonitega in strokovnega izvrševanja kazenskih sankcij in obveščanja oškodovancev zavod obdeluje podatke o obsojencih na prestajanju kazni zapora, o osebah, ki prestajajo kazen mladoletniškega zapora, o mladoletnikih, zoper katere se izvršuje vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom in o osebah na prestajanju nadomestnega zapora.«.

22. člen

V 32. členu se:

- besedilo »iz prejšnjega člena« nadomesti z besedilom »o obsojencih«,
- za drugo alinejo doda nova tretja alineja, ki se glasi: »- podatke o oškodovancih iz 30.b člena tega zakona;« in
- dosedanji tretja in četrta alineja postaneta četrta in peta alineja.

23. člen

Za 34. členom se doda nov 34.a člen, ki se glasi:

»34.a člen

Podatki o oškodovancu in o njegovem zakonitem zastopniku, kadar je oškodovanec mladoleten, iz 30.b člena obsegajo:

- ime in priimek, naslov, na katerega želi prejemati obvestila oziroma drugi kontaktni podatki in
- podatki o prošnji za obveščanje.«.

24. člen

V 36. členu se v deseti alineji besedilo »registrirana istospolna partnerska skupnost po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« nadomesti z besedilom »partnerska zveza po zakonu, ki ureja partnerske zveze«.

25. člen

37. člen se spremeni tako, da se glasi:

»37. člen

(1) Upravljelec zbirke podatkov zbira podatke o obsojencih in o osebah, zoper katere se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, neposredno od oseb, na katere se ti podatki nanašajo, od drugih oseb pa le tedaj, če osebe, o katerih se zbirajo podatki, v to pisno privolijo.

(2) Podatki o osebah iz prejšnjega odstavka se lahko pridobivajo tudi od pravosodnih organov, policije in drugih državnih organov, javnih zavodov, pristojnih centrov ter organov lokalne samouprave.

(3) Upravljelec zbirke podatkov zbira podatke o oškodovancih od sodišča, policije, državnega tožilstva in pristojnega centra, lahko pa tudi neposredno od oškodovanca.«.

26. člen

V drugem odstavku 40. člena se besedilo »davčne« nadomesti z besedilom »finančne«.

V četrtem odstavku 40. člena se besedilo »36.« nadomesti z besedilom »34.a«.

27. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen

(1) Zaradi ugotavljanja zakonitega in strokovnega ravnanja zavoda v primeru smrti obsojenca v zavodu zavod obdeluje podatke o smrti obsojencev.

(2) Za namen obdelave podatkov iz prejšnjega odstavka zavod pridobi od pristojne upravne enote izpisek iz matičnega registra o smrti.

(3) Če je bila o smrti obsojenca iz prvega odstavka tega člena opravljena obdukcija, zavod od pristojnega organa pridobi tudi podatke o vzroku smrti.«.

28. člen

Za 41. členom se dodajo novi 41.a, 41.b in 41.c člen, ki se glasijo:

»41.a člen

Določbe 32. do 41. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za zbirko podatkov o osebah na prestajanju nadomestnega zapora, o osebah, ki prestajajo kazen mladoletniškega zapora in o mladoletnikih, ki jim je bil izrečen ukrep oddaje v prevzgojni dom.

41.b člen

Zaradi zagotavljanja pravice obsojencev, oseb, ki prestajajo kazen mladoletniškega zapora, mladoletnikov, zoper katere se izvršuje vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom in oseb na prestajanju nadomestnega zapora do zdravstvenega varstva, obdeluje zdravstveno osebje zavoda zdravstvene podatke o obsojencih, katerih upravljalec je zdravstveni dom, ki zagotavlja zdravstveno oskrbo obsojencev v zavodu.

41.c člen

(1) Zaradi zagotavljanja varnosti, reda in discipline, ter uresničevanja drugih nalog v oddelku za forenzično psihiatrijo zdravstvenega zavoda, zavod obdeluje podatke o osebah, zoper katere se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu.

(2) Zbirka podatkov o osebah iz prejšnjega odstavka obsega:

- podatke o identiti, in sicer ime in priimek, rojstne podatke, enotno matično številko in podatke o prebivališču, in
- podatke o sodni odločbi, ki jo je treba izvršiti oziroma ki se izvršuje, in sicer naslov sodišča, ki je sodbo izreklo, pravilno številko in datum sodbe, trajanje izrečenega ukrepa, datum nastopa ukrepa in njegov predvideni iztek.

(3) Upravljalec zbirke podatkov zbira podatke o osebah iz prvega odstavka tega člena od sodišča in zdravstvenega zavoda, v katerem se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, lahko pa tudi neposredno od oseb iz prvega odstavka tega člena.«.

29. člen

Za naslovom »2. Položaj obsojencev« se doda nov podnaslov in nov 41.č člen, ki se glasita:

»Zagotavljanje varnosti in funkcionalnega bivanja

41.č člen

(1) Obsojencem se zagotavlja varno in funkcionalno bivanje v zavodu.

(2) Obsojenec sme imeti pri sebi in uporabljati stvari za osebno rabo, za vzdrževanje higiene, tiskovine, strokovno in drugo literaturo in druge predmete, ki glede na velikost in količino omogočajo varno in funkcionalno bivanje v bivalnem prostoru in ne motijo soobsojencev.

(3) Obsojenec sme imeti pri sebi gotovino do zneska, določenega v hišnem redu zavoda.

(4) Obsojenec sme imeti pri sebi in uporabljati tehnične naprave, ki za svoje delovanje potrebujejo električno napajanje, če je to v skladu s hišnim redom zavoda.

(5) Direktor zavoda lahko obsojencu odvzame stvari iz prejšnjega odstavka, če je prenehal namen, zaradi katerega jih je ta smel imeti pri sebi in jih uporabljati. Direktor zavoda lahko obsojencu stvari odvzame tudi začasno, če ta z njihovo uporabo krši hišni red.

(6) Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje določi dovoljene stvari.«.

30. člen

V drugem odstavku 48. člena se besedilo »prvega odstavka« črta.

31. člen

V drugem odstavku 55. člena se beseda »počitkom« nadomesti z besedo »dopustom«.

32. člen

V prvem odstavku 56. člena se za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Če obsojenec redno dela čas, krajši od polnega delovnega časa, se mu določi sorazmerni del letnega dopusta tako, da se opravljene ure dela seštejejo in se mu za seštevek, ki je enak mesečni obveznosti ur za polni delovni čas, določita dva dneva letnega dopusta.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Obsojenec, ki se med prestajanjem kazni zapora v skladu z osebnim načrtom izobražuje, ima za vsak mesec uspešno opravljenega izobraževanja pravico do dveh dni letnega počitka. Obsojenec lahko do šest dni dodatnega letnega počitka v enem letu, pri čemer se upoštevajo učna uspešnost, prizadevnost in prisotnost pri pouku. Odločitev o odmeri in izrabi letnega počitka se zabeleži v osebnem načrtu obsojenca. Za izrabo letnega počitka se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo izrabo letnega dopusta.«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo tretji, četrti in peti odstavek.

33. člen

57.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»57.a člen

(1) Direktor zavoda oziroma vodja dislociranega oddelka odloči, da obsojencu prenehajo pravice iz dela, če:

- neupravičeno odkloni delo,
- pet dni zaporedoma neupravičeno ne pride na delo,
- to narekujejo utemeljeni razlogi varnosti oziroma izkazane potrebe ohranitve reda in discipline v zavodu,
- ne izpolnjuje pogojev zaradi zdravstvenih omejitev, ki se ugotovijo po razporeditvi na delo,
- ne dosega pričakovanih delovnih rezultatov iz krivdnih razlogov,
- ponavlja kršitve navodil inštruktorja, ki pomenijo motnje v delovnem procesu ali
- preneha potreba po delu iz razlogov, ki niso na strani obsojenca.

(2) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve.«.

34. člen

V prvem odstavku 58. člena se za besedilom »dom,« doda besedilo »ter osebe na prestajanju nadomestnega zapora«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Družinski člani oseb iz prejšnjega odstavka ne morejo biti zavarovani po teh osebah, razen otroka, ki skupaj z obsojenko biva v zavodu in nima drugače urejenega zavarovanja.«.

35. člen

V prvem odstavku 63. člena se besedilo »prepovedane droge« nadomesti z besedilom »nedovoljene psihoaktivne snovi«, besedilo »njihove prisotnosti« pa z besedilom »prisotnosti alkohola ali nedovoljenih psihoaktivnih snovi v njihovem organizmu«.

V drugem odstavku se besedilo »psihotropnih substanc« nadomesti z besedilom »nedovoljenih psihoaktivnih snovi«.

36. člen

Prvi odstavek 72. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pregled pisemskih pošilk je dopusten le, če obstaja sum vnašanja ali iznašanja nedovoljenih stvari.«.

V drugem odstavku se beseda »Nadzor« nadomesti z besedo »Pregled«.

V tretjem odstavku se beseda »nadzor« nadomesti z besedo »pregled«, besedilo »in določi, katerih predmetov obsojenec ne sme imeti pri sebi« pa se črta.

37. člen

V prvem odstavku 73. člena se peti stavek črta.

38. člen

74. člen se spremeni tako, da se glasi:

»74. člen

(1) Obiski obsojenca so glede na varnostno oceno obsojenca nadzorovani ali nenadzorovani.

(2) Nadzorovani obiski so obiski, ki se izvajajo z nadzorom pravosodnih policistov s stalno prisotnostjo v prostoru, kjer poteka obisk, z uporabo videonadzornega sistema ali s kombinacijo obeh načinov. Način nadzora obiska se določi v varnostni oceni obsojenca in zabeleži v njegovem osebнем načrtu. Nadzorovani obiski trajajo do dve uri.

(3) Nadzorovani obiski se lahko opravljajo tudi za stekleno pregrado, če iz varnostne ocene obsojenca izhaja, da je to potrebno za zagotovitev varnosti, ali je to potrebno za preprečevanje izmenjave nedovoljenih stvari med obsojencem in obiskovalcem. Uporabo steklene pregrade pri nadzorovanih obiskih se določi v varnostni oceni obsojenca in zabeleži v njegovem osebнем načrtu.

(4) Nenadzorovani obiski trajajo do tri ure. Če nenadzorovani obisk poteka zunaj zavoda, lahko traja do pet ur. Če ima zavod ločen namenski prostor, ki omogoča zasebnost in bivanje čez noč, lahko nenadzorovani obisk traja do 24 ur.

(5) Obisk se lahko prekine le, če obsojenec ali njegov obiskovalec kljub opozorilu pravosodnega policista motita druge, če je ogrožena varnost oseb ali če je moten red, varnost ali disciplina v zavodu.

(6) Ob zaostrenih varnostnih razmerah ali dogodkih lahko direktor zavoda začasno odredi, da se vsi obiski zavoda ali dela zavoda opravljajo za stekleno pregrado ali da se začasno ne izvajajo.«.

39. člen

V drugem odstavku 75. člena se drugi stavek nadomesti s stavkom, ki se glasi:

»Zavod s hišnim redom določi pogostnost in trajanje telefonskih klicev na način, da niso moteni red, varnost in disciplina v zavodu. Pri tem pogostnosti ni dopustno določiti v manjšem obsegu od dveh dni v tednu.«.

V tretjem odstavku se drugi stavek črta.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Obsojenci ne smejo uporabljati elektronske komunikacije (elektronska pošta, svetovni splet, mobilna telefonija, faksimilna sporočila, glasovna pošta, storitev SMS in MMS ipd.), razen če direktor zavoda na prošnjo obsojenca ugotovi, da njegova uporaba elektronskih komunikacijskih sredstev na ta način ne ogroža varnosti v zavodu in zunaj njega. Način in pogoji uporabe elektronskih komunikacijskih sredstev za potrebe elektronske komunikacije se zapišejo v osebni načrt obsojenca.«.

40. člen

Prvi in drugi odstavek 76. člena se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Obsojenec v zaprtem režimu sme sprejeti štiri pošiljke s hrano na leto, eno pošiljko s perilom in z osebnimi predmeti na mesec ter neomejeno število pošiljk s časopisi, revijami oziroma knjigami.

(2) Obsojenec v polodprtem režimu sme sprejeti štiri pošiljke s hrano na leto, eno pošiljko s perilom in z osebnimi predmeti na teden ter neomejeno število pošiljk s časopisi, revijami oziroma knjigami.«.

Peti in šesti odstavek se črtata.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane peti odstavek, se beseda »paketov« nadomesti z besedo »pošiljk«.

41. člen

Prvi odstavek 77. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za aktivno prizadevanje in doseganje uspehov pri izpolnjevanju osebnega načrta ter spoštovanje hišnega reda lahko direktor zavoda na prošnjo obsojenca ali predlog strokovne skupine obsojencu podeli naslednje ugodnosti:

- podaljšan obisk;
- obisk zunaj zavoda;
- izhod iz zavoda s spremstvom pooblaščne uradne osebe;
- prost izhod iz zavoda;
- delno ali popolno izrabo letnega dopusta ali letnega počitka zunaj zavoda;
- do sedem dni neplačanega letnega dopusta ali letnega počitka letno;

- dodatne ugodnosti znotraj zavoda.«.

V drugem odstavku se drugi stavek črta, v tretjem stavku pa se besedilo »minister, pristojen za pravosodje« nadomesti z besedilom »generalni direktor«.

V četrtem odstavku se za besedo »Če« doda besedilo »se v času od podelitve ugodnosti do njene izrabe ugotovijo razlogi, zaradi katerih ugodnost ne bi bila podeljena, ali«.

Za četrtrim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V dovolilnici za izhod iz zavoda se določijo kraji, kjer se sme zadrževati obsojenec v času koriščenja zunajzavodskih ugodnosti.«.

Dosednji peti odstavek postane šesti odstavek.

Dosednja šesti in sedmi odstavek se črtata.

42. člen

V prvem odstavku 79. člena se besedilo »iz enega v drug zavod ali oddelek zavoda v Republiki Sloveniji« nadomesti z besedilom »v okviru istega zavoda ali iz enega v drug zavod ali v oddelek drugega zavoda«.

Tretji odstavek se črta.

43. člen

V drugem odstavku 80. člena se drugi in tretji stavek črtata.

Četrti odstavek se črta.

Dosednji peti odstavek postane četrti odstavek.

44. člen

V tretjem odstavku 81. člena se za besedo »zavoda« doda besedilo »po uradni dolžnosti«.

Peti odstavek se črta.

45. člen

V prvem odstavku 82. člena se v napovednem stavku za besedilom »obsojenca,« doda besedilo »ali z njegovo privolitvijo na prošnjo«.

V drugem odstavku se za točko »1.« doda vejica in besedilo »5., 6. in 7.«.

V tretjem odstavku se za besedo »pripor« doda besedilo »ali mu je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu«.

V četrtem odstavku se prvi stavek nadomesti z novim stavkom, ki se glasi: »Odločba o prekinitvi se izda za čas trajanja razloga iz prvega odstavka tega člena.«.

V petem odstavku se na koncu stavka dodata nova stavka, ki se glasita: »Direktor zavoda v treh delovnih dneh od ugotovitve, da so prenehali razlogi za prekinitve, izda odločbo o nadaljevanju

prestajanja kazni. Obsojenec se lahko v času prekinitve kadarkoli vrne na prestajanje kazni.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Zoper odločbo iz prvega, drugega, tretjega in petega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njene izvršitve. Generalni direktor odloči o pritožbi v treh delovnih dneh. Pred izdajo odločbe iz razlogov po 1. točki prvega odstavka tega člena lahko direktor zavoda v primeru suma zlorabe ali dvoma o zagotovljenosti ustrezne zdravstvene oskrbe v zavodu pridobi mnenje zdravstvene komisije iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona, ki mnenje na podlagi posredovane dokumentacije izda najpozneje v desetih delovnih dneh od prejema zahteve direktorja zavoda.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Če je bila prošnja obsojenca za prekinitiv zavrnjena, direktor zavoda o ponovni prošnji za prekinitiv iz istega razloga in ob nespremenjenem dejanskem stanju vsebinsko odloča po preteku šestih mesecev od dneva dokončnosti odločbe.«.

Osmi odstavek se črta.

Dosedanji deveti odstavek postane osmi odstavek.

46. člen

V prvem odstavku 85. člena se na koncu stavka doda nov stavek: »Zavod generalnemu direktorju posreduje poročilo in dokumentacijo iz osebne spisa obsojenca, za katero ta zaprosi, v roku osmih dni od prejema zaprosila.«.

V drugem odstavku se na koncu stavka doda nov stavek: »Zavod posreduje poročilo in osebni spis obsojenca ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, v roku treh dni od prejema zaprosila in o tem seznaniti generalni urad.«.

47. člen

Prvi odstavek 87. člena se spremeni, tako da se glasi:

»(1) Obsojenca se za storjene disciplinske prestopke disciplinsko kaznuje.«

V drugem odstavku se v 5. točki besedilo »substanc« nadomesti z besedilom »psihoaktivnih snovi«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kadar je glede na okoliščine mogoče, se namesto podaje predloga za uvedbo disciplinskega postopka uporabijo druge strokovne metode dela, ki vsebujejo tehnike nekonfliktnega in pomirjujočega postopanja.«.

48. člen

V prvem odstavku 89. člena se zaporedna številčna oznaka odstavka črta.

Drugi in tretji odstavek se črtata.

49. člen

Prvi odstavek 95. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Predmeti ali denar, ki so nastali, bili uporabljeni, namenjeni ali pridobljeni v zvezi z disciplinskim prestopkom, se lahko obsojencu odvzamejo in se z njimi ravna, kot se ravna z nedovoljenimi stvarmi.«.

50. člen

98. člen se spremeni tako, da se glasi:

»98. člen

(1) Če obstaja verjetnost, da obsojenec v telesu skriva ali prenaša nedovoljene psihoaktivne snovi ali druge nedovoljene stvari, direktor zavoda odloči, da se obsojenca namesti v samsko sobo s posebno opremo. Takšna namestitvev traja največ sedem dni.

(2) Obsojenca, ki biva v samski sobi iz prejšnjega odstavka, mora dnevno obiskati zdravnik ali zdravstveni delavec zavoda.

(3) Direktor zavoda odloči, da se izvrševanje odločbe o namestitvi po prvem odstavku tega člena ustavi, kadar po pridobljenem mnenju zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca oceni, da obsojenec zdravstveno ni zmožen prestajati kazni v takšni namestitvi.

(4) Pogoje za odreditev in izvrševanje ukrepa iz prvega odstavka tega člena podrobneje določi minister, pristojen za pravosodje.

51. člen

98.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»98.a člen

(1) Direktor zavoda določi oddelek ali prostor v zavodu, v katerem se izvaja poseben strožji režim (v nadaljnjem besedilu: poseben strožji režim).

(2) Direktor zavoda namesti v poseben strožji režim tiste obsojence, ki:

- so izrazito begosumni,
- s svojim vedenjem huje motijo druge obsojence ali delavce zavoda,
- so nevarni, ker ogrožajo življenje ali zdravje drugih ali
- so ogroženi, ker jih ogrožajo ali jim grozijo drugi obsojenci.

(3) Direktor zavoda izda odločbo o namestitvi obsojenca v poseben strožji režim za čas, ko obstajajo razlogi za takšno namestitev.

(4) O namestitvi v poseben strožji režim, ki je bila določena iz razloga iz prve ali druge alineje drugega odstavka tega člena, se izda odločba za obdobje enega meseca. Trajanje take namestitve se lahko podaljšuje še za po en mesec, dokler obstajajo razlogi za takšno namestitev.

(5) O namestitvi v poseben strožji režim, ki je bila določena iz razloga iz tretje alineje drugega odstavka tega člena, se izda odločba za obdobje treh mesecev. Trajanje take namestitve se lahko podaljšuje še za po tri mesece, dokler obstajajo razlogi za takšno namestitev.

(6) O namestitvi v poseben strožji režim iz razloga iz četrte alineje drugega odstavka tega člena, se izda odločba za obdobje enega meseca, če varnosti obsojenca ni mogoče zagotoviti z drugimi ukrepi. Zavod si prizadeva, da razlogi za takšno namestitev čimprej prenehajo in da se varnost obsojenca

zagotovi z drugimi ukrepi. Če to ni mogoče, se trajanje take namestitve lahko podaljšuje še za po en mesec, dokler obstajajo razlogi za takšno namestitev.

(7) Pritožba zoper odločbo, izdano na podlagi drugega odstavka tega člena, ne zadrži izvršitve.

(8) Obsojenca nameščenega po drugem odstavku tega člena se pogosteje nadzoruje pri njegovem bivanju in gibanju znotraj zavoda.

(9) Namestitev v poseben strožji režim se izvršuje na način ločenega bivanja in omejevanja stikov z drugimi obsojenci, če je glede na razlog za določitev strožjega režima to nujno potrebno.

(10) Zavod si prizadeva, da se obsojencem, ki so nameščeni v posebnem strožjem režimu, zagotavljajo aktivnosti v bivalnem prostoru (delo, izobraževanje, duhovna oskrba, prstočasne dejavnosti in podobno).

(11) Z obsojencem, ki je nameščen v poseben strožji režim razgovore opravljajo strokovni delavci zavoda in zdravstveni delavci, kadar ta za razgovor zaprosi, najmanj pa enkrat tedensko. Če zdravnik ali drug zdravstveni delavec ugotovi, da obsojenec ni sposoben prestajati kazni v takšni namestitvi, o tem nemudoma obvesti direktorja zavoda.

(12) Obsojenca, ki je nameščen v poseben strožji režim spremlja strokovna skupina, ki enkrat na teden poda direktorju zavoda mnenje o tem, ali še obstajajo razlogi za takšno namestitev.

(13) Direktor zavoda odloči, da se izvrševanje odločbe o namestitvi po drugem odstavku tega člena ustavi, kadar ugotovi, da razlogi za namestitev v poseben strožji režim niso več podani, ali če po pridobljenem mnenju zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca oceni, da obsojenec ni sposoben prestajati kazni v posebnem strožjem režimu.

(14) Direktor zavoda o namestitvah v poseben strožji režim mesečno poroča generalnemu direktorju.«.

52. člen

Za drugim odstavkom 99. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Obsojencu se za urejanje zadev, ki so potrebne za uresničevanje aktivnosti in dejavnosti, opredeljenih v njegovem osebnem načrtu ali zaradi nepredvidljivih dogodkov, omogoči namenski izhod iz zavoda, če za to ni varnostnih zadržkov in če obsojenec teh zadev ne more urediti na drugačen način. Direktor zavoda obsojencu dovoli namenski izhod na njegovo prošnjo in po pridobitvi mnenja strokovne skupine. Namenski izhod traja toliko časa, kolikor je potrebno, da obsojenec odide iz zavoda, uredi zadeve in se vrne v zavod, praviloma pa ne več kot 12 ur. Obsojenec opravi namenski izhod v spremstvu pravosodnih policistov, če je glede na obsojenčevo varnostno oceno takšno spremstvo potrebno. Obsojenca lahko na namenskem izhodu spremlja strokovni delavec zavoda, če obsojenec pri urejanju zadev potrebuje pomoč in vodenje.«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

53. člen

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen

(1) Generalni urad lahko s prostovoljskimi organizacijami ali organizacijami s prostovoljskim programom sklene dogovor o izvajanju prostovoljskega dela v skladu z zakonom, ki ureja

prostovoljstvo. V dogovoru se določi zlasti:

- način izbora prostovoljca,
- način izvajanja prostovoljskega dela,
- način evidentiranja, poročanja prostovoljca o opravljenem delu,
- sodelovanje uprave in organizacije pri izbiri,
- usposabljanje in zagotavljanje strokovne podpore prostovoljcu, in
- način povračila stroškov izvajanja prostovoljstva.

(2) Zavod obsojencu priporoči prostovoljca, če iz mnenja strokovne skupine izhaja, da bi to lahko prispevalo k izboljšanju kakovosti življenja obsojenca med prestajanjem kazni ali če bi to lahko prispevalo k obsojenčevemu socialnemu vključevanju po prestani kazni.«.

54. člen

V četrtem odstavku 105. člena se beseda »tretjega« nadomesti z besedo »drugega«.

Šesti odstavek se črta.

55. člen

106. člen se spremeni tako, da se glasi:

»106. člen

(1) Komisija odloča o pogojnem odpustu na prošnjo obsojenca ali z njegovo pisno privolitvijo na prošnjo njegovih ožjih družinskih članov, rejnika ali skrbnika, ali na predlog direktorja zavoda. Prošnja za pogojni odpust se vloži pri zavodu.

(2) Prošnja in predlog iz prejšnjega odstavka morata biti obrazložena. Obrazložitev obsega navedbo razlogov, na podlagi katerih lahko komisija utemeljeno pričakuje, da obsojenec ne bo ponavljal kaznivih dejanj, zlasti pa se opiše odnos obsojenca do kaznivega dejanja in morebitnega oškodovanca, vedenje med prestajanjem kazni in uspeh pri morebitnem zdravljenju odvisnosti, ter pogoje za vključitev v življenje na prostosti.

(3) Komisija zaseda na rednih in dopisnih sejah.

(4) Komisija zaseda na rednih sejah najmanj trikrat na leto. Predsednik komisije obvesti zavode o datumu seje najmanj 45 dni pred predvidenim datumom zasedanja. Zavod obvesti o datumu seje obsojence nemudoma po prejemu obvestila. Zavod pripravi poročilo, v katerem opredeli razloge in poda oceno glede ponovitvene nevarnosti obsojenca, ter poda predlog glede rešitve prošnje za pogojni odpust. Zavod vroči poročilo obsojencu ter mu da v podpis povratnico, iz katere je razvidno, da mu je bilo poročilo vročeno. Zavod pošlje prošnjo oziroma predlog direktorja zavoda s poročilom in povratnico komisiji najpozneje 15 dni pred predvidenim datumom seje komisije.

(5) Na dopisnih sejah odloča komisija kadar:

- odloča o zadevah, ko je zaradi novonastalih okoliščin in dejstev treba spremeniti prvotno odločitev,
- se prošnja ali predlog zavoda glede rešitve pogojnega odpusta, s katerim bi bil obsojenec pogojno odpuščen, nanaša na datum, ki bi nastopil v času med dvema rednima zasedanjima,
- ponovno odloča o prošnji obsojenca ali predlogu zavoda zaradi odprave odločbe v upravnem sporu,
- če se na redni seji odločitev odloži zaradi pridobitve novih podatkov ali
- če odloča o primerih iz 107.a člena tega zakona.

(6) Zaradi odločanja o pogojnem odpustu lahko zavod ali komisija brez soglasja obsojenca:

- pridobi podatke iz petega odstavka 250.a člena tega zakona;
- od sodišč pridobi podatek, ali zoper obsojenca teče kazenski ali pravdni postopek;
- od sodišč pridobi podatek o plačilu obveznosti po sodbi, po kateri prestaja kazen.

(7) Poleg razlogov iz katerih organ zavrže vlogo po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, komisija zavrže prošnjo iz prvega odstavka tega člena tudi iz naslednjih razlogov:

- če ni vložena pri pristojnem organu,
- če je prošnja ožjih družinskih članov, rejnika ali skrbnika vložena brez pisne privolitve obsojenca ali
- če ni obrazložena.

(8) Če komisija odloči o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom, hkrati s pošiljanjem odločbe osebam iz prvega odstavka tega člena, posreduje izvod odločbe tudi centralni probacijski enoti, ta pa nemudoma določi svetovalca pristojne probacijske enote, ki bo opravljal varstveno nadzorstvo v skladu z zakonom, ki ureja probacijo.

(9) Če zavod v času od odločitve komisije do datuma pogojnega odpusta obsojenca ugotovi, da so pri obsojencu nastala dejstva in okoliščine, zaradi katerih ocenjuje, da obsojenec ne bi bil pogojno odpuščen, o tem obvesti predsednika komisije, ki zadrži izvršitev odločbe do ponovnega odločanja komisije v skladu s prvo alinejo petega odstavka tega člena.«.

56. člen

106.a člen se črta.

57. člen

Za prvim odstavkom 107. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Komisija izda odločbo najpozneje v dveh mesecih od zaključka postopka.«.

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

58. člen

Za 107. členom se doda nov 107.a člen, ki se glasi:

»107.a člen

»(1) Komisija odloča o pogojnem odpustu iz hišnega zaporu na prošnjo obsojenca ali z njegovo pisno privolitvijo na prošnjo njegovih ožjih družinskih članov, rejnika ali skrbnika, ali na predlog pristojne probacijske enote. Prošnja za pogojni odpust obsojenca v hišnem zaporu se vloži pri pristojni probacijski enoti.

(2) Določbe 105. člena tega zakona, 106. člena tega zakona, razen določb prvega in četrtega odstavka, ter 107. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za pogojni odpust iz hišnega zaporu.

(3) Za potrebe odločanja o pogojnem odpustu iz prvega odstavka tega člena lahko komisija brez soglasja obsojenca od pristojne probacijske enote pridobi podatke o izvrševanju in morebitnih kršitvah pravil glede izvrševanja hišnega zaporu.«.

59. člen

Za novim 107.a členom se doda nov podnaslov, ki se glasi:

»Predčasni odpust«.

60. člen

Drugi odstavek 108. člena se črta.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane drugi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Zoper odločbo direktorja iz tega člena in odločbo o predčasnem odpustu obsojenca iz hišnega zapora po zakonu, ki ureja probacijo, ni dovoljena pritožba.«.

61. člen

V prvem odstavku 109. člena se na koncu stavka doda nov stavek, ki se glasi: »Osebo, ki prestaja nadomestni zapor, se v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, odpusti na dan, ko izteče število dni izrečenega nadomestnega zapora, na dan, ki ga sodišče določi s sklepom o ustavitvi izvrševanja nadomestnega zapora oziroma na dan, ki ga sodišče določi s sklepom o znižanju števila dni nadomestnega zapora.«.

62. člen

V drugem odstavku 109.a člena se besedilo »policijsko postajo« nadomesti z besedilom »probacijsko enoto«.

63. člen

127. člen se spremeni tako, da se glasi:

»127. člen

(1) Policija tujca, ki mu je izrečena stranska kazen izгона tujca iz države, odstrani iz države po pravnomočnosti sodbe oziroma po odpustu iz zavoda.

(2) Zavod najmanj 60 dni pred predvidenim odpustom obsojenca, ki mu je bil izrečen izgon tujca iz države, in bo na dan predvidenega odpusta minilo več kot dve leti od pravnomočnosti sodbe, s katero je bil izrečen ta ukrep, o predvidenem odpustu obvesti sodišče, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, da po uradni dolžnosti oceni, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.

(3) Zavod na zahtevo sodišča posreduje podatke o vedenju obsojenca v zavodu v roku petih dni od prejema zahteve.

(4) Sodišče v 15 dneh od prejema obvestila o predvidenem odpustu obsojenca opravi oceno in s sklepom odloči, ali naj se izgon tujca iz države izvrši. Zoper sklep sodišča je v treh dneh od vročitve sklepa dovoljena pritožba na višje sodišče, ki odloči v treh dneh od prejema pritožbe. Sodišče posreduje izvod sklepa zavodu.

(5) Zavod najmanj osem dni pred predvidenim odpustom obsojenca, za katerega je potrebno izvršiti izgon tujca iz države, o tem obvesti policijo, ki izgon izvrši v skladu z zakonom, ki ureja tujce.«.

64. člen

V prvem odstavku 130. člena se besedilo »pristojni center s smiselno uporabo določb 13. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »pristojna probacijska enota v skladu z zakonom, ki ureja probacijo«.

Drugi odstavek se črta.

65. člen

Za 139. členom se doda nov oddelek in 139.a člen, ki se glasita:

»4. oddelek
Izgon tujca iz države

139.a člen

Za izvršitev sankcije izгона tujca iz države, izrečene v postopku za prekršek, se smiselno uporabljata prvi in peti odstavek 127. člena tega zakona.«.

66. člen

143. člen se spremeni tako, da se glasi:

»143. člen

Varstveno nadzorstvo, izrečeno s pogojno obsodbo, se izvršuje po določbah zakona, ki ureja probacijo.«.

67. člen

144., 145. in 146. člen se črtajo.

68. člen

165. člen se črta.

69. člen

V prvem odstavku 169. člena se besedilo »center, pristojen po kraju bivanja; če mladoletni storilec kaznivega dejanja (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik) nima stalnega prebivališča, pa tisti center, kjer je sedež sodišča, ki je izreklo ukrep« nadomesti z besedilom »pristojni center«.

V tretjem odstavku se beseda »mladoletnik« nadomesti z besedilom »mladoletni storilec kaznivega dejanja (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik)«.

70. člen

V tretjem odstavku 174. člena se besedilo »členov od 109. do 111.« nadomesti z besedilom »109., 110. in 111. člena«.

71. člen

Za 176. členom se doda nov 176.a člen, ki se glasi:

»176.a člen

(1) Izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, ki je izrečeno kot navodilo mladoletniku v kazenskem postopku, pripravi, vodi in nadzoruje pristojni center.

(2) Kot delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti se šteje vsakršna oblika opravljanja dela mladoletnika v javnem interesu, ki ni namenjena pridobivanju dobička. Izvajalska organizacija, v kateri mladoletnik opravlja delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, je lahko vsaka pravna oseba v Republiki Sloveniji, ki opravlja dejavnosti v javnem interesu, če teh dejavnosti ne izvaja izključno zaradi pridobivanja dobička.

(3) Samoupravne lokalne skupnosti so dolžne zagotavljati delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti za mladoletnike v okviru nalog iz svojih pristojnosti in zagotavljati izvajalske organizacije za njegovo izvrševanje. Pristojni center mladoletniku delo in izvajalsko organizacijo izbere s seznama del in izvajalskih organizacij, ki ga za izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja probacijo, vodi Uprava za probacijo. Uprava za probacijo posreduje seznam iz tega odstavka v treh dneh od prejema zahteve za posredovanje seznama pristojnega centra.

(4) Mladoletnik, pristojni center in izvajalska organizacija sklenejo dogovor o opravljanju dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti. Pristojni center obvesti sodišče, če mladoletnik ne izpolnjuje obveznosti iz dogovora. Če mladoletnik izpolnjuje naloge, določene z dogovorom, se v času od sklenitve dogovora do poteka roka za opravo obveznosti vzgojni ukrep ne nadomesti z drugim ukrepom.

(5) Stroški zdravstvenega pregleda, usposabljanja za varno opravljanje dela in stroški zavarovanja za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni ali primer smrti kot posledice poškodbe pri delu ali poklicne bolezni se krijejo iz proračuna. Iz proračuna se krijejo tudi stroški prevoza, malice in drugi stroški, povezani z izvršitvijo dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti.

(6) Izvrševanja dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti za mladoletnike po tem členu podrobneje določi minister, pristojen za pravosodje, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialne zadeve.

(7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, ki je mladoletniku odrejeno s sklepom v postopku o prekršku.«.

72. člen

197. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Določbe 29. člena, 31. do 41. člena, 54. člena, 57. do 63. člena, 66. do 68. člena, 70. do 77. člena, 78.a člena, 81. člena, 83. do 87. člena, 90. do 96. člena, 99. , 109. in 114. do 117. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za mladoletnike.«.

73. člen

V tretjem odstavku 202. člena se v 1. točki za besedilom »mladoletniškega zapora,« doda besedilo »zapore, odrejenega v postopku o prekršku,«.

74. člen

V prvem odstavku 206. člena se beseda »zavarovanja« nadomesti z besedo »varovanja«.

V drugem odstavku se beseda »zavarovanja« nadomesti z besedo »varovanja«.

Tretji odstavek se črta.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

75. člen

207. člen se spremeni tako, da se glasi:

»207. člen

(1) V zavodih morajo biti obsojenci med seboj ločeni po spolu in mladoletni od polnoletnih.

(2) Poleg upoštevanja ločevanja med osebami iz prejšnjega odstavka si zavod prizadeva zagotoviti ločevanje oseb, ki prestajajo nadomestni zapor, od ostalih varovanih oseb.

(3) Zavod si v skladu s prostorskimi možnostmi prizadeva zagotoviti tudi ločevanje oseb glede na njihovo zdravstveno stanje ter nekadilcev od kadilcev.

(4) Način pošiljanja in razporejanja obsojencev v zavode določi minister, pristojen za pravosodje.«.

76. člen

V četrtem odstavku 209. člena se besedilo »njegovem jeziku« nadomesti z besedilom »jeziku, ki ga obsojenec razume,«.

77. člen

Za 212. členom se naslov 2. oddelka »Delavci zavodov« spremeni tako, da se glasi: »Delavci uprave«.

78. člen

V drugem odstavku 214. člena se za besedilom »generalni direktor« besedilo »in njegov namestnik« črta.

79. člen

Za 214. členom se doda nov 214.a člen, ki se glasi:

»214.a člen

»(1) Delavca uprave, ki opravlja naloge, ki so povezane z večjo nevarnostjo pri zagotavljanju varnosti v zavodu, varovanju življenja in zdravja ljudi ali ki jih zaradi posebnih obremenitev ni mogoče opravljati po določeni starosti, uprava dodatno pokojninsko zavaruje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(2) Ne glede na zakon, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji določijo delovna mesta, za katera je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje.«.

80. člen

Za 218. členom se podnaslov »Pooblašcene uradne osebe« črta.

81. člen

221. člen se spremeni tako, da se glasi:

»221. člen

(1) Pooblaščenim uradnim osebam pripada dodatek za stalnost za vsako začeto leto delovne dobe nad pet let v upravi.

(2) V delovno dobo iz prejšnjega odstavka se všteje tudi delovna doba, ko je bila pooblaščenim uradnim osebam upravičena do dodatka na stalnost pri drugem organu.«.

82. člen

226. člen se spremeni tako, da se glasi:

»226. člen

Pooblaščenim uradnim osebam pripadata poleg pravic iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja dopust za delavce v državnih organih, dodatno še dva dneva letnega dopusta zaradi zahtevnosti dela.«.

83. člen

Prvi odstavek 227. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Privosodni policisti opravljajo delo v manj ugodnem delovnem času, kadar je to potrebno za izvajanje njihovih nalog.«.

V tretjem odstavku se besedilo »pooblaščenim uradnim osebam« nadomesti z besedilom »privosodnih policistov«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Delovna mesta, na katerih poteka delo v neenakomerno razporejenem delovnem času in delo v izmenah, se določijo v aktu o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest.«.

V sedmem odstavku se prvi stavek črta.

V osmem odstavku se besedilo »pooblaščenim uradnim osebam« nadomesti z besedilom »privosodnim policistom«.

84. člen

227.a člen se črta.

85. člen

V 227.b členu se besedilo »pooblaščenim uradnim osebam« v različnih sklonih nadomesti z besedilom »privosodni policist« v ustreznem sklonu.

86. člen

Za 227.b členom se dodajo novi 227.c do 227.f člen, ki se glasijo:

»227.c člen

(1) Delovni čas pravosodnih policistov, ki se razporeja z razporedom dela, se določi tako, da se določi začetek in konec dnevne delovne obveze.

(2) Pravosodnega policista se z razporedom dela seznanj najmanj tri dni pred nastopom dela.

(3) Razpored dela se lahko izjemoma spremeni v najmanj 48 urah pred nastopom dela zaradi nepredvidenih dogodkov. V takem primeru se šteje, da gre za delo po posebnem razporedu kot ga opredeljuje kolektivna pogodba za javni sektor. Če se razpored dela spremeni v manj kot 24 urah pred nastopom dela, se tako delo šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

227.č člen

(1) Pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev, s pisnim soglasjem pravosodnega policista pa se lahko upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev (v nadaljnjem besedilu: referenčno obdobje). Pisno soglasje pravosodnega policista velja do njegovega pisnega preklica, preklic pa se upošteva od začetka naslednjega koledarskega leta dalje.

(2) Posamezno referenčno obdobje se začne 1. januarja, 1. maja in 1. septembra v koledarskem letu, konča pa 30. aprila, 31. avgusta in 31. decembra v koledarskem letu. Če pravosodni policist da pisno soglasje iz prejšnjega odstavka, se referenčno obdobje začne 1. januarja in 1. julija v koledarskem letu, konča pa 30. junija in 31. decembra v koledarskem letu.

(3) Za osebo, ki se na delovno mesto pravosodnega policista zaposli sredi referenčnega obdobja, se prvo referenčno obdobje dela v neenakomerno razporejenem delovnem času skrajša in konča na datum zaključka referenčnega obdobja iz prejšnjega odstavka.

(4) Če je bilo pravosodnemu policistu, ki ima neenakomerno razporejen oziroma začasno prerazporejen delovni čas, v posameznem referenčnem obdobju odrejeno delo preko povprečne delovne obveznosti v tem obdobju, se mu ne glede na dnevno, tedensko ali mesečno omejitev dela preko polnega delovnega časa ta presežek šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se pravosodni policist in predpostavljeni lahko v desetih dneh po poteku referenčnega obdobja pisno dogovorita, da pravosodni policist v dveh mesecih po poteku referenčnega obdobja izkoristi presežek ur iz prejšnjega odstavka. V tem primeru se za presežek ur izplača dodatek za delo preko polnega delovnega časa.

(6) Pravosodni policist, ki ima neenakomerno razporejen oziroma začasno prerazporejen delovni čas, lahko iz prejšnjega referenčnega obdobja v novo referenčno obdobje izjemoma prenese primanjkljaj največ 12 ur, vendar ne v dveh referenčnih obdobjih zaporedoma. Ne glede na navedeno omejitev lahko pravosodni policist predpostavljenemu pisno predlaga, da prenese v novo referenčno obdobje primanjkljaj največ 12 ur, če je nastal v zadnjem tednu referenčnega obdobja. Pravosodni policist, ki je prenesel primanjkljaj ur v naslednje referenčno obdobje, se v tem referenčnem obdobju poveča delovna obveznost za število ur prenesenega primanjkljaja.

(7) V primeru neenakomerne razporeditve in začasne prerazporeditve delovnega časa polni delovni čas posameznega tedna (od ponedeljka do nedelje) ne sme preseči 56 ur.

227.d člen

(1) Za delo v izmeni se šteje delo, ki se izmenoma opravlja v dopoldanskem, popoldanskem ali nočnem času, ne glede na vzorec zaporedja. Za delo v izmeni se ne šteje delo, opravljeno med 6.00 in 14.00 uro oziroma med 7.00 in 15.00 uro.

(2) Kadar pravosodni policist dela v času od 15.00 ure do 7.00 ure naslednjega dne ali kadar dela ob vikendih, praznikih ali dela prostih dnevih, v času koriščenja odmora med delovnim časom ne sme zapustiti varovanega območja zavoda.

227.e člen

(1) Pripravljenost za delo je poseben delovni pogoj, pri katerem mora biti pravosodni policist, ki mu je pripravljenost odrejena, v pripravljenosti za delo, doma, kar pomeni, da je pravosodni policist za potrebe prihoda na delovno mesto ali na kraj, kjer je treba opraviti nujno nalogo, dosegljiv po telefonu ali drugih komunikacijskih sredstvih. Pravosodnega policista se seznaniti z odrejeno pripravljenostjo za delo najmanj tri dni vnaprej po razporedu dela.

(2) Pravosodni policist, ki je v času pripravljenosti poklican na delo, se mora v najkrajšem možnem času zglasiti na delovnem mestu ali na kraju, kjer je treba opraviti nujno nalogo.

(3) Pripravljenost za delo se ne šteje v delovni čas.

(4) Če pravosodni policist med pripravljenostjo za delo začne opravljati delo, se mu čas opravljanja dela šteje v delovni čas. Delo, opravljeno v času odrejene pripravljenosti za delo na dan, ko je pravosodni policist že opravil dnevno delovno obveznost na podlagi razporeda dela, se šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

(5) Pripravljenost za delo pisno odredi generalni direktor, direktor zavoda ali osebe, ki jih pooblastita.

227.f člen

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevne delovne obveznosti, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa, lahko v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko ni mogoče na drugačen način opraviti nalog, predpostavljeni, po predhodni odobritvi direktorja zavoda, pravosodnemu policistu po poteku delovnega časa odredi, da opravi ali dokonča že začeto nalogo, ki je nujne narave. Takšna odreditev se šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

(2) Odreditev dela po prejšnjem odstavku je dopustna do dokončanja nujne naloge s tem, da je treba pravosodnemu policistu takoj po prenehanju razlogov za odreditev takšnega dela zagotoviti ustrezen počitek. Soglasje pravosodnega policista zaradi nujne narave odrejenega dela ni potrebno.

(3) Delo preko polnega delovnega časa po prvem odstavku tega člena mora predpostavljeni odrediti v pisni obliki praviloma pred potekom delovnega časa. Če zaradi narave dela ali nujnosti opravljanja dela to ni mogoče, se lahko delo preko polnega delovnega časa v izjemnih primerih odredi ustno. V tem primeru se pisna odreditev vroči naknadno, najkasneje v osmih dneh po opravljenem delu preko polnega delovnega časa.

(4) Skupno delo pravosodnega policista, opravljeno preko polnega delovnega časa ne sme presegati letne časovne omejitve, ki jo določa zakon, ki ureja delovna razmerja.«.

87. člen

231. člena se spremeni tako, da se glasi:

»231. člen

(1) Delovno razmerje za opravljanje nalog pravosodnega policista v upravi lahko sklene oseba, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, ki ureja javne uslužbence, izpolnjuje še naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije;
- ima končano najmanj srednjo splošno oziroma srednjo strokovno izobrazbo;
- ima ustrezne psihofizične sposobnosti in ne uživa prepovedanih drog;
- je bil varnostno preverjen in zanj ne obstajajo varnostni zadržki.

(2) Psihofizične sposobnosti se določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

(3) Uprava zbira podatke iz prvega odstavka tega člena neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, z njeno pisno privolitvijo pa tudi od drugih oseb, organov in organizacij.

(4) Z osebo, za katero se z varnostnim preverjanjem ugotovi obstoj varnostnega zadržka, se delovno razmerje ne sklene. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja.

(5) Če se varnostni zadržek ugotovi po sklenitvi delovnega razmerja, se pogodba o zaposlitvi razveljavi v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev.«.

88. člen

Za 231. členom se dodata nova 231.a in 231.b člen, ki se glasita:

»231.a člen

(1) Oseba, ki sklene delovno razmerje za opravljanje nalog pravosodnega policista, mora biti zanesljiva in verodostojna.

(2) Šteje se, da oseba ni zanesljiva in verodostojna, če so podani varnostni zadržki.

(3) Varnostni zadržki so:

1. lažne navedbe v vprašalniku za varnostno preverjanje;
2. pravnomočna obsodba zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;
3. pravnomočna odločba o storjenem prekršku zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršku v zvezi s proizvodnjo in prometom s prepovedanimi drogami ali prekršku v zvezi z orožjem;
4. odvisnost od alkohola, prepovedanih psihoaktivnih snovi ter drugih oblik odvisnosti, če ta pomeni tveganje za uspešno opravljanje dela;
5. bolezen ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno opravljanje nalog pravosodne varnostne policije;
6. odvzeta poslovna sposobnost;
7. ugovor vesti, če se nanaša na opravljanje del in nalog pravosodne varnostne policije.

(4) Če obstaja sum o obstoju varnostnega zadržka iz 4. ali 5. točke prejšnjega odstavka, se osebo napoti na zdravniški pregled k izvajalcu zdravstvenih storitev. Če se oseba pregleda iz neupravičenih razlogov ne udeleži, se šteje, da varnostni zadržek obstaja.

231.b člen

(1) Podatki, ki se smejo pridobivati v postopku varnostnega preverjanja, so:

1. osebno ime, vključno s prejšnjimi,
2. davčna številka,
3. datum in kraj rojstva,
4. državljanstvo oziroma državljanstva, vključno s prejšnjimi,
5. naslov prebivališča (stalnega in začasnega),
6. zakonski stan ali z njim izenačena skupnost in število otrok,
7. poklic in delo, ki ga opravlja ali ga je opravljal,
8. znanje o ravnanju z orožjem,
9. sedanji in prejšnji delodajalci ter njihovi naslovi,
10. pravnomočne sodbe zaradi kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, in sodbe ter odločbe o prekrških,
11. kazenski postopki za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, in postopki o prekrških,
12. odvisnost od alkohola, prepovedanih drog oziroma druge odvisnosti,
13. bolezen ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno opravljanje nalog pravosodne varnostne policije,
14. disciplinske sankcije v zvezi z delom,
15. prejšnja varnostna preverjanja po tem zakonu in
16. lastnosti in okoliščine iz življenja preverjane osebe zaradi katerih bi lahko bila izpostavljena izsiljevanju ali drugim oblikam pritiska.

(2) Med varnostnim preverjanjem se smejo zbirati le tisti podatki iz prejšnjega odstavka, ki so pomembni za odločitev o varnostnem zadržku.

(3) Samostojni podjetniki posamezniki, posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnosti, pravne osebe in državni organi, od katerih uprava med varnostnim preverjanjem zbira podatke iz prvega odstavka tega člena, morajo podatke brezplačno posredovati upravi najkasneje v 15 dneh od prejete zahteve.

(4) Osebe iz prejšnjega odstavka morajo obdelovati podatke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in z drugimi predpisi, ki urejajo zaupnost ali tajnost podatkov, preverjeni osebi pa niso dolžni sporočiti ali potrditi, da so bili podatki posredovani upravi. Preverjena oseba je s tem lahko seznanjena pet let po varnostnem preverjanju oziroma dve leti po prenehanju pogodbe o zaposlitvi.«.

89. člen

V 232. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Pravosodni policist po končanem usposabljanju ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi še najmanj dvakrat toliko časa, kot je predpisan za usposabljanje, ki ga določa ta zakon.«.

90. člen

233. člen se spremeni tako, da se glasi:

»233. člen

(1) Pravosodni policisti morajo biti strokovno in psihofizično usposobljeni za opravljanje svojih nalog.

(2) Generalni urad skrbi za načrtovanje in izvajanje usposabljanja ter zagotavlja pogoje za usposabljanje pravosodnih policistov.

(3) Usposabljanje poteka po programih, ki jih določi generalni direktor. Programi vključujejo

seznanjanje s predpisi s področja izvrševanja kazenskih sankcij, usposabljanje za izvrševanje pooblastil pravosodnih policistov s praktičnim postopkom, tehnike obvladovanja oseb ter vaje v streljanju.«.

91. člen

Za 233. členom se doda nov 233.a člen, ki se glasi:

»233.a člen

- (1) Pravosodni policist, ki posameznih usposabljanj po programih iz tretjega odstavka prejšnjega člena ni opravil uspešno, mora opraviti preizkus strokovne in psihofizične usposobljenosti pred komisijo, ki jo imenuje generalni direktor.
- (2) Vsebino in potek preizkusa strokovne in psihofizične usposobljenosti ter način ocenjevanja pred komisijo določi generalni direktor.
- (3) Pravosodni policist sme ponavljati preizkus iz prejšnjega odstavka največ dvakrat zaporedoma.
- (4) Udeležba na preizkusu sodi v redno delovno obveznost pravosodnega policista.
- (5) Če pravosodni policist preizkusa ne opravi uspešno, se ga razporedi na drugo delovno mesto v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje za razporeditev javnih uslužbencev.«.

92. člen

Za 234. členom se doda nov 234.a člen, ki se glasi:

»234.a člen

- (1) Če je zoper pravosodnega policista uveden kazenski postopek zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in za katerega je zagrožena kazen zapora daljša od šestih mesecev, lahko generalni direktor odloči, da se pravosodnega policista začasno odstrani z dela (suspenz).
- (2) Če je bil pravosodni policist obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, sodišče pošlje pravnomočno sodbo generalnemu direktorju.
- (3) Pravosodnemu policistu preneha delovno razmerje z dnem, ko generalni direktor na podlagi pravnomočne sodbe zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, izda ugotovitveni sklep o prenehanju delovnega razmerja.«.

93. člen

Za novim 234.a členom se doda nov podnaslov, ki se glasi:

»1. Naloge pravosodnih policistov«.

94. člen

235. člen se spremeni tako, da se glasi:

»235. člen

(1) Pravosodni policisti skrbijo za varnost, red in disciplino tako, da:

1. varujejo zavod in obsojence;
2. spremljajo obsojence zunaj zavoda; in
3. izvršujejo druge naloge, ki jih določa ta zakon.

(2) Določbe tega zakona, ki urejajo izvrševanje pooblastil in nalog pravosodnih policistov v zavodu, se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje pooblastil in nalog, ki jih pravosodni policisti opravljajo v drugih varovanih objektih.

(3) Določbe tega zakona, ki urejajo izvrševanje pooblastil in nalog pravosodnih policistov pri delu z obsojenci, se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje pooblastil in nalog, ki jih pravosodni policisti opravljajo pri delu z drugimi varovanimi osebami.

(4) Določbe tega zakona, ki urejajo uporabo prisilnih sredstev pri delu z obsojenci, se smiselno uporabljajo tudi za uporabo prisilnih sredstev, kadar jih pravosodni policisti pri svojem delu smejo uporabiti zoper osebe, ki niso varovane osebe.«.

95. člen

Za 235. členom se doda nov 235.a člen, ki se glasi:

»235.a člen

(1) Za varovanje varovanih objektov in varovanih območij ter preprečevanje pobegov obsojencev se namestijo in uporabljajo videonadzorni sistemi.

(2) Način uporabe in nadzor nad uporabo videonadzornega sistema, odrejanjem snemanja, rvanjem s posnetki podrobneje predpiše minister, pristojen za pravosodje.

(3) Pravosodni policisti lahko v varovanem območju izvajajo motenje elektronskih komunikacij in GPS signala ter brez opozorila onespobijo brezpilotne letalne naprave, ki bi se zadrževale v varovanem območju zavoda.«.

96. člen

Za novim 235.a členom se doda nov podnaslov in novi 235.b do 235.g člen, ki se glasijo:

»2. Pooblastila pravosodnih policistov

235.b člen

(1) Pooblastila pravosodnih policistov so z zakonom določeni ukrepi, ki jih pravosodni policist pod pogoji, ki jih določa zakon, uporablja za izvrševanje svojih nalog.

(2) Pooblastila pravosodnega policista so:

1. izdajanje ukazov,
2. ugotavljanje istovetnosti obsojenca in odvzem prstnih odtisov,
3. ugotavljanje identitete,
4. opravljanje preizkusov alkoholiziranosti in sodelovanje pri preizkusu prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi,
5. zbiranje operativnih informacij o obsojencu,
6. odstranitev in namestitvev obsojenca v poseben prostor,
7. pregled osebnih stvari, vozil in prtljage,
8. pregled pošilk,

9. pregled prostorov,
10. varnostni pregled osebe,
11. osebni pregled osebe,
12. odvzem nedovoljenih stvari,
13. zasledovanje pobeglega obsojenca,
14. odvzem prostosti in
15. uporaba prisilnih sredstev.

235.c člen

(1) Za izvršitev naloge pravosodni policist uporabi tisto pooblastilo, ki osebo, zoper katero je pooblastilo uporabljeno, najmanj prizadene.

(2) Pravosodni policist uporablja pooblastilo samo tako dolgo, da je namen dosežen, ali dokler se izkaže, da namena ni mogoče doseči.

(3) Uporaba pooblastila ne sme povzročiti škode, ki ni v sorazmerju z namenom in cilji uporabe pooblastila.

(4) Posamezno pooblastilo nikoli ne sme biti uporabljeno kot kazen.

235.č člen

Z ukazom pravosodni policist odredi, da obsojenec nekaj opravi, stori ali opusti, se odstrani z določenega mesta ali odide na določen kraj ali prostor.

235.d člen

(1) Ugotavljanje istovetnosti je postopek, v katerem pravosodni policist ugotovi identiteto obsojenca ob prihodu v zavod zaradi prestajanja kazni zapora in ob izhodu iz zavoda.

(2) Istovetnost iz prejšnjega odstavka se najprej ugotovi s primerjanjem osebnih podatkov obsojenca na osebni izkaznici ali drugi javni listini, ki vsebuje osebne podatke o obsojencu, s podatki, navedenimi na nalogu za izvršitev kazni, odločbi o premestitvi ali na drugi listini, ki je podlaga za sprejem obsojenca v zavod.

(3) Če istovetnosti ni mogoče ugotoviti na način iz prejšnjega odstavka, se jo lahko ugotavlja s preverjanjem podatkov s pomočjo drugih oseb, drugih listin, podatkov iz evidenc po tem zakonu, ali s primerjavo fotografij.

(3) V primeru suma, da prestajanja kazni zapora ni nastopila oseba, ki bi morala nastopiti kazen po nalogu za izvršitev kazni, ali v primeru, da istovetnosti ni mogoče ugotoviti na način iz prvega in drugega odstavka tega člena, zavod o tem nemudoma obvesti policijo, ki izvede nadaljnji postopek v skladu s predpisi, ki urejajo postopke policijske identifikacije.

(4) Pravosodni policist v primeru suma o istovetnosti obsojenca iz prejšnjega odstavka in v postopkih izvrševanja čezmejnega ali mednarodnega sodelovanja, po odredbi direktorja zavoda ali osebe, ki jo on pooblasti, obsojencu odvzame prstne odtise obeh rok.

235.e člen

- (1) Identifikacija je postopek, v katerem pravosodni policist ugotovi identiteto druge osebe, ki:
- pride v zavod z namenom vstopa;
  - se nahaja na varovanem območju zavoda;

- ovira pravosodnega policista pri izvrševanju njegovih nalog.

(2) Identifikacija se opravi z ugotovitvijo imena in priimka ter osebne fotografije na izročeni javni listini.

(3) Zavod za namene varovanja življenja in zdravja oseb in reda v zavodu oziroma na varovanem območju zavoda v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, vodi evidenco o vstopih in izstopih.

235.f člen

(1) Preizkus alkoholiziranosti opravi pravosodni policist s sredstvi, ki reagirajo na alkohol v izdihanem zraku.

(2) Pravosodni policist sodeluje pri opravljanju preizkusa prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi na način, da nadzoruje in zagotavlja varnost v postopku oddaje telesnih tekočin za preizkus. Nadzor in zagotavljanje varnosti iz tega odstavka opravlja oseba istega spola kot oseba, ki oddaja telesno tekočino.

(3) Preizkus alkoholiziranosti oziroma oddaja telesnih tekočin se ne opravi, če obsojenec to odkloni ali če prizna, da je zaužil alkohol ali nedovoljeno psihoaktivno snov.«.

235.g člen

(1) Zbiranje operativnih informacij o obsojencu vključuje zbiranje, vrednotenje in analiziranje podatkov, ki se nanašajo na disciplinske prestopke obsojencev oziroma na njihovo preprečevanje in odkrivanje.

(2) Pravosodni policist o ugotovitvah iz prejšnjega odstavka sproti poroča direktorju zavoda.

97. člen

V 236. členu se četrti, peti in šesti odstavek črtajo.

98. člen

Za 236. členom se dodajo novi 236.a do 236.i člen, ki se glasijo:

»236.a člen

(1) Pravosodni policist opravi pregled osebnih stvari obsojenca in pregled prtljage, ki jo obsojenec prinese v zavod ali odnese iz zavoda:

1. ob varnostnem oziroma osebnem pregledu obsojenca;
2. ob pregledu prostora, v katerem biva ali ga uporablja obsojenec in
3. kadar obstaja sum, da obsojenec med osebnimi stvarmi ali v prtljagi skriva nedovoljeno stvar.

(2) Pravosodni policist opravi pregled osebnih stvari oziroma prtljage obsojenca tako, da obsojencu ukaže, naj mu izroči osebne stvari oziroma prtljago in jih v njegovi prisotnosti pregleda.

(3) Pravosodni policist opravi tudi pregled stvari, ki jih ima pri sebi druga oseba, ki pride do zavoda z namenom vstopa v zavod ali ko odhaja iz zavoda. Osebi, ki ne soglaša s pregledom iz tega odstavka, se vnos stvari v zavod ali iznos iz zavoda ne dovoli.

(4) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za pregled vozila, s katerim oseba vstopi ali izstopi iz zavoda.

(5) Pregled iz tega člena opravi pravosodni policist v prisotnosti osebe, katere stvari, prtljago oziroma vozilo pregleda.

236.b člen

Pravosodni policist opravi pregled pisemske pošiljke iz prvega odstavka 72. člena tega zakona in pošiljke iz 76. člena tega zakona v navzočnosti obsojenca tako, da odpre pošiljko in pregleda vsebino na način, da ne bere vsebine pisanja.

236.c člen

(1) Pravosodni policist opravi pregled prostora, v katerem obsojenec biva, če obstaja sum, da se v prostoru nahaja nedovoljena stvar.

(2) Pregled se opravi v navzočnosti obsojenca. Če obsojenec ni dosegljiv ali je v takem psihofizičnem stanju, da bi lahko ogrozil varno izvedbo pregleda, lahko pravosodni policist pregleda prostor brez njegove navzočnosti, pri čemer je kot priča navzoč eden od drugih obsojencev.

(3) Pregled bivalnih prostorov se opravi po pisni odredbi, ki jo izda vodja oddelka za varnost ali operativni vodja, v dislociranem oddelku pa vodja dislociranega oddelka ali operativni vodja.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka odredba za vizualni pregled bivalnih prostorov ni potrebna.

236.č člen

(1) Pravosodni policist lahko pri opravljanju pregledov osebnih stvari ali prtljage obsojenca, pošiljk, prostorov in vozil ter pri opravljanju drugih nalog, za odkrivanje nedovoljenih stvari, po pisni odredbi poveljnika kot pripomoček uporablja službenega psa, če obstaja sum, da se v stvareh, prostorih, vozilih ali v varovanem območju nahajajo nedovoljene stvari, ki se jih s službenim psom lahko odkrije.

(2) Pravosodni policist lahko uporablja službenega psa tudi kot pripomoček za odvrčanje in odkrivanje aktivnosti, ki ogrožajo varnost, red in disciplino v varovanem območju varovanega objekta in za zasledovanje pobeglega obsojenca.

236.d člen

(1) Pravosodni policist opravi varnostni pregled obsojenca:

- ob sprejemu v dislocirane polodprte in odprte oddelke;
- ob prihodu z zunajzavodske ugodnosti ali namenskega izhoda v spremstvu pravosodnih policistov, razen če obsojenec kazni prestopa v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku;
- na prehodih med deli zavoda, ki so določeni v načrtih varovanja varovanih objektov;
- pred in po zaključku obiska, razen če obsojenec kazni prestopa v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku;
- pred in po spremljanju obsojenca zunaj zavoda;
- vselej, ko obstaja sum, da obsojenec pri sebi skriva nedovoljeno stvar.

(2) Pred začetkom varnostnega pregleda pravosodni policist obsojenca pozove, naj odda vse predmete oziroma stvari, ki jih ima pri sebi.

(3) Pravosodni policist opravi varnostni pregled tako, da z napravo, ki zaznava kovinske dele, pri obsojencu preveri prisotnost kovinskih predmetov (prvi del varnostnega pregleda). Pravosodni policist pretipa vidno površino oblačil, ki jih ima obsojenec na sebi, obuvala, podplate, vrhnja oblačila,

pokrivala, hlačni pas in hlačne zavihke (drugi del varnostnega pregleda).

(4) Pravosodni policist opravi varnostni pregled obsojenca v celoti, razen če je z načrtom varovanja zavoda določeno, da se v določenih okoliščinah opravi le prvi ali le drugi del varnostnega pregleda.

(5) Drugi del varnostnega pregleda obsojenca sme opraviti le oseba istega spola.

236.e člen

(1) Pravosodni policist opravi varnostni pregled osebe, ki ni obsojenec, in pride do zavoda oziroma varovanega območja z namenom vstopa v zavod ali varovano območje zavoda.

(2) Pred začetkom varnostnega pregleda pravosodni policist osebo iz prejšnjega odstavka opozori na pregled in jo seznanj s potekom pregleda.

(3) Pravosodni policist opravi pregled osebe iz prvega odstavka tega člena tako, da z uporabo tehničnih sredstev preveri prisotnost nedovoljenih stvari na osebi in njeni osebni prtljagi. Če pravosodni policist pri pregledu zazna kovinske ali druge stvari, ki bi lahko bile nedovoljene, osebo pozove, naj mu jih izroči v pregled.

(4) Pravosodni policist osebo iz prvega odstavka tega člena pozove naj osebno prtljago, zlasti pa stvari, za katere je na vidnem mestu označeno, da niso dovoljene, odda v hrambo.

(5) Predmete iz osebne prtljage in predmete, ki jih ima oseba iz prvega odstavka na sebi, se lahko dodatno pregleda, če je to potrebno za zagotovitev varnosti, reda in discipline.

(6) Direktor zavoda lahko izjemoma dovoli vnos nedovoljene stvari osebi iz tega člena, če oceni, da se s tem ne ogrožajo varnost, red in disciplina.

(7) Če oseba iz prvega odstavka tega člena pregleda ne dovoli, ji pravosodni policist ne dovoli vstopa v zavod oziroma zadrževanja na varovanem območju.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za pregled oseb, ki se nahajajo na varovanem območju zavoda.

(9) Določbe tega člena se ne uporabljajo za delavce uprave ter druge uradne osebe državnih organov, sodišč in nadzornih organov, ki prihajajo v zavodu v zvezi z opravljanjem nadzora.

(10) Direktor zavoda lahko izjemoma zaradi preprečitve vnosa nedovoljenih stvari v zavod za delavce zavoda odredi ukrep osebnega pregleda v skladu z 236.g členom tega zakona. O tem ukrepu direktor zavoda obvesti generalnega direktorja.

236.f člen

(1) Pravosodni policist opravi osebni pregled obsojenca:

- ob sprejemu na prestajanje kazni, razen ob sprejemu v dislocirani polodprti ali odprti oddelek,
- ob prihodu iz zunajzavodskih ugodnosti in namenskih izhodov brez spremstva pravosodnih policistov, razen če obsojenec kazen prestaja v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku,
- pred izvajanjem preizkusa alkoholiziranosti ali prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi,
- pred namestitvijo v poseben prostor in
- kadar obstaja sum, da obsojenec pri sebi skriva nedovoljene stvari in teh stvari z varnostnim pregledom ni mogoče ugotoviti.

(2) Pred začetkom osebnega pregleda se obsojenca seznanj z razlogi za pregled in s potekom

pregleda.

(3) Pravosodni policist opravi osebni pregled obsojenca tako, da obsojencu ukaže, naj v pregled odda vse stvari in oblačila, ki jih ima na sebi, nato pregleda površino obsojenčevega telesa in obsojenčevo lasišče. Obsojencu se za čas osebnega pregleda zagotovijo nadomestna oblačila.

(4) Osebni pregled obsojenca opravita dva pravosodna policista. Če je izvedba osebnega pregleda nujna, ker bi bilo odlašanje do prihoda drugega pravosodnega policista nevarno, izjemoma opravi osebni pregled en pravosodni policist.

(5) Osebni pregled opravi pravosodni policist, ki je istega spola kot obsojenec, brez navzočnosti drugih oseb.

(6) Pregled iz pete alineje prvega odstavka tega člena opravi pravosodni policist po pisni odredbi, ki jo izda vodja oddelka za varnost. Če je vodja oddelka za varnost odsoten in bi bilo odlašanje z osebnim pregledom do izdaje pisne odredbe vodje oddelka za varnost nevarno, pravosodni policist opravi pregled po ustni odredbi operativnega vodje.

(7) O osebnem pregledu, ki ga je v skladu s tretjim odstavkom tega člena opravil en pravosodni policist in o osebnem pregledu, opravljenem po ustni odredbi iz prejšnjega odstavka, pravosodni policist takoj obvesti operativnega vodjo in mu odda poročilo o izvedenem osebnem pregledu, v katerem opiše razloge za opravljen pregled, zlasti pa utemelji razlog za opravljanje pregleda brez navzočnosti drugega pravosodnega policista oziroma za izdajo ustne odredbe. Operativni vodja s poročilom seznanjeni direktorja zavoda in vodjo oddelka za varnost.

(8) O osebnih pregledih iz pete alineje prvega odstavka tega člena, pri katerih niso bile najdene nedovoljene stvari, vodja oddelka za varnost pisno poroča direktorju zavoda in v poročilu opiše okoliščine suma, ki je bil podlaga za opravljeni osebni pregled.

236.g člen

(1) Pravosodni policist opravi osebni pregled obiskovalca obsojenca, če po opravljenem varnostnem pregledu obstaja sum, da ima obiskovalec pri sebi nedovoljene stvari, ki jih ne izroči, in še nadalje izraža, da želi obiskati obsojenca.

(2) Osebni pregled iz tega člena opravi pravosodni policist po pisni odredbi direktorja zavoda. Če je izvedba pregleda za zagotovitev varnosti nujna, ker bi bilo odlašanje do izdaje pisne odredbe nevarno, opravi pravosodni policist pregled po pisni odredbi operativnega vodje.

(3) Pregled iz tega člena opravita dva pravosodna policista brez navzočnosti drugih oseb. Osebni pregled opravi pravosodni policist, ki je istega spola kot obiskovalec obsojenca.

(4) Pred začetkom pregleda pravosodni policist obiskovalca seznanjeni z razlogom za pregled in s potekom pregleda.

(5) Pravosodni policist opravi osebni pregled obiskovalca tako, da pretipa vidno površino oblačil, ki jih ima oseba na sebi, ter obuvala, vrhnja oblačila in pokrivala, ki jih obiskovalec izroči v pregled. Pravosodni policist pregleda tudi hlačni pas, hlačne zavihke, podplate in lasišče obiskovalca.

(6) Direktor zavoda lahko izjemoma dovoli vnos nedovoljene stvari osebi iz tega člena, če oceni, da se s tem ne ogrožajo varnost, red in disciplina.

(7) Določbe tega člena se ne uporabljajo zoper delavce uprave ter druge uradne osebe državnih organov, sodišč in nadzornih organov, ki prihajajo v zavod v zvezi z opravljanjem nadzora.

236.h člen

- (1) Pravosodni policist obsojencu odvzame stvari, ki jih po tem zakonu ne sme imeti pri sebi.
- (2) Odvzete nedovoljene stvari, katerih posest ali uporaba ni predmet kaznivega dejanja, in so obsojenčeva lastnina, obsojenec lahko pošlje ali izroči osebi, ki jo sam določi, ali pa se hranijo v zavodu in se vrnejo obsojencu ob odpustu.
- (3) O najdbi in odvzemu nedovoljenih stvari, katerih posest ali uporaba bi lahko pomenila kaznivo dejanje, se takoj obvesti policijo. Če gre za sum storitve kaznivega dejanja, pravosodni policist stvari zavaruje kot dokaze.
- (4) Nedovoljene stvari, katerih lastnik je neznan in niso stvari iz drugega odstavka, se v roku 30 dni po najdbi komisijsko uničijo.
- (5) Odvzete nedovoljene stvari in druge hranjene obsojenčeve stvari, ki jih obsojenec v roku 30 dni po odpustu ne prevzame, se komisijsko uničijo.
- (6) Stvari, katerih lastnik je neznan, in se v skladu z drugimi predpisi ne posredujejo drugim organom, se v roku 30 dni po najdbi komisijsko uničijo.
- (7) Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje določi ravnanje z odvzetimi nedovoljenimi stvarmi.«.

236.i člen

- (1) Pravosodni policist zasleduje pobeglega obsojenca dokler obstaja možnost, da bo prijet.
- (2) Med zasledovanjem sme pravosodni policist brez odločbe sodišča vstopiti v tuje stanovanje in druge prostore.«.

99. člen

237. člen se črta.

100. člen

238. člen se spremeni tako, da se glasi:

»238. člen

- (1) Pravosodni policist osebi, ki je zasačena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru, odvzame prostost in jo zadrži do prihoda policije, vendar največ dve uri.
- (2) Pravosodni policist odvzame prostost in do prihoda policije zadrži tudi osebo, vendar največ dve uri, pri kateri so bile z varnostnim ali osebnim pregledom najdene stvari, katerih posest ali uporaba bi pomenila kaznivo dejanje. O takšni najdbi pravosodni policist takoj obvesti policijo.«.

101. člen

239. člen se spremeni tako, da se glasi:

»239. člen

(1) Pravosodni policist zoper obsojenca uporabi prisilna sredstva, če z drugimi pooblastili ne more preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode.

(2) Pravosodni policist uporabi prisilna sredstva tudi zoper osebo, ki ni obsojenec, če:

1. oseba ovira njegovo delo in s tem ogroža varno izvedbo spremstva oziroma varovanja obsojenca zunaj zavoda, ogroža obsojenca, varnost zavoda ali oseb v njem;
2. je oseba zalotena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru ter je uporaba prisilnega sredstva nujno potrebna za preprečitev ali odvrnitev nevarnosti ali odvzem prostosti osebi.

(3) Za uporabo prisilnega sredstva v primerih iz prejšnjega odstavka, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, ki urejajo pogoje in način uporabe prisilnih sredstev zoper obsojenca.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena pravosodni policist prisilnega sredstva ne uporabi zoper vidno bolno, ostarelo ali onemoglo osebo, vidno težkega invalida, vidno nosečo žensko ali žensko, za katero ve, da je noseča, razen če ne more drugače obvladati njihovega upiranja ali napada ali če ogroža svoje življenje ali življenje drugih ljudi, premoženje ali če je zaradi drugih okoliščin njihovo življenje ali zdravje neposredno ogroženo.

(5) Pri opravljanju nalog sme pravosodni policist uporabiti naslednja prisilna sredstva:

1. sredstva za vklepanje in vezanje;
2. telesna sila;
3. plinski razpršilec;
4. palica;
5. službeni pes;
6. strelno orožje.

(6) Za uporabo prisilnih sredstev gre takrat, ko pravosodni policist pri opravljanju nalog uporabi katero od sredstev iz prejšnjega odstavka za neposredno delovanje na osebo.«.

102. člen

Za 239. členom se dodajo novi 239.a do 239.e člen, ki se glasijo:

»239.a člen

(1) Pravosodni policist obsojenca, zoper katerega uporabi prisilno sredstvo, predhodno na to opozori, razen če bi to onemogočilo izvršitev naloge.

(2) Pravosodni policist uporabi tisto prisilno sredstvo, s katerim lahko glede na varnostne okoliščine z najmanjšimi škodljivimi posledicami za obsojenca opravi uradno nalogo.

(3) Prisilno sredstvo se uporablja samo dokler trajajo razlogi za njegovo uporabo, dokler namen ni dosežen ali dokler se ne izkaže, da namena ni mogoče doseči.

(4) Milejša prisilna sredstva so sredstva za vklepanje in vezanje ter milejše oblike telesne sile.

(5) Hujša prisilna sredstva so hujše oblike telesne sile, plinski razpršilec, palica, službeni pes in strelno orožje.

239.b člen

(1) Sredstvo za vklepanje so lisice.

(2) Sredstva za vezanje so plastična zatega, vrv, pas, lepilni trak ali drugo sredstvo, ki je glede na pričakovane posledice uporabe primerljivo s sredstvom za vklepanje. Sredstvo za vezanje se uporabi, če sredstvo za vklepanje ni dosegljivo, z njegovo uporabo pa se preneha takoj, ko je dosegljivo sredstvo za vklepanje. Sredstvo za vezanje se uporabi na način, določen za uporabo sredstev za vklepanje.

(3) Vklepanje obsojenca pisno odredi vodja oddelka za varnost, če iz varnostne ocene obsojenca izhaja, da v določenih okoliščinah, kot je na primer spremljanje obsojenca zunaj zavoda, z milejšim ukrepom ni mogoče preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko pravosodni policist opravi vklepanje tudi brez odredbe, če ob trenutnem vedenju obsojenca z milejšim ukrepom ne more preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode.

239.c člen

(1) Za uporabo telesne sile se šteje neposredna uporaba sile, kot so strokovni udarci in strokovni meti (hujše oblike uporabe telesne sile) ter strokovni prijemi, strokovni pritiski in druge oblike uporabe telesne sile kot so prenašanje, potiskanje, odrivanje, razdvajanje skupine in podobno (milejše oblike uporabe telesne sile).

(2) Pravosodni policist sme uporabiti telesno silo, če ne more drugače obvladati upiranja obsojenca, ki mu je predhodno izdal ukaz, naj preneha z dejanjem, s katerim ogroža življenje, zdravje, premoženje ter red in varnost.

239.č člen

(1) Pravosodni policist uporabi plinski razpršilec tako, da s pritiskom na sprožilec sproži raztopino na naravni osnovi, ki draži kožo, sluznico ali dihalne poti.

(2) Pravosodni policist sme uporabiti plinski razpršilec, če so izpolnjeni pogoji za uporabo telesne sile. Pravosodni policist plinskega razpršilca ne sme uporabiti za obvladovanje pasivnega upiranja obsojencev.

239.d člen

(1) Pravosodni policist sme uporabiti gumijasto palico, palico z ročajem ali teleskopsko palico.

(2) Pravosodni policist lahko uporabi palico, da obsojencu, ki ogroža človeško življenje, iz rok izbije nevarni predmet ali stvar, in v primerih, ko je dovoljena uporaba hujših oblik uporabe telesne sile, plinskega razpršilca ali službenega psa z nagobčnikom.

(3) Pravosodni policist lahko uporabi palico tudi kot tehnični pripomoček, kadar z njo izvede tisti del strokovnih prijemov, strokovnih pritiskov ali drugih uporab telesne sile, ki bi jih sicer izvedel z roko.

239.e člen

(1) Kot prisilno sredstvo se šteje uporaba službenega psa, ko ta s telesom ali ugrizom neposredno deluje na osebo.

(2) Službenega psa z nagobčnikom in na povodcu smejo pravosodni policisti uporabiti v primeru

aktivnega upiranja, odvrnitve napada ali preprečitve bega obsojenca.

(3) Službenega psa z nagobčnikom in brez povodca smejo pravosodni policisti uporabiti, če ne morejo drugače odvrniti napada ali preprečiti bega obsojenca.

(4) Službenega psa brez nagobčnika in na povodcu smejo pravosodni policisti uporabiti, če ne morejo drugače:

- obvladati aktivnega upiranja z orožjem, nevarnim orodjem, drugimi nevarnimi predmeti ali snovmi ali odvrniti napada osebe s takimi predmeti ali snovmi,
- obvladati aktivnega upiranja večjega števila oseb ali odvrniti njihovega napada,
- odvrniti napada osebe, ki je fizično močnejša ali uporablja posebne spretnosti ali
- zasledovati nevarnega pobeglega obsojenca.

(5) Službenega psa brez nagobčnika in brez povodca smejo pravosodni policisti uporabiti, če so podani pogoji, v katerih je dovoljena uporaba strelnega orožja.«.

103. člen

V 241. členu se črtajo tretji, četrti in peti odstavek.

104. člen

Za 241. členom se dodata nova 241.a in 241.b člen, ki se glasita:

»241.a člen

(1) Za pravosodnega policista, ki je bil ali bi lahko bil poškodovan pri uporabi prisilnega sredstva, vodja oddelka za varnost omogoči zdravstveni pregled.

(2) Obsojencu, ki je bil ali bi lahko bil z uporabo prisilnega sredstva poškodovan, pravosodni policist takoj, ko varnostni razlogi to dopuščajo, nudi prvo pomoč in mu zagotovi potrebno zdravstveno oskrbo.

(3) Po vsaki uporabi prisilnega sredstva razen preventivnega vklepanja se obsojencu takoj, najpozneje pa v 24 urah od uporabe prisilnih sredstev, zagotovi možnost zdravstvenega pregleda, da se ugotovijo morebitne poškodbe in se mu zagotovi potrebna zdravstvena oskrba.

(4) O uporabi prisilnega sredstva razen preventivnega vklepanja obsojenca zunaj zavoda je treba obvestiti generalni urad.

(5) V primeru suma o neupravičeni ali nestrokovni uporabi prisilnega sredstva generalni direktor imenuje komisijo, ki oceni upravičenost in strokovnost uporabe prisilnega sredstva.

241.b člen

Določbe 235. do 241.a člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za druge varovane osebe.

105. člen

V 242. členu se za besedo »nalog« doda besedilo »in pooblastil«.

106. člen

V 243. členu se besedilo »učitelji, učitelji praktičnega pouka« nadomesti z besedilom »inštruktorji,

delovni inštruktorji«.

107. člen

V prvem odstavku 250.a člena se v prvi stavek nadomesti z novim stavkom, ki se glasi: »Ministrstvo upravlja kazensko evidenco, evidenco vzgojnih ukrepov in evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (v nadaljnjem besedilu: kazenske evidence), skupno evidenco kazenskih točk v cestnem prometu in evidenco pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških (v nadaljnjem besedilu: evidence).«, v drugem stavku pa se besedilo »oproščena« nadomesti z besedilom »odpuščena«.

V tretjem odstavku:

- se v 3. točki črta vejica in doda beseda »in«, besedilo »občina in upravna enota ter« pa se črta;
- se 7. točka spremeni tako, da se glasi: »7. zakonska označba kaznivega dejanja oziroma prekrška z navedbo člena, odstavka in točke, ki je bil uporabljen;«;
- se za 7. točko doda nova 8. točka, ki se glasi: »8. čas izvršitve kaznivega dejanja;«;
- v dosedanji 8. točki, ki postane 9. točka, se besedilo »vrsta kazenske sankcije, vzgojnega ukrepa in varnostnega ukrepa« nadomesti z besedilom »vrsta in višina izrečene kazenske sankcije«;
- dosedanja 9. točka postane 10. točka;
- dosedanja 10. točka, ki postane 11. točka se spremeni tako, da se glasi: »11. v evidenci kazenskih točk se obdelujejo tudi podatki o voznikem dovoljenju ter podatek o času izvršitve prekrška.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Ministrstvo posreduje podatke iz kazenskih evidenc o neizbrisani obsodbi državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, na obrazloženo zahtevo pa tudi pravnim osebam in zasebnim delodajalcem, če še trajajo pravne posledice obsodbe ali varnostni ukrepi, in če imajo te osebe za prejem podatkov upravičen, na zakonu utemeljen interes. Državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil se omogoči varen elektronski dostop do kazenskih evidenc tako, da lahko zahtevo posredujejo tudi v elektronski obliki, in v primeru, če oseba ni zabeležena v evidencah, takoj prejmejo sporočilo, da oseba ni vpisana v kazenskih evidencah. Če je oseba zabeležena, ministrstvo organu posreduje v elektronski obliki podatek iz kazenskih evidenc o neizbrisani obsodbi.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Podatke iz kazenske evidence za kazniva dejanja po 170. do 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, ki je izvršeno proti mladoletni osebi, in po 176. členu Kazenskega zakonika (Uradni list Republike Slovenije, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 - popr., 54/15, 38/16 in 27/17), vpiše ministrstvo na podlagi pravnomočne odločbe o izbrisu obsodbe iz kazenske evidence oziroma po izpolnitvi pogojev za izbris obsodbe iz kazenske evidence v evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Podatki iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost se dajo na upravičeno, z zakonom določeno zahtevo ustanov, društev ali skupin, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali v oskrbo.«.

Deveti odstavek se črta.

Dosedanji deseti in enajsti odstavek postaneta nova deveti in deseti odstavek.

V dosedanjem dvanajstem odstavku, ki postane nov enajsti odstavek se za besedilom »Republike

Slovenije« doda besedilo »in pravnim osebam s sedežem v Republiki Sloveniji«.

108. člen

V prvem odstavku 251. člena se črta 2. točka.

Dosedanji 3. in 4. točka postaneta 2. in 3. točka.

109. člen

V 256. členu se črta besedilo »nad izvrševanjem tretjega odstavka 146. člena tega zakona inšpektorat, pristojen za delo, vsak v okviru svoje pristojnosti,«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

110. člen

Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15).

111. člen

Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (Uradni list RS, št. 42/16) se uskladi s spremenjenim 41.č, 98., 235.a in 236.h členom zakona, Pravilnik o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov (Uradni list RS, št. 73/16) se uskladi s spremenjenim 242. členom zakona, Navodilo o pošiljanju in razporejanju obsojencev na prestajanje kazni zapora (Uradni list RS, št. 78/00, 44/03, 86/04, 127/06, 7/07, 112/07, 25/08, 121/08, 66/09, 34/10, 10/11 in 88/13), se uskladi s spremenjenim 207. členom zakona, Pravilnik o videonadzoru v Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 86/09) pa se uskladi z novim 235.a členom zakona, najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Do uskladitve iz prejšnjega odstavka se uporabljajo podzakonski predpisi iz prejšnjega odstavka, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

112. člen

Določbe spremenjenega 12.a, 13., drugega odstavka 29.a, osmega odstavka 106., prvega in tretjega odstavka 107.a, drugega odstavka 108., drugega odstavka 109.a, prvega odstavka 103., 143. in tretjega odstavka 176.a člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. aprila 2018.

113. člen

Določbe 30.b člena zakona se začnejo uporabljati z dnem začetka uporabe zakona, ki ureja kazenski postopek, s katerim se v pravni red Republike Slovenije prenašajo določbe o podpori in zaščiti žrtev kaznivih dejanj iz Direktive 2012/29/EU.

114. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (1. člen ZIKS-1)

V pričakovanju sklenitve Sporazuma se vse dosedanje določbe umikajo iz zakona, saj bodo vprašanja izvrševanja kazenskih sankcij, izrečenih po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, celovito urejena s Sporazumom. Kazen zapora, ki jo izreče Mednarodno kazensko sodišče in se izvršuje v Republiki Sloveniji, se izvršuje v skladu z določbami Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča¹² (v nadaljnjem besedilu: Rimski statut), ki urejajo izvrševanje kazni (zlasti 103. do 112. člen) in v skladu z določbami Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča¹³ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum). S predlagano spremembo tretjega odstavka 1. člena ZIKS-1 se besedilo usklajuje z določbami Rimskega statuta, ki urejajo vlogo posamezne države pri določanju države izvršitve kazni po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča. Iz prvega odstavka 103. člena Rimskega statuta in povezano s četrnim odstavkom 2. člena Sporazuma izhaja, da je postopek določanja države izvršitve kazni zaključen z odločitvijo države o tem, ali sprejme imenovanje za državo izvršitve kazni. Postopek določanja države izvršitve kazni se torej ne zaključi z enostransko odločitvijo sodišča, da se obsojenca napoti na prestajanje kazni zapora v določeno državo, kot to izhaja iz besedila veljavnega tretjega odstavka 1. člena ZIKS-1. Dodatno se s predlaganim členom opušča nepotrebno sklicevanje na določbo zakona, ki ureja ratifikacijo Rimskega statuta.

S predlaganim četrnim odstavkom se v zakonu določa prenos določb iz Direktive 2012/29/EU, ki določa minimalne standarde na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj, ki se nanašajo na razmerje med oškodovancem in obsojencem po pravnomočnosti sodbe in po nastopu kazni obsojencev.

Dosednji peti odstavek se črta, saj ni usklajen z določbami Rimskega statuta, niti s predlaganimi določbami Sporazuma. Dosednji četrni odstavek 1. člena je določal, da obsojenec kazni po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča prestaja tako, kot jo je izreklo to sodišče, kar je nejasna določba, saj sodišče s sodbo ne določi načina izvrševanja, temveč se glede tega uporabljajo določbe Rimskega statuta, določbe Sporazuma in določbe ZIKS-1. Rimski statut med drugim določa tudi, da je komunikacija med obsojencem in Mednarodnim kazenskim sodiščem neovirana in zaupna, iz česar izhaja, da bi bilo avtomatizirano pošiljanje pošiljk obsojenca na sodišče preko ministrstva neustrezno in tudi po nepotrebem zamudno – zato se s predlagano spremembo petega odstavka črta določba o takšnem ravnanju.

K 2. členu (8. člen ZIKS-1)

Besedilo prvega odstavka 8. člena se usklajuje s predlaganimi spremembami 56., 73., 74., 75., 89., 206. in 236. člena ZIKS-1. Spremembi besedila, ki se nanašata na 56., 73. in 75. člen ZIKS-1 so redakcijske uskladitve glede na predlagane spremembe v navedenih členih. V 73. in 75. členu se stavki, ki določajo zapis v osebni načrt, črtajo, saj se vsa dejstva, ki se nanašajo na obsojence, vpisujejo v osebni načrt na podlagi splošne določbe četrtega odstavka, medtem ko je za negativne odločbe vedno izdana odločba, ki ima vse sestavine po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, podobno pa velja tudi za nove določbe. Nadalje veljavni drugi odstavek 89. člena ZIKS-1 ureja dve vrsti okoliščin, na podlagi katerih direktor zavoda lahko obsojenca namesti ločeno od ostalih

¹² Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 29/01).

¹³ Predvideno besedilo sporazuma je priloga pobude za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča, ki jo je Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 56100-1/2017/3 z dne 16. 2. 2017 sprejela.

obsojencev. Namestitev iz drugega odstavka 89. člena ZIKS-1, ki se nanaša na ločeno namestitev obsojenca v primeru suma, da je obsojenec storil kaznivo dejanje, se s predlagano spremembo 89. člena ZIKS-1 črta. S predlagano spremembo se črta tudi namestitev ločeno od ostalih obsojencev na podlagi zahteve sodišča zaradi interesov preiskave. S črtanjem besedila » , 206. in petega odstavka 236.« se besedilo usklajuje s predlaganim črtanjem instituta »posebej varovan oddelek ali posebej varovan režim« (primerljivo vsebino pa se ureja v predlaganem spremenjenem 98.a členu ZIKS-1) in predlagano prestavitvijo določbe o namestitvi v sobo s posebno opremo (glede na sistematiko predpisa se predlaga premestitev določbe iz 236. v 98. člen ZIKS-1). V prvem odstavku se črta drugi stavek, ki določa smiselno uporabo določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek za izdajo odločb na podlagi drugega odstavka 74. in drugega odstavka 236. člena, saj se določba drugega odstavka 74. člena črta (ni namreč smiselno, da bi pravosodni policisti izdajali odločbe, s katerimi bi prekinili obisk), v zadevah iz 236. člena pa se upravni postopki vodijo v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, izjema glede ustrezne izobrazbe pa je določena že veljavnem šestem odstavku 8, člena, ki določa, da v zadevah iz 236. člena upravni postopek lahko vodi in odloča delavec, ki ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo. Pri določbi o izdaji odločbe, s katero je pravosodni policisti prekinil obisk zaradi obstoja zakonsko določenih pogojev (nepriumno vedenje oziroma motnje pri obiskih), je bilo ugotovljeno, da ta ne ustreza odločanju na nivoju upravnega postopka, saj ima obsojenec pravico do obiskov že določeno v osebni načrtu. Če mu je pravica do stikov zaradi neprimerne vedenja odvzeta, pa je o tem izdana posebna odločba, zoper katero je mogoča pritožba. Četudi je bil posamezen obisk prekinjen, ima obsojenec še vedno pravico do obiskov, zato o posameznih obiskih ni smiselno odločati z odločbo (po svoji naravi namreč prekinitve predstavlja odredbo, zato ni smiselno o tem izdajati odločbe).

S predlagano spremembo četrtega odstavka se ukinja posebna ureditev glede roka za seznanitev vpisa odločitve v osebni načrt, saj je splošni rok za vlaganje pritožb po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, 15 dni ter ni posebnih razlogov za krajšanje navedenega roka. S predlaganim črtanjem osemdnevnega roka se bo poenotil pritožbeni rok, ki velja s področja upravnega postopka, 15 dnevni rok pa je tudi primeren čas, v katerem je mogoče navesti vsa pritožbena dejstva in dokaze, ki so potrebni za odločitev pritožbenega organa.

K 3. členu (10. člen ZIKS-1)

Pred zadnjo novelo ZIKS-1 (ZIKS-1F) se je glede opredelitev partnerjev, ki niso zakonci, v okviru pojma »ožji družinski člani« uporabljala zgolj opredelitev, da gre za osebo, s katero obsojenec ali

¹⁴ Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – odl. US, 90/11 – odl. US, 84/12 – odl. US, 82/15 – odl. US in 15/17 – DZ.

¹⁵ Uradni list RS, št. 65/05, 55/09 – odl. US, 18/16 – odl. US, 33/16 – ZPZ in 68/16 – ZPND-A.

¹⁶ Uradni list RS, št. 33/16.

¹⁷ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14, 8/16 – odl. US, 64/16 – odl. US in 65/16 – odl. US.

¹⁸ Uradni list RS, št. 36/99, 39/02, 114/04, 127/06, 7/07, 112/07, 62/08, 16/09 in 41/17.

¹⁹ Uradni list RS, št. 27/17.

²⁰ Uradni list RS, št. 17/95, 35/98, 91/98, 22/00, 113/00, 62/01, 88/01, 102/01, 22/02, 15/03, 75/04, 138/04, 74/05, 5/07, 82/07, 16/08, 93/08, 110/08, 117/08, 22/10, 48/11 in 15/15.

²¹ Uradni list RS, št. 87/16.

²² Pravilnik o obliki in vsebini posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev, http://www.sodisce.si/mma_bin.php?id=2016122908493814&set=obrazci.

²³ Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (Uradni list RS, št. 42/16).

²⁴ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ.

²⁵ EPA 1855-VII.

²⁶ Prvi odstavek 2. člena direktive.

²⁷ 32. točka uvodnega besedila direktive.

²⁸ Uradni list RS, št. 42/16.

²⁹ Komentar ZIKS, str. 316.

³⁰ Uradni list RS, št. 27/17.

³¹ Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15 in 40/17.

³² Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15 in 82/15.

obsojenka živi v življenjski skupnosti. Z novelo ZIKS-1F se je takšni opredelitvi dodala nadaljnja opredelitev, da gre za življenjske skupnosti, ki so v skladu z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih¹⁴ (v nadaljevanju: ZZZDR) izenačene z zakonsko zvezo (12. člen ZZZDR) ali so registrirane istospolne partnerske zveze v skladu z Zakonom o registraciji istospolne partnerske skupnosti¹⁵ (v nadaljevanju: ZRIPS). S predlagano spremembo besedila v četrti alineji 10. člena ZIKS-1 se v zvezi s pravicami obsojencev, ki se nanašajo na njihove ožje družinske člane, zagotavlja jasna protidiskriminacijska izenačitev istospolne partnerske zveze z zvezo po ZZZDR, ter se hkrati besedilo usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi¹⁶ (v nadaljevanju: ZPZ) in s tem povezanimi spremembami ZRIPS.

S predlagano spremembo se v besedilo 10. člena vnašajo določbe glede varovanih objektov in glede varovanih oseb, ki so urejene v veljavnem 235. členu ZIKS-1, in se jih zaradi drugih predlaganih sprememb prenaša v ustrežnejši del predpisa. Med varovane osebe (predlagana nova 7. alineja) se na novo umešča tudi osebe na prestajanju nadomestnega zapora, kar pomeni uskladitev z institutom nadomestnega zapora, ki je bil uveljavljen z novelo ZP-1J. Med varovane osebe se na novo umešča tudi osebe, ki so sodno pridržane. Sodno pridržanje (četrti odstavek 203. člena Zakona o kazenskem postopku - ZKP¹⁷ in šesti odstavek 199.a člena ZKP) se izvršuje v zavodih za prestajanje kazni zapora (peti odstavek 203. člena v zvezi s prvim odstavkom 212. člena ZKP), glede izvrševanja pa se za sodno pridržane osebe uporabljajo določbe Pravilnika o izvrševanju pripora¹⁸ (2. člen); zato takšna uvrstitev pomeni natančnejšo uskladitev besedila zakona z veljavnimi določbami glede izvrševanja pridržanja, ki ga izreče sodišče. Poleg teh oseb pa so varovane osebe tudi osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu ter priporniki in mladoletniki v prevzgojnem domu, saj so za njihovo varovanje zadolženi pravosodni policisti. Glede na veljavne določbe se med varovane objekte (predlagana nova 5. alineja) na novo dodaja tudi sodišča, s čimer se jasneje ureja do sedaj uporabljeno besedilo »stavbe ministrstva, pristojnega za pravosodje«, saj pravosodni policisti opravljajo naloge varovanja sodišča ter stavbe Ministrstva za pravosodje. Prav tako med varovane objekte sodijo prevzgojni dom ter oddelki za forenzično psihiatrijo zdravstvenih zavodov, v katerih se izvaja varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva, saj je v teh objektih potrebna določena stopnja varnosti ter ni razlogov za posebno ureditev oziroma izvetje od ukrepov varovanja. Dodatno se s predlagano dopolnitvijo 10. člena ZIKS-1 na novo ureja tudi pomen pojma »varovano območje« (predlagana nova 6. alineja), ki je v predpisu že uporabljen na več mestih in pomembno vpliva na obseg določb v predpisu (na primer na določbe, ki urejajo dopustnost uporabe pooblastil zoper osebe, ki se nahajajo na varovanem območju).

K 4. členu (11. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se termin »kazen zapora« ustrežno nadomešča s terminom »zapor, odrejen«, saj se določba nanaša na nadomestni zapor, odrejen v postopku o prekršku, za kar poimenovanje »kazen zapora« ni ustrezno.

K 5. členu (12. člen ZIKS-1)

Spremenjeni so razlogi za izvršitev kazni zapora ob koncu tedna, v praksi je namreč besedna zveza »opravlja delo na drugi pravni podlagi« vnašala preveč nejasnosti. Zaposlitev, samozaposlitev ali samostojno opravljanje kmetijskega dejavnosti se razširja tudi na države članice Evropske unije, ki so v svoj notranji pravni red prenesle Okvirni sklep Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami (UL L 337, 16. 12. 2008, str. 102), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitev procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24). Poleg držav članic Evropske unije pa bodo pravila veljala tudi za države, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske mednarodne pogodbe.

S predlagano spremembo druge alineje četrtega odstavka se namesto povprečja dni uvaja pravilo dveh nočitev na teden v zavodu, saj bi v praksi dosedanje povprečje lahko pomenilo, da ima obsojenec v določenem časovnem obdobju več dni delo, ki ga ne more odložiti, nato pa bi moral prestati v zavodu še »izpadle« dni, ko bi moral biti v zavodu. Tak primer je delo na kmetiji v času sezonskih del, zato bo razumljivo, da obsojenec določen čas ne bo v zavodu tudi ob koncih tedna, kar je prvotni namen določbe ter bo moral obrazložiti zakaj so mogoče izjeme po zakonodaji glede dnevnega in tedenskega počitka. V praksi bi namreč lahko prihajalo do primerov, ko je bil obsojenec več tednov odsoten iz zavoda, nato pa je v enem tednu izpolnil pogoj povprečja. S popravljeno določbo je uzakonjeno pravilo, da morajo obsojenci ob koncih tedna oziroma ob dela prostih dnevnih kazni prestajati v zavodu, le izjemoma pa bo (v skladu s področno zakonodajo) mogoče določiti tudi drugačen režim, vendar le dokler bodo razlogi za tak režim resnično obstajali.

Predlagani novi peti odstavek pomeni, da se obsojencu, kljub njegovi morebitni pritožbi zoper odločbo o načinu prestajanja kazni ob koncu tedna, omogoči odhajanje na delo oziroma izobraževanje v času od izdaje odločbe do njene pravnomočnosti. S tem se obsojenca, ki se pritoži zoper odločbo, ne zadržuje nadalje v zavodu – s čimer se zasleduje namen takšne oblike izvršitve kazni zapora (da obsojenec še naprej dela oziroma se izobražuje).

Predlagane spremembe dosedanjega sedmega do dvanajstega odstavka (sedaj šestega do enajstega odstavka) so redakcijske uskladitve glede na predlagan nov peti odstavek.

Pri predlagani spremembi te določbe gre tudi za popravke redakcijske nedoslednosti, saj sodišče izda izvršitveni akt, v katerem odloči na kakšen način se bo izrečena kazen zapora izvršila, zato je uporabljen izraz »izvrši«, popravljeno pa je tudi besedilo »dopusti obsojencu, ki je«, saj ne ustreza povedku, ki je spremenjen.

K 6. členu (12.a člen ZIKS-1)

Predlagani spremembi prvega odstavka (črtanje besedila v 3. alineji in črtanje 4. alineje) sta povezani s predlaganim novim četrtem odstavkom, s katerim se pristojnost za določanje načina izvajanja izjem od prepovedi oddaljevanja stavbe in pristojnost za določanje načina obveščanja o okoliščinah, povezanih z dovoljenim oddaljevanjem obsojenca v hišnem zaporu – prenaša s sodišča na pristojno probacijsko enoto. Pri tem gre za prenos pristojnosti glede tistih vidikov izvrševanja hišnega zapora, ki so po svoji naravi podvrženi spremembam, ki jih ob pripravi sodbe oziroma posebnega sklepa ni mogoče predvideti, saj je nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora že prevzela pristojna probacijska enota. Primeroma sodišče po veljavni ureditvi obsojencu določi izjeme od prepovedi oddaljevanja stavbe, obenem pa določi tudi način izvajanja teh izjem – pri čemer pa ne more predvideti na primer poslabšanja obsojenčevega zdravja in s tem povezanega nastanka potrebe, da obsojenec pogosteje išče zdravstveno oskrbo. S prenosom pristojnosti za določitev načina izvajanja izjem se z novim četrtem odstavkom probacijski enoti omogoči, da sama določi obseg, trajanje in druge okoliščine izvajanja izjem, ki jih predhodno določi sodišče. Glede na določbe Zakona o probaciji¹⁹ (v nadaljevanju: ZPro) bo probacijska enota obsojenca nadzorovala, spremljala in ga redno obravnavala, zato bo seznanjena z morebitnimi večjimi spremembami v življenjskem poteku obsojenca. S primerljivim vsebinskim izhodiščem se predlaga tudi prenos pristojnosti za določitev načina, po katerem osebe obveščajo probacijsko enoto o obiskih obsojenca. S spremembo drugega in tretjega odstavka se besedilo usklajuje z besedilom ZPro, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zapora prenaša s policije na centralno probacijsko enoto, pri čemer se pristojnost za nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora prenaša tudi iz samega sodišča na pristojne probacijske enote. Praksa nadzora izvrševanja hišnega zapora je namreč pokazala, da je do sedaj le policijska postaja opravljala dejanski nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora, sodišče pa le posredno, zato se s predlagano spremembo ukinja pristojnost sodišča za nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora in se v celoti prenaša na pristojne probacijske enote.

K 7. členu (13. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 13. člena se besedilo usklajuje z ZPro, ki pristojnost za izvrševanje dela v splošno korist za obsojence in odrasle storilce prekrškov s centrov za socialno delo prenaša na probacijske enote. Zaradi urejanja načina izvrševanja v sprejetem Zakonu o probaciji se določbe, ki urejajo način izvrševanja dela v splošno korist črtajo.

K 8. členu (16.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 16.a členom se ureja posebnosti glede izvrševanja kazni zapora za obsojenca, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča. Prvi in drugi odstavek predlaganega člena natančneje določata posebnosti glede izvrševanja kazni zapora, ki izhajajo iz 105. in 110. člena Rimskega statuta (in povezano iz 7. člena Sporazuma). Iz besedila prvega odstavka 105. člena Rimskega statuta, da »je kazen zapora zavezujoča za države pogodbenice, ki je nikakor ne smejo spreminjati« ter prvega odstavka 110. člena, ki določa, da »država izvrševanja ne sme izpustiti zapornika pred iztekom kazni, ki jo je izreklo Sodišče« - izhaja nedopustnost prekinitve kazni zapora, predčasnega odpusta ali pogojnega odpusta obsojenca na način, da o takšni spremembi kazni odloči direktor zavoda oziroma Komisija za pogojni odpust po ZIKS-1. Pristojnost za sprejemanje primerljivih odločitev ima glede obsojenca, ki kazen zapora prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, sodišče, ki je kazen izreklo (drugi odstavek 110. člena Rimskega statuta in povezano tudi tretji, četrti in peti odstavek 110. člena). Upoštevajoč, da je prekinitve kazni v nekaterih primerih tudi institut, s katerim se zagotavlja uresničevanje pravice obsojenca do ustreznega zdravstvenega varstva, se s predlaganim prvim odstavkom 16.a člena dodatno ureja ravnanje, v katerih bi bila obsojencu z vidika zagotavljanja zdravstvenega varstva potrebna prekinitve kazni zapora. V primerih, ko bi obstajali razlogi iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 82. člena ZIKS-1 in se obsojencu kazen zaradi nedopustnosti prekinitve kazni slednja ne bi prekinila z odločbo direktorja zavoda – Republika Slovenija ugotovi, da nadaljnje izvrševanje kazni zaradi razlogov, ki so onkraj vpliva pristojnih državnih organov, ni več možno, Mednarodno kazensko sodišče pa je dolžno urediti transfer obsojenca v drugo državo (četrti odstavek 9. člena Sporazuma). S predlaganim prvim odstavkom se za čas do transferja osebe v izogib nejasnosti o dolžnem ravnanju določi dolžnost zavoda, da z začasnimi ukrepi zagotovi ustrezno zdravstveno oskrbo oziroma pomoč za obsojenca. Medčasne ukrepe za zagotovitev ustrezne zdravstvene oskrbe oziroma pomoči spada zlasti sodi najem zunanjih negovalcev. V primeru, da Mednarodno kazensko sodišče v razumnem roku ne bi zagotovilo premestitve obsojenca v drugo državo, bi zaradi neizpolnitve obveznosti, ki izhajajo iz Sporazuma, Republika Slovenija ustavila prestajanje kazni v Republiki Sloveniji ter obsojenca predala sodišču.

Tretji in četrti odstavek predlaganega 16.a člena urejata posebnosti glede izvrševanja kazni zapora, ki izhajajo iz tretjega in osmega odstavka 4. člena Sporazuma. Tretji odstavek 4. člena Sporazuma namreč določa, da Republika Slovenija obvesti Mednarodno kazensko sodišče glede vsakega pomembnega dogodka v zvezi z obsojencem, zlasti pa o zdravljenju (namestitve v zunanjih ustanovah zaradi zdravljenja obsojenca v skladu s tretjim odstavkom 59. člena ZIKS-1 ter namestitve v posebni instituciji zunaj zavoda v skladu s 30. členom ZIKS-1) in varnostnih dogodkih (tudi premestitev v drug zavod ali oddelek drugega zavoda po 79. členu ali 81. členu ZIKS-1). Nadalje osmi odstavek 4. člena Sporazuma določa, da se Mednarodno kazensko sodišče obvesti o programih ali ugodnostih, ki se jih podeli obsojencu in se bo obsojenec na podlagi tega prosto gibal zunaj zavoda za prestajanje kazni zapora. Za takšne programe se štejejo delo zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 52. člena, namestitve v zavodu za poklicno rehabilitacijo v skladu z 68. členom, obiskovanje izobraževalnega programa zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 102. člena in poklicno usposabljanje zunaj zavoda iz drugega odstavka 103. člena ZIKS-1. Za podelitev ugodnosti, o katerih je v skladu z osmim odstavkom 4. člena Sporazuma potrebno obvestiti Mednarodno kazensko sodišče, se štejejo odločitev o premestitvi v svobodnejši režim v skladu z 81. členom in podelitev zunajzavodske ugodnosti v skladu s 77. členom ZIKS-1. Določbe, ki se nanašajo na podobna ali enaka področja izvrševanja kazni se, povezano s tem členom, na posameznih delih prepisa črtajo.

K 9. členu (18. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 18. člena se glede na napolnilno določbo devetega odstavka 202. člena veljavnega Zakona o prekrških (ZP-1J) o neposredni uporabi zakona o izvrševanju kazenskih sankcij posebej ureja pozivanje oseb na prestajanje nadomestnega zapor. Sodišče, pristojno za pozivanje obsojencev na prestajanje kazni zapor je okrožno sodišče, na območju katerega je sodišče izdalo sodbo na prvi stopnji – takšna določba pa za uporabo v primerih nadomestnega zapor ne bi bila smiselna. Zaradi ekonomičnosti postopka se predlaga, da osebe, ki jim je v postopku za prekršek sodišče odredilo nadomestni zapor, na prestajanje te sankcije pozove isto sodišče.

Predlagan drugi odstavek ureja krogotok obveščanja o pozivu obsojenca na prestajanje kazni. Določbe v zvezi s tem so razpršeno urejene v različnih predpisih. Sodni red²⁰ (294. člen), ki je veljal do 1. 1. 2017 je določal, da se en izvod poziva za nastop kazni zapor pošlje obsojencu, drug izvod pa se pošlje zavodu za prestajanje kazni zapor. Naveden Sodni red je dne 1. 1. 2017 prenehal veljati, nov Sodni red²¹ pa določb glede obveščanja o pozivu za nastop kazni ne vsebuje več, primerljiva vsebina pa se je uredila v pravilniku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ki ureja obliko in vsebino sodnih vpisnikov²² (88. člen). Podobno določbo vsebuje tudi Pravilnik o izvrševanju kazni zapor²³, ki določa, da pristojno okrožno sodišče posreduje izvod poziva za nastop kazni zavodu, v katerem bo obsojenec prestajal kazen (prvi odstavek 4. člena). Prvi odstavek 18. člena ZIKS-1 določa, da se obsojenca, ki je na prostosti, pozove na prestajanje kazni zapor takoj, najpozneje pa v osmih dneh po prejemu izvršljive odločbe.

S predlaganim novim drugim odstavkom se določbe glede obveščanja o pozivu za nastop kazni ureja smiselno na enem mestu, obenem pa na način, da se določi tudi obvezno posredovanje izvoda poziva za nastop zavodu (in posredno tudi rok za to), v katerem naj obsojenec nastopi kazen zapor. Zavod za prestajanje kazni zapor mora biti seznanjen s pozivom za nastop, saj slednji vsebuje tudi informacijo o dnevu, na katerega naj se obsojenec zgleda v zavodu – zavod pa je dolžan v primeru, da obsojenec na ta dan kazni ne nastopi, obvestiti sodišče (drugi odstavek 20. člena). Rok za posredovanje poziva za nastop kazni zavodom ni nikjer izrecno določen – je pa potreben, saj lahko nastane situacija, ko zavod izvoda poziva ne prejme v ustreznem času, obsojenec pa se že zgleda v zavodu. S predlaganim novim odstavkom se določa, da se izvod poziva zavodu posreduje hkrati s posredovanjem poziva obsojencu – za kar pa prvi odstavek 18. člena ZIKS-1 določa osemdnevni rok od prejema izvršljive odločbe. Predlagan nov drugi odstavek vsebuje tudi določbe glede podatkov o obsojencu, ki naj jih sodišče posreduje zavodu za prestajanje kazni zapor. Zavod za prestajanje kazni zapor mora po nastopu kazni obsojencu nameniti posebno pozornost in v sprejemnem obdobju opravljati vse aktivnosti in postopke, ki so potrebni za ustrezno vključitev obsojenca v življenje v zavodu in izdelavo osebnega načrta (drugi odstavek 29. člena ZIKS-1). Slednji je individualiziran program prestajanja kazni zapor, ki se ga pripravi s ciljem, da se obsojenca usposobi za življenje na prostosti v skladu z družbenimi normami in se odpravlja tveganja ponavljanja kaznivih dejanj (10. člen ZIKS-1). Za izvrševanje kazni (in torej tudi za sestavo osebnega načrta obsojenca) zavod sme zbirati podatke o obsojencu, podatke o njegovih ožjih družinskih članih, podatke o sodni odločbi, ki jo je treba izvršiti (32. člen ZIKS-1). Kopijo odločbe, ki naj se izvrši zavod potrebuje zlasti za pridobitev podatkov o izrečeni kazni in kaznivem dejanju, izvedeniško mnenje zavod potrebuje zlasti za načrtovanje programa obravnave obsojenca, socialno poročilo pa zavod potrebuje zlasti zaradi pridobitve podatkov o ožjih družinskih članih obsojenca ter podatkov o socialno ekonomskih razmerah, v katerih je obsojenec živel na prostosti. S predlagano določbo se ureja posredovanje podatkov, s katerim sodišče že razpolaga in jih zato zavodu ni potrebno dodatno pridobivati. Primerljivo vsebino že ureja Pravilnik o izvrševanju kazni zapor (prvi odstavek 4. člena), zato gre pri predlagani spremembi tudi za prenos določb, ki urejajo posredovanje osebnih podatkov, iz podzakonskega predpisa v zakon.

S predlaganim novim četrtem odstavkom 18. člena ZIKS-1 se dopolnjuje predlagan nov 30.b člen ZIKS-1, ki med drugim določa, da se za vloženo zahtevo za obveščanje oškodovanca o pobegu ali odpustu obsojenca šteje tudi primerljiva zahteva, ki jo je oškodovanec vložil že v predkazenskem oziroma kazenskem postopku. Za izvrševanje te možnosti zavod potrebuje podatke oškodovanca – s slednjimi pa sodišče že razpolaga, zato se predlaga posredovanje podatkov med njima.

Predlagane spremembe dosedanjega drugega, tretjega in četrtega odstavka so redakcijski popravki glede na predlagan nov drugi odstavek tega člena.

K 10. členu (19. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijsko uskladitev s predlagano spremembo 20. člena ZIKS-1.

K 11. členu (20. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo drugega odstavka se v zakonu določa rok za ravnanje, ki v nadaljevanju vpliva na druge postopke v zvezi z nastopom kazni obsojenca (primeroma sodišče ob ugotovitvi, da obsojenec ni nastopil kazni lahko izda odredbo za njegovo privedbo na prestajanje kazni). Rok za takšno obvestilo mora biti kratek, da se lahko časovno hitro ukrepa v primerih, ko obsojenec ne nastopi kazni na predviden dan, zato se predlaga rok tri dni – takšen rok je enak roku, ki ga po trenutni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in sodišč ni povzročal težav.

S predlaganim novim petim odstavkom se glede na napotilno določbo devetega odstavka 202. člena veljavnega Zakona o prekrških (ZP-1J) o neposredni uporabi zakona o izvrševanju kazenskih sankcij izrecno ureja možnost uveljavljanja plačila globe pred začetkom izvrševanja nadomestnega zaporu tudi v primeru, ko se zoper osebo že izvršuje odredba za privedbo na prestajanje nadomestnega zaporu, če varnostne okoliščine to dopuščajo in če oseba lahko izvrši plačilo brez odlašanja. O tej izjemi od opravljanja privedbe glede na okoliščine odloča policist, ki opravlja privedbo. V skladu z določbami drugega odstavka 192.c člena ZP-1, se nadomestni zapor namreč ne izvrši, če storilec pred začetkom izvrševanja nadomestnega zaporu plača globo v celoti. S predlaganim besedilom se zagotavlja možnost plačila neposredno pred začetkom prestajanja nadomestnega zaporu, oceno o možnosti plačila globe pa bo opravil policist, ki izvršuje odredbo sodišča, zlasti glede na pripravljenost osebe za plačilo. V praksi bo moral policist upoštevati kakšne so varnostne okoliščine in s tem povezana možnost napada oziroma pobega ter izmikanja nastopu nadomestnega zaporu, pa tudi ali lahko oseba, zoper katero je odrejen nadomestni zapor, nemudoma plača globo v celoti.

K 12. členu (21. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim prvim odstavkom 21. člena se določa rok za ravnanje, ki v nadaljevanju lahko vpliva na druge postopke (po nastopu kazni primeroma obsojencu ni več mogoče odložiti izvrševanja kazni zaporu). Ker se na obvestilo o nastopu kazni ne vežejo nobeni nujni postopki, zaradi katerih bi bilo potrebno hitro ukrepanje, je predlagan rok osem dni – takšen rok je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in sodišč ni povzročal težav.

S predlagano spremembo dosedanjega prvega odstavka in predlaganim drugim odstavkom se v zakonu ureja rok za ravnanje, ki v nadaljevanju lahko vpliva na druge postopke (obsojenci na prestajanju kazni primeroma niso upravičeni do vseh socialnovarstvenih prejemkov). Ker se na obvestilo o nastopu kazni praviloma ne vežejo nobeni nujni postopki pri centru za socialno delo, zaradi katerih bi bilo potrebno hitro ukrepanje, in ker se obvestilu centru, da je obsojenec nastopil kazen zaporu za namen priprave osebnega načrta lahko doda tudi zaprosilo za podatke o obsojencu – je predlagan rok 15 dni. Takšen rok je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in centrov za socialno delo ni povzročal težav. Predlagana sprememba obenem redakcijsko usklajuje predlagano črtanje besedila v 13. členu ZIKS-1, kjer je bil do sedaj pojasnjen pojem »pristojni center«. Dodatno se pristojnost centra za socialno delo definira na način, da predpis napotuje na predpise s področja socialnega varstva, saj je dosedanje besedilo specialno urejalo pristojnost centra za socialno delo – kar pa ni usklajeno s splošnimi predpisi, ki določajo pristojnosti centrov.

K 13. členu (24. členu ZIKS-1)

Gre za redakcijsko uskladitev s spremenjenim 10. členom ZIKS-1, ki se nanaša na novo ureditev partnerske zveze.

K 14. členu (25. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba tretjega odstavka 25. člena dopolnjuje dosedanje določbe glede dela zdravniške komisije, in sicer, da odloča zgolj na podlagi dokumentacije, ki jo posreduje sodišče. Komisija ni izvedeniški organ in zato ne more pregledovati obsojencev oziroma pridobivati dodatne dokumentacije, pač pa zgolj na podlagi predložene dokumentacije poda mnenje v primeru suma zlorabe ali dvoma o zagotovljenosti ustrezne zdravstvene oskrbe v zavodu. Če komisija mnenja na podlagi predložene dokumentacije zaradi njene pomanjkljivosti ne more podati, še vedno obstaja možnost imenovanja izvedenca (kot fizične osebe oziroma strokovne organizacije), ki poda lahko bolj celovito oceno o bolj kompleksnih vprašanih zdravstvenega stanja obsojenca.

K 15. členu (26. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka se ureja obveščanje zavoda o tem, da je obsojenec zoper odločbo sodišča vložil pritožbo, katere zadrži izvršitev kazni. Zavod za prestajanje kazni zapora namreč predhodno od sodišča prejme podatek o tem, da je bil obsojenec pozvan na prestajanje kazni ter o tem, na kateri dan se mora zglasiti v zavodu. V primeru, da se obsojenec ne zglosi na prestajanje kazni, mora zavod o tem obvestiti sodišče, ki je obsojenca pozvalo na prestajanje kazni (20. člen ZIKS-1), sodišče pa v nadaljevanju lahko odredi privedbo obsojenca na prestajanje kazni. Za ustrežnejši krogotok posredovanja in prejemanja informacij v zvezi z nastopom kazni, se predlaga, da sodišče v primerih, ko je obsojencu izvršitev zadržana (in se mu zato ni potrebno zglasiti v zavodu na prej določen dan) – o tem obvesti zavod (temu primerljiva je določba četrtega odstavka, ki določa obveščanje zavoda o novem datumu nastopa v primeru zavržene ali zavrjnene vloge za odložitev izvršitve kazni zapora).

Predlagana dopolnitev besedila četrtega odstavka s konkretizacijo, da gre za »višje« sodišče, izhaja iz ugotovljene morebitne nejasnosti določb tega odstavka, na katero je bil predlagatelj opozorjen tekom strokovnega usklajevanja gradiva – iz besedila namreč nedvomno ne izhaja, za katero sodišče gre in torej katero sodišče mora v primeru zavržene oziroma zavrjnene vloge za odlog izvršitve kazni obsojencu določiti nov datum nastopa ter o tem datumu obvestiti zavod za prestajanje kazni zapora.

Predlagana dopolnitev četrtega odstavka z besedilom, ki se nanaša na način določitve datuma novega nastopa v primeru zavrjnene oziroma zavržene vloge za odložitev izvršitve kazni zapora, pomeni zagotovitev, da se datum nastopa kazni ne more določiti tako, da bi obsojenec podatek o tem, kdaj se mora zglasiti na prestajanju kazni, prejel šele po poteku datuma, na katerega bi se moral že zglasiti v zavodu.

K 16. členu (29. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se določa obveznost zavoda, da ob nastopu zapora za obsojenca pridobi izpisek iz kazenske evidence. V praksi se je namreč pokazalo, da je sodišče pošiljalo izpiske, ki niso predstavljali ažurnega stanja, saj so bili pridobljeni v času pred izdajo sodbe, zato je primerneje, da zavodi ob nastopu sami pridobivajo izpiske iz kazenske evidence. Tudi sicer pa morajo zavodi za obsojence redno pridobivati izpiske iz kazenske evidence, saj jim navedeno služi kot opora pri njihovem delu (pri pripravi in dopolnjevanju osebnega načrta ter obravnavi obsojenca glede na njegove osebne spremembe v času prebivanja v zavodu) ter tako navedena obveznost ne predstavlja bistvene spremembe v dosedANJI praksi zavodov.

S predlaganim novim drugim odstavkom se določa izjemo glede opravljanja zdravniškega pregleda v primerih, ko obsojenec kazni nastopi iz pripora, ki se je izvrševal v istem zavodu. V tem primeru opravljanje zdravniškega pregleda namreč ne more zasledovati svojega namena, saj gre v praktičnem smislu zgolj za premestitev obsojenca iz enega dela zavoda v drug del.

S predlaganim tretjim odstavkom se v zakon dodaja neposredna podlaga za odvzem nedovoljenih stvari obsojencu, saj zakon takšne določbe nima, obenem pa je nujno potrebna za omejevanje

nedovoljenih stvari v zavodu, ki je eden od osnovnih načinov zagotavljanja varnosti, reda in discipline. Povezano so s predlaganim novim 40.č členom določene stvari, ki jih ima lahko obsojenec pri sebi. Glede na navedeno so stvari, ki ne bodo ustrezale opisu, nedovoljene ter se bodo odvzele kot nedovoljene stvari.

K 17. členu (29.a člen ZIKS-1)

S spremembo besedila drugega odstavka 29.a člena se poleg podatka o nastopu kazni zabeleži tudi podatek o predvidenem izteku kazni, besedilo, ki se nanaša na policijsko postajo pa usklajuje z ZPro, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zapora prenaša s policije na probacijske enote.

Predlagana dopolnitev četrtega odstavka predstavlja redakcijsko uskladitev s predlaganim novim 34.a členom ZIKS-1.

K 18. členu (30. člen ZIKS-1)

Predlagan rok za posredovanje podatkov zavodu je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis in je z namenom, da dopušča centru možnost, da po potrebi zbere še dodatne podatke o obsojencu, dolg 30 dni. Sprememba dosedanjega drugega odstavka je redakcijska uskladitev glede na predlagan nov drugi odstavek.

K 19. členu (30.b člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 30.b členom se oškodovancu kaznivega dejanja zagotavlja možnost obveščanja o izhodih obsojenca iz zavoda ter o njegovem odpustu ali pobegu, s čimer se v pravni red Republike Slovenije vpeljuje usmeritev iz petega odstavka 6. člena Direktive 2012/29/EU²⁴ (v nadaljevanju: direktiva), ki določa, da naj države članice zagotovijo žrtvam kaznivih dejanj možnost obvestitve o izpustitvi ali pobegu osebe, ki je obsojena za kaznivo dejanje, ki to žrtev zadeva. Z navedeno ureditvijo se bo zagotovila varnost oškodovanca, saj bo oškodovanec obveščen o dejstvu, da obsojenec ni v zavodu za prestajanje kazni zapora. Primerljiva možnost obveščanja o odpustu in pobegu v času izvrševanja pripora je bila predlagana s predlogom novele Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N²⁵) – predlagan nov 65.a člen. Dodatno s šestim odstavkom 6. člena navedena direktiva določa, da žrtve prejmejo takšna obvestila, če zanje zaprosijo in sicer vsaj v primerih, ko zanje obstaja nevarnost ali je ugotovljeno tveganje, da bi jim lahko bila povzročena škoda. Namesto termina »žrtev«, kot ga uporablja direktiva, katere usmeritve se vpeljuje, predlagane spremembe ZIKS-1 uporabljajo termin »oškodovanec«, saj se enak izraz tudi sicer uporablja v predpisu. Namen takšne zamenjave terminologije v predlaganem novem institutu glede obveščanja pa ni širitev pomena pojma žrtve, od pomena, ki ga določa direktiva, zato se tudi v kontekstu predlaganega 30.b člena uporablja v smislu fizične osebe²⁶, ki je obveščena o izhodih obsojenca iz zavoda ter o njegovem pobegu in odpustu. Pri tem je potrebno možnost obveščanja zamejiti na primere, ko je obveščanje pomembno za položaj oškodovanca, zlasti njegove osebne varnosti zaradi maščevanja oziroma možnosti nastanka škode. Pri osebni varnosti v poštev pridejo okoliščine, ko ogroženost oškodovanca izhaja iz presoje narave in resnosti kaznivega dejanja ter nevarnosti maščevanja. Možnost obveščanja zato primeroma ni smiselna v primerih, ko gre za lažja kazniva dejanja in je torej tveganje, da bi bila oškodovancu povzročena škoda, zelo majhno²⁷, prav tako pa obveščanje ni smiselno, če oškodovanec tega noče iz kakršnikoli drugih razlogov (npr. želi, da dogodek iz kaznivega dejanja na njegovo življenje ne vpliva tudi v prihodnje). Oškodovanec zahtevo za obveščanje vloži pri Generalnem uradu, poleg tega pa predlagane spremembe ZIKS-1 zaradi preprečevanja podvajanja zahteve vzpostavljajo domnevo, da je oškodovanec vložil zahtevo pri Generalnem uradu že, če je zahtevo vložil v predkazenskem ali kazenskem postopku in njegovega prošnja ni bila zavrnjena, med tem pa oškodovanec zahteve ni spremenil, kar pomeni razbremenitev z vidika ponovnega izjavljanja glede želenega obveščanja.

S četrtem odstavkom predlaganega novega člena se posebej ureja obvestilo o možnosti za obveščanje, ki takšnega obveščanja niso koristili v času predkazenskega oziroma kazenskega postopka – namen takega obvestila je, da se oškodovanca seznanijo z možnostjo obveščanja ter se ta možnost zagotovi zlasti v primerih, ko oškodovanec možnosti obveščanja ni mogel koristiti, ker

storilec ni bil v priporu, lahko pa se tekom kazenskega postopka izkaže, da oškodovanec kljub temu, da predhodno ni koristil možnosti obveščanja, o izhodih oziroma odpustu ali pobegu obsojenca želi biti obveščen.

Glede na postavljene kriterije za obveščanje je v petem odstavku predlaganega novega člena določeno, da si zavod prizadeva doseči dogovor o obsegu obveščanja in pri tem upošteva osebno varnost oškodovanca ter ogroženost obsojenca, vendar v primeru, da do dogovora ne pride, zavod obvesti oškodovanca o pobegu in odpustu obsojenca, pri čemer še vseeno ocenjuje ali bi zaradi obveščanja lahko bil obsojenec ogrožen. Na podlagi navedenega lahko v skrajnih primerih, ko bi bil obsojenec ogrožen, oškodovanec o navedenem dejstvu še vedno ni obveščen, s čimer je spoštovana tudi direktiva, ki kot dopustno odstopanje od uresničevanja možnosti obveščanja določa primere, ko je ugotovljeno tveganje, da bi bila zaradi obvestitve lahko povzročena škoda storilcu.

Glede na zamejenost obveščanja na okoliščine, ko je to pomembno za zagotavljanje osebne varnosti oškodovanca - je s predlaganim šestim odstavkom določeno, da se oškodovanca obvesti takoj, ko je to mogoče, ter se obenem določa najdaljši čas, v katerem se opravi obveščanje (24 ur).

S predlaganim sedmim odstavkom se glede na to, da centri za socialno delo opravljajo strokovne naloge socialnega dela ter imajo podatke o socialni mreži oškodovanca ter oseb, povezanih z oškodovancem, določa, da je na zahtevo oškodovanca obveščen tudi center za socialno delo, kar je sorazmerno glede na stopnjo varovane dobrine (osebne varnosti oškodovanca), sama obveščena centra pa je odvisna od zahteve oškodovanca, kar z vidika izvrševanja oblastnih pristojnosti državnega organa predstavlja sorazmernost tako v odnosu do obsojenca kot v odnosu do oškodovanca. Aktivnosti, ki iz navedenega izhajajo so lahko vodilo pri nadaljnjem ravnanju CSD-jev v zadevah iz področja socialnega dela (npr. v obliki multidisciplinarnih timov ter pri podpori "žrtvi kaznivega dejanja").

S predlaganim osmim odstavkom se termin »pobeg« razširja tudi na druge okoliščine, ko je za obsojenca izdana tiralica, saj so to okoliščine, ki so z vidika nedovoljenega in nepredvidenega gibanja obsojenca izven zavoda podobne pobegu in je, glede na namen obveščanja oškodovanca, smotrno ga obvestiti tudi o takšnih dogodkih. Slednji so določeni v četrtem odstavku 20. člena ZIKS-1 (ko se niti s privedbo ne uspe zagotoviti, da bi obsojenec začel prestajati kazen); 79. členom Pravilnika o izvrševanju kazni zapora²⁸ (ne-vrnitev obsojenca z zunaj-zavodske ugodnosti) in 85. členom Pravilnika o izvrševanju kazni zapora (ne-vrnitev obsojenca s prekinitve kazni zapora).

S predlaganim devetim in desetim odstavkom se določa smiselna uporaba tudi za mladoletnike ali osebe, zoper katere se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu ter za obsojence, ki prestajajo kazen zapora v obliki hišnega zapora.

K 20. členu (30.b člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo besedila v naslovu za novim 30.b členom se s črtanjem določbe »o obsojencih« posplošuje področje podatkov, ki se pojavljajo pri izvrševanju vseh kazenskih sankcij in ne samo obsojencev, ki prestajajo kazen zapora. Dosedanja dikcija v naslovu je namreč omogočala sklepanje, da se podatki nanašajo le na obsojence, ki so pozvani na prestajanje kazni zapora oziroma so že na prestajanju kazni zapora, zato je potrebno besedilo »o obsojencih« črtati, saj bo področje zbiranja podatkov širše od sedaj določenega v zakonu.

K 21. členu (31. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo besedila 31. člena ZIKS-1 se dodaja več novih zbirk podatkov, v katerih se ločeno zbirajo podatki o obsojencih na prestajanju kazni zapora, o osebah na prestajanju kazni mladoletniškega zapora, o mladoletnikih, zoper katere se izvršuje ukrep oddaje v prevzorni dom ter o osebah na prestajanju nadomestnega zapora. Pri tem je bila sprejeta splošna ureditev, kateri pa sledi posebna ureditev v 41.b in 41.c členu ter se nanaša na področje oseb, zoper katere se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu.. Namen takšne ločitve je

zagotovitev, da se podatki o izvrševanju različnih sankcij, na primer za prekršek zbirajo ločeno od podatkov o izvrševanju kazni zapora, prav tako pa morajo biti podatki o ostalih ustreznih kazenskih sankcijah zabeleženi v enotni evidenci, vendar pa je zaradi različnih potreb glede obsega podatkov, določena ureditev, ki sorazmerno posega v zasebnost posameznika določene pa so tudi skupine oseb, ki jim je bila izrečena kazenska ali prekrškovna sankcija ter niso obsojenci na prestajanju kazni zapora.

K 22. členu (32. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 32. člena ZIKS-1 pomeni redakcijsko uskladitev s predlaganim novim 30.b členom in predlagano spremembo 34. člena ZIKS-1.

K 23. členu (34.a člen ZIKS-1)

Predlagan nov 34.a člen ZIKS-1 pomeni opredelitev podatkov, ki se v skladu s predlagano spremembo 32. člena ZIKS-1 zbirajo o oškodovancih in v določenih primerih, njihovih zakonitih zastopnikih. Glede na predlagani nov 30.b člen ZIKS-1 bo oškodovanca, če bo to zahteval, zavod za prestajanje kazni zapora obveščal o izhodih, o odpustu oziroma pobegu obsojenca, zato bo moral zavod zbirati tudi podatke o oškodovancih. Sodišče tekom kazenskega postopka zbira podatke o oškodovancih, zato bo zavod z zahtevo oškodovanca in njegovimi kontaktnimi seznanjen po podatkih, ki jih bo posredovalo sodišče, v kolikor pa to ne bo mogoče (primeroma kadar sodišče ne bo razpolagalo z vsemi podatki o oškodovancu ali pa se bodo podatki spremenili) bo zavod zbiral podatke o oškodovancih tudi neposredno od samih oškodovancev. Ker gre za osebne podatke oškodovanca, mora Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij oziroma zavod za prestajanje kazni zapora imeti pravno podlago za zbiranje le-teh. S predlaganim 34.a členom ZIKS-1 (in povezano tudi dopolnitvami 32. in novega 37. člena) se dopolnjuje zbirka podatkov tako, da bo lahko vsebovala tudi potrebne podatke o oškodovancih, obseg podatkov pa je omejen na osnovne podatke o identiteti ter kontaktne podatke in podatke o zahtevi za obveščanje (vključno z načinom izvedbe obveščanja).

K 24. členu (36. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijsko uskladitev s spremenjenim 10. členom ZIKS-1, ki se nanaša na novo ureditev partnerske zveze.

K 25. členu (37. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 37. člena se na splošno določa od koga upravljalec zbirke podatkov pridobi podatke ter kot primarno pravilo določa pridobivanje podatkov neposredno od oseb, na katere se ti podatki nanašajo, z njihovo pisno privolitvijo pa tudi od oseb, ki jih osebe, na katere se podatki nanašajo, za to pooblastijo.

Z drugim odstavkom se določa organe, od katerih se sme zbirati podatke iz prvega odstavka, saj je to potrebno zaradi izvrševanja zakonskih nalog. Primarno je določeno, da se zbirajo podatki neposredno od oseb, na katere se le-ti nanašajo, zato bo v praksi treba upoštevati ali so bili podatki najprej dobljeni neposredno, nato pa od subjektov iz predlaganega spremenjenega drugega odstavka.

S tretjim odstavkom je posebej določen način zbiranja podatkov o oškodovancih za namen obveščanja, pri čemer je zaradi razpoložljivosti podatkov v predkazenskem in kazenskem postopku ter postopkih, ki jih vodijo centri za socialno delo, določeno, da se podatki pridobivajo od subjektov, ki delujejo v kazenskem pravosodju oziroma s področja socialne varnosti, lahko pa se podatki pridobivajo tudi neposredno od oškodovancev, saj ni nujno, da zgoraj navedeni subjekti razpolagajo z vsemi podatki, ki so potrebni za izvrševanje nalog obveščanja.

K 26. členu (40. člen ZIKS-1)

Sprememba drugega odstavka pomeni uskladitev z novo ureditvijo Finančne uprave Republike Slovenije, dopolnitev četrtega odstavka pa redakcijsko uskladitev glede na predlagan nov 34.a člen ZIKS-1.

K 27. členu (40.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 40.a členom se glede na potrebe zavodov po vpisu podatkov o prestajanju kazni ter posledično tudi ugotavljanju odgovornosti za nasilno in nenasilno smrt obsojencev predlaga pooblastilo za obdelavo podatkov o smrti obsojencev. Podatki o smrti obsojenca nastajajo pri opravljanju nalog mrliško pregledne službe, med katere spadajo zlasti ugotavljanje nastopa smrti ter ugotavljanje osnovnih in posebnih vzrokov smrti. Iz ugotavljanja vzrokov smrti bo namreč sledilo ali so podatki potrebni le za vpis dejstva v Evidenco zaprtih oseb, to je, da oseba ni več na prestajanju kazni zaradi smrti, v določenih primerih pa bo potrebno tudi ugotavljanje odgovornosti za vzrok smrti. Pri vzrokih smrti se pojavlja razlikovanje med naravno smrtjo ter nenaravno oziroma nasilno smrtjo, med nenaravnimi ali nasilnimi vzroki za smrt pa so lahko tudi smrt zaradi nalezljive bolezni in posebej tudi smrt zaradi kaznivega dejanja. Ne glede na tip vzroka smrti mrliško pregledna služba, organizirana bodisi pri zdravstvenem domu, bodisi v bolnišnici, opravi mrliški pregled, v primeru nejasnosti oziroma dvoma v vzrok smrti ter tudi v primerih, ko gre že na prvi pogled za nasilno smrt, pa se opravi obdukcija. Postopek, ki ga opravi mrliško pregledna služba poteka tako, da mora mrliški preglednik pregledati vsako truplo takoj, ko izve za smrt, najpozneje pa v štiriindvajsetih urah, ob obstoju posebnih okoliščin pa tudi v dvanajstih urah, medtem ko v primeru nenadne ali nasilne smrti najkasneje v štirih urah po tem, ko je za smrt izvedel. Iz navedenega sledi, da podatki o smrti nastajajo relativno zgodaj, saj je tudi osebam, ki so prisotne ob nastopu smrti naloženo, da navedeno čimprej sporočijo bodisi lečečemu zdravniku bodisi matičarju, ki nato poskrbita, da mrliški pregled opravi mrliško pregledna služba. Pri ugotavljanju značilnosti smrti mora mrliški preglednik čimbolj natančno ugotoviti čas (dan, mesec, leto, uro), kraj in vzrok smrti, kar zapiše v zdravniško poročilo o umrli osebi. V zdravniško poročilo mrliški preglednik vpiše osebne podatke umrle osebe (EMŠO, ime in priimek, stalno prebivališče, narodnostno pripadnost, šolsko izobrazbo ter druge osebne podatke), splošne podatke o nastopu smrti (dan, mesec in leto smrti, ura in kraj smrti, mesto smrti – v zdravstvenem zavodu, doma, drugje, podatke o lečečem zdravniku, o obdukciji – da ali ne oziroma odstop od obdukcije ter podatke o zdravniku, ki je odstopil od obdukcije), podatke za nasilne smrti (smrtni nezgodi, samomoru, umoru oziroma detomoru, času nasilnega dogodka, mestu nasilnega dogodka ter vrsti aktivnosti v času nasilnega dogodka) ter podatke za otroka, umrlega pred izpolnjenim obdobjem starosti (mrtvorojenca oziroma novorojenca do 168. ure starosti otroka). Poleg tega so v zdravniško poročilo vpisane tudi klinično ugotovljene bolezni ter z obdukcijo ugotovljene bolezni, prav tako pa podatki o boleznih in stanjih matere, ki so povezane s smrtjo novorojenca. Glede na okoliščine primera se opravi sanitarna obdukcija, in sicer če se ne da ugotoviti vzroka smrti, ali na zahtevo zdravnika, ki je bolnika zdravil, ali če gre za sum nalezljive bolezni, prav tako pa tudi na zahtevo pristojnega preiskovalnega sodnika. Prav tako se obdukcija opravi na željo zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali, če teh ni, na zahtevo staršev, odraslih otrok oziroma posvojencev, če se ne strinjajo z ugotovljenim vzrokom smrti. Če se šele z obdukcijo ugotovi, da je bila smrt posledica kaznivega dejanja, je treba obdukcijo prekiniti in o tem takoj obvestiti organe pregona oziroma preiskovalnega sodnika, o vsaki obdukciji pa se mora izdelati obdukcijski zapisnik z izčrpno obdukcijsko diagnozo. V zapisniku morajo biti navedeni vsi patološki znaki in vzroki smrti, zapisnik pa podpiše zdravnik, ki je opravil obdukcijo. Glede na zdravniško poročilo tako razlikujemo sodno, klinično ali zdravstveno obdukcijo ter sanitarno obdukcijo. V primeru sodne obdukcije se ugotavljajo vzroki smrti, ki so posledica storitve kaznivih dejanj, kar bo vir za obdelavo podatkov o vzrokih za smrt, glede na storilca pa bodo nastali podatki tudi obdelani. V primeru klinične oziroma zdravstvene obdukcije se ugotavljajo vzroki smrti, za katere lečeči zdravnik ne more ugotoviti ali so resnično ti povzročili smrt, zato bodo ti podatki le posredno vplivali na ugotavljanje odgovornosti, medtem ko se pri sanitarni obdukciji najprej ugotavlja vzroke smrti, ki jih pri mrliškem pregledu mrliško pregledna služba ni mogla ugotoviti, posledično pa pride lahko na podlagi ugotovitev tudi do klinične oziroma zdravstvene obdukcije ter v primerih storitve kaznivih dejanj tudi do sodne obdukcije. Podatki, nastali pri sanitarni obdukciji bodo tako delili podobno usodo kot podatki, nastali pri klinični oziroma zdravstveni obdukciji, ter bodo predstavljali vir za ugotavljanje odgovornosti šele v fazi, ko bo iz njih razviden tudi vzrok smrti, ki bi lahko nastal kot posledica naklepnega oziroma malomarnega ravnanja. Na podlagi navedenega je težko oceniti, katere podatke bodo zavodi obdelovali, vsekakor pa bodo to v vsakem primeru podatki o nastopu smrti (kraj in čas smrti obsojenca z navedbo njegovih osebnih podatkov), podatke o vzroku smrti pa bodo zavodu obdelovali šele, če bo odrejena sanitarna

obdukcija oziroma ob izpolnjenih pogojih tudi klinična oziroma zdravstvena ali sodna obdukcija. V prvi fazi bodo zavodi zato obdelovali le podatke o kraju in času nastopa smrti s pripadajočimi osebnimi podatki, šele v fazi obdukcije pa bodo zavodi, poleg že obdelanih podatkov iz prve faze, obdelovali tudi podatke o vzrokih smrti, ki bodo nastajali znotraj različnih vrst obdukcij. Navedena ureditev je sorazmerna, saj bo potekala vsakokratno le obdelava tistih podatkov, ki so glede na ugotovljeno dejansko stanje smrti ustrezni, s čimer ne bo prekomerno poseženo v zasebnost posameznika, na drugi strani pa bo varovan tudi javni interes, ki nalaga podelitev zakonskih pooblastil zavodom za obdelavo podatkov o vzrokih smrti, ki bodo povezani tako z varovanjem zasebnosti posameznika kot tudi z varovanjem javnega interesa.

K 28. členu (41.a, 41. b in 41.c člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 41.a členom se glede na podobne potrebe izvrševanja oblik odvzema svobode za osebe na prestajanju nadomestnega zapora, za osebe, ki prestajajo kazen mladoletniškega zapora in za mladoletnike, ki jim je bil izrečen ukrep oddaje v prevzgojni dom, predlaga smiselna uporaba določb, ki urejajo vsebino zbirke podatkov o obsojencih na prestajanju kazni zapora.

Dodatno pa predlagani drugi odstavek podobno kot predlagana sprememba drugega odstavka 37. člena vzpostavlja pravilo neposrednosti pri pridobivanju podatkov, pri čemer je za razliko od določbe drugega odstavka 37. člena, obvezno najprej pridobiti podatke od oškodovanca, šele kadar to ni mogoče pa tudi od pravosodnih organov, policije in drugih državnih organov, javnih zavodov, pristojnih centrov ter organov lokalne samouprave. Z navedeno ureditvijo je posebej varovana zasebnost oškodovanca, saj le dejanski stik z oškodovancem pomeni tudi preverjanje dejstva, da oškodovanec resnično želi biti obveščen. Nekoliko občutljivejši so tudi podatki, ki se nanašajo na mladoletnike oziroma mlajše ali starejše polnoletne osebe, zato je pridobivanje podatkov od oblastnih organov zamejeno na primere, ko od samih oškodovancev ne bo mogoče pridobiti podatkov, kar bo v praksi upravljalcu zbirk podatkov nalagalo posebno skrbnost glede neposrednosti pridobivanja podatkov, v vsakem primeru pa bo mogoče skladno z načelom pravne varnosti pridobiti podatke od oblastnih organov.

S predlaganim novim 41.b členom se zagotavlja nujno potrebna podlaga za obdelavo osebnih podatkov o zdravstvenem stanju obsojencev. Zdravstveno osebje zavoda opravlja tudi del medicinske dejavnosti za obsojence in za svoje delo nujno potrebuje podatke o njihovem zdravstvenem stanju. Ti podatki se nahajajo v zdravstveni dokumentaciji, katere upravjalci so zdravstveni domovi, ki v zavodih opravljajo zdravstveno dejavnost.

S predlaganim novim 41.c členom se glede na predlagano spremembo 31. člena ZIKS-1 daje pravno podlago za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje in vodenje zbirke osebnih podatkov tudi za varovane osebe, med katere sodijo osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja, zato se s predlaganim členom dodaja pravna podlaga za obdelovanje osebnih podatkov tudi za to kategorijo oseb. Zavod bo na podlagi predlaganega člena obdeloval samo tiste osebne podatke, ki jih nujno potrebuje za opravljanje svojih pristojnosti, ki so povezane predvsem z varovanjem oseb, zoper katere se izvršuje varnostnih ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu.

K 29. členu (41.č člen ZIKS-1)

V zvezi z zagotavljanjem varnosti in funkcionalnosti bivanja obsojencev se obsojencem zagotavlja varnost bivanja, ki mora biti hkrati tudi funkcionalno. Navedeno dosedaj ZIKS-1 ni urejal sistematično, temveč kot vodilo skozi celoten zakon, sedaj pa se želi z dodajanjem podnaslova navedeno opredeliti dovolj jasno ter tudi (vsaj delno) konkretizirati kaj pod navedeno spada. Pod navedeno spada zlasti odnos obsojencev do stvari in predmetov, zaradi potrebe po natančnejši opredelitvi stvari, ki jih ima obsojenec lahko pri sebi. Obstoječa zakonodaja za pripornike ureja dovoljene stvari po ZKP, zato je tudi s predlaganim novim prvim in drugim odstavkom urejeno, da ima obsojenec lahko pri sebi stvari za osebno rabo, za vzdrževanje higiene, tiskovine, strokovno in drugo literaturo ter druge predmete, ki glede na velikost in količino omogočajo varno in funkcionalno bivanje v bivalnem prostoru in ne

motijo obsojencev. V praksi se bo največ vprašanj pojavilo v zvezi s pomenom velikosti in količine predmetov, ki omogočajo varno in funkcionalno bivanje v bivalnem prostoru ter ne bodo motili soobsojencev. Pri izvrševanju zgoraj navedenih določb bo potrebna pozornost ter restriktivno in selektivno izbiranje prepovedanih predmetov, navedene kriterije pa bo potrebno uporabljati individualizirano, kar bo v praksi zagotavljalo pravo »relativnost«, nemalokrat pa tudi očitke o neenakopravni obravnavi. Navedeni očitki ne bodo smeli predstavljati podlage za zgolj objektivno opredelitev nedovoljenih stvari in predmetov, saj sicer sistematično prihaja do neenakopravne obravnave, čemur pa se ravno predlagana ureditev želi zoperstaviti ter zagotoviti vsakokratno oceno ali so stvari, ob dodatnem upoštevanju spremenljivosti okoliščin, resnično prepovedane.

Predlagan tretji določa pravico obsojenca do imetništva gotovine, znesek pa je določen s hišnim redom. Dosedanja ureditev je pravica do imetništva denarja v gotovinski obliki določala v petem odstavku 76. člena. Ker je bila sama s sabo v nasprotju (določala je namreč pravilo prepovedi imetništva denarja ter na drugi strani natančnejšo opredelitev izvedbe tega pravila s podzakonskim aktom, v praksi pa imajo lahko obsojenci pri sebi do približno 100,00 EUR mesečno), je z novo določbo določena pravica imetništva, medtem ko je znesek prepuščen urejanju s hišnim redom, kar je glede na okoliščine, zlasti pa režim prestajanja kazni, prepuščeno urejanju z pravili zavoda.

Predlagani četrti odstavek glede na splošno določbo prvega odstavka določata izjeme glede telekomunikacijskih sredstev ter multimedijskih naprav, pri čemer pa bo razlikovanje postavljeno glede na svobodnejše režime prestajanja. Diskrecija se nahaja tudi v polju hišnega reda, ki bo natančneje določil področje glede na specifičnosti polodprtih režimov, še vedno pa bo mogoče uporabiti določbo drugega odstavka glede varnega in funkcionalnega bivanja. Pri tem je ponovno potrebno poudariti, da ocena mora temeljiti na vseh okoliščinah, z upoštevanjem osebnih značilnosti obsojencev ter potencialnih nevarnosti, ki se pojavijo, ko pridejo obsojenci v okolje, v kateremu jim je odvzeta prostost. Predlagani peti odstavek v zvezi s prenehanjem namena oziroma uporabe določa odvzem stvari – tehničnih naprav, pri čemer pa je ukrep sorazmerno lahko tudi omiljen z začasnim odvzemom, kar je določeno natančneje s hišnim redom.

Za jasnejšo opredelitev dovoljenih stvari, je v šestem odstavku določeno, da minister, pristojen za pravosodje, podrobneje določi, katere so dovoljene stvari, kar pa bo glede na zakonske okvire, predstavljalo le podrobnosti ter ne novih opredelitev, saj že zakon na abstraktni ravni določa kriterije za določanje dovoljenih stvari, s podzakonskim predpisom pa se bodo določile le podrobnosti znotraj zakonskega okvirja.

K 30. členu (48. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijske popravke sprememb 56. člena.

K 31. členu (55. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba je redakcijski popravek neustrezne terminologije. Takšen popravek je pomemben zlasti v zvezi s predlagano dopolnitvijo 56. člena ZIKS-1 (nov drugi odstavek), ki na novo uvaja termin »letni počitek«. Slednji se nanaša na proste dni, ki izhajajo iz izobraževanja obsojenca. Določba 55. člena ZIKS-1 pa se nanaša na dopust, do katerega je upravičen obsojenec, ki dela. Jasna razmejitev in dosledna uporaba pojmov sta zaradi novo uvedenega pojma »letni počitek« toliko bolj potrebni.

K 32. členu (56. člen ZIKS-1)

Veljavni 56. člen ZIKS-1 določa odmero letnega dopusta samo za delo s polnim delovnim časom, medtem ko odmero letnega dopusta za delo, ki je krajše od polnega delovnega časa ureja Pravilnik o izvrševanju zapora. Odmero letnega dopusta s krajšim delovnim časom se ureja z zakonom, zato se s predlagano spremembo ureditev, ki je določena v podzakonskem predpisu, določa v prvem odstavku 56. člena zakona.

Prvi odstavek 16. člena ZIKS-1 določa, da ima izobraževanje obsojenca, opredeljeno v njegovem

osebne načrte, enak status kot delo. S predlaganim novim drugim odstavkom 56. člena se glede prostih dni in dostopa do ugodnosti izrecno ureja takšno enakost tudi glede motivacijskih elementov. Ena od motivacij obsojencev pri njihovem vključevanju v delo je tudi dostop do dopusta, ki ga lahko, glede na režim, koristijo tudi zunaj zavoda. Obsojenec, ki bi se sicer morda izobraževal v zavodu, se zaradi dostopa do takšne ugodnosti (ki lahko omogoča tudi več bivanja doma in več druženja z družinskimi člani) raje odloči za delo. Ustrezno je, da se vsebinsko primerljivo spodbudo omogoči tudi obsojencem, ki se izobražujejo.

K 33. členu (57.a člen ZIKS-1)

Veljavne določbe 57.a člena ZIKS-1 specialno določajo razloge, na podlagi katerih je obsojencu, ki ga je direktor zavoda razporedil na delo, dopustno prekiniti pravice iz dela. Izvrševanje teh določb je pokazalo, da se pojavljajo tudi okoliščine, ko bi bilo obsojencu smiselno prekiniti pravice iz dela, vendar jih določbe glede razlogov za prenehanje pravic iz dela ne zajemajo. Z nezadostnim prizadevanjem pri delu sta povezani veljavni prva in druga alineja prvega odstavka 57.a člena ZIKS-1 (neupravičena odklonitev dela in neupravičena odsotnost z dela). To področje se dopolnjuje s predlaganima novima alinejama, peto in šesto, ki zajemata oblike vedenja, katere so za delovni proces moteče, ne pomenita pa odsotnosti ali odklanjanja dela. Predlagani novi četrta in sedma alineja predvidevata možnost prekinitve pravic iz dela zaradi nepredvidenih okoliščin, zaradi katerih opravljanje dela pravzaprav sploh ni mogoče (zdravstvene omejitve pri obsojencu in prenehanje potreb po delu iz razlogov, ki niso na strani obsojenca).

Drugi odstavek 57.a člena določa pritožbo, ki ne zadrži izvršitve, s čimer je zagotovljeno varstvo, vendar pa glede na ureditev dela obsojencev ne bi bilo sorazmerno, da bi pritožba zadržala izvršitev in bi obsojenec delo obdržal. Odločitev o opravljanju dela je namreč v pristojnosti direktorja zavoda, samo opravljanje dela pa je tudi del resocializacijskega programa, ki ga vodijo strokovne službe, zato je izvajanje ter prilagajanje programa prepuščeno strokovnim zavodskim odločitvam, ki imajo podlago v odločanju direktorja zavoda.

K 34. členu (58. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 58. člena se glede na siceršnjo težnjo po bolj natančni opredelitvi oseb, ki jim je odvzeta prostost določajo tudi kategorije oseb poleg obsojencev na prestajanju kazni zapora, po vsebini pa se, tako kot do sedaj, urejajo pravice iz zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, z navedbo izjem, ki zaradi splošnega načela iz 4. člena ZIKS.-1 o omejitvi obsojenčevih pravic, ne spadajo v področje zagotovljenih pravic.

S spremembo drugega odstavka se zagotavlja zdravstveno zavarovanje otroka, ki na podlagi 62. člena ZIKS-1 biva skupaj z materjo v zavodu in na drugačen način nima urejenega zavarovanja. Na ta način se preprečuje morebitne situacije, ko bi otrok iz drugih naslovov lahko bil brez zdravstvenega zavarovanja (na primer otrok obsojenke, ki je tujka, ali otrok, ki ni zavarovan po očetu ipd.), dikcija drugega odstavka pa je spremenjena tudi tako, da je bolj jasno kako je urejeno zavarovanje družinskih članov (saj določba, da družinski člani ter osebe iz prvega odstavka 58. člena niso zavarovane osebe v praksi ne drži – zavarovane so namreč po drugih pravnih podlagah).

K 35. členu (63. člen ZIKS-1)

Predlagane spremembe prvega in drugega odstavka so redakcijska sprememba terminologije, ki je usklajena z zdravstvenimi predpisi glede psihoaktivnih snovi, bolj jasno pa se določa tudi preizkus prisotnosti alkohola ali nedovoljenih psihoaktivnih snovi v organizmu obsojenca. Kjer besedilo zakona uporablja besedno zvezo prepovedana droga, je ta uporabljena zato, ker gre za droge, prepovedane s podzakonskim predpisom, medtem ko se besedna zveza nedovoljene psihoaktivne snovi uporablja zlasti v zvezi s kršitvami zavodskih hišnih pravil ter se nanaša izključno na obsojence, kamor spada preizkus iz 63. člena ZIKS-1.

K 36. členu (72. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se redakcijsko spreminja terminologijo, na način, da je

uskrajena z drugimi določbami zakona. Namesto termina »nadzor pošiljk« se ustrezneje uporabi »pregled pošiljk«, namesto »predmetov, ki jih obsojenec ne sme posedovati« pa se glede na predlagano spremembo 29. člena ZIKS-1 predlaga uporaba izraza »nedovoljene stvari«. Dodatno se s predlagano spremembo prvega odstavka opušta določbo, ki ureja način pregleda pisemskih pošiljk, saj se ta vsebina ureja s predlaganim novim 236.b členom, s čimer se vsebina smiselno prestavi na ustreznejšo mesto v predpisu (poglavje o pooblastilih pravosodnih policistov). S spremembo tretjega odstavka se prav tako ureja uporabo ustrezne terminologije (izraz »pregled«) in se črta zadnji del odstavka, ki se glede na sistematiko predpisa ustrezne prestavlja v 29. člen ZIKS-1 (predlagan novi tretji odstavek).

K 37. členu (73. člen ZIKS-1)

Predlagano črtanje četrtega stavka v prvem odstavku pomeni redakcijsko usklajitev s splošno določbo četrtega odstavka 8. člena ZIKS-1, saj se vse odločitve vpisujejo v osebni načrt, zato ni posebne potrebe po določanju obveznosti vpisa v osebni načrt.

K 38. členu (74. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 74. člena ZIKS-1 se jasneje ureja nadzorovane in nenadzorovane obiske obsojencev. Veljavno besedilo 74. člena ZIKS-1 namreč ne ureja načina nadzora pri nadzorovanih obiskih, niti ni jasno, od česa je odvisna presoja, ali naj bo obisk obsojenca nadzorovan. S predlaganim besedilom se presoja o nadzoru obiska navezuje na varnostno oceno obsojenca, saj varnostna ocena med drugim vsebuje tudi oceno dejavnikov za zagotavljanje varnosti, reda in discipline v zavodu (10. člen ZIKS-1). S predlaganim besedilom se določajo načini nadzora pri nadzorovanih obiskih in trajanje posameznih oblik obiskov.

K 39. členu (75. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka se natančneje ureja omejenost pravice obsojenca do telefonskih pogovorov. Veljavni prvi odstavek namreč določa, da ima obsojenec pravico do telefonskih pogovorov z določenimi osebami oziroma institucijami – te pravice pa smiselno ne omejuje z drugimi okoliščinami. S predlagano spremembo drugega odstavka se zato pravica obsojenca do telefonskih pogovorov smiselno omejuje z redom, varnostjo in disciplino v zavodu – obenem pa se zagotavlja, da mora biti življenje v zavodu organizirano tako, da je pravica do telefonskih pogovorov lahko uresničena vsak dan oziroma možnost pogovora z drugimi osebami vsaj dva dneva v tednu. Ob okoliščinah, ko bi uporaba telefonskih aparatov v zavodu primeroma onemogočala zagotavljanje nočnega počitka, se obsojencu lahko omeji uporabo telefonskih aparatov – vendar pa se mu jo obenem preko dneva mora zagotoviti. Primerljiva vsebina je trenutno urejena v podzakonskem predpisu, normiranje v zakonu pa je nujno, saj gre za omejitev oziroma zagotovila, ki morajo biti nujno urejena v zakonu. Zaradi navedenega zakon določa način uresničevanja pravic tako, da niso moteni red, varnost in disciplina v zavodu, podrobnejši način pa je določen s hišnim redom zavoda glede na vsakokratne značilnosti zavoda, v katerem se izvršuje kazenska sankcija.

V resorskem usklajevanju je bilo predlagano, da se del določbe v šestem odstavku redakcijsko uskladi z odločbo Ustavnega sodišča (št. U-I-65/13), ki je XIII. Poglavje o hrambi podatkov Zakona o elektronskih komunikacijah razveljavljavilo in ne velja več. Ker je v obstoječem šestem odstavku določeno, da se ukrepi v zvezi z elektronskimi komunikacijami odredajo le zaradi zagotavljanja varnosti ter je za navedene ukrepe izdana odločba, splošno zbiranje podatkov o elektronskih komunikacijah v zavodu ni dovoljeno. S tem je zamejena uporaba na primere, kjer obstajajo utemeljeni razlogi za take ukrepe in ne gre za neselektivno ter množično zbiranje podatkov o elektronskih komunikacijah. Glede na navedeno je obstoječa ureditev ustrezna, pri čemer pa bo sama hramba teh podatkov mogoča na podlagi splošnih določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, hramba pa je omejena le na čas, ko je to še potrebno za izvrševanje namena, za katerega so bili podatki pridobljeni.

K 40. členu (76. člen ZIKS-1)

Predlagane spremembe prvih dveh odstavkov so redakcijske. Množinska oblika besede »pošiljke« se

na pojmovno smiselnih mestih pojavlja v kombinaciji s poskusom ustreznega zapisa frekvence sprejemanja pošiljk z ustrežno vsebino, kar pa je glede na zapis frekvence mogoče različno razlagati (na primer ali je pri določitvi »štirikrat letno pošiljke« mogoče definirati pogostost na mesec ter skupno količino pošiljk v enem letu). Glede na navedeno je zapis popravljen na način, da je določeno največje število pošiljk v danem obdobju, s čimer se obseg pošiljk ustrežno definira. Omejevanje pogostosti sprejemanja nedoločenega števila pošiljk namreč ni smiselno, saj ni omejena niti količina pošiljk v danem obdobju, niti dejanska pogostost, kar pomeni, da je frekvenca in količina prepuščena pošiljatelju (v dogovoru z obsojencem). V praksi je obstoječa določba omogočala razlago, da ima obsojenec vsakokrat pravico prejeti neomejeno število pošiljk. Glede na predlagano spremembo določb se bo v praksi število pošiljk zmanjšalo, glede na velikost pošiljke (ki še vedno ni določena oziroma je omejena na razumno kapaciteto), pa bo še vedno mogoče poskrbeti za osnovne potrebščine, ki jih obsojenci potrebujejo za življenje v zavodu.

Vsebini črtanega petega in šestega odstavka se smiselno prestavljata na ustrežnejše mesto predpisa – v predlagan tretji odstavek 41.č člena, ki ureja imetništvo gotovine in v predlagan 236.b člen, ki ureja pregled pošiljk. Predlagana sprememba v sedmem odstavku je redakcijski popravek.

K 41. členu (77. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 77. člena se določa, da lahko direktor zavoda ugodnosti znotraj in zunaj zavoda ob izpolnjenih zakonskih pogojih podeli obsojencu na njegovo prošnjo ali na predlog strokovne skupine, nenadzorovani obisk pa se ne umešča več med ugodnosti (ampak postane »zgolj« varnostni ukrep, povezan z varnostno oceno obsojenca, kar jasneje izhaja iz predlagane spremembe 74. člena ZIKS-1). Na takšen način se ustrezno zasleduje cilj, da kvaliteta pogojev obiska ni odvisna od ali pogojevana z vedenjem obsojenca v zavodu – in s tem uporabljena kot ugodnost. Besedilo šeste in sedme alineje se usklajuje s predlagano spremembo 56. člena ZIKS-1, s predlagano spremembo drugega odstavka pa se pristojnost za odločanje o odhodu obsojenca iz države prenaša z ministra za pravosodje na generalnega direktorja uprave. Odhod iz države je na podlagi veljavne ureditve možen samo v primeru, če je bil obsojencu predhodno podeljen prosti izhod – slednjega pa podeli direktor zavoda. Odločanje ministra za pravosodje tako zajema »zgolj« vprašanje o tem, ali obsojenec že podeljen izhod sme izkoristiti v tujini. Glede na to, da je za odločanje o tem potrebno poznavanje obsojenca, njegovih družinskih in drugih razmer (primeroma je najpogostejši razlog za odhod iz države prisostvovanje na pogrebu ožjega družinskega člana) je smiselno, da o tem odloči generalni direktor. Pristojnost za odločanja o gibanju izven zavoda so v ZIKS-1 pretežno določena direktorju zavodov, tudi glede odločitev na primer o prekinitvi kazni, predčasnem odpustu, koriščenju dopusta izven zavoda in drugo. Prenos pristojnosti za odločanje o koriščenju ugodnosti zunaj zavoda je zato skladna s siceršnjim obsegom in dometom pristojnosti direktorja zavoda.

S predlaganim novim petim odstavkom je natančneje določeno kje se obsojenec lahko nahaja v času koriščenja ugodnosti, kar bo pomembno zlasti pri obveščanju oškodovanca, da se obsojenec v določenem času ne bo nahajal na območju zavoda.

Predlagano črtanje sedmega odstavka je povezano s predlagano ureditvijo posebnosti glede izvrševanja sodb Mednarodnega kazenskega sodišča v predlaganem novem 16.a členu, iz katerega v povezavi s predlaganim spremenjenim 1. členom ZIKS-1, izhaja, da se o vseh zadevah, razen izrecno naštetih (prekinitiv, predčasni in pogojni odpust), za obsojence, ki kazni prestopajo po sodbah tega sodišča, uporabljajo določbe ZIKS-1. Niti iz Rimskega statuta, niti iz sporazuma ne izhaja, da o podelitvi zunajzavodske ugodnosti obsojencu odloča Mednarodno kazensko sodišče, zato je dosedanja določba sedmega odstavka 77. člena ZIKS-1 neustrezna. O podelitvi ugodnosti obsojencu, ki kazni prestopa po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, odloča v skladu z ZIKS-1 direktor zavoda, v skladu s predlaganim 16.a členom pa se sodišče »zgolj« obvesti, če je bilo določeno, da se obsojencu podeli zunajzavodsko ugodnost.

K 42. členu (79. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka pomeni redakcijski popravek na način, da iz besedila nedvomno izhaja, da se obsojenca lahko premesti v drug oddelek ali v oddelek drugega zavoda. Črtana je določba glede Republike Slovenije, saj se na podlagi ZIKS-1 izrečene kazenske sankcije izvršujejo le na območju Republike Slovenije in zato posebno določanje ozemlja ni potrebno. Drugačna situacija se pojavi, ko je obsojenec, ki je tujec, »premeščen« v državo, katere državljan je. V navedenem primeru govorimo o prevzemu izvršitve sodbe, zato dejansko v pravnem pomenu besede ne gre za premestitev, temveč za prevzem izvršitve, obsojenec pa je seveda fizično premeščen v objekt, kjer tuja država izvršuje kazenske sankcije oziroma kazen zapora. V zvezi s premeščanjem obsojencev znotraj države se je v praksi pojavilo vprašanje kako je s premeščanjem v okviru istega zavoda, še posebej pa je bilo problematično premeščanje iz enega oddelka prvega zavoda v drug oddelek drugega zavoda (naprimer iz Zavoda za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni, Odprti oddelek Puščava, v Zavod za prestajanje kazni zapora Maribor, Odprti oddelek Rogoza). Pri premestitvah je zato potrebno posebno pozornost nameniti premeščanju na način, da obsojenci ohranijo režim prestajanja oziroma da je premeščanje utemeljeno na obstoju zakonskih razlogov ter da so pri premeščanju upoštevani zakonski kriteriji.

Predlagana sprememba tretjega odstavka je povezana s predlaganim novim 16.a členom, ki ureja izvrševanje sodb Mednarodnega kazenskega sodišča. Veljavno besedilo tretjega odstavka 79. člena ZIKS-1 glede na besedilo predvidenega sporazuma ni ustrezno, saj določa takojšnje obveščanje sodišča o premestitvi obsojenca v drug zavod ali drug oddelek. Obveščanje o premestitvi v drug zavod ali oddelek drugega zavoda se opravi v smislu obveščanja o pomembnih dogodkih glede obsojenca (tretji odstavek predlaganega 16.a člena), dosedanji odstavek pa se črta, saj so posebnosti glede obveščanja urejene v predlaganem 16.a členu ZIKS-1. Namesto dosedanjega tretjega odstavka glede izvrševanja sodb MKS pa je smiselno določiti, da se postopek za premestitev obsojenca začne po uradni dolžnosti. V praksi je namreč še vedno veliko vlog obsojencev, ki prosijo za premestitev, vendar pa se postopek za premestitev ne začne na zahtevo stranke, temveč to predlaga direktor zavoda s pomočjo strokovne skupine. Po predpisih o splošnem upravnem postopku je za začetek postopka po uradni dolžnosti potrebno preveriti ali obstajajo okoliščine, ki narekujejo, da se postopek začne po uradni dolžnosti, zato bo vloge obsojencev za premestitev mogoče šteti kot vhodno informacijo o okoliščinah, ki bi lahko narekovale začetek postopka po uradni dolžnosti. Take okoliščine, zapisane v vlogi, ki jo bo potrebno šteti kot peticijo, pa bo moral direktor zavoda preveriti pri zavodski strokovni skupini ter na vlogo tudi vsebinsko odgovoriti oziroma se opredeliti do dejstva ali bo postopek za premestitev začel po uradni dolžnosti, kakor tudi do dejstva, zakaj postopka premestitve po uradni dolžnosti ne bo začel. Podobno bo moral tudi generalni direktor v primeru premestitve iz enega v drug zavod oziroma premestitve med oddelki različnih zavodov preveriti ali obstajajo razlogi za začetek postopka po uradni dolžnosti. Z navedeno ureditvijo je spoštovana možnost obsojenca, da je premeščen, če za to obstajajo zakonski razlogi, ohranjena pa je tudi pristojnost direktorja zavoda oziroma generalnega direktorja, da samostojno odloča o razlogih za premestitev ter pri tem neposredno ni vezan na zahtevo stranke, kakor tudi ne na mnenje vsakokratne strokovne skupine oziroma direktorja zavoda. V praksi bo sicer moral pridobiti poročilo z mnenjem, saj mu bo le-to lahko predstavljalo ustrezno oporo pri odločanju o uvedbi postopka po uradni dolžnosti, kot tudi o vsebinski izpolnjenosti ali neizpolnjenosti pogojev za premestitev, vsekakor pa bo lahko pridobival tudi drugo dokumentacijo, ki bi lahko bila primerna za odločanje o premestitvi, vse skladno s predpisi o splošnem upravnem postopku.

K 43. členu (80. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka se črtata drugi in tretji odstavek, saj je določba glede mnenja o premestitvi že določena s podzakonskim predpisom ter navedena določba ne sodi v zakonski okvir. Tudi ob uporabi določb predpisov o splošnem upravnem postopku pa je mogoče o stanju zadeve uporabiti različna dokazna sredstva, osem dnevni rok glede posredovanja mnenja zavoda glede premestitve obsojenca pa je instrukcijski in ne ustvarja prekluzije, zato urejanje v zakonu tudi zaradi navedenega ni smiselno ter bi določba kot taka predstavljala nepopolno zakonsko normo (*lex imperfecta*), medtem ko bi bila uvedba prekluzije nesmiselna in bi v praksi predstavljala velike težave.

Veljavno besedilo četrtega odstavka 80. člena ZIKS-1 je povezano s spremembami, ki so predlagane zaradi predvidenega podpisa sporazuma z Mednarodnim kazenskim sodiščem. Glede na določbe Rimskega statuta in tudi glede na besedilo predvidenega Sporazuma določba četrtega odstavka 80. člena ZIKS-1 ni ustrezna, saj določa zaprosilo za mnenje glede premestitve obsojenca v drug oddelek ali zavod – takšna obveznost pa ne izhaja niti iz Rimskega statuta, niti iz predvidenega Sporazuma. Postopek glede premestitve obsojenca se opravi v skladu z določbami ZIKS-1, o premestitvi iz 79. člena ZIKS-1 pa se obvesti Mednarodno kazensko sodišče v skladu s predlaganim novim 16.a členom ZIKS-1.

K 44. členu (81. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo tretjega odstavka se jasneje ureja začetek postopka za premestitev obsojenca iz strožjega v svobodnejši režim in obratno – ki naj se začnejo izključno po uradni dolžnosti. Takšen namen je bil zasledovan že z novelo ZIKS-1F, predlagana dopolnitev pa pomeni redakcijsko dopolnitev manjkajoče določbe, ki bi na nedvomen način urejala premestitve med režimi. Premestitev obsojencev namreč poteka na predlog, ki ga poda ustrezni predlagatelj, v praksi pa to pomeni, da bo moral imeti za to neko podlago oziroma informacijo. To se zgodi bodisi, da obsojenec sam zaprosi za premestitev bodisi da pobudo strokovna skupina. Direktor zavoda pa se mora odločiti ter obsojencu oziroma strokovni skupini pojasniti zakaj postopka za premestitev ne bo začel po uradni dolžnosti oziroma začeti postopek za premestitev po uradni dolžnosti, če ugotovi, da obstajajo okoliščine, ki nalagajo premestitev.

Dosedanje besedilo petega odstavka 81. člena ZIKS-1 je neustrezno, saj niti iz Rimskega statuta, niti iz predvidenega Sporazuma ne izhaja dolžnost zavoda, da v zvezi z odločanjem o premestitvi obsojenca v svobodnejši oziroma strožji režim pridobiva mnenje Mednarodnega kazenskega sodišča. Dolžnost sodišča, da pripravi mnenje v zvezi s takšnimi premestitvami prav tako ne izhaja niti iz Rimskega statuta, niti iz sporazuma. O premestitvi obsojenca mora zavod sodišče »zgolj« obvestiti. O odločitvi, da se obsojenca premesti v svobodnejši režim, se obvesti v smislu tretjega odstavka predlaganega 16.a člena v zvezi z osmim odstavkom 4. člena predvidenega Sporazuma. Če gre za premestitev obsojenca v drug zavod ali drug oddelek (zaradi premestitve v strožji ali svobodnejši režim), pa se obvesti v smislu tretjega odstavka predlaganega 16.a člena v zvezi s tretjim odstavkom 4. člena predvidenega Sporazuma.

K 45. členu (82. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka je postavljen pogoj, da obsojenec soglaša z vloženo prošnjo za prekinitve kazni. Z navedeno določbo je namreč jasno, da obsojenec, ki je stranka v postopku tudi sam želi prekiniti prestajanje kazni, saj se je v praksi zgodilo, da je družinski član vložil prošnjo brez soglasja obsojenca, kar ni v interesu obsojenca ter ga ni mogoče k ničemur siliti.

S predlagano spremembo drugega odstavka se širi možnost prekinitve kazni po uradni dolžnosti zaradi potreb, ki so se pojavile v praksi. Dosedanja ureditev v primeru prekinitve po 5., 6. in 7. točki določa maksimalno trajanje prekinitve 3 mesece, ne glede na to, da tudi po preteku tega časa še lahko obstajajo razlogi za prekinitve, seveda pa bo od direktorja zavoda odvisna vsakokratna odločitev o tem ali po uradni dolžnosti začne postopek za prekinitve ali pa ga ne začne. Pri navedenem bo zagotovo moral spoštovati tudi voljo obsojenca da kazen prestaja, saj se z določbami o prekinitvi želi varovati njegove interese, vendar ne mimo njegove volje.

S predlagano spremembo tretjega odstavka se smiselno ureja prednost izvršitve varnostnega ukrepa v primerih, ko je obsojenec, ki mu je z drugo sodbo izrečen naveden varnostni ukrep – že na prestajanju kazni zapora. Glede na namen varnostnega ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja, je namreč edino smiselno, da se ukrep zdravljenja izvrši najprej, šele nato pa se nadaljuje izvrševanje kazni.

Predlagana sprememba četrtega odstavka določa, da se odločba o prekinitvi izda za čas trajanja

razloga zaradi katerega je bila kazen prekinjena, s čimer ni več omejeno trajanje prekinitve. V praksi se je namreč dogajalo, da so razlogi za prekinitve še obstajali, vendar zaradi določbe o najdaljšem trajanju prekinitve, prekinitve ni imela več podlage. Obsojenci so se zato morali vračati na prestajanje kazni, šele po poteku 6 mesecev pa so lahko glede na določbo sedmega odstavka vložili prošnjo za prekinitve prestajanja, kar pa je bilo neživljenjsko. V praksi bo v zvezi s tem sicer lahko prihajalo do situacij, ko bodo obsojenci na prekinitvi prestajanja kazni »nedoločen čas«, vendar pa bo navedeno moral direktor zavoda vsakokratno preveriti ter v odločbi natančno navesti razloge zakaj prekinitve še najprej traja, s čimer bo konkretiziral vsakokratno spremembo dejanskega stanja, na podlagi katerega je odločil, da se prestajanje kazni prekine. Poleg tega je zaradi sprememb tretjega odstavka potreben redakcijski popravek, ki namesto trajanja pripora določa tudi obstoj ostalih razlogov za prekinitve – izrečen varnostni ukrep.

V petem odstavku se predlaga dopolnitev z določbo, ki ureja rok za izdajo odločbe o nadaljevanju prestajanja kazni, če se ugotovi, da okoliščine za prekinitve kazni ne obstajajo več. Po naravi stvari gre za izdajo odločbe o ugotovitvi, da se obsojenec neupravičeno nahaja na prostosti, tek roka pa je vezan na delovne dni, saj zaradi relativno kratkega časa ne bi bilo mogoče izdati odločbe v treh dneh, v praksi pa bi to pomenilo le en dan ali še manj. Poleg navedenega je s predlagano dopolnitvijo petega odstavka obsojencu dana tudi možnost, da se v času prekinitve kadarkoli vrne na prestajanje kazni. Navedene možnosti namreč obsojencu ni mogoče odreči, saj s samim sabo prosto razpolaga (na primer lahko odkloni tudi zdravljenje smrtno nevarne bolezni, vendar mora podpisati soglasje, da se izbrani metodi zdravljenja ne bo podvrigel), tudi sicer pa lahko situacije, ki narekujejo prekinitve prestajanja kazni uredi na drugačen način (na primer, da obsojenka prepusti skrb za otroka drugi osebi), in je tako spoštovan tudi interes obsojenca, da kazen preneha.

V šestem odstavku se predlaga sprememba, s katero se določba, da pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve, določa tudi za primere, ko je obsojencu kazen prekinjena po uradni dolžnosti zaradi izvršitve druge sankcije oziroma ukrepa. Vsebinsko se določba šestega odstavka usklajuje z določbo tretjega odstavka 25. člena ZIKS-1, zato je tudi dikcija formulirana na način kot je to storjeno v dosedanjem tretjem odstavku 25. člena ZIKS-1.

Sprememba dosedanjega sedmega odstavka določa časovno prepoved vlaganja ponovnih prošenj iz istih razlogov v primeru, ko je bila prejšnja prošnja zavrnjena. Nesmiselno je namreč, da bi obsojenci vlagali prošnje (kot »po tekočem traku«) ne glede na odločitev o prejšnji prošnji, zato je prav, da pristojni organ ponavljajoče se prošnje zavrne zaradi pomanjkanja procesnih predpostavk. Ne glede na navedeno omejitev, pa bodo morali v praksi direktorji zavodov pri vsaki prošnji (četudi ima na videz iste razloge kot prejšnja) preverjati ali ni morda prišlo do sprememb v dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev, ter ne gre za zavrženje iz istih razlogov, temveč spremenjeno dejansko stanje nalaga drugačno odločitev, pri čemer bo potrebna posebna skrbnost (na primer pri ocenjevanju listin). Za razliko od dosedanje ureditve pa ne bo mogoče prošnje zavreči zaradi tega, ker je predhodna prošnja že bila vložena ter ji je bilo ugodeno, zgolj zaradi poteka časa pa se mora obsojenec vrniti na prestajanje kazni, čeprav bi objektivno še najprej lahko trajala prekinitve ter se obsojencu (prisilno) ne bi bilo treba vrniti na prestajanje kazni. Obsojenec bo v takem primeru lahko podal vlogo za podaljšanje prekinitve, lahko pa bo tudi direktor zavoda v primerih določenih z zakonom (1., 5., 6. in 7. točka prvega odstavka), po uradni dolžnosti podaljšal čas trajanja prekinitve.

Osmi odstavek se črta zaradi uskladitve s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča.

K 46. členu (85. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega in drugega odstavka se v zakonu določajo roki za ravnanje, ki so zaradi pomena hitre obravnave pritožb zaradi kršitev pravic ali zaradi nepravilnosti, razmeroma kratki.

K 47. členu (87. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka glede na nov tretji odstavek določa splošno glede

kaznovanja obsojenca za disciplinske prestopke. S spremembo 5. točke drugega odstavka se besedilo usklajuje s splošno rabo izraza PAS, psihoaktivne snovi, besedilo tretjega odstavka pa določa uporabo drugih metod, ki namesto disciplinskega kaznovanja obsojenca v določenih okoliščinah lahko dosežejo enak namen. S predlaganimi spremembami se uvaja sorazmernost ukrepanja, zlasti se kot okoliščine, ki nalagajo uporabo drugih strokovnih metod dela namesto uvedbe disciplinskega postopka, upoštevajo obsojenčevo predhodno vedenje v času prestajanja kazni, teža in narava kršitve, ponavljanje kršitev, soprispevek drugih oseb, povezanost narave kršitve s kaznivim dejanjem, zaradi katerega obsojenec prestaja kazen, in sorazmernost med kršitvijo in posledicami, ki bi jih za obsojenca imel disciplinski postopek. Primeroma se pri obsojencu, ki je storil disciplinski prestop, pa je glede na primeroma opisane okoliščine, ustrezno, da se uporabijo motivacijski pogovori ali druge oblike dela, ki spodbujajo kritično razumevanje lastnega vedenja, določa možnost uporabe drugih metod discipliniranja ter ne uvedba disciplinskega postopka, kar je realizacija priporočil CPT in VČP, naj se disciplinsko kaznovanje uporablja le kot skrajno sredstvo.

K 48. členu (89. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«) na način, da se odvečne institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi instituti v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. S predlagano spremembo se črtata dve podlagi, ki urejata ločene oziroma »posebne namestitve« obsojencev. Veljaven drugi odstavek ureja namestitve obsojenca ločeno od drugih iz razlogov varnosti, povezanih s sumom, da je obsojenec med prestajanjem v zavodu storil kaznivo dejanje. Takšna okoliščina (zagotavljanje varnosti) pa je kot dopusten razlog za ločeno namestitve obsojenca določena že v drugih delih predpisa, ki urejajo »posebne namestitve« obsojencev (primeroma v veljavnih 98., 98.a, 206. in 236. členu ZIKS-1 oziroma v predlaganih spremenjenih 98.a in 236. členu ZIKS-1). Dosedanji drugi odstavek je urejal tudi ločitev obsojenca zaradi interesov preiskave. Slednje je bila do sedaj neuporabljena določba, saj sodišča takšnih zahtev niso izdajala. Predlagano črtanje tretjega odstavka pomeni redakcijsko uskladitev s spremembo v drugem odstavku.

K 49. členu (95. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka 95. člena ZIKS-1 pomeni redakcijsko uskladitev z novo predlaganim terminom »nedovoljene stvari« (predlagan nov tretji odstavek 29. člena ZIKS-1) in pomeni tudi smiselno uskladitev besedila s predlaganim novim 236.h členom ZIKS-1, ki enovito ureja ravnanje z nedovoljenimi stvarmi.

K 50. členu (98. člen ZIKS-1)

Predlagane nove določbe 98. člena so vsebinsko primerljive do sedaj veljavnim določbam četrtega, petega in šestega odstavka 236. člena ZIKS-1, ki se predstavljajo v drugo, glede na sistematiko predpisa, bolj ustrezno poglavje predpisa. S predlaganim prvim odstavkom se glede na veljavno določbo skrajšuje dopustno trajanje namestitve (s 30 na 7 dni), na način, da je trajanje sorazmerno razlogu oziroma namenu takšne namestitve (ugotovitev, ali obsojenec v telesu skriva ali prenaša nedovoljene stvari). Dodatno se s predlaganim drugim odstavkom določa omejitev izvrševanja takšnega ukrepa z zdravstvenim stanjem obsojenca, saj gre za osamitev obsojenca. S predlagano spremembo se obenem tudi dopolnjuje do sedaj veljavna ureditev takšne namestitve, saj se s predlaganim tretjim odstavkom dodatno določa dolžnost zdravnika oziroma drugega zdravstvenega delavca zavoda, da obsojenca v takšni namestitvi dnevno obiskuje. S predlaganimi spremembami instituta ločene namestitve obsojenca zaradi suma, da v telesu skriva ali prenaša nedovoljene stvari oziroma snovi, se zasleduje tudi priporočilo VČP št. 24 za leto 2014 naj obsojenca, ki je v sobi za osamitev, vedno in čimprej pregleda član zdravstvenega osebja – saj se s predlagano spremembo določa vsakodnevne obiske zdravstvenega osebja.

K 51. členu (98.a člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 98.a člena se zasledujejo priporočila VČP za leto 2014, in sicer priporočilo št. 24, ki napotuje na ureditev zdravstvenih pregledov obsojenca, ki je v sobi za osamitev, priporočilo

št. 25, ki predlaga natančnejšo opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«, ter priporočilo št. 26, ki priporoča, da naj se primeri namestitev obsojencev posebno skrbno obravnavajo. S predlagano spremembo se enovito ureja poseben strožji režim za obsojence. Poseben strožji režim je ukrep, ki obsojencu dodatno omejuje svobodo, zato je v sklopu pravnega varstva zoper tako odločitev najprej zagotovljena formalna pritožba zoper odločbo o namestitvi v poseben strožji režim, nato je varstvo zagotovljeno v obliki tedenskega spremljanja ter nudenja zdravstvenih pregledov oziroma kontakta z zdravstvenim osebjem, poleg navedenega pa tudi v okviru poročanja direktorju zavoda oziroma generalnemu direktorju. Poleg samonadzora pa je mogoč nadzor v okviru 212. člena ZIKS-1, pooblastil Varuha človekovih pravic ter varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin po evropskih in mednarodnih nadzornih institucijah.

Veljavno besedilo 98.a člena ZIKS-1 določa, da se v zavodu lahko določijo prostori s »strožjim režimom«, v katere se lahko namešča obsojence – namen določbe je, da se v določenih posebnih okoliščinah nad obsojencem z namestitvijo v posebnem režimu izvaja večja stopnja nadzora in omejevanja gibanja. Uporaba izraza »strožji režim« ni ustrezna, saj se enak izraz v besedilu predpisa uporablja v smislu režima, ki je manj »svoboden« (zaprti režim). Primeroma 81. člen ZIKS-1 določa, da se obsojenca lahko iz strožjega premesti v svobodnejši režim, če se oceni, da ga ne bo zlorabil oziroma se ga premesti iz strožjega v svobodnejši režim, če zlorabi svobodnejši režim, povezano pa 206. člen ZIKS-1 določa, da so zavodi glede na svobodnejši oziroma strožji režim lahko odprti, polodprti ali zaprti. Namen različnih režimov je selektivno omejevanje osebne svobode obsojencev med prestajanjem kazni²⁹ - in ne določanje posebnih ukrepov v posebnih primerih, kot so izrazita begosumnost, nevarnost obsojenca ipd. V takšnih primerih gre za režim prestajanja kazni, ki je bolj omejujoč od strožjega (zaprtega) režima, zato je ustrezneje uporabljati izraz, ki odraža, da torej ne gre za "klasičen" zaprti režim, temveč za "izreden" varnostni ukrep.

Nadalje bistveni element takšnega posebnega ukrepa ni v posebnosti prostorov, v katere so nameščeni obsojenci, temveč je bistvo v določitvi posebej strogega režima obsojencu – zato se s predlagano spremembo ustrezneje ureja besedilo tudi v delu, ki določa, da se poseben strožji režim določi obsojencu in ne izbranemu prostoru v zavodu (kot to določa do sedaj veljavna določba). Možnost oblikovanja oddelkov oziroma prostorov, v katerih se izvaja izključno poseben strožji režim se dopušča s predlaganim prvim odstavkom predlaganega 98.a člena in se opušča nepotreben dodaten termin »poseben varovan oddelk« oziroma »poseben varovan režim«, ki ga je do sedaj urejal 206. člen ZIKS-1 (predlaga se vsebinsko primerljiv termin »oddelk ali prostor, v katerem se izvaja poseben strožji režim«).

Med dopustne razloge za namestitev v poseben strožji režim se s predlagano spremembo na novo dodaja okoliščina, ko je obsojenec nevaren, ker ogroža druge, pri čemer gre za prenos primerljive določbe do sedaj veljavnega prvega odstavka 98. člena in tretjega odstavka 206. člena ZIKS-1. Predlagane dopolnitve dopustnih razlogov za namestitev v poseben strožji režim pomenijo enovito urejanje različnih »posebnih namestitev« obsojencev, ki so v veljavnem besedilu predpisa razpršeno urejene na različnih mestih predpisa (98., 98.a in 206. člen) z različnimi terminološkimi oznakami (»prestajanje kazni ločeno od drugih«, »osamitev v prostih urah«, »namestitev v prostor s strožjim režimom«, »namestitev v posebej varovan oddelk oziroma režim«), pri čemer pa niti ni jasna bistvena razlika med njimi, kar je bilo tudi izhodišče za različno uresničevanje določb o posebnih namestitvah obsojencev v zavodih za prestajanje kazni. Obenem je temeljna skupna lastnost navedenih različnih namestitev povečan nadzor nad obsojencem in morebitno dodatno omejevanje stikov obsojenca z drugimi obsojenci oziroma omejevanje vključevanja obsojenca v skupinske oblike bivanja in aktivnosti v zavodu. V besedilu predlaganega spremenjenega 98.a člena se črtajo različne terminološke opredelitve posebnih namestitev obsojencev in se jih ureja enovito na enem mestu v predpisu.

Predlagani drugi odstavek sistematično ter na enem mestu določa razloge za namestitev v poseben strožji režim. Med dopustnimi razlogi za namestitev v poseben strožji režim so navedeni štiri razlogi glede na stopnjo tveganja za varnost ter glede na ukrepe, ki morajo biti ob tem izvedeni. Pojmi kot so

izrazita begosumnost, hujše motnje življenja v zavodu, nevarnosti in ogrožanja življenja in zdravja drugih ter ogroženosti s strani ostalih obsojencev so v praksi dobro uveljavljeni. Tako bi bilo odveč razlagati, da izrazita begosumnost pomeni, da je obsojenec v preteklosti že pobegnil ali pa intenzivno načrtuje pobeg, hujše motnje pomenijo nesodelovanje s soobsojenci ali delavci zavoda, ki onemogočajo aktivnosti, ki sicer redno poteka, nevarnost ogrožanja življenja ali zdravja pa nevarnost fizičnih napadov ali drugačno onesposobljanje normalnih življenjskih razmer.

Veljavna določba 98.a člena posebej ne ureja dopustnega absolutnega časa trajanja takšne namestitve (temveč dopušča en mesec z vsakokratno možnostjo podaljšanja še za en mesec), dolžnosti zavoda, da si prizadeva iskati drugačne načine za zagotovitev varnosti obsojenca ter dopustnosti takšne namestitve niti ne pogojuje s predhodno izčrpano možnostjo, da se varnost obsojencu zagotovi na druge načine, zato je glede trajanja namestitve v predlaganem tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku določeno, da se izda odločba za čas, ko obstajajo razlogi, pri čemer je iz razlogov izrazite begosumnosti ali hujšega motenja mogoče izdati odločbo za obdobje enega meseca, ki se lahko še podaljša, če za to še obstajajo razlogi. Nekoliko dalj časa, tri mesece pa je izdana odločba, če obstaja razlog nevarnosti ogrožanja življenja ali zdravja drugih. Tudi tukaj velja načelo podaljševanja, obdobje treh mesecev pa je v razlogih nevarnosti ogrožanja življenja ali zdravja drugih ustrezno, saj se v tem času že lahko zgodijo nujne spremembe. Posebna ureditev predlaganega šestega odstavka velja, kadar obstaja razlog ogroženosti obstojenca, ker ga ogrožajo ali mu grozijo ostali obsojenci, saj je poleg odločbe, ki je izdana za obdobje enega meseca in se lahko še podaljšuje, postavljen še dodaten pogoj, da varnosti obsojenca ni mogoče zagotoviti z drugimi ukrepi. Pri tem je uzakonjena tudi norma prizadevanja zavoda, da varnost obsojenca zagotovi z drugimi ukrepi (kot je npr. premestitev obsojencev, ki obsojenca ogrožajo ali pa uporabi postopke mediacije), glede na vsakokratno stopnjo ogroženosti pa je potrebno ocenjevati ali še obstaja realna grožnja »drugih« ali pa je to le pavšalna ugotovitev, ki s konkretnimi dejstvi in dokazi ni podkrepljena.

Pri predlogu zakona je VČP predlagal obvezno uvedbo disciplinskega postopka ob namestitvi v poseben strožji režim, če so bili izpolnjeni tudi znaki disciplinskega prestopka. Različnih ukrepi imajo namreč različne normativne temelje, zato normativno delegiranje kombinacij postopkov vedno ne ustreza življenjskim primerom ter bi to pomenilo preveč rigidna pravila, v zakon pa bi po nepotrebnem vnašala nejasnosti. Dosedaj je namreč prevladalo stališče, da se je s predlagano določbo o uvedbi disciplinskega postopka zagotavljalo omejitev morebitne neustrezne obravnave vedenja obsojenca, ki je sicer disciplinski prestopok. Kolikor bi bila namestitev obsojenca v poseben strožji režim predlagana na podlagi ravnanja obsojenca, ki je obenem disciplinski prestopok – se je s predlaganim tretjim odstavkom zagotavljalo »varovalo«, s katerim se takšno »prekrivanje« ugotovi ter se prepreči neustrezno »ne-disciplinsko« obravnavo vedenja oziroma ravnanja obsojenca. Ne glede na to, da ni posebej določena hkratna obravnava v disciplinskem postopku pa bo poleg odločanja o namestitvi v poseben strožji režim potrebno odločati tudi v postopku o disciplinskem prestopku, če bo imelo dejanje znake disciplinskega prestopka. Zakon namreč samostojno ureja postopek ter vsebino disciplinskih prestopkov, skladno z načelom sorazmernosti pa je vsakokratnemu odločevalcu prepuščena izbira ustreznega ukrepa. Na takšne primere je v preteklosti že opozarjal VČP ter tudi predlagal, da se zagotovi jasnejšo normativno podlago, s katero bi bilo »zaobidenje« disciplinskega postopka v primerih disciplinskih prestopkov nedvomno nedopustno. V zvezi z navedenim stališčem je potrebno poudariti, da »zaobidenje« disciplinskega postopka že sedaj ni dopustno, zaradi različnih možnih načinov zagotavljanja reda, miru in discipline v zavodu pa so skladno z načelom sorazmernosti vendarle na voljo druga milejša sredstva, s katerimi je mogoče doseči enak ali podoben učinek kot z odločanjem o disciplinskem prestopku ter izrekanjem disciplinskih sankcij, ki najbolj posegajo v že tako okrnjeno svobodo obsojencev ter lahko nesorazmerno ukrepajo glede na dejansko stanje zadeve. Pri tovrstnih ukrepih mora namreč vedno prihajati v ospredje načelo humanosti, ki je zagotovo realizirano tudi s celotnim predlaganim 98.a členom ZIKS-1, zato ne bi bilo umestno določiti hkratno uvedbo disciplinskega postopka še s posebno določbo.

S predlaganim sedmim odstavkom je določena možnost pritožbe zoper odločbo, sama pritožba pa ne

zadrži njene izvršitve. Ker je namestitev v poseben strožji režim odrejena zaradi varovanja hierarhično najvišjih pravnih dobrin (življenje in zdravje, varnost ter zakonito izvrševanje kazni), zadržanje izvršitve ni smiselno ter bi le povečevalo tveganje za nadaljnje nastajanje škodljivih posledic.

S predlaganimi določbami osmega, devetega in desetega odstavka se določa način izvrševanja namestitve ter so sorazmerno urejeni gibanje ter nadzor nad obsojencem in omejevanje stikov z drugimi obsojenci. Tudi obsojencem, nameščenim v posebej varovanem režimu zavod zagotavlja izvajanje aktivnosti v skladu z zmožnostmi v bivalnem prostoru. S predlaganim devetim odstavkom se določa omejevanje stikov in ločeno prestajanje kazni v posebnem strožjem režimu samo izjemoma, kadar je to, glede na razlog namestitve, to nujno potrebno, kar pomeni, da se bo število obsojencev, ki so v tem režimu in ločeno prestajajo kazen, zmanjšalo. Obsojenec, ki se počuti v matičnem oddelku ogroženega, bo lahko sobival z obsojencem, ki je nameščen v posebnem strožjem režimu iz istih razlogov ali npr. iz razloga begosumnosti. V tovrstni izolaciji pa je lahko ogroženo tudi življenje in zdravje obsojenca, ki je nameščen v poseben strožji režim, zato je s predlaganim enajstim odstavkom predpisana obveznost obiskovanja zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca. Zdravstveni pregled obsojenca je zagotovljen najmanj enkrat tedensko, obsojenec pa lahko po potrebi tudi sam zaprosi za razgovor. Glede na to, da sta v posebnem strožjem režimu praviloma nameščena dva obsojenca v istem prostoru in le izjemoma en sam ter da so obsojencem v bivalnem prostoru zagotovljene aktivnosti je takšna ureditev normativno sorazmerna. Na drugi strani pri izvrševanju disciplinskih kazni obsojenec sam prebiva v samici in mu niso zagotovljene aktivnosti, zato je nivo zdravstvenih pregledov v 91. členu zakona višji (dnevno obiskovanje zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca).

Določbi predlaganega enajstega in dvanajstega odstavka sta primerljivi z veljavno določbo drugega odstavka 98.a člena, pri čemer se dolžnost preverjati, ali še obstajajo razlogi, določa za vse namestitve v poseben strožji režim ne glede na razlog za takšno namestitev (do sedaj veljavne določbe takšnega preverjanja obstoja razlogov za nekatere oblike posebnih namestitev obsojencev niso določale). Tedensko obvezno spremljanje obsojencev, ki so nameščeni v posebnem strožjem režimu, s čimer se zagotavlja, da se takšna omejitev obsojencev aktivno spremlja, je namreč nujno, saj prvotni namen namestitve v poseben strožji režim ni osamitev obsojenca, temveč zagotovitev varnosti ter pomiritev obsojenca. Skladno z načelom instančnosti mora direktor zavoda o namestitvah v poseben strožji režim vsak mesec poročati generalnemu direktorju, s čimer se želi dosledno spoštovati izvajanje namestitev v poseben strožji režim ter preprečevati mogoče zlorabe namestitve v poseben strožji režim.

K 52. členu (99. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim tretjim odstavkom se ureja posebna oblika izhoda obsojenca iz zavoda, pri čemer pa glede na aktualne značilnosti izvrševanja kazni zaradi predlagane spremembe ne bo prišlo do povečanja odsotnosti obsojencev iz zavodov. Zavodi za prestajanje kazni zapora obsojencem dovoljujejo proste izhode iz zavoda, pri čemer pa so ti namenjeni opravljanju določenih obveznosti in aktivnosti, ki prispevajo k preprečevanju škode, ki nastane z odvzemom svobode in ki prispevajo k lažjemu vključevanju v družbo po prestani kazni. Predlagan institut t.i. »namenskega izhoda« je izhod iz zavoda, s katerim obsojenec na primer sam obiše center za socialno delo, zavod za zaposlovanje, zdravnika specialista, sodišče ali ureja druge zadeve, ki jih ne more opravljati znotraj zavoda. Če obsojenec meni, da sam ne bi mogel opraviti aktivnosti, lahko zaprosi za spremstvo strokovnega delavca zavoda, kar bo prišlo v poštev zlasti v primeru, ko obstojenec obiše center za socialno delo, ter želi imeti pri svetovanju tudi strokovno pomoč strokovnega delavca zavoda. Predlagano besedilo takšen izhod iz zavoda povezuje z vsebino osebnega načrta obsojenca, ki vsebuje opredelitev aktivnosti in dejavnosti, ki bodo pripeljale do cilja, to je usposobitev obsojenca za življenje na prostosti in odpravo tveganja za ponovitev kaznivega dejanja (10. člen ZIKS-1). Dodatno se s predlaganim besedilom namenski izhod sme dopustiti samo v primerih, da je to ustrezno tudi glede na obsojenčevo varnostno oceno, ki vsebuje oceno dejavnikov tveganj za morebitni pobeg, na podlagi te ocene pa se načrtujejo in izvajajo aktivnosti na področju varnosti v zavodu in zunaj zavoda

(10. člen ZIKS-1).

K 53. členu (101. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se v prvem odstavku ureja možnost sklepanja dogovorov med URSIKS in organizacijo, ki organizira prostovoljsko delo, s katerimi se uredi odnose med organizacijo in URSIKS, zlasti pa tudi način kritja stroškov. Slednji so predvidoma potni stroški, stroški morebitne malice ter administrativni in drugi stroški, ki organizaciji nastanejo. Izplačila sredstev na podlagi sklenjenega dogovora pomenijo odpravljanje administrativnih ovir glede finančnega poslovanja v primerih sodelovanja s prostovoljsko organizacijo oziroma organizacijo s prostovoljskim programom. Predlagana vsebina dogovora med URSIKS in organizacijo se nanaša zlasti na tista področja, kjer se področje dela prostovoljca »srečuje« z delom zavodov za prestajanje kazni zapora (primeroma je pomembna določitev načina izvajanja prostovoljstva v takšni obliki, da je z vidika hišnega reda sprejemljiva za zavod, obenem pa tudi za prostovoljca in njegov razpoložljiv čas).

Z drugim odstavkom je določeno, da zavod obsojencu priporoči prostovoljca, za kar pa mora biti podlaga v mnenju strokovne skupine glede izboljšanje kakovosti življenja obsojenca v času prestajanja kazni in tudi po odpustu oziroma po prestani kazni.

K 54. členu (105. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba v četrtem odstavku je redakcijski popravek. Šesti odstavek se črta zaradi uskladitve s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča.

K 55. členu (106. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se natančneje ureja področje pogojnega odpusta. Ob nekaterih subjektih, za katere se je izkazalo, da prošelj v praksi ne vlagajo skladno z voljo obsojenca, je postavljen dodaten pogoj pisno privolitve obsojenca k prošnji, saj bi lahko bila prošnja vložena tudi v nasprotju z voljo obsojenca, česar pa ni mogoče utemeljeno zasledovati. S predlaganim drugim odstavkom je posebej določeno, da morata biti prošnja ali predlog direktorja zavoda obrazložena v skladu z določbo kazenskega zakona, da je mogoče utemeljeno pričakovati glede neobstoja ponovitvene nevarnosti, eksemplifikativno pa so navedeni tudi točno določeni razlogi, ki kažejo na neobstoje ponovitvene nevarnosti (odnos obsojenca do kaznivega dejanja in morebitnega oškodovanca, vedenje med prestajanjem kazni in uspeh pri zdravljenju odvisnosti, če je odvisnost obstajala oziroma pogoji za vključitev v življenje na prostosti, pod katerimi je mogoče razumeti zlasti urejeno zaposlitev ter bivališče na prostosti, pa tudi preverjenost obsojenca z ugodnostmi zunaj zavoda). S predlaganim tretjim in četrtem odstavkom je določeno, da komisija zaseda na rednih in dopisnih sejah, urejen pa je tudi postopek. Praksa je namreč pokazala, da je mogoče ekonomičneje odločati o prošnjah na rednih sejah, ki potekajo vsake 4 mesece, pri čemer so še vedno spoštovani pogoji za pogojni odpust, saj Komisija za pogojni odpust v praksi določa datum pogojnega odpusta, kadar je to utemeljeno, v razponu dveh ali treh mesecev. S predlagano določbo glede zasedanja komisije najmanj trikrat leto se v zakonu na novo, in drugače kot s podzakonskim aktom, ureja odločanje na sejah, po natančnejši analizi posameznih prošelj pa statistika kaže, da se prošnje posameznih obsojencev ponavljajo, pri čemer se dejansko stanje v bistvenem ne spreminja, zato takšna racionalizacija pomeni odpravo administrativnih ovir (pri izvrševanju kazenskih sankcij). S predlaganim novim četrtem odstavkom se natančneje določajo roki za vložitev prošelj, obveščanje direktorjev zavodov ter rok za oddajo poročila skupaj z dokumentacijo. V praksi se namreč do rednega zasedanja komisije pojavljajo dopolnitve in spremembe, ki povzročajo motnje pri delovanju, zaradi priprave gradiva ter pošiljanja članom komisije pa je potreben določen čas, prav tako pa je potreben čas, da se člani komisije seznanijo z gradivom. Dodatno so po predlaganem petem odstavku predvidene dopisne seje, na katerih zaseda komisija v primeru, da je o zadevi potrebno odločiti hitro in ni mogoče z zadevo počakati do rednega zasedanja komisije. To se zgodi v primeru, ko je komisija odločitev že sprejela, vendar so se do izdaje odločbe pojavila nova dejstva in okoliščine, ki omogočajo drugačno odločitev ter izdana odločba ne bi vsebovala natančnega dejanskega stanja, sprejeta odločitev pa bi bila zaradi navedenega tudi napačna, zato je smiselno odločati o zadevi na dopisni seji. Prav tako komisija

odloča na dopisnih sejah, če se prošnja oziroma predlog zavoda glede rešitve pogojnega odpusta, s katerim bi bil obsojenec pogojno odpuščen, nanaša na datum, ki bi nastopil v času med dvema rednima sejama, v primeru ponovnega odločanja zaradi odprave odločbe v upravnem sporu, če se na redni seji odločitev odloži zaradi pridobitve novih podatkov ali če komisija odloča o pogojnem odpustu iz hišnega zapora.

S predlaganim šestim odstavkom se podobno kot dosedaj ureja možnost pridobivanja podatkov iz kazenske evidence ter podatkov o kazenskih postopkih, dodatno pa je mogoče pridobiti tudi podatke o pravnih postopkih, ki se lahko v primeru, da je kazensko sodišče napotilo oškodovanca na reševanje premoženjsko pravnega zahtevka na pot pravde ter je od izida pravnega postopka odvisen odnos obsojenca do oškodovanca. Poleg navedenega je dodatno urejena še možnost pridobivanja podatkov o plačilu obveznosti po sodbi, po kateri obsojenec prestaja kazen (o plačilu izrečene denarne kazni, prisojenega premoženjsko pravnega zahteva oziroma odvzete protipravno pridobljene premoženjske koristi ter o plačilu stroškov postopka, kadar jih je obsojenec dolžan plačati). Vsi navedeni podatki so namreč pomembni za odločanje o pogojnem odpustu.

Predlagani sedmi odstavek posebej ureja kdaj se zavrže prošnja. Poleg razlogov iz katerih se zavrže vloga po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, se prošnja zavrže tudi, če ni bila vložena pri pristojnem organu, če je vložena brez pisne privolitve obsojenca ali če ni obrazložena. Že dosedaj je bilo določeno, da se prošnja vloži pri zavodu, v praksi pa so obsojenci prošnje vlagali neposredno pri komisiji, ki je nato prošnje odstopala pristojnemu organu. Temu je verjetno botrovalo dejstvo, da obsojenci zavodu ne zaupajo glede posredovanja prošnje komisije, vendar pa to samo zase ne more biti razlog za nalaganje administrativnih ovir (tako obsojencem kot organom – komisiji in zavodu). Obsojenci bodo tako v primeru morebitnih kršitev lahko zahtevali varstvo na podlagi 85. člena ZIKS-1, mogoče pa bo opraviti tudi nadzor po 212. členu, ki se bi lahko nanašal ravno na vlaganje ter posredovanje prošenj. Kot drugi razlog, zaradi katerega se prošnja zavrže pa je vložitev prošnje brez privolitve obsojenca. Obsojenec je namreč stranka v postopku, zato ni utemeljeno, da bi se prošnja za pogojni odpust vlagala brez njegove pisne privolitve. Poleg navedenega je s predlagano tretjo alinejo sedmega odstavka določeno, da se prošnja zavrže, če ni obrazložena. V praksi navedenega pravila ne bo mogoče interpretirati togo, saj bi bila v nasprotnem primeru možnost pogojnega odpusta neutemeljeno omejena, vendar pa je dosedanja praksa pokazala, da so nekateri obsojenci vlagali prošnje kot »po tekočem traku«, kar je predstavljalo zlorabo instituta pogojnega odpusta. Pri tem ne bo smelo prihajati do omejevanja vlaganja prošenj, s čimer pa bo zavodsko osebje moralo seznaniti obsojence. Ne glede na navedeno pa bodo morali biti sklepi o zavrženju obrazloženi, zoper njih pa je zagotovljeno tudi sodno varstvo, zato bo kontrola ter pravno varstvo zagotovljeno.

S predlaganim novim osmim odstavkom se besedilo usklajuje z besedilom ZPro, ki pristojnost za izvrševanje pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom prenaša s centra za socialno delo na probacijsko enoto, ter določa način izvrševanja varstvenega nadzorstva. ZPro je določil, da glede na zahtevnejšo določitev krajevne pristojnosti probacijskih enot, zadeve dodeljuje centralna probacijska enota, zato je določeno, da se izvod odločbe o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom pošlje centralni probacijski enoti, ki bo izvedla nadaljnje aktivnosti za izvrševanje izdane odločbe.

S predlaganim devetim odstavkom je določeno, da predsednik komisije izvršitev odločbe, s katero je bil obsojenec pogojno odpuščen, zadrži do ponovnega odločanja o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev in so se pojavile do datuma pogojnega odpusta. V praksi se namreč pojavijo primeri, ko komisija zaradi utemeljenih okoliščin določi datum pogojnega odpusta v roku enega ali dveh oziroma po predlagani ureditvi treh mesecev, v tem času pa nastopijo dejstva in okoliščine, ki nalagajo ponovno odločanje. Zaradi navedenega ni utemeljeno, da bi obstoječa odločitev obveljala, zato je kot dosedaj določeno zadržanje izvršitve odločbe, ki pa bo morala biti v primeru ponovnega odločanja odpravljena oziroma nadomeščena z novo odločbo.

K 56. členu (106.a člen ZIKS-1)

Dosedanji 106.a člen se črta, saj redakcijsko spada v 107.a člen, kjer je urejen pogojni odpust iz hišnega zavora.

K 57. členu (107. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim drugim odstavkom se glede na dejanske potrebe ter natančnejšo ureditev v predlaganem novem 106. členu ZIKS-1 določa rok za izdajo odločbe. Uporaba določb o splošnem upravnem postopku je namreč porajala vprašanja glede izdaje odločbe od vložitve prošnje oziroma predloga direktorja zavoda, saj je po splošnih določbah upravnega postopka skrajni rok za izdajo odločbe dva meseca od vložitve zahteve stranke oziroma od začetka postopka, uvedenega po uradni dolžnosti. Glede na to, da o pogojnem odpustu odloča kolegijski organ ter zakon, ki ureja splošni upravni postopek ne določa česa posebnega glede roka za izdajo odločbe kolegijskega organa, je s predlaganim novim drugim odstavkom določena izdaja odločbe v roku dveh mesecev od zaključka postopka. V praksi bo to lahko pomenilo tudi dalj časa od datuma redne seje, saj bo lahko komisija pridobivala nove podatke, če se bo izkazalo, da so potrebni za odločitev, vsekakor pa se bo krajši rok pojavljal pri odločanju na dopisnih sejah, saj komisija odloča na podlagi pisnosti ter so vsi dokazi že zbrani (vključno z izjavo obsojenca o novih dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev).

K 58. členu (107.a člen ZIKS-1)

Nov 107.a člen je uvrščen za obstoječim 107. členom, saj gre pri pogojnem odpustu iz hišnega zavora za nekoliko specialnejšo ureditev pogojnega odpusta obsojencev. S predlaganim novim prvim odstavkom se določa smiselna uporaba določb, ki veljajo za pogojni odpust obsojencev iz prestajanja kazni zavora v zavodu. Z drugimi predlaganimi spremembami tega člena se besedilo usklajuje z vsebino ZPro, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zavora prenaša na probacijske enote. S predlagano spremembo se zato ureja podlaga, da probacijska enota (in ne več zavod, v katerega bi bil obsojenec sicer napoten) sama sprejema prošnje za pogojni odpust in lahko (poleg ostalih, z veljavnim predpisom že določenih upravičencev) sama predlaga pogojni odpust obsojenca v hišnem zavoru. S predlaganim novim drugim odstavkom je določena smiselna uporaba določb o pogojnem odpustu obsojencev iz zavoda, saj je s predlaganim 107.a členom vlaganje prošenj ter pridobivanje nekaterih podatkov urejeno posebej.

S predlagano spremembo tretjega odstavka ima komisija možnost brez soglasja obsojenca od pristojne probacijske enote pridobiti podatke kot to urejajo predlagane spremembe (kršitev pravil glede izvrševanja ter druge podatke o izvrševanju).

K 59. členu (107.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim podnaslovom se dodaja besedilo, ki jasno označuje, da gre za predčasni odpust, saj gre za vsebinsko ter postopkovno drugače urejeno obliko odpusta iz zavoda pred iztekom celotne kazni.

K 60. členu (108. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka 108. člena ZIKS-1 se črtajo posebne določbe glede izvrševanja sodb Mednarodnega kazenskega sodišča, kar hkrati terja uskladitev s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča. Po predlagani spremembi instituta prekinitve kazni glede obsojencev, ki prestajajo kazen Mednarodnega kazenskega sodišča, se ustrezno spreminja tudi določba, ki ureja pristojnost glede odločanja o predčasnem odpustu – veljavna določba dopušča oziroma nalaga obveznost, da o institutu, ki ga določa ZIKS-1 (predčasni odpust) odloča Mednarodno kazensko sodišče, kar je neustrezna ureditev, saj takšna pristojnost oziroma dolžnost sodišča ne izhaja iz predpisov, ki urejajo izvrševanje kazni, izrečene po sodbah tega sodišča, niti to ne izhaja iz predlaganega Sporazuma. Glede na to, da je po ZPro mogoče tudi predčasen odpust obsojenca iz hišnega zavora, pa je s predlaganim novim tretjim odstavkom določeno, da zoper odločbo direktorja ni dovoljena pritožba (mogoče pa je upravni spor). Navedeno velja za predčasni odpust iz prestajanja kazni zavora v zavodu kot tudi za predčasni odpust iz prestajanja zavora iz hišnega zavora, urejen z ZPro.

K 61. členu (109. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo besedila prvega odstavka 109. člena ZIKS-1 se, glede na splošno pravilo, ki ga določa ZP-1J, da se za izvrševanje nadomestnega zapora uporablja določbe, ki urejajo prestajanje kazni zapora – ureja posebnost v zvezi z odpustom osebe s prestajanja nadomestnega zapora. Poleg odpusta na dan, ko izteče število dni izrečenega nadomestnega zapora, se osebo, ki prestaja takšno sankcijo za prekršek, odpusti tudi na podlagi sklepa sodišča o ustavitvi izvrševanja nadomestnega zapora oziroma na podlagi sklepa sodišča, da se zniža število dni nadomestnega zapora (drugi odstavek 192.c člena ZP-1).

K 62. členu (109.a člen ZIKS-1)

S spremembo drugega odstavka 109.a člena se besedilo usklajuje z ZPro, ki pristojnost za nadzorovanje hišnega zapora prenaša s policije na probacijske enote.

K 63. členu (127. člen ZIKS-1)

Cilj predlaganega novega besedila 127. člena ZIKS-1 je ureditev postopka v primerih, ko naj sodišče v skladu z določbami KZ-1E³⁰ oceni, ali so pri osebi, ki ji je bila izrečena stranska kazen izгона tujca iz države, še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu. KZ-1E namreč določa, da se določbe ZIKS-1 uskladijo z določbami KZ-1, ki po KZ-1E ponovno uvajajo stransko kazen izгона tujca iz države. Predlagana vsebina 127. člena ZIKS-1 je primerljiva vsebini prehodne določbe KZ-1E, ki ureja izvrševanje stranske kazni izгона tujca iz države v obdobju do uskladitve določb ZIKS-1.

Cilj predlaganega novega besedila 127. člena je tudi uskladitev besedila z določbami, ki jih glede izvršitve odstranitve tujca določa zakon, ki ureja tujce, saj se s spremenjenim besedilom opušča določbe, ki urejajo ravnanje policije ob izvrševanju odstranitve tujca in se glede izvršitve izгона napotuje na uporabo določb zakona, ki ureja tujce.

Dodatno se z zadnjim odstavkom predlaganega besedila dodaja tudi določba, ki določa rok za obvestilo policiji glede potrebne izvršitve izгона osebe, ki je bila nameščena v zavodu za prestajanje kazni zapora. Osem dnevni rok omogoča dovolj časa za priprave na izvršitev izгона tujca iz države, zaradi odločanja sodišča oziroma drugih aktivnosti, povezanih z izvršitvijo, pa lahko zavod za prestajanje kazni zapora že prej sporoči policiji podatke, potrebne za izvršitev, vendar bi daljši rok lahko v nekaterih primerih onemogočil izvršitev kot bi jo nalagala zakonodaja, zato je osem dnevni rok sorazmeren vsem aktivnostim, ki se zahtevajo za izvršitev izгона tujca iz države.

K 64. členu (130. člen ZIKS-1)

S spremembami 130. člena ZIKS-1 se besedilo usklajuje z ZPro, ki pristojnost za izvrševanje dela v splošno korist za odrasle osebe prenaša s centrov za socialno delo na probacijske enote. Drugi odstavek 130. člena se črta, saj se glede na spremembo prvega odstavka in glede na to, da ZPro ne ureja dela v splošno korist za mladoletnike, primerljive določbe sistematično ureja v drugem poglavju predpisa (predlagan nov 176.a člen).

K 65. členu (139.a člen ZIKS-1)

Nov oddelek označuje, da gre za urejanje izгона tujca iz države, ki je izrečen v postopku za prekršek. Nov člen napotuje na uporabo prvega in petega odstavka 127. člena zakona, saj se v postopku za prekršek prav tako kot v kazenskem postopku lahko izreče sankcija izгона tujca iz države, posebnost pa se bo pojavila v zvezi z izvrševanjem bivanja v kraju, kjer bo storilec prekrška bival do pravnomočnosti sodne odločbe o prekršku. Tujcu je na podlagi drugega odstavka 201. člena ZP-1 lahko ob pogojih iz prvega odstavka tega člena določen kraj, kjer mora prebivati do pravnomočnosti odločbe, vendar najdlje za čas 30 dni. Navedeno bo morala policija pri izvrševanju smiselno upoštevati ter izvršiti sodno odločbo kot se glasi (bivanje v določenem kraju za določen čas).

K 66. členu (143. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 143. člena se besedilo usklajuje z ZPro, ki ureja izvrševanje varstvenega nadzorstva.

K 67. členu (144., 145. in 146. člen ZIKS-1)

S črtanjem 144., 145. in 146. člena se besedilo predpisa usklajuje z ZPro, ki ureja izvrševanje varstvenega nadzorstva.

K 68. členu (165. člen ZIKS-1)

S predlaganim črtanjem 165. člena in predlaganim novim 139.a členom se ustrezneje ureja terminologija, ki se nanaša na postopke o prekršku. Predlagan nov 139.a člen uporablja terminologijo, ki je usklajena z ZP-1, in namesto »varstvenega ukrepa« ureja »sankcijo, izrečeno v postopku za prekršek«, obenem pa se, glede na sistematiko predpisa, določbo, ki ureja izvrševanja izгона tujca iz države kot sankcijo za prekršek, ureja v poglavju o sankcijah, izrečenih v postopku o prekršku.

K 69. členu (169. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijski popravek glede na spremembo drugega odstavka 21. člena ZIKS-1. Zaradi črtanja besedila v 13. členu ZIKS-1, kjer je bil do sedaj pojasnjen pojem »pristojni center« se je v predlaganem drugem odstavku 21. člena ZIKS-1 pristojnost centra za socialno delo definirala na način, da predpis napotuje na predpise s področja socialnega varstva, saj je dosedanje besedilo specialno urejalo pristojnost centra za socialno delo – kar pa ni usklajeno s splošnimi predpisi, ki določajo pristojnosti centrov. Glede na navedeno je smiselno, da se tudi na tem mestu popravi besedilo ter se nadomesti z izrazom »pristojni center«.

V predlaganem tretjem odstavku gre za redakcijski popravek, ki je posledica spremembe prvega odstavka, saj je prvi odstavek dosedaj določal generično uporabo zakonskega termina mladoletni storilec kaznivega dejanja v obliki zapisa »mladoletnik«, zato je navedena generična uporaba popravljena v tretjem odstavku.

K 70. členu (174. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se glede smiselne uporabe določb za mladoletnike, s spremenjenim besedilom izvzame uporabo določb 109.a člena ZIKS-1, ki se nanašajo na probacijo, s čimer se zakon usklajuje z drugimi povezanimi spremembami v skladu z ZPro (ki ne predvideva izvrševanja sankcij za mladoletnike).

K 71. členu (176.a člen ZIKS-1)

Predlagan nov člen izhaja iz povezane spremembe 13. člena ZIKS-1, s katero se način izvrševanja dela v splošno korist za odrasle osebe črta, kar pomeni uskladitev z besedilom ZPro. Slednji ne ureja izvrševanja dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti za mladoletnike, zato se s predlaganim novim členom v ZIKS-1 ločeno ureja izvrševanje dela za mladoletnike. Določbe predlaganega člena so primerljive določbam veljavnega 13. člena ZIKS-1, ki so se uporabljale tudi za mladoletnike.

K 72. členu (197. člen ZIKS-1)

Glede na pretekle spremembe predpisa, se s predlaganim redakcijsko dopolnjuje in spreminja 197. člen, ki ureja uporabo določb za izvrševanje sankcij zoper mladoletnike.

K 73. členu (202. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo tretjega odstavka se med naloge zavodov za prestajanje kazni zapora glede na spremembe ZP-1 dodaja tudi izvrševanje nadomestnega zapora.

K 74. členu (206. člen ZIKS-1)

V prvem in drugem odstavku gre za redakcijski popravek, saj se v zavodih za prestajanje kazni zapora izvaja varovanje (in ne »zavarovanje«).

S predlaganim črtanjem tretjega odstavka se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«) na način, da se odvečne institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi institutu v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. Institut ločenega nameščanja nevarnih obsojencev in ukrepe za »posebne« oblike namestitev obsojencev (tudi nevarnih obsojencev) se enovito ureja s predlaganim spremenjenim 98.a členom ZIKS-1.

K 75. členu (207. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo člena, ki sicer ureja ločeno prestajanje kazni glede na vrsto kazni oziroma ukrepa, se ureja tudi ločeno prestajanje oseb, ki prestajajo sankcijo za prekršek od oseb, ki prestajajo druge kazni oziroma ukrepe. Natančneje je določeno tudi ločevanje oseb glede na zdravstveno stanje ter nekadilcev od kadilcev, glede na navedeno pa je smiselno, da se način pošiljanja in razporejanja obsojencev v zavodu določi na podzakonskem nivoju.

K 76. členu (209. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se razširja pojem jezika, v katerem mora zavod obsojenca seznaniti z gradivom in svojim delom – dosedanja določba je takšno obveznost povezovala z jezikom obsojenca, s predlagano spremembo pa se jezik povezuje z razumevanjem obsojenca. Namen zagotavljanja, da se obsojenca seznanja v drugem jeziku, ki ni uradni jezik organa – je zagotoviti, da je obsojenec seznanjen z delom zavoda. Za slednje je torej pomembno "zgolj" da gre za jezik, ki ga obsojenec razume – od teh pa ni nujno, da je to »njegov jezik«. Predlagana sprememba je med drugim povezana tudi z drugimi predlaganimi spremembami, ki urejajo izvrševanje sodb Mednarodnega kazenskega sodišča – pričakovano je, da bodo jeziki oseb, obsojenih na tem sodišču – jeziki, ki niso svetovni jeziki in pravico zagotavljati gradiva in seznanitve z delom zavoda v teh jezikih bi bilo zelo težko zagotavljati. Kolikor bi obsojenec razumel katerega od svetovnih jezikov, bi po predlagani spremembi seznanitev obsojenca lahko potekala tudi v katerem od teh jezikov.

K 77. členu (212. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijski popravek glede na predlagane spremembe v členih, ki sledijo podnaslovu, ki se je do sedaj glasil »Delavci zavodov«.

K 78. členu (214. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se črta namestnik generalnega direktorja, saj ni posebne potrebe po izpostavljanju namestništva, ker namestnik generalnega direktorja ni sistemiziran v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

K 79. členu (novi 214.a člen)

Drugi odstavek 201. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju³¹ (ZPIZ-2) določa, da se s posebnim zakonom lahko določijo delovna mesta, na katerih so izpolnjeni pogoji, ki jih ZPIZ-2 določa za vključitev v poklicno zavarovanje. S predlaganim novim 214.a členom se vključitev v takšno zavarovanje predlaga za pooblaščenec uradne osebe, in sicer zaradi težavnosti oziroma škodljivosti njihovega dela. Zaradi posebnosti nalog, ki jih opravljajo pooblaščenec uradne osebe (po predlagani spremembi 214. člena ZIKS-1 pravosodni policisti, ki opravljajo naloge varovanja in nadzora), narave pooblastil, ki jih pri svojem delu uporabljajo (tudi prisilna sredstva) ter posebnosti oseb nad katerimi se ta pooblastila izvršujejo (varovane osebe v zavodih za prestajanje kazni zapora) obstajajo pri opravljanju nalog na delovnem mestu pravosodnega policista, ne glede na uporabljene vse varstvene ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu in drugi ukrepi – škodljivi vplivi na njihovo zdravje in delovno zmožnost, delovne razmere pa so težke in zdravju škodljive. Ti vplivi in razmere izhajajo zlasti iz posebnosti delovnega okolja – to je zapor kot posebna institucija, za katero so značilni nje lastni notranji pojavi. Z vidika dela pravosodnega policista gre v tem kontekstu zlasti za psihološke pritiske okoliščin (pa tudi izpostavljenost fizično nasilnim situacijam in okoliščinam), saj pravosodni policisti svoje naloge opravljajo v okolju, kjer je pojavnost neugodnih in psihološko bolj obremenjujočih dogodkov bistveno večja kot na prostosti v splošni populaciji.

K 80. členu (218. člen ZIKS-1)

S črtanjem podnaslova se glede na ostale predlagane spremembe tega poglavja redakcijsko usklajuje vsebina poglavja.

K 81. členu (221. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se besedilo usklajuje z določbami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju³², ki z drugim odstavkom 52. člena določa, da znaša dodatek za stalnost enak odstotek, kot znaša dodatek za delovno dobo. Obenem naveden člen določa tudi, da se pogoje za pridobitev dodatka določi s področnimi zakoni. S predlagano spremembo se še nadalje kot pogoj za pridobitev dodatka pooblaščenim uradnim osebam, zaposlenim v URSIKS, določa pet let delovne dobe. Predlagan nov drugi odstavek pomeni uskladitev z drugimi primerljivimi predpisi, ki za štetje let delovne dobe za pridobitev dodatka na stalnost predvidevajo tudi upoštevanje delovne dobe, pridobljene pri drugem organu.

K 82. členu (226. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba števila dni dodatnega letnega dopusta zaradi zahtevnosti dela pomeni povečanje števila dodatnih dni iz enega na dva dneva. Predlog izhaja iz značilnosti dela, ki je vsakodnevno povezano z neposrednim delom z zaprtimi osebami oziroma z odločanjem in vodenjem postopkov glede zaprtih oseb. Predlaga se povečanje števila dni dodatnega dopusta, saj se ocenjuje, da je takšna sprememba sorazmerna zahtevnosti, ki ga pooblaščenice uradne osebe opravljajo. Tudi v podobnih poklicih kot sta vojska in policija se za zahtevnost dodeljujejo dodatni dnevi dopusta, tako lahko vojakom oziroma delavcem na obrambnem področju za zahtevnost dela pripada največ pet dni dodatnega letnega dopusta, policistom pa glede na posebne delovne pogoje od enega do šest dni dodatnega letnega dopusta. Glede na navedeno je sorazmerno, da se tudi pooblaščenim uradnim osebam dodeli vsaj še en dan dodatnega letnega dopusta, zaradi zahtevnosti delovnih nalog. Kolektivna pogodba za policiste (Uradni list RS, št. 41/12, 97/12, 41/14, 22/16 in 22/16) v 20. členu glede izrabe dopusta določa, da ima policist pravico do izrabe letnega dopusta v enkratnem neprekinjenem trajanju najmanj dveh tednov. Zaradi obveznosti nastopiti delo v soboto ali nedeljo pa je za policiste določeno tudi, da ima policist, ki konča pet ali več dni trajajoči letni dopust na petek, pravico tudi do proste sobote in nedelje. Posebnosti so nadalje določene še glede koriščenja dopusta v času šolskih počitnic šolobveznih otrok, v primeru, če sta dva policista člana policijske družine ter še posebnosti, kadar policist izbere dva dni letnega dopusta sam, če je napoten v delo v tujino ter zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Nekoliko drugače Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 in 95/15) v 97.h členu za delavce na obrambnem področju določa, da lahko ti izrabijo letni dopust praviloma v tekočem letu glede na službene potrebe in opravljanje nalog iz pristojnosti ministrstva ter z upoštevanje njegove želje. En dan letnega dopusta lahko izrabi delavec na dan, ki ga sam določi, zaradi narave ali organizacije dela pa se lahko izraba dopusta določi v določenem časovnem obdobju, praviloma v skladu z letnim načrtom. Zaradi boljše organizacije dela in smotnejše razporeditve delavcev glede na njihove delovne obremenitve lahko minister odredi kolektivni dopust, praviloma z letnim načrtom. Posebej določa zakon tudi glede izrabe letnega dopust, ki ni bil porabljen v tekočem letu zaradi sodelovanja pri izvajanju mednarodnih obveznosti ali vojaške službe zunaj ozemlja države in tudi zaradi drugih razlogov na strani delodajalca, pri čemer se lahko ostanek dopusta izrabi v naslednjem koledarskem letu (in torej omejitev glede izrabe do 30. junija naslednjega leta ne velja). V zvezi z navedenim bo torej z letnim razporedom dela pooblaščenih uradnih oseb potrebno zagotoviti, da bodo kljub dodatnemu dnevu letnega dopusta naloge potekale nemoteno, saj bi sicer bilo ogroženo izvrševanje z zakonom določenih pravic in obveznosti.

K 83. členu (227. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka določa opravljanje dela pravosodnih policistov v manj ugodnem delovnem času, saj je to nujno potrebno za izvajanje varnosti ter reda in miru v zavodu. Neustrezna je tudi določba tretjega odstavka glede akta o sistemizaciji, saj se bo delo v manj ugodnem delovnem času hkrati z določitvijo dela v izmenah s spremenjenim četrtem odstavkom

sistemiziralo le za pravosodne policiste, za katere je določen tak delovni čas. Nadalje se črta določba prvega stavka sedmega odstavka glede delovne obveznosti v posameznih izmenah, ohranjena pa je določba glede obveznega 24-urnega počitka v 12 urni nočni izmeni, ker je glede na sprejete standarde in prakso počitek po delu v nočni izmeni obvezen.

K 84. členu (227.a člen ZIKS-1)

S predlaganim črtanjem se določba dosedanjega 227.a člena premešča v določbe 227.e člena, saj področje sistematično sledi 227.c, 227.č in 227.d členu.

K 85. členu (227.b člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se zaradi določitve nalog in pooblastil pravosodnih policistov prilagodi določbe glede časovne omejitve delovnega časa.

K 86. členu (227.c do 227.f člen ZIKS-1)

S predlaganimi novimi členi se določa določa začetek in konec delovne obveznosti v delovnem času pravosodnih policistov, način seznanitve pravosodnih policistov z razporedom dela, kakšne so spremembe razporeda dela ter referenčno obdobje pri neenakopmerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi delovnega časa. Poleg navedenega je definirano delo v izmenah, pripravljenost za delo, nujno delo ter delo preko polnega delovnega časa. Zaradi izjemnih, nujnih in nepredvidenih okoliščin je določeno, da je mogoče pravosodnemu policistu po nadrejenem in po predhodni odobritvi direktorja zavoda odrediti, da opravi ali dokonča že začeto nalogo, ki je nujne narave, predstavlja pa taka naloga delo preko polnega delovnega časa. Primeri izjemnih, nujnih in nepredvidenih okoliščin so določeni glede na zadnjo alinejo prvega odstavka 144. člena ZDR-1, namen predlagane določbe pa je, da uveljavlja prepoved omejevanja dela preko polnega delovnega časa ter tudi ne glede na omejitve dnevne delovne obveznosti ter dnevnega in tedenskega počitka, ki veljajo sicer, saj gre za naloge, ki jih je mogoče opraviti le v celoti, ko so enkrat začete. Z razporedom posameznih pravosodnih policistov in njihovih konkretnih nalog se bo načeloma dalo delo preko polnega delovnega časa omejiti, vendar pa bodo še vedno obstajali primeri, ko bo začete naloge nujno potrebno dokončati, kar mora določati zakon.

K 87. členu (231. člen ZIKS-1)

S predlaganimi spremembami 231. člena se določajo pogoji za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog pravosodnega policista v upravi. Zaradi narave dela je upoštevana stopnja izobrazbe, psihofizične sposobnosti, urejeno je tudi prenehanje delovnega razmerja. Spremembe glede na obstoječo ureditev sledijo sistematični zakonu, ki urejajo organizacijo policije. Dosedanja ureditev je vsebovala celotno ureditev v 231. členu ter je podnormirana, zato se z naslednjima 231.a in 231.b člena celostno ureja področje pogojev, ki morajo biti izpolnjeni pri sklenitvi delovnega razmerja za opravljanje nalog pravosodnega policista v upravi.

K 88. členu (231.a in 231.b člen ZIKS-1)

Z novima 231.a in 231.b členom se določa zanesljivost in verodostojnost osebe, s katero se sklene delovno razmerje za opravljanje nalog pravosodnega policista. Tako se delovno razmerje ne bo sklenilo z osebo, za katero obstajajo varnostni zadržki, ki pred sprejemom kandidata v delovno razmerje za delovno mesto pravosodnega policista niso preverjeni v sklopu preverbe podatkov, določenih s predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev orožne listine. S preverjanjem dejavnikov, ki so s predlagano novo določbo urejeni kot varnostni zadržki, se bo bolj učinkovito in bolj strokovno preverjalo in ocenjevalo primernost kandidata za opravljanje nalog pravosodnega policista. Med varnostne zadržke spadajo različne obsodbe za prepovedana ravnanja, odvisnosti od različnih psihoaktivnih snovi (alkohola, prepovedanih drog) ter druge odvisnosti (od iger na srečo), bolezni oziroma duševne motnje, lahko pa tudi ugovor vesti, ki se nanaša na opravljanje del in nalog pravosodne varnostne policije. Glede na naloge in pooblastila, ki jih takšno delo zajema, je izbira ustreznega kandidata izrednega pomena. S predlaganim novim besedilom 231.b člena se ureja tudi obseg ter način pridobivanja podatkov v zvezi z morebitnimi varnostnimi zadržki, saj je seznanjost s pravilnimi ter vsemi podatki, ki so potrebni za ugotovitev dejanskega stanja, bistvenega pomena. O

preverjanju se preverjane osebe ne obveščča, po preteku pet let pa je glede na prenehanje posledic, ki bi lahko v času preverjanja predstavljale škodo (za upravo), preverjana oseba lahko izvede za dejstvo preverjanja, enako pa tudi dve leti po prenehanju pogodbe o zaposlitvi, saj takrat uprava nima več interesa po nadaljnji hrabri zaupnosti podatka o dejstvu preverjanja.

K 89. členu (232. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim petim odstavkom se zaradi usposabljanja, ki ga financira delodajalec oziroma uprava za izvrševanje kazenskih sankcij uvaja prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi še najmanj dvakrat toliko časa kot je trajalo usposabljanje, saj je sicer usposabljanje razvrednoteno. Kadrovska politika usposabljanja za pravosodne policiste je namreč usmerjena v opravljanje poklica pravosodnega policista ter krepitve izvrševanja represivnih pooblastil države, zato zagotovo ni namen usposabljanja pravosodnih policistov v tem, da v relativno kratkem času opravljajo delo v sorodnih poklicih (na primer zasebnem varovanju), temveč delo v pravosodni varnostni policiji.

K 90. členu (233. člen ZIKS-1)

S spremembami je določena obveznost strokovnega in psihofizičnega usposabljanja pravosodnih policistov po programih, ki jih določi generalni direktor. S prvim odstavkom je določen pogoj strokovne in psihofizične usposobljenosti pravosodnih policistov za opravljanje nalog. Temu sledi ureditev glede sprejemanja meril za ugotavljanje in ocenjevanje usposobljenosti ter določitev, da usposabljanje sodi v redno delovno obveznost pravosodnega policista. S predlaganim četrtem odstavkom je določeno, da poteka usposabljanje po programih, ki jih določi generalni direktor. Ti programi vključujejo usposabljanje za izvrševanje pooblastil pravosodnih policistov s praktičnim postopkom, samoobrambo in vajami v streljanju. Za načrtovanje in izvajanje usposabljanja pooblaščenih uradnih oseb po petem odstavku skrbi Generalni urad, ki zagotavlja pogoje za usposabljanje.

K 91. členu (233.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim členom se v zvezi s spremembami prvega, drugega in tretjega odstavka 233. člena natančneje določajo roki, postopek ter sankcije za neuspešno opravljen preizkus usposobljenosti. Splošno je določeno, da mora pravosodni policist vsakih pet let uspešno opraviti vsa predpisana usposabljanja, ki tudi zadoščajo za njihovo strokovno in psihofizično usposobljenost. Z drugim odstavkom je predvidena možnost, da pravosodnih policist ne opravi uspešno vseh usposabljanj, zato je določeno, da mora pred komisijo, ki jo imenuje generalni direktor, po predlaganem tretjem odstavku opraviti preizkus strokovne in psihofizične usposobljenosti, ki ustreza preizkusom po programih usposabljanja, osnovanih na izvedbenih načrtih, s čimer je zadoščeno kriteriju usposobljenosti ne glede na opravljeno usposabljanje.

S predlaganim drugim odstavkom je določeno, da vsebino in potek preizkusa določi generalni direktor, pri čemer pa je s tretjim odstavkom omejeno tudi število opravljanj preizkusa in sicer na dva preizkusa. Ker morajo biti pravosodni policisti usposobljeni za opravljanje svojih nalog ter gre za izpolnjevanje delovnih obveznosti pa je v četrtem odstavku določeno, da usposabljanje in udeležba na preizkusu sodi v redno delovno obveznost pravosodnega policista.

Peti odstavek določa sankcijo za neuspešno opravljen preizkus in sicer razporeditev na drugo delovno mesto v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje za razporeditev javnih uslužbencev.

K 92. členu (234.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim členom gre za smiselno premeščanje določb do sedaj veljavnih tretjega, četrtega in petega odstavka 241. člena. S predlogom zakona se jasneje določa, da prenehanje delovnega razmerja nastopi z dnem, ko uprava zaradi pravomočne sodbe za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, izda ugotovitveni sklep, s čimer z oblastnim aktom poseže v pogodbo o zaposlitvi, kar pomeni realizacijo splošnega načela kadar je javni uslužbenec obsojen in je redna posledica ob izpolnjenih pogojih izguba zaposlitve (v tej določbi se specificira, da gre za obsodbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ne na primer za pogojno obsodbo oziroma

obsodbo, s katero je bila izrečena določena višina kazni zapora, navedeni pogoj je torej strožji od siceršnjega, kar je povezano s specifikko dela z obsojenci).

K 93. členu (234.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim podnaslovom se jasno določa, da gre za urejanje področja nalog pravosodnih policistov.

K 94. členu (235. člen ZIKS-1)

S spremembo 235. člena se ureja vsebina do sedaj veljavnega prvega in četrtega odstavka tega člena ter se spreminja na terminološko ustrežnejši način. Vsebina drugega do sedmega odstavka (razen četrtega) se črta, saj se določbe s predlaganimi spremembami smiselno predstavljajo v druge dele ZIKS-1: drugi odstavek se vsebinsko nadomešča s predlaganim novim 235.f členom; tretji odstavek se vsebinsko nadomešča s predlagano spremembo 237. člena; peti in šesti odstavek se vsebinsko nadomeščata s predlagano spremembo 10. člena ZIKS-1; sedmi odstavek se vsebinsko nadomešča s predlaganim novim 235.e členom. Splošnim določbam glede nalog varnosti, reda in discipline pa sledijo določbe o smiselni uporabi glede izvrševanja pooblastil in nalog, ki jih pravosodnih policisti opravljajo v drugih varovanih objektih (poleg zavodov), pri delu z drugimi varovanimi osebami (poleg obsojencev) ter tudi pri delu z osebami, ki niso varovane osebe (na primer pri delu z obiskovalci zavoda). Določbe o smiselni uporabi so trenutno vsebovane v zakonu nesistematično ter nekonsistentno, zato se navedeno ureja bolj sistematično in natančno.

K 95. členu (235.a člen ZIKS-1)

Predlagan nov 235.a člen ureja namestitvev in uporabo videonadzornih sistemov. Namen določbe je uzakoniti varovanje varovanih objektov in varovanih območij z videonadzornimi sistemi, saj so videoposnetki lahko uporabni pri preprečevanju pobegov obsojencev ter za siceršnje spremljanje gibanja oseb. Način uporabe, odrejanje snemanja, ravnanje s posnetki ter nadzor podrobneje predpiše minister, pristojen za pravosodje. V praksi že sedaj poteka snemanje na hodnikih ter pred vhodi v stavbe zavodov, zato se s predlaganim prvim in drugim odstavkom ureja vsebina, ki je sedaj urejena v četrtem odstavku 238. člena ZIKS-1.

Predlagani tretji odstavek na novo ureja motenje elektronskih komunikacij in GPS signala, saj se v zavodih in nasplošno pojavljajo primeri, ko osebe zunaj zavoda dostavljajo prepovedane snovi in predmete v zavode (komunikacijska sredstva, prepovedane droge, orožje itd.) preko letalnih naprav (dronov). Zaradi zasnove letalnih naprav je mogoče izvajati kontrolo oziroma onesposobljanje z motnjami elektronskih komunikacij in GPS signala, kar je definirano v predlaganem tretjem odstavku. Navedeno je nujno tudi zaradi razvoja brezpilotnih naprav, ki omogočajo dvig in prevoz osebe, kar predstavlja izredno nevarno sredstvo, ki lahko služi pri pobegu oseb iz zavodov (zlasti tistih, ki imajo na prostosti še vedno veliko vpliv).

K 96. členu (235.b do 235.f člen ZIKS-1)

Predlagan nov podnaslov označuje, da gre za področje pooblastil pravosodnih policistov, predlagani novi členi pa pomenijo dodajanje in premeščanje obstoječih določb, ki urejajo pooblastila pravosodnih policistov. Urejanje sledi sistematiki zakona, ki ureja policijska pooblastila z nekaterimi prilagoditvami v zvezi s pooblastili pravosodnih policistov.

Predlagani nov 235.b člen pomeni smiselno premeščanje določb do sedaj veljavnega 238. člena v okviru systemske spremembe poglavja, ki se nanaša na naloge in pooblastila pravosodnih policistov. Veljavne določbe ZIKS-1 določajo pooblastila pravosodnih policistov, pri čemer pa ne pojasnjujejo njihovega pomena ter jih nikjer sistematično ne naštejejo. S predlaganim novim členom se zagotavlja, da predpis na jasn način definira pooblastila pravosodnih policistov, ki jih zakon taksativno našteva. Poleg določb iz sedaj veljavnega 238. člena se med pooblastila uvrščajo tudi naloge v zvezi z namestitvami obsojencev v poseben strožji režim, pregledom oseb, pošiljk, prostorov osebnih stvari, vozil in prtljage, odvzemom nedovoljenih stvari, zasledovanjem pobeglega obsojenca, odvzemom prostosti ter v zvezi z uporabo prisilnih sredstev.

S predlaganim novim 235.c členom se določajo načela uporabe pooblastil pravosodnih policistov, in sicer načelo najmanjše prizadetosti, načelo omejenega trajanja uporabe pooblastila, ter načelo sorazmernosti, pri čemer mora biti izpolnjen pogoj nujnosti, neposrednosti ter namenske oziroma ciljne uporabe pooblastila, uzakonjeno pa je tudi načelo prepovedi uporabe prisilnega sredstva kot kazni (za neprimerno vedenje), saj se pooblastila smejo uporabiti le za izvršitev naloge.

Predlagan nov 235.č člen definira pomen ukaza. Definicija sledi določbam glede ravnanja obsojenca ter konkretizira odstranitev iz določenega mesta oziroma odhod na določen kraj ali prostor, kar je specifično glede obsojencev, smiselno pa se določba uporablja tudi za druge osebe, ki niso obsojenci.

S predlaganim novim 235.d členom je definirano ugotavljanje istovetnosti ter postopek ugotavljanja istovetnosti. V predlagan nov člen se prenaša vsebino do sedaj veljavnega prvega in tretjega odstavka 29. člena ZIKS-1, uzakonjeni pa so tudi ukrepi v primeru, da se identitete ne da ugotoviti s primerjanjem osebnih podatkov, v končni fazi pa zavod o nemožnosti ugotovitve istovetnosti obvesti policijo, ki izvede nadaljnji postopek v skladu s predpisi, ki urejajo postopke policijske identifikacije. V primeru sumu o istovetnosti in v postopkih izvrševanja čezmejnega mednarodnega sodelovanja pravosodni policist po odredbi direktorja ali osebe, ki jo on pooblastil, obsojencu odvzame prstne odtise obeh rok.

Predlagan nov 235.e člen vsebuje določbe, ki so sicer v predpisu razpršeno in nesistematično urejene. V predlagan nov člen se prenaša vsebino do sedaj veljavnega sedmega odstavka 235. člena S predlaganim prvim odstavkom je določena definicija identifikacije, ki pomeni postopek, v katerem pravosodni policist ugotovi identiteto osebe, ki pride do varovanega objekta z namenom vstopa ali če se ta nahaja na varovanem območju. Prav tako se opravi postopek identifikacije, če druga oseba ovira pravosodnega policista pri izvrševanju njegovih nalog. Identifikacija se opravi z ugotovitvijo imena in priimka ter osebne fotografije na javni listini. Zaradi razlogov varnosti zavod vodi evidenco o vstopih in izstopih, zato je navedeno pooblastilo določeno v določbi tretjega odstavka 235.d člena.

Predlagan nov 235.f člen podobno ureja vsebino, ki je do sedaj urejena v drugem odstavku 235. člena ZIKS-1 in se določbo enako vsebinsko usklajuje s prvim odstavkom 63. člena ZIKS-1. Dodatno se z drugim odstavkom natančneje ureja vlogo pravosodnega policista pri opravljanju preizkusa prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi. Pravosodni policist namreč ne more sam dejansko opravljati preizkusa prisotnosti psihoaktivnih snovi (slednje se namreč ugotavlja s testiranjem telesnih tekočin: urina in krvi), zato pri preizkusu sodeluje tako, da nadzoruje in varuje postopek oddaje telesnih tekočin, ki ga opravlja zdravstveno osebje zavoda, pri čemer postopek nadzoruje in opravlja nalogo varovanja v okviru svoje usposobljenosti. Z določbo tretjega odstavka je uzakonjena domneva prisotnosti alkohola ali nedovoljenih psihoaktivnih snovi, če obsojenec to odkloni ali če prizna, da je zaužil alkohol ali nedovoljeno psihoaktivno snov.

S predlaganim novim 235.g člena se ureja zbiranje operativnih informacij o obsojencu, ki vključuje širok nabor dejavnosti, saj se vse aktivnosti nanašajo na podatke, ki se uporabijo v disciplinskem postopku zoper obsojenca oziroma se ti podatki nanašajo na preprečevanje in odkrivanje disciplinskih prestopkov. O zbiranih informacijah pa mora pravosodni policist zaradi sorazmernosti, pravilne uporabe ter nadzora informacij sproti poročati direktorju zavoda, ki bo delo pravosodnih policistov ter ostalih deležnikov ustrezno usmeril v zagotavljanje varnosti, reda in miru v zavodu.

K 97. členu (236. člen ZIKS-1)

Določbe četrtega, petega in šestega odstavka 236. člena ZIKS-1 se črtajo zaradi premestitve primerljivih določb na mesto, ki je glede na sistematiko predpisa bolj smiselno (iz 236. člena, ki je v delu predpisa, ki ureja organe za izvrševanje kazenskih sankcij, v 98. člen ZIKS-1, ki je v poglavju o drugih ukrepih v zvezi z zagotavljanjem reda in discipline).

K 98. členu (236.a do 236.h členu ZIKS-1)

Pregled stvari, ki jih ima obsojenec pri sebi in pregled prtljage, pregled stvari, prtljage oziroma vozila druge osebe, ki se urejajo s predlaganim 236.a členom, urejajo veljavni prvi, drugi in tretji odstavek 238. člena ZIKS-1 – vendar pa slednji določajo le dopustnost, da pravosodni policist te preglede opravi, ne pa tudi pogoje in način opravljanja, zato se s predlaganim 236.a člena natančneje ureja pregled osebnih stvari obsojenca in pregled njegove prtljage. Postopek poteka tako, da pravosodni policist izdaja ukaze, kadar pa oseba noče izvršiti ukaza, pravosodni policist vnosa nepregledanih stvari v zavod ali iznosa iz zavoda ne dovoli. Če pravosodni policist pregled opravi, pa dovoli vnos ali iznos le tistih stvari, ki so določene s predlaganim drugim odstavkom novega 41.č člena. Glede na to, da pravosodni policisti opravljajo tudi naloge pregleda vozil se navedene določbe smiselno uporabljajo tudi za pregled vozil, pregled pa se vedno opravi v prisotnosti osebe, katere stvari, prtljago oziroma vozilo se pregleda.

S predlaganim 236.b členom se na bolj ustreznem mestu predpisa ureja pooblastilo pravosodnega policista, da opravi pregled pošiljke obsojenca. Primerljiva vsebina je urejena v veljavnem prvem odstavku 72. člena in šestem odstavku 76. člena ZIKS-1, vendar se zaradi sistematičnosti predlaganega novega poglavja o pooblastilih pravosodnih policistov prenaša v ta del predpisa.

Pregled prostorov, ki se ureja v predlaganem 236.c členu, določa dosednji veljavni prvi odstavek 238. člena ZIKS-1. Z določbo, da se pregled bivalnih prostorov opravi po pisni odredbi, ki jo izda vodja oddelka za varnost ali operativni vodja, v dislociranem oddelku pa vodja dislociranega oddelka ali operativni vodja, se zasleduje na zakon oprto izvrševanje pregleda prostorov, pri čemer so upoštevane specifične, ki veljajo za dislocirane oddelke (zaradi drugačnih prostorskih pogojev v dislocirani oddelkih zavodov so upoštevana pooblastila vodij dislociranih oddelkov, ki hkrati predstavljajo tudi pooblastila vodij oddelkov za varnost).

Uporabo službenega psa, ki jo ureja predlagan 236.č člen, določa veljavni 239. člen ZIKS-1, ki zgolj določa pooblastilo za uporabo službenega psa v okoliščinah, ko gre za prisilno sredstvo, ne pa tudi v drugih okoliščinah, ko službeni pes pomaga pri opravljanju nalog. Službenega psa lahko pravosodni policist uporabi tudi kot pripomoček za odvrčanje in odkrivanje aktivnosti, ki ogrožajo varnost, red in disciplino v varovanem območju varovanega objekta ter za zasledovanje pobeglega obsojenca. Drugače pa se službenega psa lahko uporablja tudi kot prisilno sredstvo, kar je urejeno v predlaganem novem 239.e členu. Kadar je službeni pes uporabljen kot pripomoček ima na sebi nagobčnik ter je na povodcu, zato je pes bistveno manj nevaren kot v primeru uporabe službenega psa kot prisilnega sredstva.

Določbe glede opravljanja varnostnega pregleda obsojencev, ki se jih predlaga z novim 236.d členom, ureja veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi varnostni pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti okoliščin, v katerih se sme oziroma je potrebno opraviti takšen pregled. S predlagano spremembo se z zakonom urejajo tudi navedeni vidiki varnostnega pregleda obsojencev, saj v praksi varnostni pregledi potekajo ob premestitvah, vstopih ali izstopih iz določenih delov zavoda oziroma v sam zavod ter v okoliščinah, ki vzbujajo sum, da ima obsojenec pri sebi nedovoljeno stvar. Natančno je opisan tudi postopek ter stopnja intenzivnosti varnostnega pregleda. Prvi del varnostnega pregleda obsega preverjanje prisotnosti kovinskih delov in predmetov, nato pa tudi s tipanjem vidne površine oblačil, obuval, podplatov, vrhnjih oblačil, pokrival, hlačnih pasov ter hlačnih zavihkov. Z načrtom varovanja zavoda je lahko določeno, da se v določenih okoliščinah opravi le prvi ali drugi del varnostnega pregleda, pri čemer pa drugi del varnostnega pregleda obsojenca sme opraviti le oseba istega spola kot je obsojenec, ki se pregleduje.

Določbe glede opravljanja varnostnega pregleda oseb, ki niso varovane osebe, ki se jih ureja s predlaganim 236.e členom, ureja veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer zgolj določa pooblastilo pravosodnemu policistu, da opravi varnostni pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda. Podobno kot pri obsojencih je določen pregled z uporabo tehničnih sredstev, posebna pa je določba glede izročitve stvari v hrambo, ki se po izstopu iz zavoda osebi vrnejo. Drugače kot pri

obsojencih, za varnostni pregled osebe, ki ni obsojenec, ni določen drugi del varnostnega pregleda, natančneje pa lahko pravosodnih policist pregleda prtljago in predmete, ki jih ima oseba na sebi, če je to potrebno za zagotovitev varnosti, reda in discipline. Poleg navedenega je direktorju zavoda dana diskrecija, da izjemoma dovoli vnos nedovoljene stvari, če oceni, da se s tem ne ogrožajo varnost, red in disciplina. To se bo primeroma zgodilo, ko v zavod vstopajo osebe z opremo, ki je sicer prepovedana (na primer novinarji s fotoaparatom ali opremo za avdiovizualno snemanje, sicer pa je vnos avdiovizualne opreme prepovedan). Smiselna uporaba določb za pregled oseb, ki vstopajo v zavod, se določa tudi za varovano območje zavoda, saj pravosodni policisti izvajajo naloge varovanja na tem območju. S predlaganim devetim odstavkom 236.e člena se dodatno vzpostavlja varovalna določba glede varnostnih pregledov delavcev zavoda, saj delavci zavoda vsakodnevno prihajajo v stik z obsojenci, zato je potreben tudi nadzor delavcev zavoda, ki bi lahko ob absolutni imuniteti vnašali v zavod nedovoljene stvari. Dikcija določbe določa izjemo, ki se nanaša na preprečitev vnosa nedovoljenih stvari, zaradi načela obveščeni generalnega direktorja, pa je določena obveznost obveščanja o uvedbi takega ukrepa. Z navedeno določbo bo generalni direktor obveščen o pregledih ter bo lahko na podlagi navedenega usmerjal nadaljnje delo v zvezi z izvajanjem tega ukrepa.

Določbe glede opravljanja osebnega pregleda obsojencev ureja do sedaj veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti okoliščin, v katerih se sme oziroma je potrebno opraviti takšen pregled. S predlaganim 236.f členom se z zakonom urejajo tudi navedeni vidiki osebnega pregleda obsojencev. Osebni pregled po svoji naravi predstavlja višjo stopnjo posega v zasebnost posameznika ter se opravi ob sprejemu obsojenca v zavod oziroma v dislocirani polodprti ali odprti oddelek zavoda, ob prihodu iz ugodnosti zunaj zavoda z izjemo za obsojence, ki prestajajo kazen zapora v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku, pred izvajanjem preizkusa alkoholiziranosti ali prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi, pred namestitvijo obsojenca v poseben prostor ter kadar obstaja sum, da obsojenec pri sebi skriva nedovoljene stvari in teh stvari z varnostnim pregledom ni mogoče ugotoviti. Kot pri varnostnem pregledu je opisan postopek pregleda, pregled opravlja oseba istega spola kot je obsojenec, ki se pregleduje, ter ob prisotnosti še enega pravosodnega policista, posebej pa je potrebna tudi pisna odredba za pregled obsojenca zaradi suma, da obsojenec pri sebi skriva nedovoljene stvari in teh stvari z varnostnim pregledom ni mogoče ugotoviti. Pisno odredbo izda vodja oddelka za varnost, v nujnih primerih pa pravosodni policist opravi pregled po ustni odredbi operativnega vodje. Iz razloga nujnosti (če je vodja oddelka za varnost odsoten in bi bilo odlašanje z osebni pregledom do izdaje pisne odredbe nevarno oziroma če bi bilo odlašanje s pregledom do prihoda drugega pravosodnega policista nevarno) pa lahko pravosodni policista opravita osebni pregled obsojenca brez pisne odredbe oziroma samo en pravosodni policist. V primerih osebnih pregledov iz razlogov nujnosti mora pravosodni policist takoj obvestiti operativnega vodjo, v poročilu pa poda konkretne okoliščine za opravljanje pregleda iz razlogov nujnosti. Operativni vodja o navedenem seznanja direktorja zavoda in vodjo oddelka za varnost. Kadar so bile pri pregledu zaradi suma posesti nedovoljenih stvari najdene nedovoljene stvari, vodja oddelka poroča direktorju zavoda in v poročilu opiše okoliščine suma, ki je bil podlaga za opravljeni osebni pregled.

Določbe glede opravljanja osebnega pregleda oseb, ki niso varovane osebe, ureja do sedaj veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi pregled, če sumi, da ima oseba pri sebi nedovoljene stvari. Veljavne določbe ne urejajo opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti pogojev, v katerih se sme opraviti takšen pregled. S predlaganim novim 236.g členom se urejajo tudi navedeni vidiki osebnega pregleda. Pri pregledu pravosodni policist uporablja podobna pooblastila kot pri pregledu obsojencev, vendar pa mora pri tem paziti, da ne posega pretirano v intimno sfero obiskovalca ter diskretno pregleda intimne dele (npr. lasišče) obiskovalca, določena pa je tudi izjema za delavce uprave ter druge uradni osebe državnih organov, sodišč in nadzornih organov, ki prihajajo v zavod v zvezi z opravljanjem nadzora, saj te osebe uživajo višjo stopnjo zaupanja, vseeno pa so podvržene varnostnem pregledu, ki ohranja nujno stopnjo varnosti oziroma spoštovanja reda in miru v zavodu.

S predlaganim novim 236.h členom se na novo ureja pooblastilo pravosodnega policista, da obsojencu odvzame nedovoljene stvari. ZIKS-1 neposredno ne ureja tega pooblastila, vendar pa iz nekaterih določb posredno izhaja smiselnost takšnega ukrepa. Primeroma tretji odstavek 72. člena ZIKS-1 določa, da minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom določi, katere stvari ima obsojenec lahko pri sebi, saj je le tako mogoče dovolj določno opredeliti katere so dovoljene stvari, vse ostale stvari pa niso dovoljene. Na smiselnost odvzema nedovoljenih stvari nakazujejo tudi pooblastila pravosodnih policistov, s katerimi pravosodni policisti nadzorujejo in pregledujejo prostore, osebe in stvari (238. člen ZIKS-1).

S predlaganim novim 236. i členom se ureja zasledovanje pobeglega obsojenca ter vstop v tuje stanovanje ali druge prostore ter se določba glede na sistematiko predpisa ureja v sklopu pregleda.

K 99. členu (237. člen ZIKS-1)

S predlaganim črtanjem dosedanjega 237. člena se določba redakcijsko usklajuje glede na sistematiko predpisa in smiselno umestitev predlaganih novih določb v ustrezne dele predpisa (o nalogah in pooblastilih pravosodnih policistov).

K 100. členu (238. člen ZIKS-1)

Predlagana nova vsebina 238. člena ZIKS-1 pomeni prenos določbe drugega odstavka 239. člena ZIKS-1 na sistematično bolj ustrezen del predpisa. Z drugim odstavkom predlaganega besedila 238. člena ZIKS-1 se na novo določa ravnanje v primeru najdbe predmetov, ki bi lahko pomenila kaznivo dejanje.

K 101. členu (239. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 239. člena ZIKS-1 se besedilo strukturno usklajuje z drugimi predlaganimi spremembami določb, ki se nanašajo na uporabo prisilnih sredstev.

Predlagan prvi odstavek je primerljiv z veljavnim prvim odstavkom 239. člena ZIKS-1, pri čemer je izraz »če drugače ne morejo preprečiti napada« nadomeščen z ustreznjšim besedilom »če z drugimi pooblastili ne more«, s čimer se dopustnost uporabe prisilnih sredstev zameji na nezmožnost uporabe drugih pooblastil.

V predlaganem besedilu drugega odstavka se na novo ureja primere, ko je dovoljena uporaba prisilnih sredstev tudi zoper osebe, ki niso obsojene, pri čemer gre za omejevanje nevarnosti, nereda in nemiru v zavodu oziroma za ravnanje v primeru izvršitve kaznivega dejanja.

Predlagan tretji odstavek določa smiselno uporabo določb za osebe, ki niso obsojene, četrti odstavek pa je primerljiv z do sedaj veljavnim drugim odstavkom, pri čemer je glede uporabe prisilnih sredstev zoper osebe, ki niso varovane osebe, na novo določen tudi pogoj, da se prisilna sredstva sme uporabiti, če osebe z oviranjem dela pravosodnih policistov ogrožajo varno izvedbo spremstva ali varovanja obsojenca. Do sedaj veljavna določba je dopustnost uporabe prisilnih sredstev zoper druge osebe omejevala zgolj na okoliščine, ko te osebe »ovirajo delo pravosodnega policista«, kar z vidika sorazmernosti ni zadosten razlog za uporabo prisilnih sredstev – zato se dodaja dodaten pogoj, t. j. značilnost, da z oviranjem pravosodnega policista oseba ogroža varno opravljanje naloge pravosodnega policista. V zvezi z navedenim obstaja v določbi četrtega odstavka omejitvev, kadar gre za onemoglo osebo, invalida ali nosečo osebo (predlagan drugi odstavek). Kljub omejitvi uporabe so določene okoliščine, kdaj lahko tudi zoper navedene kategorije oseb uporabijo prisilna sredstva, saj načelo sorazmernosti zahteva uporabo prisilnih sredstev za doseganje zakonskih ciljev – varnost, red in mir.

S predlagano spremembo 239. člena ZIKS-1 se opuščajo določbe veljavnega tretjega, petega in šestega odstavka, saj so primerljive vsebine zaradi sistematike in strukture predpisa in drugih predlaganih sprememb glede pooblastil pravosodnih policistov – urejane v drugih delih predpisa. S predlaganim besedilom 239. členom se opušča tudi ena od vrst prisilnih sredstev – »opozorilni strel«.

Glede na naravo tega ukrepa se s predlagano spremembo v nadaljevanju opozorilni strel opredeljuje »zgolj« kot eno od obveznih ravnanj pred uporabo strelnega orožja (torej kot del prisilnega sredstva »strelno orožje«) – in ne kot samostojno obliko prisilnega sredstva.

S predlaganim petim odstavkom so naštetá prisilna sredstva, ki so v uporabi. Ureditev je povzeta po zakonu, ki ureja policijske naloge in pooblastila z nekaterimi prilagoditvami, ki veljajo za zavode oziroma za varovana območja.

S predlaganim šestim odstavkom se ustrezno dopolnjuje določba o uporabi prisilnih sredstev glede definicije uporabe in sicer se jasno določa, da tehnični pripomočki postanejo prisilna sredstva šele v primeru, ko so uporabljeni na način, da se z njimi neposredno deluje na osebo.

K 102. členu (novi 239.a do 239.e členi)

S predlaganimi novimi 239.a do 239.e členi se v predpisu dodatno ureja področje prisilnih sredstev, ki jih smejo uporabljati pravosodni policisti. S predlaganim 239.a členom se uvodoma enotno ureja splošna načela uporabe prisilnih sredstev, pri čemer so določbe primerljive z do sedaj veljavnimi določbami petega odstavka 239. člena ZIKS-1 in določbam glede načel uporabe prisilnih sredstev policije. Predlagani 239.b ureja sredstva za vklepanje in vezanje, 239.c ureja uporabo telesne sile, 239.č uporabo razpršilca ter 239.d uporabo palice. Natančneje je uporaba službenega psa kot prisilnega sredstva urejena v novem 239.e členu, lahko pa je službeni pes uporabljen tudi kot pripomoček pri opravljanju varnostnega pregleda kar ureja 236.č člena.

K 103. členu (241. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba pomeni redakcijski popravek, saj se vsebina tretjega, četrtega in petega odstavka 241. člena bolj sistematično ureja v novem 234.a členu.

K 104. členu (241.a in 241.b člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 241.a členom se enovito na sistematično ustreznem delu predpisa ureja dolžnosti glede zagotavljanja možnosti zdravstvenih pregledov za osebe, ki so uporabljale ali zoper katere so bila uporabljena prisilna sredstva ter dolžnosti s področja poročanja o uporabi prisilnih sredstev. Primerljive vsebine so urejene v veljavnem 239. členu ZIKS-1 in podzakonskem predpisu s področja izvrševanja pooblastil pravosodnih policistov.

Z novim 241.b členom se glede na sistematiko predpisa na ustreznem mestu prenaša določba, ki je na primerljiv način urejena v veljavnem 237. členu ZIKS-1. Dodatno se besedilo člena ne nanaša zgolj na osebe na prestajanju nadomestnega zaporá in na mladoletnike, temveč napotuje na smiselno uporabo določb za vse varovane osebe. Takšna opredelitev je smiselna, saj pravosodni policisti naloge izvršujejo v stiku z vsemi kategorijami oseb, ki so nameščene v zavodih za prestajanje kazni zaporá, prevzgojnem domu in drugih objektih, kjer izvršujejo naloge po zakonu. Dodatno so v besedilu zajete vse določbe, ki po predlaganih dopolnitvah poglavja o pooblastilih pravosodnih policistov urejajo uporabo prisilnih sredstev.

K 105. členu (242. člen ZIKS-1)

Pri predlagani spremembi 242. člena ZIKS-1 gre za redakcijski popravek.

K 106. členu (243. člen ZIKS-1)

Od 2008 dalje, ko je bila prevedba v nov plačni sistem, so delovna mesta učiteljev predvidena zgolj v šolstvu. Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij samostojno ne izvaja šolskih programov, zato nima takšnih delovnih mest. Primerljiva delovna mesta, na katerih so uslužbenci uprave zaposleni, so inštruktorji za delo in delovni inštruktorji, ki sodelujejo pri delu obsojencev.

K 107. členu (250.a člen ZIKS-1)

S predlaganim popravkom se besedilo prvega odstavka usklajuje z besedilom 52. člena KZ-1, ki določa, da sme sodišče kazen odpustiti, zato je pravilen zapis izraza odpuščena in ne oproščena

kazen. Poleg navedenega je jasno določeno tudi, da ministrstvo, pristojno za pravosodje upravlja kazensko evidenco, evidenco vzgojnih ukrepov in evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, skupno evidenco kazenskih točk in evidenco pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških. V praksi se evidenca vodi v enotnem informacijskem sistemu, vendar po vsebini ustreza vsem zgoraj navedenim opredelitvam, zato je pravilno v zakonu določiti tipe kazenskih evidenc ter evidenc, ki se nanašajo na področje prekrškov.

S predlaganim črtanjem besedila v 3. točki tretjega odstavka, ki določa zbiranje podatkov o občini in upravni enoti rojstva storilca kaznivega dejanja v okviru kazenske evidence, se opušča zbiranje podatkov, ki so za namen upravljanja in posredovanja podatkov iz kazenske evidence neupoštevni in zato administrativno nepotrebno obremenjujoči.

S predlagano dopolnitvijo zbirke podatkov v kazenski evidenci se v 7. točki natančneje določa kateri podatki se vpisujejo pri vpisu kaznivih dejanj in prekrškov. Nadalje se v 8. točki z določitvijo obveznosti vpisa datuma oziroma časa izvršitve kaznivega dejanja omogoča zbiranje podatkov, ki so v pomoč pri brisanju sodb iz kazenske evidence. Višina izrečene kazni je pomemben podatek v luči določbe 82. člena KZ-1, ki ureja zakonsko rehabilitacijo in izbris obsodbe, pri čemer gre za izpeljavo splošne navedbe iz prvega odstavka tega člena v delu, ko navaja podatke o izrečenih sankcijah. Črtanje besedila dosedanje 8. točke pomeni redakcijski popravek terminologije – ker se v besedilu že uporablja širši pojem »kazenske sankcije«, posebno naštevanje vzgojnih in varnostnih ukrepov pomensko ni potrebno, niti ustrezno. V zadnji 11. točki se določa še področje podatkov evidence kazenskih točk, saj so podatki o vozniskem dovoljenju in podatki o času izvršitve prekrška bistvenega pomena za opravljanje nalog (npr. obveščanje o dosežem pragu za izdajo sodne odločbe o prenehanju vozniskega dovoljenja ter opozorilo informacijskega sistema, da so s potekom časa izpolnjeni pogoji za izbris kazenskih točk).

Pri predlagani spremembi šestega odstavka gre za redakcijsko uskladitev in dopolnitev z eksplicitno navedbo organov samoupravnih lokalnih skupnosti, ki poleg državnih organov predstavljajo enakovreden segment javnega sektorja.

S predlagano spremembo osmega odstavka se omogoča vpis podatkov v evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. opušča nepotrebno urejanje področja, ki je izrecno urejeno v drugem predpisu (drugi odstavek 84. člena Kazenskega zakonika - KZ-1). Ohranja se nabor subjektov, ki lahko pridobivajo podatke glede neizbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost.

Črtanje dosedanjega devetega odstavka je v večji meri usklajevano besedilo glede na spremenjen osmi odstavek in glede na spremembe KZ-1.

Dopolnitev dosedanjega dvanajstega odstavka pomeni enotno urejanje obravnavane materije - veljavna ureditev namreč predvideva upravljanje kazenske evidence, ki se nanaša na storilce kaznivih dejanj, ki pa so po veljavni ureditvi lahko fizične ali pravne osebe.

K 108. členu (251. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 251. člena pomeni redakcijsko uskladitev s predlaganimi spremembami 146. člena ZIKS-1.

K 109. členu (256. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 256. člena pomeni redakcijsko uskladitev s predlaganimi spremembami 146. člena ZIKS-1.

K 110. členu

S prehodno določbo se zagotavlja, da se pred uveljavitvijo sprememb in dopolnitev zakona začeti postopki nadaljujejo in končajo po do sedaj veljavnih določbah zakona o izvrševanju kazenskih

sankcij. V drugem odstavku se določa šestmesečni rok za uskladitev že sprejetih podzakonskih predpisov s predlaganimi spremembami zakona ter uporaba obstoječih podzakonskih predpisov, v kolikor ti niso v nasprotju z novimi zakonskimi določbami.

K 111. členu

S prehodno določbo se določa šestmesčni rok za uskladitev podzakonskih predpisov s spremembami zakona. Med področja, ki se bodo urejala s podzakonskimi predpisi spada obdelava podatkov, natančnejše urejanje pooblastil pravosodnih policistov, določanje pogojev namestitev v poseben strožji režim ter glede področje splošnega razporejanja in namestitve obsojencev. Za čas do sprejema podzakonskih predpisov se uporabljajo obstoječi predpisi, kolikor njihova vsebina ni v nasprotju s tem zakonom.

K 112. členu

S prehodno določbe se začetek uporabe posameznih določb odloži do začetka uporabe ZPro, saj jih do začetka uporabe vsebinski določb o probaciji ni mogoče izvrševati.

K 113. členu

S prehodno določbo se začetek posameznih določb o podpori in zaščiti žrtev kaznivih dejanj po Direktivi 2012/29/EU odloži do začetka uporabe zakona, ki ureja kazenski postopek, saj so vezane na ureditev znotraj kazenskega postopka.

K 114. členu

S končno določbo je določeno, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

(1) Po tem zakonu se izvršujejo kazenske sankcije ter drugi ukrepi, ki jih je izreklo sodišče v kazenskem postopku.

(2) Po določbah tega zakona se izvršujejo tudi sankcije, varstveni in vzgojni ukrepi, izrečeni v postopku o prekršku ali v kakšnem drugem postopku, če ni z zakonom drugače določeno.

(3) Po določbah tega zakona se izvršuje tudi kazen zapora, ki jo je izreklo Mednarodno kazensko sodišče, če je obsojenca napotilo na prestajanje zaporne kazni v Republiko Slovenijo skladno z določili 103. člena statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča, Uradni list RS – MP, št. 29/01).

(4) Obsojenec, ki je napoten na prestajanje kazni zapora v smislu prejšnjega odstavka, prestaja kazen zapora tako, kot jo je izreklo Mednarodno kazensko sodišče.

(5) Obsojenec, ki prestaja kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, pošlje pritožbo, prošnjo, predlog ali zahtevo za revizijo iz statuta Mednarodnega kazenskega sodišča Mednarodnemu kazenskemu sodišču. Njegova pisanja se Mednarodnemu kazenskemu sodišču posreduje prek ministrstva, pristojnega za pravosodje.

8. člen

(1) Odločbe, izdane na podlagi 12., 22., 25., 26., drugega odstavka 48., 49., tretjega odstavka 56., 57.a, 62., tretjega odstavka 73., drugega odstavka 77., 80., 81., 82., drugega odstavka 89., 95., 98., 98.a, 107., 108., 113., 193., 195., 206. in petega odstavka 236. člena tega zakona, se izdajajo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Odločbe, izdane na podlagi drugega odstavka 74. in drugega odstavka 236. člena tega zakona, se izdajajo ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) O pritožbah zoper odločbe, ki jih izda na prvi stopnji generalni direktor Uprave Republike Slovenije

za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljnjem besedilu: generalni direktor), odloča ministrstvo, pristojno za pravosodje. O pritožbah zoper odločbe, ki jih izda na prvi stopnji direktor zavoda oziroma prevzgojnega doma, vodja dislociranega oddelka ali pravosodni policist, odloča na drugi stopnji generalni direktor.

(3) Organi, pristojni za odločanje o zadevah po določbah prvega odstavka tega člena, odločajo v skrajšanem postopku brez zaslišanja strank.

(4) Vpis odločitve v osebni načrt na podlagi tega zakona nadomesti izdajo odločbe. Zoper odločitev, sprejeto v osebni načrtu, ima obsojenec pravico vložiti pritožbo na generalnega direktorja v roku osmih dni od seznanitve z odločitvijo.

(5) Kadar se obsojencu dovoli stik z osebami, ki niso ožji družinski člani, rejnik ali skrbnik in se s tem ne posega v korist koga drugega, se v osebni načrt zapiše samo izrek odločitve, zoper katero pritožba ni dovoljena.

(6) Upravni postopek lahko vodi in odloča v upravnih zadevah iz 236. člena tega zakona delavec, ki ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo.

10. člen

Posamezni izrazi iz tega zakona imajo naslednji pomen:

- osebni načrt je individualiziran program prestajanja kazni zapora, ki se izdelava na podlagi ocene potreb in tveganj obsojenca za čas prestajanja kazni zapora in po odpustu, s ciljem, da se ga usposobi za življenje na prostosti, v skladu z družbenimi normami in odprave tveganj ponavljanja kaznivih dejanj. Oceno pripravijo strokovni delavci zavoda za prestajanje kazni zapora na podlagi razgovorov z obsojencem ter na podlagi drugih podatkov, ki se zbirajo v sprejemnem obdobju. Z osebnim načrtom, v katerem morajo biti opredeljene vse predvidene aktivnosti in dejavnosti, ki bodo pripeljale do realizacije cilja, mora biti obsojenec seznanjen in s strani strokovnih delavcev motiviran za aktivno in odgovorno sodelovanje. Obsojencu mora biti dana možnost, da osebni načrt podpiše, pri čemer njegov podpis ni pogoj za veljavnost načrta.

- varnostna ocena obsojenca je ocena dejavnikov tveganj za morebiten pobeg, za zagotavljanje obsojenčevega varnega prestajanja kazni zapora ter zagotavljanje varnosti, reda in discipline v zavodu. Ocena je sestavljena iz statičnih in dinamičnih dejavnikov tveganj, ki izhajajo iz ugotovljenih dejstev in okoliščin obsojenčevega obnašanja, njegove osebnosti in drugih okoliščin, ki vplivajo na to, da bi bila lahko ogrožena red in varnost v zavodu in izven njega. Na podlagi varnostne ocene se načrtujejo in izvajajo aktivnosti ter ukrepi na področju varnosti v zavodu in izven njega. Vsi pripadajoči postopki morajo zagotavljati varnost obsojencev, zaposlenih in obiskovalcev ter zmanjšati nevarnost nasilja in drugih dogodkov, ki bi lahko ogrožali varnost. Varnostna ocena postane obsojencu dostopna eno leto po prestani kazni, razen če v tem roku prestaja drugo kazen zapora.

- mučenje je vsako dejanje, s katerim uslužbenec javne službe ali druga oseba po ukazu ali pristanku uradne osebe, z namenom, da bi dobila od te ali od tretje osebe obvestila ali priznanje, da osebo kaznuje za dejanje, ki ga je storila ali ga je osumljena, zaradi zastraševanja ali kaznovanja tretje osebe ali zaradi kakšnega koli drugega razloga, ki temelji na diskriminaciji katerekoli vrste, osebi, zoper katero se izvršuje kazenska sankcija, hote povzroča hude telesne ali duševne bolečine ali trpljenje. Ta pojem ne zajema bolečine ali trpljenja, ki je neizogibna in nehotena posledica izvrševanja zakonite sankcije.

- ožji družinski člani so: zakonec oziroma oseba, s katero oseba, s katero se izvršuje kazenska sankcija, živi v življenjski skupnosti, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, ali registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, sorodnik v ravni črti, sorodnik v stranski črti do drugega kolena, posvojenec, posvojitelj, očim, mačeha, pastorek in pastorka.

11. člen

Kazni zapora in mladoletniškega zapora ter kazni zapora, izrečene po drugih predpisih, se izvršujejo v zavodih za prestajanje kazni zapora (v nadaljnjem besedilu: zavod).

12. člen

(1) Pod pogoji iz kazenskega zakonika in po postopku iz zakona, ki ureja kazenski postopek, se izvršitev kazni zapora lahko tako, da obsojenec med prestajanjem kazni zapora še naprej dela ali se izobražuje in prebiva doma, razen ob prostih dneh, praviloma ob koncu tedna, ko mora biti v zavodu (v nadaljnjem besedilu: zapor ob koncu tedna), dopusti obsojencu, ki je osebno toliko urejen, da mu je mogoče zaupati, da takega načina prestajanja kazni zapora ne bo zlorabil in ki je v času odločanja o načinu izvršitve kazni zapora:

- zaposlen na območju Republike Slovenije v skladu s predpisi o delovnih razmerjih ali javnih uslužbencih ali na drugi pravni podlagi, samozaposlen ali samostojno opravlja kmetijsko dejavnost ali
- če ima v Republiki Sloveniji status dijaka in se redno šola oziroma ima status študenta in redno izpolnjuje svoje študijske obveznosti.

(2) Sodišče lahko izjemoma in iz posebej obrazloženih razlogov izvršitev kazni zapora z zaporom ob koncu tedna dopusti tudi obsojencu, ki je zaposlen ali se izobražuje zunaj območja Republike Slovenije, če se ta hkrati zaveže, da bo sodišču in direktorju zavoda vsake tri mesece predložil ustrezna dokazila svojega delodajalca ali pristojne izobraževalne ustanove, kjer se izobražuje, da izpolnjuje svoje delovne ali izobraževalne obveznosti.

(3) Izvršitev kazni zapora z zaporom ob koncu tedna se pod pogoji iz prvega ali drugega odstavka tega člena lahko dopusti tudi na predlog obsojenca, ki že prestaja kazen zapora, po predhodnem mnenju direktorja zavoda.

(4) O izvršitvi kazni zapora po določbi prejšnjega odstavka sodišče odloči s sklepom po postopku, ki ga zakon, ki ureja kazenski postopek, določa za nadomestitev kazni zapora z zaporom ob koncu tedna, na podlagi predloga, vloženega po pravnomočnosti sodbe.

(5) Direktor zavoda, v katerem obsojenec prestaja kazen zapora ob koncu tedna, najkasneje v osmih dneh po nastopu kazni obsojenca v zavodu, po posvetovanju z obsojencem in njegovim delodajalcem oziroma izvajalcem izobraževanja, izda odločbo, v kateri določi natančnejše pogoje izvrševanja zapora ob koncu tedna. Do izdaje te odločbe obsojenec prestaja kazen zapora v zavodu.

(6) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se določijo:

- dan in čas odhoda in vrnitve obsojenca v zavod,
- število in razpored dni oziroma noči, ki jih mora obsojenec prestati v zavodu, v okviru obveznosti, ki v povprečju ne more biti manjša od dveh prenočitev na teden v zavodu,
- način preverjanja rednega izpolnjevanja delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca,
- obveznosti, ki jih je delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja po predhodnem pisnem dogovoru z direktorjem zavoda sprejel glede vsebine, rokov in načina obveščanja zavoda o izpolnjevanju oziroma opuščanju delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca, morebitnih zlorabah načina prestajanja kazni zapora ob koncu tedna, hujših kršitvah delovnih oziroma učnih ali študijskih obveznosti in drugih okoliščinah, ki lahko vplivajo na način izvrševanja kazni zapora,
- način in roke izvajanja neposrednega nadzora zavoda nad izpolnjevanjem delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca, če tega ni mogoče zagotoviti na drugačen način,
- druge obveznosti obsojenca, njegovega delodajalca oziroma izvajalca izobraževanja, s katerimi se zagotavlja izvrševanje zapora ob koncu tedna in preprečujejo njegove zlorabe,
- organi, ki jih zavod obvesti o začetku in poteku izvrševanja zapora ob koncu tedna zaradi izvajanja njihovih zakonskih pristojnosti in nalog.

(7) Direktor zavoda lahko po postopku iz petega odstavka tega člena spremeni natančnejše pogoje izvrševanja zapora ob koncu tedna, če se spremenijo okoliščine, na podlagi katerih so pogoji bili določeni.

(8) Direktor zavoda lahko sodišču predlaga, da odloči, da obsojenec preostanek kazni zapora prestane v zavodu v naslednjih primerih:

- če obsojenec več ne izpolnjuje pogojev glede zaposlitve oziroma šolanja ali študija iz prvega ali drugega odstavka tega člena;
- če obsojenčev delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja ne upošteva pogojev izvrševanja kazni zapora ob koncu tedna in s tem onemogoča nadzor nad njegovim izvrševanjem;
- če obsojenec stori dejanje, ki ima znake kaznivega dejanja ali disciplinskega prestopka;
- če obsojenec krši obveznosti, določene v odločbi iz četrtega odstavka tega člena.

(9) Sodišče o predlogu direktorja zavoda iz prejšnjega odstavka odloči s sklepom v osmih dneh od prejema predloga.

(10) Če obsojenec zlorabi zapor ob koncu tedna na način, naveden v tretji in četrti alineji osmega odstavka tega člena, lahko direktor zavoda začasno zadrži izvrševanje zapora ob koncu tedna do vročitve odločitve sodišča, ki je o njegovem predlogu za izvršitev preostanka izrečene kazni v zavodu izdalo sodbo na prvi stopnji.

(11) Začasno zadržanje izvrševanja zapora ob koncu tedna iz prejšnjega odstavka se odredi ustno, pisna odločba pa mora biti obsojencu vročena najpozneje v 24 urah od ure odreditve začasnega zadržanja. Zoper odločbo ima obsojenec pravico do sodnega varstva v treh dneh od dneva, ko mu je bila odločba vročena. Zahteva za sodno varstvo ne zadrži izvršitve odločbe. Sodišče o zahtevi odloči hkrati z odločitvijo o predlogu direktorja zavoda iz osmega odstavka tega člena, vendar najkasneje v treh delovnih dneh od njenega prejema, drugače ukrep začasnega zadržanja, ki ga je odredil direktor zavoda, preneha po samem zakonu.

(12) O pritožbi zoper sklep, s katerim je sodišče odločilo o predlogu direktorja, višje sodišče odloči v osmih dneh od prejema pritožbe.

12.a člen

(1) S sodbo ali s posebnim sklepom, s katerim sodišče, pod pogoji iz kazenskega zakonika in po postopku iz zakona, ki ureja kazenski postopek, dopusti izvršitev kazni zapora s hišnim zaporom in odredi ali spremeni način njegovega izvrševanja, se v okviru pravil o izvrševanju hišnega zapora določijo:

- naslov stavbe in po potrebi tudi natančen opis posameznega dela stavbe v katerem obsojenec stalno ali začasno prebiva oziroma javnega zavoda za zdravljenje ali oskrbo, v katerem je obsojenec nameščen in v katerem se izvršuje hišni zapor,

- organ, ki opravlja nadzor in njegova pooblastila ter obveznosti obsojenca pri izvajanju nadzora,

- izjeme od prepovedi oddaljevanja od stavbe, kadar je to neizogibno potrebno, da si obsojenec zagotovi najnujnejše življenjske potrebščine ali zdravstveno pomoč, ali za opravljanje dela in način izvajanja izjem, z navedbo njihovega namena, časa, trajanja in načina nadziranja,

- način, po katerem osebe, ki jih obsojenec obiskuje v okviru dovoljenega oddaljevanja od stavbe obveščajo za nadzor pristojne organe o obiskih obsojenca, o izvajanju delovne obveznosti in drugih okoliščinah povezanih z dovoljenim oddaljevanjem obsojenca,

- osebna imena, rojstni datumi in naslovi posameznikov, s katerimi obsojenec ne prebiva oziroma ga ne zdravijo ali oskrbujejo in s katerimi so mu stiki prepovedani ali omejeni,

- način seznanitve teh oseb s prepovedjo ali omejitvijo stikov in način, po katerem te osebe lahko obvestijo pristojne organe o morebitnih kršitvah prepovedi.

(2) Sodišče pošlje sodbo oziroma poseben sklep o načinu izvršitve hišnega zapora in sklep o spremembi načina njegovega izvrševanja iz prejšnjega odstavka obsojencu, zavodu za prestajanje kazni, v katerega bi bil obsojenec sicer napoten po določbah tega zakona ter policijski postaji, na območju katere se izvršuje hišni zapor.

(3) Izvajanje hišnega zapora nadzoruje sodišče samo ali preko policije. Policija sme vsak čas tudi brez zahteve sodišča preverjati izvajanje hišnega zapora, o morebitnih kršitvah hišnega zapora pa mora brez odlašanja obvestiti sodišče in zavod, pri katerem je bil opravljen postopek nastopa kazni hišnega zapora.

13. člen

Pod pogoji iz kazenskega zakonika in po postopku iz zakona, ki ureja kazenski postopek, se obsojencu izvršitev kazni zapora ali denarne kazni nadomesti z delom v splošno korist. Kot delo v splošno korist se šteje vsakršna oblika opravljanja dela obsojenca v javnem interesu, ki ni namenjena pridobivanju dobička.

(2) Izvajalska organizacija, v kateri obsojenec opravlja delo v splošno korist, je lahko vsaka pravna

oseba v Republiki Sloveniji, ki opravlja humanitarne ali komunalne dejavnosti, dejavnosti s področja varstva narave ali druge dejavnosti v javnem interesu, če teh dejavnosti ne izvaja izključno zaradi pridobivanja dobička. Dogovor o opravljanju dela v splošno korist, ki ga sklenejo obsojenec, izvajalska organizacija in pristojni center, se šteje kot poziv za nastop kazni.

(3) Izvrševanje dela v splošno korist za obsojenca pripravi, vodi in nadzoruje center za socialno delo, pristojen po predpisih o socialnem varstvu (v nadaljnjem besedilu: pristojni center). Stroški zavarovanja za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni in primer smrti kot posledice poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, zdravstvenega pregleda in usposabljanja za varno opravljanje dela se krijejo iz proračuna. Stroške prevoza, malice in druge stroške, povezane z izvršitvijo dela v splošno korist, krije obsojenec, razen če je bil na dan sklenitve dogovora iz prejšnjega odstavka upravičenec do socialnovarstvenih prejemkov.

(4) Samoupravne lokalne skupnosti so dolžne zagotavljati delo v splošno korist v okviru nalog iz svojih pristojnosti in zagotavljati izvajalske organizacije za njegovo izvrševanje. Seznam del in izvajalskih organizacij najmanj enkrat letno posredujejo pristojnemu centru.

(5) Pristojni center obvesti sodišče, če obsojenec ne izpolnjuje nalog, določenih z dogovorom iz drugega odstavka tega člena.

(6) Če obsojenec izpolnjuje naloge, določene z dogovorom iz drugega odstavka tega člena, se v času od sklenitve tega dogovora do poteka roka za njihovo opravo kazni ne sme izvršiti.

(7) Način izvrševanja dela v splošno korist s pravilnikom podrobneje določi minister, pristojen za socialne zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za vzgojne ukrepe, ki so po vsebini primerljivi delu obsojencev v splošno korist, ki se izrečejo mladoletnikom v kazenskem postopku.

18. člen

(1) Obsojenca, ki je na prostosti, pozove na prestajanje kazni zapora okrožno sodišče, na območju katerega je sodišče izdalo sodbo na prvi stopnji, takoj, najpozneje pa v osmih dneh po prejemu izvršljive odločbe.

(2) Obsojenca, ki je v priporu, in obsojenca, ki je že na prestajanju kazni, pa je bil ponovno obsojen, razporedi na prestajanje kazni okrožno sodišče iz prejšnjega odstavka.

(3) Sodišče, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji, ukrene vse potrebno, da se najde obsojenec, ki je neznanega prebivališča.

(4) Pri odločitvi o tem, v kateri zavod pošlje obsojenca, sodišče upošteva spol, starost, vrsto in višino izrečene kazni ter pri zaščitenih osebah po zakonu, ki ureja zaščito prič, tudi ukrepe v programu zaščite.

19. člen

(1) Obsojencu, ki je v hišnem priporu, pošlje okrožno sodišče, na območju katerega prestaja hišni pripor, nalog, da takoj, najpozneje pa v 24. urah od prejema naloga, nastopi kazni zapora v določenem zavodu.

(2) Glede izvršitve kazni zapora obsojencu, ki je v hišnem priporu, se smiselno uporabljajo tudi določbe od drugega do petega odstavka 20. člena tega zakona.

20. člen

(1) V pozivu za nastop kazni zapora se določi dan, ko mora obsojenec nastopiti kazni, in zavod, v katerem mora nastopiti kazni. Dan nastopa kazni v zavodu mora biti določen tako, da ostane obsojencu od prejema poziva do nastopa kazni najmanj osem dni, vendar ne več kot en mesec.

(2) Če obsojenec določenega dne ne nastopi kazni, obvesti zavod o tem sodišče, ki ga je pozvalo na prestajanje kazni. Če sodišče ugotovi, da je bil poziv za nastop kazni obsojencu pravilno vročen ali če iz okoliščin izhaja, da se obsojenec izmika vročitvi poziva, odredi privedbo.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka 18. člena tega zakona in prvega odstavka tega člena lahko sodišče še pred izvršljivostjo pravnomočne sodbe odredi privedbo obsojenca, če njegovo dosedanje

obnašanje, predvsem pa izmikanje udeležbi na posameznih procesnih dejanjih ali druge posebne okoliščine kažejo na nevarnost, da bo pobegnil.

(4) Če privedba ne uspe, če obsojenec sodišču ni sporočil spremembe svojega naslova oziroma prebivališča ali če ni mogoče ugotoviti, kje se obsojenec nahaja, odredi sodišče tiralico.

(5) Začetek prestajanja kazni se šteje od dneva zglasitve, v primerih iz prejšnjega odstavka pa od dneva, ko je obsojenec priveden v zavod.

(6) Določbe tega člena o privedbi ne veljajo za obsojence, ki se jim poziv za prestajanje kazni dostavlja v tujino.

21. člen

(1) Zavod o nastopu kazni obsojenca obvesti pristojni center, na območju katerega ima obsojenec stalno prebivališče oziroma je imel zadnje stalno prebivališče pred nastopom kazni.

(2) Po vnaprejšnji pisni privolitvi obsojenca, ki je tuji državljan ali oseba brez državljanstva, zavod obvesti konzularne organe njegove države oziroma pristojno mednarodno organizacijo ali nevladno organizacijo, ki po pravilih mednarodnega prava ali na podlagi zakona varuje njegove koristi.

24. člen

(1) Obsojencu, ki je na prostosti, se sme na njegovo prošnjo ali z njegovo privolitvijo na prošnjo ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika ali na predlog pristojnega centra odložiti izvršitev kazni zapora:

1. če ni zmožen nastopiti kazni zaradi bolnišničnega zdravljenja;
2. če v njegovi ožji družini kdo umre ali je huje bolan in je nujno potrebna obsojenčeva pomoč;
3. če mu je potrebna odložitev, da bi lahko opravil ali dokončal neodložljiva poljska ali sezonska dela ali dela, ki jih je povzročila naravna nesreča ali kakšna druga nesreča, pa v svoji družini nima za delo drugih sposobnih članov;
4. če mora opraviti določeno delo, ki ga je začel, in bi nastala občutnejša škoda, če ga ne bi opravil;
5. če mu je potrebna odložitev, da konča šolo ali opravi izpit, za katerega se je pripravljal;
6. če je odložitev potrebna, da obsojenec poskrbi za varstvo in vzgojo otrok ali v primerih, ko bi se lahko bistveno poslabšale bivanjske razmere njegove družine, o čemer da mnenje pristojni center, na območju katerega prebiva obsojenčeva družina;
7. če so skupaj z njim obsojeni njegov zakonec oziroma oseba, ki z obsojencem živi v življenjski skupnosti, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ali drugi člani skupnega gospodinjstva ali že prestajajo kazen in bi bilo ogroženo preživljanje starih, bolnih ali mladoletnih družinskih članov, če bi vsi obsojeni hkrati prestajali kazen zapora;
8. če ima obsojenka otroka, ki še ni star eno leto, ali če je obsojenka noseča in do poroda ni ostalo več kot pet mesecev, ali če ima otroka, ki še ni star dve leti, in zahtevajo posebni zdravstveni, socialni ali drugi razlogi, da sama skrbi zanj;
9. če mu je potrebna odložitev, da dokonča program zdravljenja odvisnosti, v katerega je vključen in bi njegova prekinitve ogrozila uspešno dokončanje programa, če to predlaga pristojni center.

(2) Izvršitev kazni se v primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka lahko odloži, dokler traja bolnišnično zdravljenje, v primerih iz 2., 3., 4. in 6. točke skupaj največ za tri mesece, v primerih iz 5. in 7. točke največ za šest mesecev, v primerih iz 8. točke, dokler otrok ne dopolni enega leta oziroma dveh let starosti, v primerih iz 9. točke prejšnjega odstavka pa največ za dve leti. Prošnja za odložitev izvršitve kazni, ki jo vloži obsojenec, ki ni na prostosti, ali jo za obsojenca vložijo osebe, ki niso upravičeni vlagatelji, se zavrže in ne odloži izvršitve kazni zapora.

(3) V primeru iz 1. točke prvega odstavka tega člena se mora sodišču predložiti vsak mesec novo zdravniško potrdilo o bolnišničnem zdravljenju, ki mora vsebovati te elemente:

- navedbo, da se potrdilo izdaja za namen vložitve prošnje za odlog nastopa kazni zapora;
- opis razlogov, ki narekujejo nujno potrebnost bolnišničnega zdravljenja obsojenca.

(4) Potrdilo iz prejšnjega odstavka se izda na obrazcu, ki ga s pravilnikom predpiše minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

25. člen

(1) Prošnjo za odložitev izvršitve kazni zapora je treba vložiti v treh dneh po prejemu poziva za nastop kazni. Če nastanejo razlogi za odložitev po 1. do 3. točki prvega odstavka prejšnjega člena pozneje, lahko vloži obsojenec prošnjo tudi po tem roku, vendar pred dnevom, ko bi se moral zglasiti na prestajanju kazni.

(2) Prošnji je treba priložiti tudi dokaze o razlogih za odložitev.

(3) O prošnji za odložitev izvršitve kazni odloča sodnik, ki vodi zadeve izvrševanja kazni zapora. Odločbo je treba izdati v osmih dneh od prejema prošnje. Preden izda odločbo, lahko sodišče s potrebnimi preverjanji ugotovi dejstva, ki jih obsojenec navaja v prošnji. Če se obsojenec v prošnji sklicuje na razlog iz 1. točke prvega odstavka 24. člena ali razloge in okoliščine iz 1. in 2. točke prvega odstavka 82. člena tega zakona, lahko sodišče v primeru suma zlorabe ali dvoma o zagotovljenosti ustrezne zdravstvene oskrbe v zavodu pridobi mnenje posebne zdravniške komisije, ki jo imenuje minister pristojen za zdravje. Zdravniška komisija izda mnenje najkasneje v desetih delovnih dneh od prejema zahteve sodišča. Do izdaje odločbe o prošnji se začetek prestajanja kazni odloži.

(4) Če sodišče ugotovi prošnji za odložitev izvršitve kazni, pošlje en izvod odločbe zavodu, v katerem bi moral obsojenec nastopiti prestajanje kazni.

(5) Če je prošnja vložena pred vročitvijo poziva, po izteku roka iz prvega odstavka tega člena ali če prošnji niso priložena dokazila, da je razlog za odložitev nastal pozneje, sodišče prošnjo s sklepom zavrže.

26. člen

(1) Zoper odločbo, izdano na podlagi tretjega in petega odstavka prejšnjega člena, je dovoljena pritožba na višje sodišče v treh dneh od vročitve odločbe. Pritožba zadrži izvršitev kazni, razen pritožbe zoper odločbo, s katero je bila prošnja za odložitev kazni zavržena, ker je bila vložena ponovno iz istih odložitvenih razlogov, oziroma zavržena, ker je bila vložena po preteku predpisanega roka.

(2) Če ima obsojenec pooblaščenca, vroči sodišče odločbe in druga pisanja pooblaščenca.

(3) Višje sodišče je dolžno izdati odločbo o pritožbi v treh dneh od dneva prejema pritožbe.

(4) Če je bila pritožba iz prvega odstavka tega člena zavržena oziroma zavržena, mora obsojenec nastopiti kazen zapora na dan, ki ga pristojno sodišče v sklepu ali odločbi določi kot nov datum nastopa kazni. O tem datumu je pristojno sodišče dolžno nemudoma pisno ali po ustrezni varni elektronski poti obvestiti zavod, v katerem mora obsojenec nastopiti kazen. Vložitev nove prošnje za odložitev izvršitve kazni zapora v tem terminu ne povzroči zadržanja začetka prestajanja kazni.

29. člen

(1) Ko obsojenec nastopi kazen, je treba ugotoviti njegovo istovetnost, ga fotografirati ter opraviti zdravniški pregled. Obsojencu se v primeru dvoma o njegovi istovetnosti oziroma za izvrševanje čezmejnega ali mednarodnega sodelovanja odvzamejo tudi njegovi prstni odtisi obeh rok, kar odredi direktor zavoda oziroma od njega pooblaščenca oseba.

(2) Ob sprejemu v zavod je treba obsojenca seznaniti s hišnim redom, z omejitvami pravic oziroma dolžnostmi, ki jih ima med prestajanjem kazni, z načinom uveljavljanja njegovih pravic in z disciplinskimi kaznimi, ki se lahko izrečejo zoper njega, ter z ugodnostmi, ki jih je lahko deležen.

(3) Zavod mora nameniti posebno pozornost obsojencem v sprejemnem obdobju. V sprejemnem obdobju se opravljajo vse aktivnosti in postopki, ki so potrebni za ustrezno vključitev obsojencev v življenje v zavodu in izdelavo osebnega načrta obsojenca, ki mora upoštevati tudi varnostne razloge.

(4) Pri zaščitenih osebah po zakonu, ki ureja zaščito prič, mora zavod ob sprejemu obsojenca in sestavi osebnega načrta upoštevati odločitve komisije, pristojne za zaščito ogroženih oseb, in

sodelovati z enoto, pristojno za zaščito ogroženih oseb.

29a. člen

(1) Ob zglasitvi obsojenca zaradi prestajanja hišnega zapora je treba ugotoviti njegovo istovetnost, ga fotografirati in ga seznaniti z njegovimi pravicami in dolžnostmi. Obsojencu se v primeru dvoma o njegovi istovetnosti oziroma za izvrševanje čezmejnega ali mednarodnega sodelovanja odvzamejo tudi njegovi prstni odtisi obeh rok, kar odredi direktor zavoda oziroma od njega pooblaščen oseba.

(2) Zavod obsojenca iz prejšnjega odstavka vpiše v matično knjigo, centralno evidenco o osebah na prestajanju kazni zapora, zanj odpre osebni list in v njem poleg osebnih podatkov po tem zakonu zapiše nastop hišnega zapora in o tem obvesti sodišče in pristojno policijsko postajo.

(3) Po opravljenih dejanjih iz prejšnjih odstavkov zavod napoti obsojenca v stavbo ali posamezni del stavbe, kjer se po sodni odločbi izvršuje hišni zapor.

(4) Za namene izvršitve kazni zavod za obsojenca, ki prestaja hišni zapor, upravlja zbirke osebnih podatkov iz 31., 32., 33., 34., 35., 37., 38., 39. in 40. člena tega zakona. Osebnostne podatke obsojencev v hišnem zaporu zavod obdeluje ločeno od osebnih podatkov drugih obsojencev.

30. člen

(1) Za obsojenca se ob prihodu na prestajanje kazni lahko določi poseben režim, ki traja največ 30 dni. V sprejemnem obdobju se spoznava njegova osebnost, zdravstveno stanje, delovne in učne sposobnosti in druge okoliščine, pomembne za obravnavo obsojenca ter za njegovo pravilno razvrstitev. Ob zaključku sprejemnega obdobja se za obsojenca pripravi osebni načrt.

(2) Za preučitev osebnosti po prejšnjem odstavku se posamezni obsojenci z njihovo privolitvijo lahko pošljejo v specializirane organizacije, kjer lahko ostanejo največ tri mesece.

Zbirke podatkov o obsojencih in varstvo osebnih podatkov

31. člen

Zaradi uresničevanja zakonitega in strokovnega izvrševanja kazenskih sankcij zavod zbira, obdeluje, shranjuje in vodi zbirko podatkov o obsojencih na prestajanju kazni zapora (v nadaljnjem besedilu: upravljalec zbirke podatkov).

32. člen

Zbirka podatkov iz prejšnjega člena obsega:

- podatke o identiteti obsojenca in o njegovem osebnem stanju;
- podatke o ožjih družinskih članih obsojenca in osebah, s katerimi ima obsojenec dovoljene stike;
- podatke o sodni odločbi, ki jo je treba izvršiti oziroma ki se izvršuje;
- podatke o obsojencu, ki se zbirajo med prestajanjem kazni zapora.

36. člen

Podatki o obsojencu, ki se zbirajo med izvrševanjem kazni zapora in se uporabljajo pri izdelavi in dopolnjevanju osebnega načrta obsojenca, obsegajo:

- podatke o osebnosti in vedenju obsojenca,
- podatke o ukrepih, potrebnih za osebni načrt in pripravo na življenje po prestani kazni,
- podatke o dovoljenju za prebivanje tujca,
- podatke o zdravstvenem stanju in morebitni invalidnosti obsojenca,
- podatke o socialnih razmerah obsojenca in njegove družine ter odnosih v družini,
- podatke, ki opredeljujejo varnostno oceno obsojenca,
- psihološka oziroma psihiatrična izvedeniška mnenja ter poročila in podatki centrov za socialno delo, če je to potrebno za obravnavo obsojenca,
- podatke o doseženih rezultatih njegove obravnave med izvrševanjem kazni zapora,

- podatke o ukrepih in dosežkih na področju priprave na odpust,
- podatke, ki se nanašajo na družinski status (samski, poročen, vdovec, življenjska skupnost, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, ali registrirana istospolna partnerska skupnost po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti),
- podatke, ki se nanašajo na stanovanjske, bivalne in družinske razmere,
- podatke o izobrazbi in pridobljenih znanjih,
- podatke o dosedanjih zaposlitvah,
- podatke o socialnem in ekonomskem stanju, o plači pred nastopom kazni zapora, drugih prejemkih, lastništvu nepremičnin in obveznostih preživljanja,
- podatke o samomorilni ogroženosti,
- fotografijo iz 29. člena tega zakona,
- podatke o kazenskih postopkih, ki tečejo pri sodiščih zaradi utemeljenega suma storitve kaznivih dejanj pred nastopom kazni zapora in po njem,
- podatke o odprtih kazenskih postopkih in pravnih postopkih, v katerih je bilo odločeno o škodi glede kaznivega dejanja.

37. člen

(1) Upravljelec zbirke podatkov oziroma oseba, ki jo upravlja pooblasti, zbira podatke za zbirke podatkov o obsojencih iz členov od 32. do 36. tega zakona neposredno od obsojenca, na katerega se nanašajo, od drugih oseb pa le tedaj, če obsojenec pisno privoli.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se podatki o obsojencu, kadar je to mogoče, zbirajo pri pravosodnih organih, policiji in drugih državnih organih, javnih zavodih, pristojnih centrih ter organih lokalne samouprave.

40 člen

(1) Uprava vodi centralno evidenco o osebah na prestajanju kazni zapora.

(2) Podatke za centralno evidenco iz prejšnjega odstavka posredujejo upravi upravljalci zbirke podatkov in drugi organi v skladu z zakonom. Upravi se, skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in zakonom, ki ureja davčni postopek, za izvajanje njenih nalog in pooblastil iz prvega odstavka tega člena, omogoči neposreden elektronski dostop do evidenc prekrškov, kazenske evidence, pravnega vpisnika, kazenskega vpisnika in vpisnika prekrškovnih zadev na sodiščih, do vpisnikov na državnih tožilstvih, do evidenc socialnih transferov, evidenc davčne uprave, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Centralnega registra prebivalstva in vseh drugih evidenc državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, ki se vodijo v elektronski obliki.

(3) Informacijski sistem uprave se lahko za namene zagotavljanja točnosti in ažurnosti podatkov, ki jih pridobiva in posreduje za vodenje centralne evidence oseb na prestajanju kazni zapora, poveže z uradnimi evidencami in javnimi knjigami iz prejšnjega odstavka, razen z zbirko osebnih podatkov iz kazenske evidence in prekrškovne evidence. Povezovanje se izvede z imenom in priimkom, enotno matično številko ali davčno številko ali drugimi podatki, ki v povezavi z osebnim imenom zagotavljajo enoznačno identifikacijo osebe, o kateri se zahteva podatek.

(4) Centralna evidenca razvida oseb iz prvega odstavka tega člena vsebuje podatke iz členov od 32. do 36. tega zakona.

(5) Skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, je upravljavcu zbirke podatkov oziroma osebi, ki jo upravlja pooblasti, osebam, ki so pooblaščen za nadzor nad delom zavodov, sodišču, državnemu tožilstvu ter policiji glede kazenskega postopka, ki teče zoper obsojeno osebo, za izvajanje njihovih nalog in pooblastil, povezanih s pregonom storilcev kaznivih dejanj ter z vodenjem kazenskega postopka, o osebah na prestajanju kazni zapora dopusten neposredni elektronski dostop do naslednjih podatkov iz centralne evidence:

- ime in priimek,

- davčna številka,
- EMŠO,
- rojstni podatki,
- stalno ali začasno prebivališče,
- državljanstvo,
- zavod, kraj prestajanja kazni,
- izrek, nastop in iztek kazni oziroma predviden odpust.

(6) Dostop do podatkov iz prejšnjega odstavka je dopusten tudi osebi, na katero se podatki nanašajo.

(7) Centralna evidenca iz prvega odstavka tega člena se povezuje z informacijskim sistemom sodišč, s katerim si v varni elektronski obliki izmenjuje podatke in dokumente, ki so jih uprava in sodišča dolžni posredovati na podlagi tega zakona.

(8) Uprava zagotavlja in je odgovorna za vzpostavitev, razvoj in delovanje elektronskega poslovanja v zavodih in v upravi v skladu z določbami zakona, ki ureja upravni postopek.

48. člen

(1) Obsojenec se razporedi na delo v skladu z njegovimi duševnimi in telesnimi sposobnostmi in možnostmi zavoda. V okviru možnosti zavoda se pri razporeditvi na delo upoštevajo tudi želje obsojenca.

(2) O razporeditvi na delo iz prvega odstavka 52. člena tega zakona odloči direktor zavoda, v dislociranih oddelkih pa vodja dislociranega oddelka.

(3) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka se sme obsojenec pritožiti v treh dneh. Pritožba ne zadrži izvršitve.

55. člen

(1) Obsojenec, ki začasno ni zmožen za delo, nima pravice do nadomestila med začasno nezmožnostjo za delo.

(2) Med letnim počitkom dobiva obsojenec nadomestilo enako povprečnemu plačilu, ki ga je dobival za delo v rednem delovnem času v zadnjih šestih mesecih oziroma v času, ko je delal, če je delal manj kot šest mesecev.

56. člen

(1) Obsojenec, ki med prestajanjem kazni zapora dela, ima za vsak mesec dela s polnim delovnim časom pravico do dveh dni letnega dopusta. Po kriterijih, ki jih predpiše minister, pristojen za pravosodje, obsojenec lahko dobi do šest dni dodatnega letnega dopusta v enem letu, pri čemer se upošteva stalnost in prizadevnost obsojenca pri delu. Obsojenec, ki je kaznen zapora nastopil iz pripora, lahko za čas, ko je v priporu delal, pridobi največ 30 dni letnega dopusta v letu, ko je nastopil kaznen zapora.

(2) Če obsojenec med trajanjem letnega dopusta zboli, se mu ta čas ne šteje v letni dopust.

(3) Dopust mora obsojenec izkoristiti najpozneje eno leto po pridobitvi pravice. Odločbo o odmeri letnega dopusta izda direktor zavoda oziroma vodja dislociranega oddelka najpozneje do konca meseca januarja za preteklo leto.

(4) Če obsojenec preživlja svoj letni dopust v zavodu, ga lahko po zmožnostih zavoda preživi v posebnih prostorih. Režim v posebnih prostorih oziroma med letnim dopustom mora biti organiziran tako, da omogoča sprostitev, razvedrilo, rekreacijo in počitek, skladno z možnostmi zavoda.

57.a. člen

(1) Direktor zavoda oziroma vodja dislociranega oddelka z odločbo ugotovi, da obsojencu prenehajo pravice iz dela, če:

- neupravičeno odkloni delo;
- pet dni zaporedoma neupravičeno ne pride na delo ali

- to narekujejo utemeljeni razlogi varnosti oziroma izkazane potrebe ohranitve reda in discipline v zavodu.

(2) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba. Pritožba zoper odločbo, izdano na podlagi razlogov iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ne zadrži njene izvršitve.

58. člen

(1) Obsojenci na prestajanju kazni zapora, mladoletniškega zapora in mladoletniki na prestajanju vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom, ki so obvezno zavarovani po splošnih predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, imajo pravico do zdravstvenih storitev po teh predpisih, razen pravic do proste izbire zdravnika, zdravnika-specialista in zdravstvenega zavoda, zdravstvenega varstva v zvezi z dajanjem tkiv in organov za presaditev drugim osebam, zdravljenja in nege na domu, zdravljenja v tujini, zdraviliškega zdravljenja, pogrebne in posmrtnine ter povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev.

(2) Družinski člani zavarovane osebe iz prejšnjega odstavka niso zavarovane osebe.

63. člen

(1) Za obsojence, za katere se utemeljeno sumi, da so pod vplivom alkohola ali prepovedane droge, in za osebe, ki so vključene v program obravnave ali zdravljenja odvisnosti, se lahko opravi preizkus njihove prisotnosti.

(2) Če obsojenec odkloni preizkus alkoholiziranosti ali ne odda telesnih tekočin, potrebnih za preizkus prisotnosti psihotropnih substanc, se šteje, da je pod vplivom alkohola oziroma psihotropnih substanc, o čemer je treba obsojenca predhodno obvestiti.

(3) Obsojencem je potrebno omogočiti zaupno testiranje na okuženost s HIV in virusi hepatitisa ob enem s svetovanjem pred testiranjem in po njem.

72. člen

(1) Nadzor pisemskih pošilk je dopusten le, kadar gre za sum vnašanja ali iznašanja predmetov, ki jih obsojenec ne sme posedovati. Pregled se opravi tako, da pravosodni policist odpre pisemsko pošiljko v navzočnosti obsojenca, pri čemer pravosodni policist ne sme brati vsebine pisma.

(2) Nadzor pošilk iz prejšnjega odstavka odredi direktor zavoda ali druga oseba, ki jo on pooblasti.

(3) Minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom podrobneje uredi nadzor pisemskih pošilk iz prvega odstavka tega člena in določi, katerih predmetov obsojenec ne sme imeti pri sebi.

73. člen

(1) Obsojencu je treba omogočiti, da ga najmanj dvakrat tedensko lahko obiščejo ožji družinski člani, rejnik in skrbnik. Z dovoljenjem direktorja zavoda ga smejo obiskati tudi druge osebe. Obiska ni mogoče omejiti na manj kot eno uro. Mladoletne osebe, ki niso ožji sorodniki, smejo biti na obisku samo v prisotnosti polnoletnega obiskovalca. Odločitev o obiskih drugih oseb se zapiše v osebni načrt obsojenca.

(2) Obsojencu je treba omogočiti, da ga na njegovo zahtevo obišče pooblaščenec, ki ga zastopa v njegovih zadevah, na željo obsojenca ali na podlagi ocene zavoda ga lahko obišče strokovni delavec pristojnega centra oziroma prostovoljec, če mu je bil določen.

(3) O obiskih in drugih stikih pooblaščenca z obsojencem iz prejšnjega odstavka, ki ni odvetnik, odloča direktor zavoda na obrazloženo prošnjo obsojenca in jih lahko prepove ali časovno omeji le z odločbo, s katero ugotovi, da:

- pooblaščenec, ki lahko obsojenca obiskuje kot ožji družinski član, rejnik ali skrbnik, oziroma kot pooblaščenec, ki ima dovoljenje direktorja zavoda za obisk obsojenca na podlagi prvega odstavka tega člena, zadeve, za katere je pooblaščen, lahko uredi ob obiskih, ali
- obsojenec lahko na drug način uredi zadeve, ki naj bi jih uredil pooblaščenec, ali
- iz okoliščin izhaja, da obisk lahko ogrozi red ali varnost v zavodu.

(4) Če je obsojenec tuj državljan, oseba brez državljanstva ali begunec, ima konzularni predstavnik njegove države ali države, ki varuje njegove koristi, oziroma predstavnik uradne organizacije, ki varuje koristi beguncev, pravico, da ga obiskuje. Ta pravica se sme odreči konzularnemu predstavniku samo, če se taka pravica odreka slovenskim konzularnim predstavnikom v državi, ki ji pripada obsojenec.

(5) Obsojencem se omogoči stik z mediji, razen če obstajajo utemeljeni razlogi, da se prepovejo zaradi razlogov varnosti, zaščite javnega interesa ali varovanja integritete žrtev, drugih obsojencev ali delavcev uprave.

(6) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka izda direktor zavoda.

74. člen

(1) Obiski obsojenca se opravljajo v primerno opremljenih notranjih ali zunanjih prostorih in so nenadzorovani ali nadzorovani s strani pravosodnih policistov. Nadzorovani obiski se lahko opravljajo tudi za stekleno pregrado, če to narekujejo razlogi varnosti ali je to potrebno za onemogočanje izmenjave predmetov in stvari med obsojencem in obiskovalcem. Režim nadzorovanih obiskov obsojenca se določi v njegovem osebni načrtu.

(2) Obisk se lahko prekine le, če se obsojenec ali njegov obiskovalec neprimerno vedeta, motita druge ali če je ogrožena varnost oseb ali zavoda.

(3) Ob zaostrenih varnostnih razmerah ali dogodkih lahko direktor zavoda začasno odredi, da se vsi obiski zavoda ali dela zavoda opravljajo za steklom ali da se začasno ne izvajajo.

(4) Zoper prekinitvev iz drugega odstavka je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve.

75. člen

(1) Obsojenec ima pravico do telefonskih pogovorov z ožjimi družinskimi člani, rejnikom, skrbnikom, pooblaščenecem, konzularnim predstavnikom oziroma predstavnikom uradne organizacije, ki varuje koristi beguncev, predstavnikom pristojnega centra, predstavnikom zavoda za zaposlovanje in varuhom človekovih pravic. Obsojencu je treba zagotoviti tudi klicanje na interventno številko policije.

(2) Obsojencu se lahko omogoči tudi telefonske pogovore z drugimi osebami. Odločitev o tem se zapiše v njegov osebni načrt.

(3) Direktor zavoda lahko obsojencu prepove telefonske pogovore, če to narekujejo varnostni razlogi. Odločitev o prepovedi telefonskih pogovorov obsojencu se zapiše v njegov osebni načrt.

(4) Stroške telefonskih pogovorov nosi obsojenec.

(5) Obsojenci lahko uporabljajo tudi druge elektronske komunikacije (elektronska pošta, svetovni splet, mobilna telefonija, faksimilna sporočila, glasovna pošta, storitev SMS) pod pogojem, da izvajanje teh komunikacij ne ogroža varnosti v zavodu in izven njega.

(6) Direktor zavoda lahko v okviru izvajanja kazenskih sankcij ter vzdrževanja reda in discipline v zavodu odloči, da na podlagi potrebe po varnostnih ukrepih za zagotovitev varnosti zapornikov, zaporskega osebja in drugih oseb v zavodu ter varnosti premoženja in podatkov, uvede ukrepe varovanja s snemanjem in shranjevanjem telefonskih klicev in drugih elektronskih komunikacij. Pri uvedbi ukrepa varovanja ter snemanja in shranjevanja elektronskih komunikacij se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja elektronske komunikacije, ki urejajo področje zaščite tajnosti, zaupnosti in varnosti elektronskih komunikacij ter hrambo podatkov o prometu elektronskih komunikacij.

(7) Ukrep iz prejšnjega odstavka se sme nanašati na zunanje telefonske in druge elektronske komunikacije. V primerih zunanjih elektronskih komunikacij mora biti oseba, ki hoče komunicirati z zavodom v primeru telefonskih klicev predhodno zvočno obveščena, da bo pogovor sneman, v primeru drugih komunikacij pa mora biti o tem predhodno obveščena na drug primeren način (objave na spletni strani uprave, opozorila v sistemu elektronske pošte in podobno).

76. člen

(1) Obsojenec v zaprtem režimu lahko štirikrat letno sprejme pošiljke s hrano, enkrat mesečno

pošiljke s perilom in z osebni predmeti ter neomejeno pošiljke s časopisi, z revijami oziroma s knjigami.

(2) Obsojenci v polodprtem režimu lahko štirikrat letno sprejmejo pošiljke s hrano, enkrat tedensko pošiljke s perilom in z osebni predmeti ter neomejeno pošiljke s časopisi, z revijami oziroma s knjigami.

(3) Obsojenci v odprtem režimu lahko brez omejitev sprejemajo pošiljke s hrano, perilom, z osebni predmeti in s časopisi oziroma knjigami.

(4) Ob zaostrenih varnostnih razmerah ali dogodkih lahko direktor zavoda začasno, vendar ne za več kot 14 dni, omeji prejemanje pošiljk s hrano, perilom in z osebni predmeti in s časopisi oziroma knjigami.

(5) Obsojenec v zavodu praviloma ne sme imeti pri sebi denarja v gotovinski obliki. Podrobneje izvajanje tega odstavka predpiše minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom.

(6) Nadzor sprejetih pošiljk opravljajo pravosodni policisti.

(7) Zavod vodi evidenco paketov, ki jih prejme obsojenec.

77. člen

(1) Za aktivno prizadevanje in doseganje uspehov pri izpolnjevanju osebnega načrta ter spoštovanje hišnega reda lahko direktor zavoda obsojencu podeli naslednje ugodnosti:

- podaljšan ali nenadzorovan obisk;
- nenadzorovan obisk zunaj zavoda;
- izhod iz zavoda s spremstvom pooblašene uradne osebe;
- prost izhod iz zavoda, razen v okolje, kjer je storil kaznivo dejanje;
- prost izhod iz zavoda;
- delna ali popolna izraba letnega dopusta zunaj zavoda;
- do sedem dni neplačanega letnega dopusta letno;
- dodatne ugodnosti znotraj zavoda.

(2) Prost izhod iz zavoda se sme obsojencu dodeliti do petkrat mesečno in sme trajati do 53 ur. Med prostim izhodom obsojenec ne sme zapustiti ozemlja Republike Slovenije. Izjemoma, kadar to zahtevajo osebne okoliščine obsojenca, lahko odhod iz države dovoli minister, pristojen za pravosodje.

(3) Pri odločanju o dodelitvi posamezne vrste ugodnosti je treba poleg kriterijev iz prvega odstavka tega člena upoštevati osebnost obsojenca, nevarnost pobega, vrsto in način storitve kaznivega dejanja, način nastopa kazni, mogoče odprte kazenske postopke, pa tudi druge okoliščine, ki kažejo na možnost zlorabe dodeljenih ugodnosti. Upoštevati je treba tudi odziv okolja, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno, zlasti oškodovancev.

(4) Če je obsojenec od dodelitve ugodnosti do njihove izrabe storil disciplinski prekršek ali se ni držal sprejetih dogovorov iz osebnega načrta, se mu lahko ugodnost odvzame ali nadomesti z drugo vrsto ugodnosti.

(5) Stroške izhoda iz zavoda s spremstvom pooblašene uradne osebe plača obsojenec; če obsojenec brez svoje krivde nima sredstev, te stroške plača zavod.

(6) Ugodnosti iz tega člena podeljuje direktor zavoda po predhodnem mnenju strokovnih delavcev.

(7) Obsojencu, ki prestaja kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, se zunajzavodske ugodnosti iz tega člena lahko na predlog direktorja zavoda dodelijo samo po predhodni odločitvi Mednarodnega kazenskega sodišča.

79. člen

(1) Obsojenec se lahko premesti iz enega v drug zavod ali oddelek zavoda v Republiki Sloveniji, če je to potrebno za izvajanje osebnega načrta ali delovnega programa zavoda oziroma, če to narekujejo razlogi varnosti ali interesi ohranitve reda in discipline v zavodu ali če to zaradi zagotavljanja varnosti obsojenca predlaga enota, pristojna za zaščito ogroženih oseb, po zakonu, ki ureja zaščito prič.

(2) Če je podan utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje, se lahko obsojenec začasno premesti iz enega v drug zavod ali oddelek zavoda, če je to potrebno zaradi racionalnejše izvedbe postopka.

(3) O premestitvi iz prejšnjih odstavkov za obsojenca, ki prestaja kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, se to nemudoma obvesti.

80. člen

(1) Postopek za premestitev iz enega v drug zavod ali oddelek drugega zavoda se začne na predlog direktorja zavoda ali enote, pristojne za zaščito ogroženih oseb po zakonu, ki ureja zaščito prič.

(2) O premestitvi obsojenca v okviru istega zavoda odloča direktor zavoda, o premestitvi iz enega v drug zavod ali oddelek drugega zavoda pa generalni direktor. Ob odločanju o premestitvi lahko zaprosi za mnenje zavod oziroma oddelek zavoda, v katerega naj bi bil obsojenec premeščen. Direktor zavoda oziroma generalni direktor pri odločanju o premestitvi obsojenca na to mnenje nista vezana.

(3) Zoper odločbo o premestitvi je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve.

(4) Ob odločanju o premestitvi obsojenca, ki prestaja kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, se zaprosilo za mnenje Mednarodnemu kazenskemu sodišču posreduje prek ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(5) O premestitvi obsojenca se obvesti pristojni center.

81. člen

(1) Obsojenca, ki prestaja kazen zapora v zavodu ali njegovem oddelku s strožjim režimom, se lahko premesti v zavod ali njegov oddelek s svobodnejšim režimom, če se oceni, da ne bo zlorabil takega režima.

(2) Obsojenca, ki zlorabi svobodnejši režim zavoda ali njegovega oddelka ali za katerega narekujejo premestitev drugi utemeljeni razlogi, se premesti v zavod ali njegov oddelek s strožjim režimom.

(3) O premestitvi obsojenca iz svobodnejšega v strožji ali iz strožjega v svobodnejši režim istega zavoda odloča direktor zavoda.

(4) Zoper odločbo o premestitvi je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve.

(5) Premestitev v zavod ali oddelek s svobodnejšim režimom se za obsojenca, ki prestaja kazen zapora po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, izvede le po pridobitvi ustreznega mnenja Mednarodnega kazenskega sodišča.

82. člen

(1) Na prošnjo obsojenca, njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika lahko direktor zavoda, kadar za to ne obstajajo varnostni zadržki, prekine prestajanje kazni zapora:

1. če obsojencu zavod zaradi njegove hude bolezni, poškodbe ali potrebnega zdravljenja, ki ni bolnišnično zdravljenje, ne more zagotoviti potrebne zdravstvene oskrbe;

2. če obsojenec brez tuje pomoči ni sposoben opravljati vsaj ene od osnovnih življenjskih potreb v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavod pa mu te pomoči ne more zagotoviti;

3. če v njegovi ožji družini kdo umre ali je huje bolan in je nujno potrebna obsojenčeva pomoč;

4. če mu je potrebna prekinitvev, da bi lahko opravil neodložljiva poljska ali sezonska dela ali dela, ki jih je povzročila naravna nesreča ali kakšna druga nesreča, pa v svoji družini nima za delo drugih sposobnih članov;

5. če je prekinitvev potrebna, da obsojenec poskrbi za varstvo in vzgojo otrok ali v primerih, ko bi se lahko bistveno poslabšale bivanjske razmere njegove družine, o čemer da mnenje pristojni center, na območju katerega prebiva obsojenčeva družina;

6. če so skupaj z obsojencem obsojeni njegov zakonec oziroma oseba, ki z obsojencem živi v življenjski skupnosti, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ali drugi člani skupnega gospodinjstva, ali že prestajajo kazen in bi bilo ogroženo preživljanje starih, bolnih ali mladoletnih družinskih članov, če bi vsi obsojeni hkrati prestajali kazen zapora;

7. če ima obsojenka otroka, ki še ni star eno leto, ali če je obsojenka noseča in do poroda ni ostalo več kot pet mesecev, ali če ima otroka, ki še ni star dve leti, in zahtevajo posebni zdravstveni, socialni ali drugi razlogi, da sama skrbi zanj.

(2) Kazen zapora se iz razloga po 1. točki prejšnjega odstavka lahko prekine tudi po uradni dolžnosti.

(3) Če je obsojencu, ki že prestaja kazen zapora, odrejen pripor, se prekine prestajanje kazni zapora po uradni dolžnosti.

(4) Prekinitev sme trajati največ tri mesece; če je bila prekinitev dovoljena po 1. točki prvega odstavka tega člena, lahko traja do zaključka zdravljenja; če je bila prekinitev dovoljena po 2. točki prvega odstavka tega člena, prekinitev lahko traja, dokler je tuja pomoč nujno potrebna, če je bila kazen prekinjena po določbi tretjega odstavka tega člena, prekinitev traja, dokler traja pripor. Čas prekinitve se ne všteje v prestajanje kazni. V primeru iz 1. točke prvega odstavka tega člena je obsojenec dolžan vsak mesec predložiti zavodu novo zdravniško potrdilo o izpolnjevanju razlogov iz te točke. Potrdilo mora biti izdano na obrazcu, določenem v tretjem odstavku 24. člena tega zakona, in vsebovati navedbo, da se izdaja za namen vložitve prošnje za prekinitev oziroma podaljšanje prekinitve izvrševanja kazni zapora, in opis razlogov, ki narekujejo nujnost prekinitve prestajanja kazni zaradi zdravljenja.

(5) Če se med trajanjem prekinitve kazni ugotovi, da so prenehali razlogi, zaradi katerih je bila prekinitev dovoljena, ali če obsojenec prekinitev kazni zlorabi, pokliče direktor zavoda obsojenca takoj na prestajanje kazni, ne glede na rok, do katerega mu je bila prekinitev dovoljena.

(6) Zoper odločbo iz prvega, drugega in petega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njene izvršitve. Pred izdajo odločbe iz razlogov po 1. točki prvega odstavka tega člena lahko direktor zavoda v primeru suma zlorabe pridobi mnenje zdravstvene komisije iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona, ki mnenje izda najkasneje v desetih delovnih dneh od prejema zahteve direktorja zavoda.

(7) Prošnja za prekinitev prestajanja kazni iz istih razlogov se lahko ponovi po preteku šestih mesecev od dneva, ko je bilo o njej dokončno odločeno.

(8) Obsojencu, ki prestaja kazen po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, ni mogoče prekiniti prestajanja kazni, če ni tako odločilo Mednarodno kazensko sodišče.

(9) Zavod o prekinitvi prestajanja kazni zapora obvesti pristojni center.

85. člen

(1) Če gre za druge kršitve pravic ali za druge nepravilnosti, za katere ni zagotovljeno sodno varstvo, ima obsojenec pravico pritožiti se generalnemu direktorju.

(2) Če obsojenec ne dobi odgovora na svojo pritožbo v 30 dneh od njene vložitve ali če ni zadovoljen z odločitvijo generalnega direktorja, ima pravico vložiti vlogo na ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(3) Obsojenec ima pravico pritožiti se zaradi kršitve svojih pravic in zaradi nepravilnosti iz prvega odstavka tudi drugim organom, ki opravljajo nadzorstvo v zavodu.

87. člen

(1) Obsojenca se lahko disciplinsko kaznuje za disciplinske prestopke. Disciplinski postopki se uporabijo le kot skrajno sredstvo.

(2) Disciplinski prestopki, za katere se obsojenca disciplinsko kaznuje, so:

1. fizični napad na soobsojenca, delavca zavoda ali tretjo osebo;
2. neizpolnitev ukaza uradne osebe, ki bi povzročila hujše motnje v delovanju zavoda;
3. izdelovanje, vnašanje ali posedovanje predmetov, primernih za napad, pobeg ali za storitev kaznivega dejanja in poskusa pobega;
4. pobeg ali poskus pobega s prestajanja kazni zapora;
5. posedovanje, vnašanje, skrivanje ali razpečevanje alkoholnih pijač, prepovedanih drog ter drugih nedovoljenih substanc ali predmetov;
6. povzročitev materialne škode, če je povzročena namenoma ali iz hude malomarnosti;
7. nedovoljeno posedovanje ali uporaba mobilnih telefonov in drugih komunikacijskih sredstev;
8. ukvarjanje s prekupčevanjem;

9. prisiljevanje, izvajanje psihičnih in fizičnih oblik pritiska nad drugimi in napeljevanje k temu.

89. člen

(1) Če stori obsojenec v zavodu ali med spremstvom zunaj zavoda dejanje, ki ima vse znake kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, je zavod dejanje dolžan naznaniti pristojnemu državnemu tožilstvu ali pristojni policijski postaji. Obenem z ovadbo mora zavod navesti dokaze, za katere ve, in poskrbeti, da se ohranijo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, na katerih ali s katerimi je bilo kaznivo dejanje storjeno, ter druga dokazila.

(2) Če obstaja utemeljen sum, da je obsojenec med prestajanjem kazni zapora v zavodu storil kaznivo dejanje, lahko direktor zavoda odloči, da se tak obsojenec iz razlogov varnosti začasno, najdlje do vročitve sodne odločbe, loči od drugih obsojencev. Če pristojno sodišče zahteva ločitev obsojenca zaradi interesov preiskave, je direktor zavoda to dolžan storiti.

(3) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba. Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ne zadrži njene izvršitve.

95. člen

(1) Predmeti ali denar, ki so nastali, bili uporabljeni, namenjeni ali pridobljeni v zvezi z disciplinskimi prestopki iz drugega odstavka 87. člena tega zakona, se lahko obsojencu vzamejo. O odvzemu odloči direktor zavoda. Z odločbo o odvzemu direktor tudi odloči, ali naj se odvzeti predmeti vrnejo lastniku, uničijo ali pa shranijo in vrnejo obsojencu po odpustu iz zavoda.

(2) Odvzeti denar se uporabi za pomoč obsojencu po odpustu s prestajanja kazni.

(3) Zoper tako odločbo je dovoljena pritožba.

98. člen

(1) Zoper obsojenca, ki ogroža življenje ali zdravje drugih, se sme odrediti, da prestaja kazen ločeno od drugih obsojencev. Le izjemoma sme tak obsojenec pod nadzorstvom delati skupaj z drugimi obsojenci.

(2) Zoper obsojenca, ki v tolikšni meri ovira delo in življenje v zavodu, da so redni disciplinski ukrepi zoper njega neuspešni, se sme odrediti osamitev v prostih urah.

(3) Ukrepe iz prejšnjih odstavkov odreja generalni direktor na predlog direktorja zavoda, ko dobi mnenje zdravnika.

(4) Izvrševanje ukrepov osamitve iz prvega in drugega odstavka tega člena spremlja uprava, pri čemer mora vsakih šest mesecev oceniti, če so še podani razlogi za osamitev.

(5) Izvrševanje teh ukrepov preneha, če so odpadli razlogi, iz katerih so bili odrejeni, ali prekine, če se z zdravniškim izvidom ugotovi, da telesno in duševno stanje obsojenca ne dovoljuje nadaljnje osamitve.

(6) Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njene izvršitve.

98.a. člen

(1) V zaprtem zavodu ali oddelku se lahko določijo bivalni in drugi prostori s strožjim režimom, v katere se namestijo obsojenci, ki so izrazito begosumni oziroma s svojim vedenjem in obnašanjem huje motijo druge obsojence ali delavce zavoda in obsojence, ki jih ogrožajo ali jim grozijo drugi obsojenci. Namestitev lahko traja največ en mesec in se lahko podaljša vsakokrat za en mesec, če še obstajajo navedeni razlogi.

(2) Direktor zavoda mora najpozneje tri dni pred iztekom enomesečnega roka namestitve oziroma vsakokratnega podaljšanja preveriti, ali še obstajajo razlogi za namestitev iz prejšnjega odstavka, in po potrebi odločiti o podaljšanju namestitve.

(3) O namestitvi iz prvega odstavka tega člena in o njenem podaljšanju odloči direktor zavoda z odločbo. Zoper odločbo direktorja je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njene izvršitve.

(4) V prostore iz prvega odstavka tega člena je v skladu z usmeritvami enote, pristojne za zaščito

ogroženih oseb, lahko nameščen tudi obsojenec, ki je zaščitena oseba po zakonu, ki ureja zaščito prič. Tak obsojenec je praviloma nameščen ločeno od drugih obsojencev.

99. člen

(1) Zavodi obsojencu med prestajanjem kazni nudijo pomoč, vodenje in urejanje pri načrtovanju socialnega vključevanja po odpustu v skladu z načrtom socialnega vključevanja iz osebnega načrta. Pri izvajanju načrta poleg zavoda sodelujejo pristojni centri, ki z zavodom sodelujejo tudi med prestajanjem kazni, če je to potrebno za obsojenčevo uspešnejše socialno vključevanje v družbo po prestani kazni.

(2) Načrtovanje in realizacija socialnega vključevanja po prestani kazni potekata po osebnem načrtu obsojenca prek vključevanja v individualne, skupinske in skupnostne programe in aktivnosti. Programi in aktivnosti za dvig kakovosti življenja, večjo socialno vključenost in povečanje zaposlitvene možnosti po odpustu se izvajajo v zavodu, zunaj zavoda in v njegovem življenjskem okolju.

(3) Obsojenec, ki se v skladu z osebnim načrtom šest mesecev pred odpustom vključi v programe aktivnega iskanja zaposlitve pri zavodu za zaposlovanje, lahko v skladu z zaposlitvenim načrtom sklene neposredno delovno razmerje z delodajalcem. Obsojenec je ob prejemu pogodbe o zaposlitvi dolžan zavodu predložiti kopijo sklenjene pogodbe.

(4) Delo obsojenca po prejšnjem odstavku in delo obsojenca po prvem odstavku 12. člena tega zakona se ne šteje za delo obsojenca zunaj zavoda po 53. členu tega zakona.

(5) Načrtovanje socialnega vključevanja zaprtih oseb vodijo strokovni delavci zavoda, ki delujejo v strokovnem timu in so pri svojem delu dolžni uporabljati sodobne metode dela in spoznanja posameznih strok.

101. člen

Zavod lahko obsojencu določi prostovoljca s strani pristojnih centrov, samoupravnih lokalnih skupnosti, društev, nevladnih in nepridobitnih organizacij, če se oceni, da med prestajanjem kazni potrebuje aktivnosti na področju socialne preventive in reintegracije in če mu lahko prostovoljci s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja med prestajanjem kazni zapora. Prostovoljstvo se opravlja v dogovoru z delavci zavoda in obsojencem.

105. člen

(1) O pogojnem odpustu obsojencev odloča komisija za pogojni odpust (v nadaljnjem besedilu: komisija).

(2) Predsednika, njegovega namestnika in člane komisije ter njihove namestnike imenuje minister, pristojen za pravosodje, izmed vrhovnih ali višjih sodnikov, vrhovnih ali višjih državnih tožilcev in delavcev ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(3) Komisija odloča v sestavi treh članov.

(4) Komisijo skliče predsednik oziroma njegov namestnik, ki mora paziti, da so v komisiji zastopani predstavniki vseh organov iz tretjega odstavka tega člena.

(5) Strokovno delo za komisijo opravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(6) Pogojni odpust obsojenca, ki prestaja kazen po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, je mogoč le na podlagi odločitve Mednarodnega kazenskega sodišča skladno s 110. členom statuta Mednarodnega kazenskega sodišča.

106. člen

(1) Komisija odloča o pogojnem odpustu na prošnjo obsojenca ali njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika ali na predlog direktorja zavoda.

(2) Zaradi odločanja o pogojnem odpustu lahko zavod brez soglasja obsojenca:
- od sodišč pridobi podatek, ali zoper obsojenca teče drug kazenski postopek;

- pridobi podatke iz petega odstavka 250.a člena tega zakona.

(3) V prošnji za pogojni odpust mora biti navedeno, v katerem kraju namerava obsojenec prebivati v času, ko je na pogojnem odpustu.

(4) Prošnja za pogojni odpust se vloži pri zavodu.

(5) Če komisija odredi pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom, z odločbo o pogojnem odpustu na predlog pristojnega centra za socialno delo med strokovnimi delavci centra ali drugih oseb, ki so primerne za opravljanje dolžnosti svetovalca in s tem soglašajo, določi svetovalca, ki bo opravljal varstveno nadzorstvo. Pristojni center mora komisijo ali pristojno sodišče obvestiti, če se obsojenec ne drži dogovora oziroma ne izvršuje nalog, naloženih v okviru pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom, kot tudi o dejstvu, če je izkazan sum, da je obsojenec v času pogojnega odpusta storil kaznivo dejanje.

(6) Za pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom in naloge, ki so naložene obsojencu, se smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika o pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom in navodilih v okviru varstvenega nadzorstva.

(7) Če v času od odločitve komisije do datuma pogojnega odpusta obsojenca nastanejo razlogi, zaradi katerih komisija verjetno ne bi ugodila prošnji ali predlogu za pogojni odpust, če bi zanje vedela, predsednik komisije zadrži izvršitev odločbe, dokler komisija ponovno ne odloči o prošnji oziroma predlogu.

106.a. člen

(1) Določbe 105., tretjega do sedmega odstavka 106., 107. ter drugega in tretjega odstavka 108. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za pogojni odpust iz hišnega zapora.

(2) Komisija odloča o pogojnem odpustu obsojenca iz hišnega zapora na prošnjo obsojenca ali njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika.

(3) Za potrebe odločanja o pogojnem odpustu iz prvega odstavka tega člena lahko komisija brez soglasja obsojenca:

- od pristojnih organov pridobi podatke iz drugega odstavka 106. člena tega zakona;

- od sodišča pridobi podatke o izvrševanju in morebitnih kršitvah pravil, ki jih je sodišče določilo glede izvrševanja hišnega zapora.

107. člen

(1) Komisija odloča na seji z večino glasov. Komisija izda o odločitvi pisno odločbo.

(2) Odločba iz prejšnjega odstavka, s katero je bila zavrnjena vloga ali predlog za pogojni odpust, mora biti obrazložena.

(3) Zoper odločbo komisije ni dovoljena pritožba.

108. člen

(1) Direktor zavoda ima pravico potem, ko dobi mnenje strokovnih delavcev, predčasno odpustiti obsojenca, ki se ustrezno obnaša, si prizadeva pri delu in se aktivno udeležuje drugih koristnih dejavnosti ter je prestal dve tretjini kazni, vendar največ tri mesece pred iztekom kazni.

(2) Predčasni odpust obsojenca, ki prestaja kazen po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, je mogoč le na podlagi odločitve Mednarodnega kazenskega sodišča skladno s 110. členom statuta Mednarodnega kazenskega sodišča. Predlog za predčasni odpust poda Mednarodnemu kazenskemu sodišču direktor zavoda.

(3) Zoper to odločbo ni dovoljena pritožba.

109. člen

(1) Obsojenec se odpusti iz zavoda tisti dan, ko mu izteče kazen.

(2) Če je zadnji dan prestajanja kazni nedelja, državni praznik ali dela prost dan, se obsojenec odpusti zadnji delovni dan pred tem dnevom.

(3) Obsojenec, ki je odpuščen iz zavoda, ima pravico do brezplačne vozovnice do svojega prejšnjega prebivališča ali do kraja v državi, ki si ga izbere za novo stalno prebivališče; če je obsojenec tujec, ki nima prebivališča v državi, pa do mejnega prehoda. Stroške za vozovnico plača zavod, iz katerega je obsojenec odpuščen.

(4) Obsojencu, ki ob odpustu s prestajanja kazni brez svoje krivde nima sredstev, nudi zavod nujno potrebno obleko in obutev.

(5) Zavod o odpustu obsojenca obvesti pristojno sodišče in pristojni center.

109.a. člen

(1) Obsojenec, ki je prestajal hišni zapor, se mora na dan, ko se mu izteče kazen, med uradnimi urami zglasiti v zavodu, v katerem se vodi njegov osebni list, zaradi ugotovitve in vpisa odpusta s prestajanja kazni.

(2) Zavod o odpustu obvesti sodišče in pristojno policijsko postajo.

127. člen

(1) Tujec, ki mu je izrečena kazen izгона tujca iz države, se v skladu z zakonom po pravnomočnosti sodbe oziroma po odpustu iz zavoda prisilno odstrani iz države.

(2) Tujca policija v skladu z določbo prejšnjega odstavka privede do državne meje in ga napoti čez mejo.

(3) Tujcu, ki ga ni mogoče takoj odstraniti, odredi policija v skladu z zakonom kraj, kjer mora prebivati, dokler ne zapusti Republike Slovenije.

130. člen

(1) Izvršitev oprave določene naloge v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti, s katero se storilcu prekrška nadomesti plačilo globe, izrečene v postopku o prekršku, pripravi, vodi in nadzoruje pristojni center s smiselno uporabo določb 13. člena tega zakona.

(2) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za vzgojne ukrepe, ki so po vsebini primerljivi opravljanju določene naloge v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti, ki se izrečejo mladoletnikom v postopku o prekršku.

143. člen

(1) Sodišče, ki je izreklo obsojencu pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom, pošlje sodbo z razpoložljivimi podatki o obsojenčevi osebnosti takoj po pravnomočnosti pristojnemu centru.

(2) Pristojni center v 30 dneh po prejemu sodbe predlaga sodišču svetovalca, ki bo izvrševal varstveno nadzorstvo.

(3) Pristojni center predlaga svetovalca izmed strokovnih delavcev centra ali drugih oseb, ki so primerne za opravljanje dolžnosti svetovalca in s predlogom soglašajo.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialne zadeve, podrobneje uredi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati svetovalci, in druga vprašanja v zvezi z delom svetovalcev.

144. člen

(1) Svetovalec z obsojencem izdelava načrt varstvenega nadzorstva, ki mora vsebovati vsebinsko in časovno izpolnjevanje navodil, ki jih je odredilo sodišče. V načrtu se opredelijo vsebina, izvajalci in roki za realizacijo načrta.

(2) Med izvajanjem varstvenega nadzorstva in načrta iz prejšnjega odstavka morata svetovalec in obsojenec vzdrževati redne osebne stike.

(3) Pri medsebojnih stikih svetovalec ugotavlja, ali se dogovor v praksi uresničuje, ter hkrati opozarja obsojenca na morebitna odstopanja od dogovorjene vsebine varstvenega nadzorstva.

145. člen

(1) Svetovalec med izvrševanjem varstvenega nadzorstva pomaga obsojencu reševati osebne, družinske in druge težave, zlasti pa tiste, ki nastajajo v zvezi z izpolnjevanjem navodil, ki jih je odredilo sodišče.

(2) Če ima obsojenec težave v zvezi z zaposlitvijo, nastanitvijo, zdravljenjem ali izobraževanjem, se svetovalec razen s pristojnim centrom poveže še z ustreznimi organi, podjetji in drugimi organizacijami, ki obsojencu lahko nudijo potrebno pomoč.

146. člen

(1) Izvajalca zdravstvene dejavnosti v zdravstvenem zavodu, obiskovanje poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice oziroma usposabljanje za poklic ali sprejetje zaposlitve obsojenec izbere s pomočjo svetovalca.

(2) Obsojenec in svetovalec se z ustreznim zavodom, posvetovalnico, nosilcem javnih pooblastil, pravno osebo, samostojnim podjetnikom posameznikom ali posameznikom, ki samostojno opravlja dejavnost, natančneje dogovorita o izvajanju navodil v zvezi s pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom, o nadzoru nad izvajanjem navodil in o medsebojnem obveščanju.

(3) Osebe iz prejšnjega odstavka morajo svetovalcu omogočiti izvajanje nadzora nad izvrševanjem navodil in ga nemudoma obvestiti, če obsojenec brez opravičenega razloga ne začne ali opusti izvrševanje navodil.

(4) Svetovalec nemudoma obvesti sodišče, ki je izreklo pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom, če ugotovi, da obsojenec med preizkusno dobo ne izpolnjuje navodil ali se neopravičeno izogiba stikom s svetovalcem.

(5) Svetovalec najmanj vsakih šest mesecev poroča sodišču iz prejšnjega odstavka o poteku izvrševanja varstvenega nadzorstva. V poročilu lahko glede na uspešnost izvajanja posebnega navodila predlaga spremembo ali odpravo navodil oziroma ustavitev nadzorstva.

(6) Določbe tega oddelka se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje nalog pri pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom.

165. člen

Za izvršitev varstvenega ukrepa odstranitve tujca iz države, ki je bil izrečen v postopku o prekršku, se smiselno uporabljajo določbe 127. člena tega zakona.

169. člen

(1) Za izvršitev vzgojnih ukrepov skrbi center, pristojen po kraju bivanja; če mladoletni storilec kaznivega dejanja (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik) nima stalnega prebivališča, pa tisti center, kjer je sedež sodišča, ki je izreklo ukrep.

(2) Sodišče pošlje pravnomočno odločbo o vzgojnem ukrepu v izvršitev pristojnem centru v osmih dneh po izvršljivosti odločbe.

(3) Če je mladoletnik zaščitena oseba po zakonu, ki ureja zaščito prič, pristojni center pri izvajanju vzgojnega ukrepa upošteva odločitve komisije, pristojne za zaščito ogroženih oseb, in sodeluje z enoto, pristojno za zaščito ogroženih oseb.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, izda v soglasju z ministrom, pristojnim za socialne zadeve, podrobnejše predpise o izvrševanju vzgojnih ukrepov, razen vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom.

174. člen

(1) Zavod, v katerem se izvršuje zavodski ukrep, odpusti mladoletnika takoj, ko dobi pravnomočno odločbo o pogojnem odpustu, spremembi, ustavitvi ali nadomestitvi zavodskega vzgojnega ukrepa oziroma ko preteče z zakonom določena najdaljša doba za izvrševanje tega ukrepa.

(2) Mladoletniku, ki je neposredno pred koncem šolanja oziroma pred izpitom in bi mu odpustitev onemogočila ali ga ovirala dokončati šolo oziroma opraviti izpit, lahko zavod, v katerem se izvršuje vzgojni ukrep, na njegovo prošnjo ali prošnjo njegovega zakonitega zastopnika in s privolitvijo pristojnega centra omogoči, da obiskuje šolo do konca šolskega leta oziroma da dela izpit.

(3) Glede odpusta in pomoči mladoletniku po odpustu iz zavoda, v katerem se izvršuje vzgojni ukrep, se smiselno uporabljajo določbe členov od 109. do 111. tega zakona. Pristojni center je še posebej dolžan vsakemu mladoletniku po odpustu iz zavoda, v katerem se izvršuje vzgojni ukrep, pomagati pri njegovem vključevanju v življenje in mu v ta namen po potrebi, na predlog tega zavoda pa obvezno, postaviti svetovalca.

197. člen

Določbe 29. člena, 31. do 41. člena, 54. člena, 57. do 63. člena, 66. do 68. člena, 70. do 73. člena, 75. člena, 81. člena, 83. do 87. člena, 90.a člena, 91. člena, 93. člena, 95. in 96. člena, 109. člena in 114. do 117. člena tega zakona se uporabljajo tudi za mladoletnike.

202. člen

(1) Uprava v okviru delovnega področja, določenega z zakonom, skrbi za celostno uveljavljanje pravic in obveznosti zaprtih oseb, za razvoj specifičnih, psiholoških, socialnih, pedagoških, socioloških ter drugih oblik in metod dela z zaprtimi osebami, za celostni razvoj in izvrševanje socialnega dela in postpenalne obravnave ter zdravstvenega varstva zaprtih oseb.

(2) Generalni urad opravlja naslednje naloge:

1. skrb za uniforme in drugo osebno opremo, oborožitev, tehnično in drugo opremo pravosodnih policistov,

2. skrb za razvoj sistemov varovanja zaprtih oseb,

3. odločanje na prvi in drugi stopnji v upravnem postopku, kadar je tako določeno z zakonom,

4. zbiranje in obdelovanje statističnih in drugih podatkov o izvrševanju kazenskih sankcij,

5. izvajanje internega nadzora nad vsemi področji dela v zavodih za prestajanje kazni zapora in prevzgojnem domu ter usmerjanje in usklajevanje njihovega dela,

6. predlaganje izboljšav na področju izvrševanja kazenskih sankcij in

7. opravljanje drugih nalog, določenih z zakonom.

(3) Zavodi za prestajanje kazni zapora in prevzgojni dom opravljajo naslednje naloge:

1. neposredno izvrševanje kazni zapora, mladoletniškega zapora, vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom ter izvrševanje pripora v skladu z zakonom,

2. skrb za zakonitost dela in zagotavljanje ter varovanje človekovih pravic zaprtih oseb,

3. vodenje upravnih postopkov na prvi stopnji,

4. vodenje evidenc zaprtih oseb in zagotavljanje tajnosti podatkov, ki se zbirajo o zaprtih osebah,

5. izvajanje obravnave zaprtih oseb v skladu s sistemskimi usmeritvami na nivoju uprave,

6. izvajanje nalog na področju zdravstvenega varstva zaprtih oseb in

7. zagotavljanje materialnih pogojev za življenje zaprtih oseb.

(4) Pri opravljanju nalog iz drugega odstavka tega člena sodeluje Generalni urad z znanstvenimi organizacijami, strokovnimi društvi, nevladnimi organizacijami in drugimi zainteresiranimi organizacijami.

206. člen

(1) Zavodi s strožjim režimom prestajanja kazni zapora so zaprti zavodi, zavodi s svobodnejšim režimom pa so polodprti in odprti ter se med seboj ločijo po stopnji zavarovanja in omejevanja svobode gibanja obsojencev. Podrobnejše kriterije določi minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom.

(2) Po stopnji zavarovanja in omejevanja svobode gibanja se lahko razlikujejo tudi oddelki znotraj zavoda.

(3) Za obsojence, ki so nevarni, ker ogrožajo druge, se lahko določi posebej varovan oddelek ali posebej varovan režim v okviru zavoda. V ta oddelek ali režim namešča nevarne obsojence direktor zavoda. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(4) V okviru posameznega zavoda je mogoče izvajati strožji in svobodnejši režim prestajanja kazni zapora.

207. člen

(1) V zavodih morajo biti med seboj ločeni moški od žensk in mladoletni od polnoletnih. Skladno s prostorskimi zmožnostmi zavoda je treba v čim večji meri zagotoviti tudi ločitev nekadilcev od kadilcev, upoštevati pa je treba tudi zdravstveno stanje zaprtih oseb.

(2) Obsojenci se pošiljajo v zavode po navodilu o pošiljanju in razporejanju obsojencev, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje.

209. člen

(1) Uradni jezik v zavodih je slovenščina.

(2) V zavodih na območjih občin, v katerih živita avtohtoni italijanska in madžarska narodnostna skupnost, je uradni jezik tudi italijanščina oziroma madžarščina. Na teh območjih zavodi poslujejo, vodijo postopke, izdajajo upravne akte v slovenščini in v jeziku narodnostne skupnosti, če obsojenci uporabljajo italijanski oziroma madžarski jezik.

(3) Kadar je zavod na prvi stopnji vodil postopek tudi v italijanščini oziroma v madžarščini, mora biti tudi drugostopna odločba izdana v istem jeziku.

(4) Obsojenca, ki ne obvlada uradnega jezika, mora zavod seznaniti z gradivom in svojim delom v njegovem jeziku in mu omogočiti, da spremlja postopek po tolmaču.

2. oddelek Delavci zavodov

214. člen

(1) Delavci uprave so delavci s posebnimi dolžnostmi in posebnimi pooblastili (v nadaljnjem besedilu: pooblaščené uradne osebe) in drugi delavci.

(2) Pooblaščené uradne osebe so delavci pravosodne varnostne policije (v nadaljnjem besedilu: pravosodni policisti), ki opravljajo naloge varovanja in nadzora, strokovni delavci, inštruktorji, generalni direktor in njegov namestnik, delavci uprave, ki opravljajo nadzor, direktorji zavodov, vodje oddelkov obsojencev, vodje dislociranih oddelkov zavodov ter direktor prevzgojnega doma.

(3) V aktu o sistemizaciji delovnih mestu se določi tista delovna mesta, na katerih delajo pooblaščené uradne osebe.

Pooblaščené uradne osebe

221. člen

Pooblaščené uradni osebi pripada za vsako začeto leto delovne dobe nad pet let v zavodu dodatek na stalnost v višini 0,5% osnovne plače.

226. člen

Pooblaščenim uradnim osebam pripada poleg pravic iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja ta vprašanja za delavce v državnih organih, dodatno še en dan letnega dopusta zaradi zahtevnosti dela.

227. člen

(1) Pooblaščené uradne osebe morajo opravljati delo v manj ugodnem delovnem času, kadar je to potrebno za izvajanje nalog zavoda.

(2) Delo v manj ugodnem delovnem času je:

- delo v neenakomerno razporejenem delovnem času;
- delo v izmenah;
- delo ob sobotah, nedeljah praznikih in drugih dela prostih dnevih;
- delo v deljenem delovnem času;
- delo preko polnega delovnega časa;
- popoldansko in nočno delo.

(3) Prerazporeditev pooblaščenih uradnih oseb na delo v manj ugodnem delovnem času v okviru določene redne mesečne oziroma letne delovne obveznosti določi direktor zavoda ali vodja dislociranega oddelka zavoda.

(4) Delovna mesta, na katerih poteka delo v manj ugodnem delovnem času, se določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

(5) Če to terjajo varnostne razmere oziroma če je samo tako mogoče opraviti določene naloge, ki jih ni mogoče odlagati ali pa morajo biti opravljene v določenem roku, se lahko odredijo tudi druge oblike dela, kot so določene v drugem odstavku tega člena.

(6) Generalni direktor določi primere, v katerih je dovoljeno odrediti delo iz prejšnjega odstavka, in osebe, ki ga lahko odredijo.

(7) Delovna obveznost v posameznih izmenah lahko traja največ 12 ur. Če je organizirana 12-urna nočna izmena, je treba zagotoviti 24-urni počitek.

(8) V izjemnih razmerah lahko direktor zavoda v soglasju z generalnim direktorjem odredi odložitev ali prekinitvev letnega dopusta pooblaščenim uradnim osebam.

227.a člen

(1) Pripravljenost za delo je poseben delovni pogoj, pri katerem mora biti pooblaščená uradna oseba, ki ji je pripravljenost odrejena, v pripravljenosti za delo doma. Pripravljenost pomeni dosegljivost pooblaščené uradne osebe po telefonu ali drugih komunikacijskih sredstvih za potrebe prihoda na delovno mesto ali na kraj, kjer je treba opraviti nujno nalogo.

(2) Pooblaščená uradna oseba, ki je v času pripravljenosti poklicana na delo, se mora v najkrajšem možnem času zglasiti na delovnem mestu ali kraju, kjer je treba opraviti nujno nalogo.

(3) Pripravljenost za delo se ne šteje v delovni čas.

(4) Če pooblaščená uradna oseba med pripravljenostjo za delo začne opravljati delo, se mu čas opravljanja dela šteje v delovni čas.

(5) Pripravljenost za delo pisno odredi generalni direktor, direktor zavoda ali oseba, ki ju nadomešča v času odsotnosti.

227.b člen

(1) Generalni direktor ali direktor zavoda lahko pooblaščené uradni osebi odredita delo preko polnega delovnega časa, pri čemer se časovna omejitev dnevne, tedenskega in mesečnega delovnega časa preko polnega delovnega časa upošteva kot povprečna omejitev v obdobju štirih mesecev. Pri izračunu povprečja se ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni.

(2) S soglasjem pooblaščené uradne osebe se dnevna, tedenska in mesečna časovna omejitev delovnega časa lahko upošteva kot povprečna omejitev v obdobju, ki ne sme biti daljše od šestih mesecev.

231. člen

(1) Delovno razmerje pravosodnega policista lahko sklene, kdor izpolnjuje poleg splošnih pogojev,

določenih z zakonom, še naslednje posebne pogoje:

- da je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
- da aktivno govori slovenski jezik,
- da ima končan najmanj štiriletni program srednjega izobraževanja,
- da ima ustrezne psihofizične sposobnosti za delo v zavodu in ne uživa prepovedanih drog,
- da ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- da je bil varnostno preverjen in da zanj ne obstaja varnostni zadržek.

(2) Psihofizične sposobnosti se določijo v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

(3) Pred sklenitvijo delovnega razmerja mora pravosodni policist opraviti preizkus psihofizičnih sposobnosti za delo.

(4) Uprava lahko zbere o osebi, s katero želi skleniti delovno razmerje za opravljanje nalog pravosodnega policista, z njeno pisno privolitvijo podatke, na podlagi katerih se ugotavlja varnostne zadržke za opravljanje nalog v upravi.

(5) Varnostno preverjanje iz prejšnjega odstavka obsega preveritev podatkov, določenih s predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev orožne listine. Varnostno preverjanje na podlagi zahtevka uprave opravi ministrstvo, pristojno za pravosodje, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve.

(6) Uprava preveri tudi ostale podatke, ki jih kandidat za sklenitev delovnega razmerja posreduje v postopku sklenitve delovnega razmerja.

(7) Oseba, za katero se z varnostnim preverjanjem ugotovi obstoj varnostnega zadržka, ne more skleniti delovnega razmerja za opravljanje del pravosodnega policista. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje varnostnih pogojev za opravljanje teh del.

(8) Če se varnostni zadržek ugotovi po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi, se razveljavi pogodba o zaposlitvi v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev.

232. člen

(1) Pravosodni policist mora v osemnajstih mesecih po sprejemu v delovno razmerje uspešno opraviti predpisano usposabljanje in zahtevan strokovni izpit. Program usposabljanja in program strokovnega izpita predpiše minister, pristojen za pravosodje.

(2) Če pravosodni policist ne opravi izpita iz prejšnjega odstavka, mu po preteku odpovednega roka preneha delovno razmerje.

(3) Po opravljenem izpitu iz prvega odstavka tega člena mora pravosodni policist pred generalnim direktorjem dati prisego, ki se glasi:

“Slovesno prisegam, da bom pri izvajanju nalog varovanja in nadzora vestno, odgovorno, humano in zakonito izpolnjeval svoje naloge ter spoštoval človekove pravice in temeljne svoboščine.”

(4) Pravosodni policist, ki je pridobil status pooblaščenega uradne osebe v drugem državnem organu, mora opraviti usposabljanje samo iz vsebin, ki jih program za pooblaščenega uradne osebe drugega državnega organa ne zajema. Zahtevane vsebine določi minister, pristojen za pravosodje.

233. člen

(1) Pravosodni policist mora vsakih pet let pred posebno komisijo opraviti preizkus poznavanja predpisov in strokovne usposobljenosti za delo.

(2) Pravosodni policist, ki preizkusa ne opravi, ima pravico do ponovitve preizkusa v času do treh mesecev. Če preizkusa ponovno ne opravi, se ga razporedi na drugo delovno mesto v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje za razporeditev javnih uslužbencev.

(3) Način opravljanja preizkusa ter sestavo komisije iz prvega odstavka tega člena določi generalni direktor.

235. člen

(1) Pravosodni policisti skrbijo za varnost, red in disciplino v varovanih objektih, spremljajo varovane osebe zunaj zavoda, nadzirajo in organizirajo delo v delavnicah, skrbijo za poklicno in delovno

usposabljanje obsojencev ter sodelujejo v izvajanju programov obravnave in nadzirajo obsojence na zunanjih deloviščih.

(2) Pravosodni policisti lahko opravijo preizkus alkoholiziranosti ali prisotnosti prepovedane droge pri obsojencu, če so znaki, da je v zavodu ali ob prihodu v zavod pod vplivom alkohola ali prepovedane droge.

(3) Pravosodni policisti morajo zasledovati pobegle varovane osebe, dokler obstaja možnost prijetja. O pobegu obsojenca se takoj obvesti policija. Pravosodni policisti lahko brez odločbe sodišča vstopijo v tuje stanovanje in druge prostore, če zasledujejo pobeglo varovano osebo.

(4) Pravosodni policisti skrbijo tudi varovanje varovanih objektov in oseb.

(5) Varovani objekti so: zavodi za prestajanje kazni zapora, oddelki za forenzično psihiatrijo zdravstvenih zavodov, v katerih se izvaja varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva, lahko pa tudi stavbe ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(6) Varovane osebe so zaprte osebe: obsojenci, osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, priporniki in mladoletniki v prevzgojnem domu.

(7) Pravosodni policisti, ki varujejo ali so v službi v varovanih objektih, lahko ugotavljajo identiteto oseb, ki prihajajo ali odhajajo iz varovanih objektov ali so na območju, na katerem je prepovedano ali omejeno gibanje.

(8) Pravosodni policisti zagotavljajo pomoč pravosodnim organom, če ti pri izvrševanju svojih nalog naletijo na upiranje ali ogrožanje ali če to utemeljeno pričakujejo.

236. člen

(1) Pravosodni policist sme obsojenca odstraniti iz skupnih bivalnih in drugih prostorov in ga odvesti v poseben prostor, če je podan sum za obstoj vsaj enega od naslednjih razlogov:

- da je storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če resno grozi, da bo storil tako kaznivo dejanje,
- da se pripravlja na beg ali upor,
- da kakorkoli ogroža sebe ali druge,
- da huje ovira druge pri delu, počitku ali razvedrilu,
- da namerno uničuje zavodski inventar.

(2) V posebnem prostoru sme obsojenec ostati največ 12 ur. Če se pred iztekom tega časa ugotovi, da je še vedno podan kateri od razlogov iz prejšnjega odstavka, lahko pravosodni policist, ki vodi izmeno, v soglasju z direktorjem zavoda odloči, da se obsojenec še nadalje namesti v poseben prostor, dokler za to obstajajo razlogi, vendar na podlagi posamezne odločbe ne več kot 12 ur. Namestitev obsojenca v posebnem prostoru ne sme trajati skupno več kot 72 ur neprekinjeno.

(3) Obsojenec mora biti v posebnem prostoru posebej nadzorovan. Če v času nadzora pravosodni policist ugotovi, da ni več razlogov za namestitve v posebnem prostoru, to sporoči pravosodnemu policistu, ki vodi izmeno, ki odloči o nadaljnjem bivanju obsojenca v posebnem prostoru. O namestitvi obsojenca v posebnem prostoru je treba takoj obvestiti zdravstveno osebje, ki odredi potrebne ukrepe za zavarovanje njegovega življenja in zdravja.

(4) Če se sumi, da obsojenec v telesu skriva ali prenaša prepovedane substance ali predmete, se ga namesti v samsko sobo s posebno opremo, kjer prebiva ločeno od drugih obsojencev.

(5) Namestitev iz prejšnjega odstavka odredi direktor zavoda in lahko traja najdlje 30 dni.

(6) Podrobnejšo ureditev pogojev za odreditev in izvajanje ukrepa iz četrtega odstavka tega člena določi z navodilom minister, pristojen za pravosodje.

237. člen

Določbe 235., 236. in 239. člena tega zakona veljajo smiselno tudi za osebe, kaznovane v postopku za prekršek ter za mladoletnike.

238. člen

- (1) Za zagotovitev varnosti, reda in discipline smejo pravosodni policisti izdajati ukaze, opraviti osebni pregled obsojenca, pregled bivalnih prostorov, pregled osebne prtljage obsojencev in oseb, ki prihajajo v varovani objekt, identifikacijo in varnostni pregled oseb, ki prihajajo v varovani objekt ali se zadržujejo v varovanem območju varovanih objektov ali ovirajo delo pravosodnih policistov pri njihovem delu zunaj varovanih objektov. Pravosodni policisti lahko od obsojencev in drugih oseb zbirajo tudi operativne informacije, ki se nanašajo na obsojence.
- (2) Pravosodni policisti smejo opraviti osebni pregled obiskovalca zaprte osebe, če sumijo, da ima obiskovalec pri sebi predmete ki niso dovoljeni.
- (3) Pravosodni policisti imajo pravico preprečiti vstop in izstop vozilu ali osebi s prtljago, če oseba ne dovoli njihovega pregleda.
- (4) Za varovanje območij zavodov za prestajanje kazni zapora ter preprečevanje pobegov obsojencev se lahko namestijo in uporabljajo videonadzorni sistemi.
- (5) Obvestilo o izvajanju ukrepa uporabe videonadzornega sistema mora biti jasno in vidno objavljeno.
- (6) Če želi posameznik pogledati posnetke, ki se nanašajo nanj, se njegov zahtevek rešuje na način, določen z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.
- (7) Način uporabe videonadzornega sistema, odrejanja snemanja, ravnanje s posnetki ter nadzor podrobneje predpiše minister, pristojen za pravosodje.

239. člen

- (1) Pravosodni policisti imajo pravico uporabiti prisilna sredstva zoper obsojence, če drugače ne morejo preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali večje materialne škode.
- (2) Pravosodni policisti imajo med opravljanjem svojega dela pravico uporabiti prisilna sredstva tudi zoper druge osebe, če te ovirajo njihovo delo, ogrožajo varnost varovanega objekta in oseb v njem ali varovane osebe zunaj varovanih objektov. Pravosodni policisti imajo med opravljanjem svojega dela pravico uporabiti prisilna sredstva zoper osebo, ki je zalotena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru in jo zadržijo do prihoda policije.
- (3) Telesna sila se sme uporabiti tudi, če drugače ni mogoče zagotoviti izvršitve ukaza, ki je izdan v mejah pooblastil.
- (4) Za prisilna sredstva iz prvega odstavka tega člena se štejejo:
  - sredstva za vklepanje in vezanje;
  - telesna sila;
  - plinski razpršilec;
  - palica;
  - opozorilni strel;
  - strelno orožje;
  - službeni psi.
- (5) Pravosodni policist sme uporabiti le tisto prisilno sredstvo, s katerim lahko glede na varnostne okoliščine z najmanjšimi škodljivimi posledicami za osebo, proti kateri ga uporabi, opravi uradno nalogo.
- (6) O vsaki uporabi prisilnega sredstva zoper obsojenca je treba takoj obvestiti upravo.

241. člen

- (1) Uprava zagotavlja pravno pomoč delavcu uprave, zoper katerega je uveden kazenski postopek ali odškodninski postopek zaradi opravljanja uradnih nalog, ki jih je po oceni uprave opravljal skladno s predpisi.
- (2) Oceno poda komisija, ki jo imenuje generalni direktor.
- (3) Če je bil pravosodni policist obsojen zaradi kaznivega dejanja iz pete alineje prvega odstavka 231. člena tega zakona, mora sodišče pravnomočno sodbo poslati generalnemu direktorju.
- (4) Če je zoper pravosodnega policista uveden kazenski postopek zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in za katerega je zagrožena kazen zapora daljša od šestih mesecev, lahko generalni direktor odloči, da se pravosodnega policista začasno

odstrani z dela (suspens).

(5) Pravosodnemu policistu preneha delovno razmerje z dnem, ko uprava na podlagi pravnomočne sodbe izda ugotovitveni sklep o prenehanju delovnega razmerja.

242. člen

Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje uredi izvrševanje nalog pravosodnih policistov.

243. člen

Naloge vzgojne službe opravljajo strokovni delavci: vzgojitelji, psihologi, pedagogi, socialni delavci, učitelji, učitelji praktičnega pouka, delovni terapevti in zdravstveno osebje.

250.a člen

(1) Ministrstvo upravlja kazensko evidenco, evidenco pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških, posebno evidenco vzgojnih ukrepov in skupno evidenco kazenskih točk v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: evidence). V evidencah se obdelujejo: osebni podatki, vključno z enotno matično številko občana, o storilcih kaznivih dejanj iz sodb ali drugih odločb sodišč, podatki o izrečenih kaznih, varnostnih ukrepih, pogojnih obsodbah, sodnih opominih, vzgojnih ukrepih in o obsodbah, s katerimi je bila storilec kaznivih dejanj, o katerih se vodi kazenska evidenca, oproščena kazen, o izrečenih sankcijah v postopku o prekršku ter o njihovih pravnih posledicah; poznejše spremembe podatkov o obsodbah, ki so bile vpisane v kazensko evidenco, pa tudi podatki o izvršeni kazni in razveljavitvi vpisa neupravičene obsodbe. Na podlagi enotne matične številke občana se iz Centralnega registra prebivalstva v kazensko evidenco vpiše veljaven podatek o osebnem imenu.

(2) Podatke za evidence iz prejšnjega odstavka posredujejo ministrstvu upravljavec Centralnega registra prebivalstva, državni organi, pristojni organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki obdelujejo podatke, ki so potrebni za točnost in ažurnost podatkov v kazenski evidenci. Ministrstvu se v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in zakonom, ki ureja davčni postopek, za izvajanje njegovih nalog in pooblastil iz prvega odstavka tega člena ter za namene zagotavljanje točnosti in posodobljenosti podatkov ob vpisu ali posredovanju podatkov iz evidence, omogoči neposreden elektronski dostop do Centralnega registra prebivalstva. Dostop se izvede z imenom in priimkom, enotno matično številko ali drugimi podatki, ki v povezavi z osebnim imenom zagotavljajo enoznačno identifikacijo osebe, o kateri se zahteva podatek ter opravilno številko zadeve in navedbo pravne podlage. Za potrebe vodenja kazenske evidence za pravne osebe se omogoči tudi elektronski dostop do centralnega registra aktivnih in izbrisanih pravnih oseb.

(3) V evidence iz prvega odstavka tega člena se vpisujejo naslednji podatki:

1. ime in priimek ter datum rojstva;
2. enotna matična številka oziroma matična številka pravne osebe;
3. kraj, občina in upravna enota ter država rojstva;
4. državljanstvo;
5. stalno oziroma začasno prebivališče;
6. naziv in naslov sodišča oziroma prekrškovnega organa, za tuje sodišče tudi ime države; številka in datum izreka odločbe sodišča prve stopnje oziroma prekrškovnega organa, datum izreka in pravnomočnosti odločbe organa druge stopnje;
7. zakonsko ime kaznivega dejanja z navedbo točke, odstavka in člena zakona, ki je bil uporabljen;
8. vrsta kazenske sankcije, vzgojnega ukrepa in varnostnega ukrepa oziroma sankcije za prekršek, ki se vpisuje v evidenco, z navedbo trajanja izrečene sankcije;
9. vse spremembe v zvezi z vpisanimi podatki, z navedbo organa, ki je izdal odločbo, in podatki o njej;
10. v evidenci kazenskih točk se obdelujejo tudi podatki o vozniškem dovoljenju.

(4) Za vzgojne ukrepe se upravlja posebna evidenca, v kateri se s smiselno uporabo določb drugega in prejšnjega odstavka obdelujejo osebni podatki o mladoletniku, podatki o izrečenih vzgojnih ukrepih in podatki o izvršenih vzgojnih ukrepih oziroma drugi podatki, ki se nanašajo na izvrševanje vzgojnih ukrepov.

(5) Podatki iz kazenske evidence se dajejo le za neizbrisane obsodbe sodišču, državnemu tožilstvu, policiji za potrebe kazenskih postopkov, ki tečejo zoper prej obsojeno osebo, organom, pristojnim za izvrševanje kazenskih sankcij, in pristojnim organom, ki sodelujejo v postopku za podelitev amnestije, pomilostitve ali za izbris obsodbe.

(6) Podatki iz kazenske evidence o neizbrisani obsodbi se posredujejo državnim organom, na obrazloženo zahtevo pa se smejo posredovati tudi pravnim osebam in zasebnim delodajalcem, če še trajajo pravne posledice obsodbe ali varnostni ukrepi in če imajo upravičen, na zakonu utemeljen interes. Državnim organom in izvajalcem javnih pooblastil se omogoči varen elektronski dostop do kazenske evidence tako, da lahko zahtevo posredujejo tudi v elektronski obliki, in v primeru, če oseba ni zabeležena v evidenci, takoj prejmejo sporočilo, da oseba ni vpisana v kazenski evidenci. Če je oseba zabeležena, ministrstvo, pristojno za pravosodje, organu posreduje v elektronski obliki podatek iz kazenske evidence o neizbrisani sodbi.

(7) Ministrstvo o izbrisu obsodbe iz kazenske evidence obvesti upravljavca evidence zaprtih oseb. Podatke se lahko uporabi samo za izbris podatkov o sodbi iz evidence iz 50. člena tega zakona, kar upravljavec te evidence izvede najpozneje v osmih dneh po prejetju podatka o izbrisani sodbi.

(8) Na upravičeno, z zakonom določeno zahtevo ustanov, društev ali skupin, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali v oskrbo, se dajo podatki iz kazenske evidence tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem in tretjem odstavku 175. člena, storjenega proti mladoletni osebi, in po 176. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo in 54/15).

(9) Obsodbe za kazniva dejanja iz prejšnjega odstavka se vpišejo v posebno evidenco, s področnimi zakoni pa se predpišejo pogoji in omejitve za dajanje podatkov o takih obsodbah. V primerih, ki niso zajeti v prejšnjem odstavku, se obsodba kljub ohranitvi v posebni evidenci šteje za izbrisano.

(10) Posamezniku se sme na njegovo zahtevo brezplačno dati podatke o tem, da je bil oziroma da ni bil obsojen.

(11) Določbe o zakonski rehabilitaciji in izbrisu sodbe ter o sodni rehabilitaciji se smiselno uporabljajo tudi, kadar gre za sodbo, ki jo je državljanu Republike Slovenije izreklo tuje sodišče.

(12) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za sodbe, ki so jih državljanom Republike Slovenije izrekla tuja sodišča, določbe o posredovanju podatkov pa se uporabljajo tudi za državne organe, pravne osebe in delodajalce držav članic Evropske unije, če ni z zakonom določeno drugače.

251. člen

(1) Z globo od 1.400 eurov do 21.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost:

1. če kot delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja ne izvršuje obveznosti glede vsebine, rokov in načina obveščanja zavoda o izpolnjevanju oziroma opuščanju delovnih oziroma izobraževalnih obveznosti obsojenca, morebitnih zlorabah načina prestajanja kazni zapora ob koncu tedna, hujših kršitvah delovnih ali učnih oziroma študijskih obveznosti in drugih okoliščinah, ki lahko vplivajo na način izvrševanja kazni zapora (peti odstavek 12. člena tega zakona);

2. če ne omogoči svetovalcu izvajanja nadzora nad izvrševanjem navodil oziroma nalog v okviru varstvenega nadzorstva ali ga nemudoma ne obvesti, da pogojno obsojeni oziroma pogojno odpuščeni brez opravičenega razloga ni začel ali je opustil zdravljenje, obiskovanje posvetovalnice, usposabljanje ali zaposlitev (tretji odstavek 146. člena tega zakona);

3. če omogoči drugemu opravljanje poklica, dejavnosti in dolžnosti, čeprav ve, da mu je bil s pravnomočno odločbo izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja določenega poklica, določene samostojne dejavnosti ali kakšne dolžnosti (159. člen tega zakona);

4. če opravlja določeno gospodarsko dejavnost, ki ji je prepovedana z varnostnim ali varstvenim ukrepom prepovedi določene gospodarske dejavnosti (168. člen tega zakona).

(2) Z globo od 150 eurov do 1.400 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba državnega

organa, samoupravne lokalne skupnosti, pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

256. člen

Nadzor nad izvrševanjem petega odstavka 12. člena tega zakona izvajata inšpektorat, pristojen za šolstvo in inšpektorat, pristojen za delo, vsak v okviru svojih pristojnosti, nad izvrševanjem 97. člena tega zakona policija, nad izvrševanjem petega odstavka 106. člena tega zakona, inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, nad izvrševanjem 160. člena tega zakona inšpektorat, pristojen za promet, nad izvrševanjem tretjega odstavka 146. člena tega zakona inšpektorat, pristojen za delo, vsak v okviru svoje pristojnosti, nad izvrševanjem 158., 159., 163. in 168. člena tega zakona inšpektorat, pristojen za delo, nadzor nad izvrševanjem 170. člena tega zakona pa inšpektorat, pristojen za šolstvo.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog zakona se obravnava po rednem zakonodajnem postopku.